

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

У ЯНЬЧАН

УДК 378:37.014(510)

ДИСЕРТАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ
ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР

011 «Освітні, педагогічні науки»
01 «Освіта / Педагогіка»

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на

Signed by: Відповідне джерело
吴延昌 _____ У Яньчан
EC82416D03F145E...

Науковий керівник:
ОСАДЧЕНКО Інна Іванівна,
доктор педагогічних наук, професор

Київ – 2026

АНОТАЦІЯ

У Яньчан. Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка». Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2026.

Дисертаційну роботу присвячено вивченню питання управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що в умовах глобальних економічних трансформацій, що характеризуються переходом до інноваційних моделей розвитку, цифровізацією виробництва та зростанням ролі висококваліфікованих технічних кадрів, система вищої професійної та технічної освіти є ключовим інструментом забезпечення конкурентоспроможності будь-якої країни. Китайська Народна Республіка (далі – КНР), як один із провідних промислово-технологічних центрів світу, характеризується динамічною модернізацією управління освітою у вищих політехнічних коледжах, що робить її досвід особливо цінним для світового, і зокрема українського, наукових аналізів.

У контексті модернізації та інтеграції системи вищої освіти України у світовий освітній простір, аналіз моделей управління освітою майбутніх спеціалістів, що використовуються у КНР, дозволяє визначити ефективні механізми підвищення якості професійної освіти у закладах фахової передвищої та вищої освіти України, оптимізації освітніх процесів та зміцнення зв'язків між освітою та ринком праці.

У роботі вперше виокремлено та систематизовано сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР: стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація,

контрольованість. Схарактеризовано нормативно-правові джерела, що регулюють дотримання сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: Кодекс про освіту КНР, Закон КНР «Про освіту», Закон КНР «Про професійну освіту», Положення про академічні ступені КНР, План модернізації освіти Китаю до 2035-го року та ін. Виявлено недоліки та нормативно-правові проблеми забезпечення сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Уточнено сутність понять: «освіта», «система освіти», «вища освіта у КНР», «управління освітою», «управління вищою освітою у КНР», «вищі політехнічні коледжі КНР», «майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах» тощо. Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР визначено як інтегровану систему планування, організації, мотивування, керування та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти певної спеціальності згідно з академічною програмою, орієнтованою на практичні компетенції.

Проаналізовано досвід управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. З'ясовано, що управлінню освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР притаманні такі характеристики: централізація та дуалізм влади, децентралізація та автономія, зокрема культурна шляхом запровадження моделей самоврядування на засадах прагматичної конфуціанської концепції Чжун-Юна.

Виокремлено етапи трансформації управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: перехід від жорстко централізованої форми управління до децентралізованої багаторівневої моделі; удосконалення організаційно-інституційної форми управління шляхом впровадження систем забезпечення якості освіти; перехід до партнерської форми управління освітою майбутніх спеціалістів, базованій на інтеграції освіти, науки та виробництва; становлення цифрової форми

управління освітою; застосування інноваційно-орієнтованих та стратегічних форм та методів управління.

Узагальнено досвід застосування цифрових освітніх платформ в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. З'ясовано, що цифрові навчальні платформи сприяють переходу від реактивного до проактивного управління освітою шляхом моніторингу, прогнозування ризиків, діагностики освітніх потреб та впровадження персоналізованої підтримки тих, хто прагне здобути вищу освіту. Доведено, що інтеграція аналітики великих даних, штучного інтелекту та мобільних цифрових екосистем сприяє формуванню цілісної, багаторівневої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів.

Схарактеризовано структуру та компоненти синергійно-інтегрованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Виокремлено чотири рівні системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: макрорівень, мезорівень, мікрорівень, індивідуальний рівень.

Доведено, що комплексна синергія інтеграції цифрової трансформації та цифрових адміністративних (освітніх) платформ, гнучке управління та поведінковий підхід забезпечують функціонування багаторівневої системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Горизонтальні зв'язки між рівнями управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР забезпечують співпрацю між самими вищими політехнічними коледжами КНР, виробництвом (роботодавцями) та міжнародними партнерами, а синергійний зворотній зв'язок по вертикалі сприяє оновленню стратегій, програм та підходів, забезпечуючи саморозвиток всієї системи управління освітою.

Визначено систему ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: формування регуляторного середовища; організаційне перепроєктування; технологічна інтеграція (цифровізація); управління результативністю освіти;

розвиток партнерських механізмів; підтримка індивідуальних освітніх траєкторій; розвиток управлінського потенціалу; моніторинг і зворотний зв'язок.

Здійснено порівняльний аналіз сучасного стану управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. На основі узагальненого аналізу моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (індустріально-інтегрована корпоративно-галузева; провінційно-флагманська, науково-інноваційна, промислова державно-галузева) доведено, що кожна з них є окремим типом взаємодії між освітою, державою та виробництвом; унікальність китайських моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах полягає не лише у високому рівні практичної підготовки, але й, насамперед, у системній інтеграції держави із промисловістю.

Виокремлено сучасні напрями впровадження у закладах фахової передвищої та вищої освіти України досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (нормативно-правове регулювання, функціональна спрямованість освіти, соціально-економічна роль, стратегічна орієнтація управління освітою майбутніх спеціалістів, поєднання централізації та автономії, орієнтація на якість освіти, цифровізація управління освітою та освітнього процесу, міжнародна інтеграція, орієнтація на потреби ринку праці, адаптивність управління освітою майбутніх спеціалістів) та критерії цього процесу (тенденційність, нормативність, функціональність, цифровізація, локальність). Обґрунтовано пріоритетні напрями, проблеми та обмеження впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах.

Розроблено методичні рекомендації для управлінців закладів фахової передвищої та вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників, фахівців органів управління освітою та дослідників у сфері

порівняльної педагогіки, спрямовані на модернізацію управління освітою майбутніх спеціалістів в Україні, посилення його стратегічної спрямованості, практикоорієнтованого підходу, цифрової зрілості та відповідності сучасним викликам у розвитку суспільства та ринку праці.

Результати та висновки, отримані у процесі дослідження, можуть бути використані для вдосконалення моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України; для підготовки курсів підвищення кваліфікації менеджерів фахової передвищої та вищої освіти України.

Ключові слова: управління, освіта, вища освіта, менеджмент, майбутні спеціалісти, майбутні бакалаври, вищі політехнічні коледжі КНР, Китай, Україна, цифровізація, компетентнісний підхід, якість освіти, заклади фахової передвищої освіти, заклади вищої освіти, порівняльна педагогіка, модель, освітнє середовище, технології, ринок праці.

ABSTRACT

Wu Yanchang. Management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC. Qualification scientific work in the form of a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 011 «Educational, pedagogical sciences» field of knowledge 01 «Education / Pedagogy». National University of Life Resources and Environmental Sciences of Ukraine. Kyiv, 2026.

The dissertation is devoted to the study of the issue of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC.

The relevance of the study is due to the fact that in the conditions of global economic transformations, characterized by the transition to innovative models of development, digitalization of production and the growth of the role of highly qualified technical personnel, the system of higher professional and technical education is a key tool for ensuring the competitiveness of any country. The People's Republic of China (hereinafter referred to as the PRC), as one of the leading

industrial and technological centers of the world, is characterized by a dynamic modernization of education management in higher polytechnic colleges, which makes its experience particularly valuable for global, and in particular Ukrainian, scientific analyses. In the context of European integration and modernization of the higher education system of Ukraine, the analysis of models of education management of future specialists used in the PRC allows us to identify effective mechanisms for improving the quality of professional education in institutions of professional pre-higher and higher education in Ukraine, optimizing educational processes and strengthening ties between education and the labor market. Therefore, this study has both theoretical and practical significance, contributing to the development of modern pedagogy of higher education, comparative pedagogy and educational management.

The paper first identifies and systematizes modern trends in the management of education of future specialists in higher polytechnic institutions of the PRC (strategy, diversification, digitalization, competence, controllability); interrelated components of the mechanism for the effective functioning of the model of management of education of future specialists from the studied Chinese experience, which provide conceptual adaptation of the experience of the PRC to modern trends in education management in Ukraine and consolidation with specific management procedures. The normative and legal sources that regulate compliance with modern trends in the management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC are characterized; levels of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC (macro level, meso level, micro level, individual level); stages of transformation of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC; criteria for the use of digital educational platforms in the studied process; modern criteria for the effectiveness of managing the education of future specialists in institutions of professional pre-higher and higher education in Ukraine.

The system of effective functioning of the synergistic-integrated model of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the

PRC is substantiated; correlation of modern trends in management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC and ZFPO, ZHE of Ukraine through the prism of leading management functions. The experience of digitalization and flexible models of management of education of future applicants in higher professional colleges of the PRC is summarized; ways of implementing in Ukraine the experience of management of education of future specialists in higher polytechnic institutions of the PRC based on the results of comparative analysis. A model of an improved system of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC is determined; criteria for implementation in Ukraine of experience of management of education of future specialists in higher polytechnic institutions of the PRC; priority areas for implementation in Ukraine of Chinese experience of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges; problems and limitations of implementing the Chinese experience of managing the education of future specialists in the ZFPE and ZHE of Ukraine, which must be taken into account at the planning stage. A comparative analysis of the experience and features of managing the education of future specialists in higher polytechnic institutions of the PRC and in institutions of professional pre-higher and higher education of Ukraine was carried out.

The essence of the concepts: «education», «education system», «higher education in the PRC», «education management», «higher education management in the PRC», «higher polytechnic colleges of the PRC», «future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC», etc. is clarified. The management of the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC is defined as an integrated system of planning, organization, motivation, management and quality control of the training of applicants for higher education in a certain specialty according to the academic program focused on practical competencies.

The experience of managing the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC is analyzed. It was found that the management of the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC is characterized by the following characteristics: centralization and dualism of power,

decentralization and autonomy, in particular cultural through the introduction of self-government models based on the pragmatic Confucian concept of Zhong-Yung.

The stages of the transformation of the management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC are highlighted: the transition from a rigidly centralized form of management to a decentralized multi-level model; improvement of the organizational and institutional form of management through the implementation of education quality assurance systems; transition to a partnership form of management of education of future specialists, based on the integration of education, science and production; the emergence of a digital form of education management; the use of innovation-oriented and strategic forms and methods of management.

The experience of using digital educational platforms in the management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC is summarized. It is found that digital educational platforms contribute to the transition from reactive to proactive education management through monitoring, risk forecasting, diagnostics of educational needs and the implementation of personalized support for those who seek to obtain higher education. It is proven that the integration of big data analytics, artificial intelligence and mobile digital ecosystems contributes to the formation of a holistic, multi-level model of management of education of future specialists.

The structure and components of the synergistic-integrated model of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC are characterized. Four levels of the system of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC are distinguished: macro-level, meso-level, micro-level, individual level.

It is proven that the complex synergy of integration of digital transformation and digital administrative (educational) platforms, flexible management and behavioral approach ensure the functioning of the multi-level system of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC. Horizontal connections between the levels of education management of future

specialists in higher polytechnic colleges of the PRC ensure cooperation between the higher polytechnic colleges of the PRC, production (employers) and international partners, and synergistic vertical feedback contributes to the updating of strategies, programs and approaches, ensuring the self-development of the entire education management system.

The system of effective functioning of the model of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC has been determined: formation of the regulatory environment; organizational redesign; technological integration (digitalization); management of educational performance; development of partnership mechanisms; support of individual educational trajectories; development of managerial potential; monitoring and feedback.

A comparative analysis of the current state of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC and in institutions of professional pre-higher and higher education of Ukraine has been carried out. Based on a generalized analysis of models of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC (industrial-integrated corporate-industry; provincial-flagship, scientific-innovative, industrial state-industry) it has been proven that each of them is a separate type of interaction between education, state and production; The uniqueness of Chinese models of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges lies not only in the high level of practical training, but also, first of all, in the systemic integration of the state with industry.

Modern directions of implementation in institutions of professional pre-higher and higher education of Ukraine of the experience of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC are highlighted (regulatory and legal regulation, functional orientation of education, socio-economic role, strategic orientation of management of education of future specialists, combination of centralization and autonomy, orientation on quality of education, digitalization of management of education and educational process, international integration, orientation on needs of the labor market, adaptability of management of

education of future specialists) and criteria of this process (tendency, normativity, functionality, digitalization, locality). Priority directions, problems and limitations of implementation in Ukraine of Chinese experience of management of education of future specialists in higher polytechnic colleges are substantiated.

Methodological recommendations have been developed for managers of institutions of professional pre-higher and higher education, scientific and pedagogical and pedagogical workers, specialists of education management bodies and researchers in the field of comparative pedagogy, aimed at modernizing the management of education of future specialists in Ukraine, strengthening its strategic focus, practice-oriented approach, digital maturity and compliance with modern challenges in the development of society and the labor market. The results and conclusions obtained in the research process can be used to improve the model of management of education of future specialists in ZFPE and ZHE of Ukraine; for the preparation of advanced training courses for managers of professional pre-higher and higher education of Ukraine.

Keywords: educational management, higher education management, future specialists, future bachelors, higher polytechnic colleges of the PRC, China, Ukraine, digitalization, competency-based approach, quality of education, institutions of professional pre-higher education, institutions of higher education, comparative pedagogy.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А»

Переліку наукових фахових видань України

та / або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних

Scopus та / або Web of Science Core Collection

1. Zhou, G., Wu, Y., Li, J., Bai, D. (2025). Approaches to Vocational Training in Higher Polytechnic Colleges: Integrating Competence-Based, Project-Based, and Dual Learning Methods. *Dragoman Journal*, 17, 665–681. (*Wu Yanchang охарактеризовано вплив підходів компетентнісного, проєктного,*

дуального навчання та розвитку м'яких навичок на управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Zhou Gangwei окреслено технологію професійної підготовки майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах, що базується на підходах компетентнісного, проєктного, дуального навчання та розвитку м'яких навичок. Li Juntang доведено, що в процесі інтеграції компетентнісного, проєктного та дуального навчання у вищих політехнічних коледжах, завдяки використанню цифрових і STEM-інструментів суттєво підвищується ефективність професійної підготовки майбутніх інженерів. Bai Dongsheng визначено вплив підходів компетентнісного, проєктного, дуального навчання та розвитку м'яких навичок на формування комп'ютерної компетентності майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.).

Статті у науковому виданні,

включеному до Переліку наукових фахових видань України

2. Осадченко, І. І., У Яньчан. (2024). Актуальні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія, 12 (2). 102–111. [https://doi.org/10.31548/hspedagog15\(2\).2024.102-111](https://doi.org/10.31548/hspedagog15(2).2024.102-111) (У Яньчан визначено, охарактеризовано та систематизовано сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих технічних навчальних закладах Китаю. І. Осадченко обґрунтовано, що сучасні тенденції стосуються як зовнішнього, так і внутрішнього, вертикального та горизонтального, управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР).

3. У Яньчан. (2025). Аналіз нормативно-правових засад управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Перспективи та інновації науки, 11 (57). 1443–1455. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1443-1455](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1443-1455)

4. У Яньчан. (2025). Реалізація функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Теорія та методика навчання та виховання, 59. 393–406.

Тези наукових доповідей

5. Wu Yanchang. (2023). Characteristics of Educational Management of Higher Technical Colleges During the Epidemic Period. ISIETM: abstract of the report. *Рр.* 33–57.

6. Wu Yanchang. (2025). Resources for education management of future specialists in higher polytechnic colleges of ukraine and China. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка: тези доповіді. С. 506–508

7. У Яньчан. (2025). Аналіз нормативно-правових засад забезпечення управління освітою у вищих політехнічних коледжах Китаю. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Харків: Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди: тези доповіді. С. 74–78.

8. Wu Yanchang. (2026). Management resources in the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC and Ukraine: a comparative analysis. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка: тези доповіді. С. 834–837.

ЗМІСТ

ВСТУП	16
Розділ 1. УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	27
1.1. Сучасні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР	27
1.2. Нормативно-правова база управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР	53
1.3. Уточнення ключових понять дослідження	74
Висновки до першого розділу	87
Розділ 2. ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР	90
2.1. Аналіз досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР	90
2.2. Цифровізація та гнучкі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР	108
2.3. Етапи трансформації та характеристика моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР	120
Висновки до другого розділу	132
Розділ 3. ВИКОРИСТАННЯ КИТАЙСЬКОГО ДОСВІДУ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ В УКРАЇНІ	135
3.1. Особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України	135
3.2. Шляхи впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР	163
Висновки до третього розділу	188
ВИСНОВКИ	191
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	196
ДОДАТКИ	230

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВО – вища освіта

ВСП – відокремлений структурний підрозділ

ЗВО – заклад вищої освіти

ЗФПО – заклад фахової передвищої освіти

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

КНЕУ – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

КНР – Китайська Народна Республіка

КНУ – Київський національний університет імені Тараса Шевченка

КФКТИ – ВСП «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури»

ОНУ імені І. І. Мечнікова – Одеський національний університет імені І. І. Мечнікова

ОФККТ – ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій»

ПВПК – Піндіншаньський вищий політехнічний коледж

ФПО – фахова передвища освіта

ХВПК – Хенанський вищий політехнічний коледж

ХТПТК – Хенанський транспортний професійно-технічний коледж

ХППТК – Хенанський промисловий професійно-технічний коледж

ШІ – штучний інтелект

ВСТУП

Актуальність дослідження. У контексті глобальних економічних трансформацій, що характеризуються переходом до інноваційних моделей розвитку, цифровізацією виробництва та зростанням ролі висококваліфікованих технічних кадрів, система професійно-технічної вищої освіти є ключовим інструментом забезпечення конкурентоспроможності кожної країни. Як один із провідних світових промислово-технологічних центрів, Китайська Народна Республіка (далі – КНР) характеризується динамічною модернізацією управління освітою у вищих політехнічних коледжах, що робить її досвід особливо цінним для світового, зокрема українського наукового аналізу.

Структурні реформи китайської системи вищої освіти спрямовані на інтеграцію освіти, науки та виробництва, розвиток дуальної освіти та впровадження гнучких моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах (Gao Heng, Jun Li, Lu Sophia Leng, Rui Yang, Xui Liu, Jianjing Tang та ін.). У цьому контексті вищі політехнічні коледжі КНР швидко реагують на потреби ринку праці, адаптуючи навчальні плани до вимог Індустрії 4.0. Управління освітою майбутніх спеціалістів у таких закладах вимагає нових підходів до стратегічного планування, якості освіти, партнерства з бізнесом та міжнародного співробітництва (Bowen Xu, Claire Tao, Fang Yating та ін.). Крім того, дослідження управлінських практик у вищих політехнічних коледжах КНР мають значний потенціал для застосування в контексті реформування освітніх систем інших країн, зокрема України (Н. Кононець, Н. Тверезовська, Чжен Міншен, І. Шумілова, О. Шумський та ін.). У контексті європейської інтеграції та модернізації системи вищої освіти України (В. Нагаєв, І. Осадченко, Р. Сопівник та ін.), аналіз моделей управління освітою майбутніх спеціалістів, що використовуються у КНР, дозволяє визначити ефективні механізми підвищення якості профільної фахової передвищої та вищої освіти,

оптимізації освітніх процесів та зміцнення зв'язків між освітою та ринком праці. Тому це дослідження має як теоретичне, так і практичне значення, сприяючи розвитку сучасної педагогіки вищої школи, порівняльної педагогіки та управління освітою.

З точки зору порівняльної педагогіки, доцільно розширити обґрунтування валідності окресленого процесу шляхом аналізу інституційних, культурних та політико-економічних відмінностей, що визначають специфіку управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Порівняльний підхід дозволяє не лише описати національну китайську модель управління освітою майбутніх спеціалістів, але й виявити закономірності трансформації освітньої системи в глобалізованому середовищі. Зокрема, вивчення механізмів управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, у порівнянні з українською практикою, дозволяє проаналізувати взаємозв'язок між централізацією та інституційною автономією, роллю держави у формуванні освітньої політики та рівнем інтеграції освіти з виробничим сектором обох країн.

Аналіз сучасних наукових досліджень, зокрема у сфері порівняльної педагогіки, виявив *суперечності* зазначеного контексту, а саме між:

- зростаючими вимогами інноваційного суспільства до якості вищої професійної освіти та традиційними підходами до управління освітою, що не завжди забезпечують достатню гнучкість, адаптивність та швидке оновлення освітнього змісту професійної підготовки майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР;
- впровадженням сучасних цифрових технологій в управління освітою майбутніх спеціалістів та обмеженою готовністю педагогічного та управлінського персоналу ефективно їх використовувати, що перешкоджає цифровій трансформації освітніх процесів у вищих політехнічних коледжах КНР;
- глобалізаційними тенденціями у вищій освіті та національною специфікою системи фахової передвищої та вищої освіти України, що вимагає

обережності у запозиченні та адаптації зарубіжного досвіду, зокрема досвіду управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано у рамках науково-дослідницької теми кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0115U003561).

Зважаючи на соціальну та психолого-педагогічну значущість проблеми та недостатність її розробки у теорії та практиці, визначено тему дисертаційної роботи: **«Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР».**

Тему дисертації затверджено Вченою радою Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 5 від 21 грудня 2022 р.).

Мета дослідження – полягає в аналізі теоретичних ідей, порівнянні та узагальненні ефективного досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР із метою впровадження цих досягнень у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.

Відповідно до мети дослідження поставлено такі **завдання**:

1. На основі аналізу стану розробленості проблеми у педагогічній теорії та практиці виокремити сучасні тенденції та схарактеризувати нормативно-правову базу управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; уточнити ключові поняття дослідження.
2. Узагальнити структуру моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.
3. Здійснити порівняльний аналіз сучасного стану управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.
4. Розробити рекомендації щодо конструктивного використання у

зкладах фахової передвищої та вищої освіти України досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Об'єкт дослідження – процес управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Предмет дослідження – теоретичне, нормативне і практичне забезпечення управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Для вирішення поставлених завдань використано такі **методи дослідження**: *теоретичні* – аналіз, синтез та узагальнення для вивчення еволюції форм і методів управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР, визначення сутності та особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів; *порівняльно-аналітичний метод* – для зіставлення моделей управління, управлінських підходів у вищих політехнічних коледжах КНР та у фаховій передвищій та вищій освіті України, а також цифрових, гнучких і поведінкових підходів до управління якістю освіти майбутніми спеціалістами у цих країнах; з'ясування різниці між теоретичними положеннями і практичними кейсами управління; порівняння теоретичних положень і практичних кейсів тощо; *системний аналіз* – для обґрунтування багаторівневої структури управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; *метод класифікації та систематизації* – для впорядкування сучасних підходів до управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, узагальнення та структурування особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України; *кейс-метод* – для аналізу практик управління у конкретних закладах вищої освіти КНР та України; *метод концептуального моделювання* – для розроблення моделі удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів, формування цілісного бачення сучасної моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у конкретних закладах вищої освіти КНР; *прогностичний метод* – для визначення перспектив

розвитку управління освітою майбутніх спеціалістів в умовах цифрової трансформації в Україні.

Джерельну базу дослідження становлять:

– *офіційні документи та нормативно-правові акти КНР* («中华人民共和国宪法» [«Конституція Китайської Народної Республіки»], «中华人民共和国教育法» [«Закон Китайської Народної Республіки про освіту»], «中华人民共和国职业教育法» [«Закон Китайської Народної Республіки про професійну освіту»], «中华人民共和国高等教育法» [«Закон Китайської Народної Республіки про вищу освіту»], «中华人民共和国行政诉讼法» [«Адміністративно-процесуальне право Китайської Народної Республіки»], «中华人民共和国劳动法» [«Трудове законодавство Китайської Народної Республіки»], «中华人民共和国学位条例» [«Положення про академічні ступені КНР»], «中国教育现代化 2035» [«Модернізація освіти Китаю до 2035-го року»], «中华人民共和国教育法典（草案）» [Проект «Кодексу про освіту КНР»]; *статистичні дані Міністерства освіти КНР*: «全国教育事业发展统计公报» [«Статистичні бюлетені розвитку національної освіти»]; *регіональні нормативно-правові документи нижчого підпорядкування*: «江西省职业技能等级认定和证书管理办法» [«Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі»], «福建省职业病防治条例» [«Правила профілактики та контролю професійних захворювань провінції Фуцзянь»], «统筹推进世界一流大学和一流学科建设总体方案»

[«План сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін»], «**关于加快推进教育数字化的意见**»

[«Висновки щодо прискорення просування цифровізації освіти»]);

– *нормативно-правові документи у сфері освіти України*, а саме: ЗУ «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про фахову передвищу освіту» (2019);

– *офіційні веб-сайти вищих професійних коледжів КНР* (平顶山工业职业技术学院 [Пінгдіншанський вищий політехнічний коледж], 南宁职业技术学院 [Наньнінський професійно-технічний коледж], 茂名职业技术学院 [Маомінський професійно-технічний коледж], 高职教学改革 [Цюаньчжоуський професійний коледж економіки та бізнесу], 江苏经贸职业技术学院 [Цзянсузький професійно-технічний коледж комерції], 红河卫生职业学院 [Хунхеський медичний професійний коледж], 江苏食品药品职业技术学院 [Цзянсузький професійно-технічний коледж харчової промисловості та фармацевтики], 河南职业技术学院 [Хенанський промисловий професійно-технічний коледж], 河南交通职业技术学院 [Хенанський транспортний професійно-технічний коледж], 河南工业职业技术学院 [Хенанський вищий політехнічний коледж]) і закладів вищої та фахової передвищої освіти України (ВСП «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури», ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій ОНУ імені І. І. Мечникова», Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний університет імені Тараса Шевченка);

– *освітні ресурси*, розміщені на порталах провідних закладів вищої освіти КНР та закладів фахової передвищої та вищої освіти України, що здійснюють підготовку майбутніх спеціалістів;

– *матеріали періодичних видань* КНР та України, що висвітлюють питання, пов'язані з управлінням освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та у закладах фахової передвищої та вищої освіти України («Modern Education Forum» / «Форум сучасної освіти»; «Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education» / «Дискурс: дослідження культурної політики освіти»; «Vocat Tech Edu» / «Професійна та технічна освіта»; «Chinese Education & Society» / «Китайська освіта і суспільство»; «Jiaotong University Law Journal» / «Юридичний журнал Університету Цзяотун»; «Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)» / «Журнал Східнокитайського педагогічного університету (видання з педагогічних наук)»; «Behavioral Sciences» / «Поведінкові науки»; «Education Reform and Development» / «Реформа та розвиток освіти»; «Current Psychology» / «Сучасна психологія»; «Teaching Method Innovation and Practice» / «Інновації та практика методів навчання»; «Open Journal of Legal Science» / «Відкритий журнал правових наук»; «Education Sciences» / «Освітні науки»; «Frontiers in Education» / «Рубежі в освіті»; «China Higher Education Research» / «Дослідження вищої освіти Китаю»; «Український педагогічний журнал»; «Інноваційна педагогіка»; «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології»; «Освітологічний дискурс»; «Професійна педагогіка»; «Актуальні проблеми державного управління»; «Управління освітою» та ін.);

– *ресурси наукових бібліотек України та КНР*, зокрема Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського, наукової бібліотеки Національного університету біоресурсів і природокористування України, Пінгдіншаньського вищого політехнічного коледжу та ресурси Інститутів Конфуція, що діють в Україні);

– *наукові праці українських, китайських та зарубіжних учених*, що стосуються питань управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих

політехнічних коледжах КНР та у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (Н. Гречаник, Т. Григоренко, І. Демченко, Н. Кононець, О. Кучай, В. Нагасв, І. Осадченко, Р. Сопівник, Н. Тверезовська, І. Шумілова та ін.).

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*:

– *виокремлено та систематизовано* нормативно-правове забезпечення, сучасні тенденції (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість) та етапи трансформації управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; *обґрунтовано* структуру синергійно-інтегрованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та *визначено* рівні зазначеного управління (макрорівень, мезорівень, мікрорівень, індивідуальний рівень); *узагальнено досвід* цифровізації та гнучких моделей управління освітою майбутніх здобувачів у вищих професійних коледжах КНР; *здійснено порівняльний аналіз* сучасного стану управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та у закладах фахової передвищої та вищої освіти України; *обґрунтовано* сучасні критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України та *розроблено* практичні засади адаптації досвіду КНР до сучасних тенденцій управління освітою в Україні;

– *уточнено сутність понять*: «освіта», «система освіти», «вища освіта у КНР», «управління освітою», «управління вищою освітою у КНР», «вищі політехнічні коледжі КНР», «майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах»; «управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР»; *уточнено* цілісний механізм ефективного функціонування схарактеризованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР;

– *удосконалено* зміст, форми і методи управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України з урахуванням китайського досвіду;

– *подальшого розвитку* набули підходи до управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.

Практична значущість дослідження отриманих результатів дослідження полягає в тому, що узагальнені тенденції, методичне забезпечення процесу управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та виокремлені рекомендації щодо ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, можуть бути застосовані в Україні на різних рівнях вищої освіти. Узагальнена синергійно-інтегрована модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та методика моніторингу її ефективності можуть бути використані для вдосконалення управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України. Результати дослідження також можуть бути використані при оновленні освітніх програм «Управління навчальним закладом» та окремих освітніх компонентів зі спеціальності ДЗ «Менеджмент», для підготовки курсів підвищення кваліфікації менеджерів фахової передвищої та вищої освіти України.

Результати дослідження впроваджено у освітній процес Піндіншанського вищого політехнічного коледжу (КНР) (довідка від 10 червня 2026 р.), Хенанського вищого політехнічного коледжу (КНР) (довідка від 15 травня 2026 р.) та відокремленому структурному підрозділі «Боярський фаховий коледж НУБіП України» (довідка № 178 від 17 червня 2026 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею, результати якої одержані автором самостійно. Особистий внесок здобувача у статті «Approaches to Vocational Training in Higher Polytechnic

Colleges: Integrating Competence-Based, Project-Based, and Dual Learning Methods», опублікованій у співавторстві з Wu Y., Li J., Bai D., полягає в *характеристиці впливу підходів компетентнісного, проєктного, дуального навчання та розвитку м'яких навичок на управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*. Особистий внесок здобувача у статті «Актуальні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю», опублікованій у співавторстві з Осадченко І., полягає в *систематизації та характеристиці актуальних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю*.

Апробація та впровадження результатів дослідження. Основні висновки та результати дослідницької роботи оприлюднено на *міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях*: «ISIETM-2023» (West Covina, США, 2023); «Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи» (Житомир, 2024–2025); «Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: еко-тренінг» (Умань, 2024); «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки фахівців в умовах сучасного освітнього простору» (Харків, 2024); «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій» (ByteEd-2024) (Харків, 2024); «Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених» (Черкаси, 2024); «Актуальні проблеми професійної підготовки педагогів: національний та євроінтеграційний вимір» (Чернівці, 2024); «Неперервна освіта: актуальні дискурси» (Ужгород, 2024); «Психолого-педагогічні проблеми вищої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2025); «Роль молоді у розвитку АПК України» (Київ, 2025); «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка» (Полтава, 2025–2026).

Результати дослідження були верифіковані під час їх обговорення на засіданнях кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України (2022–2026).

Публікації. Основні результати дослідження представлені у 8-ми публікаціях, зокрема 1 стаття у закордонному виданні, проіндексованому у базах даних Web of Science Core Collection, 3 статті – в українських фахових наукових виданнях (категорія Б) та 4 тези у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій, з них 1 – за кордоном (США).

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації (українською та англійською мовами) та списку наукових публікацій автора вступу, трьох розділів та висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (293 найменування, із них 197 – іноземними мовами, з яких 29 – китайською мовою), 12 додатків на 17 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 247 сторінок. Дисертація містить 6 рисунків та 15 таблиць.

Розділ 1

УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

1.1 Сучасні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

Від початку ХХІ ст., за останні кілька десятиліть відбулася стрімка та кардинальна трансформація світу загалом та сфери управління зокрема. Зі зростанням популярності вищої освіти у Китайській Народній Республіці (далі – КНР) все більша увага приділяється якості управління освітою в коледжах та університетах. Щоб відповідати новим національним умовам, університети повинні впроваджувати сучасніші освітні концепції для підтримки своєї якості, фундаментального покращення управління освітою, комплексної модернізації механізмів управління та підвищення цінності вищої освіти. Заклади вищої освіти (далі – ЗВО), зокрема вищі політехнічні коледжі, слугують основною платформою для навчання та підготовки практичних кадрів для національного розвитку КНР. Реалізація адміністративних завдань у вищих політехнічних коледжах може суттєво вплинути на якість навчання студентів.

Проаналізуємо сучасні наукові дослідження для виокремлення тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Причому, одне із ключових понять цього підрозділу дисертації – «тенденція» – з будь-яких позицій тлумачиться як напрям розвитку, прагнення, намір, провідна думка, ідейне спрямування тощо (Словник української мови: «Тенденція» [СУМ], 2019).

Звертаємо увагу на те, що, оскільки згідно із Законом КНР «Про вищу освіту» (Standing Committee of the NPC: “Higher Education Law of the PRC” [HELPRC], 2022) вищі політехнічні коледжі є різновидом та складником

вищих професійних коледжів та загалом – системи вищої освіти країни, як і університети, то нами здійснено аналіз досліджень управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗВО різних рівнів. Однак надалі у роботі апелюватимемо конкретними окресленнями рівня ЗВО згідно із першоджерелом, узагальнюючи їхню назву як «заклади вищої освіти» (далі – ЗВО). Також, оскільки безпосередньо проблемі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР присвячено недостатньо наукової уваги, що наголошує її актуальність, у нашій роботі представлено виокремлення досліджуваного питання з контексту досліджень загалом особливостей підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО КНР.

Зважаючи на ключовий термін нашого дослідження – управління – надалі умовно згрупуємо та схарактеризуємо результати сучасних досліджень для виокремлення тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР відповідно до основних функцій управління освітою (Немченко та ін., 2022, с. 161): а) планування (визначення цілей та розробка стратегій, планів для їх досягнення шляхом прогнозування, визначення ресурсів та термінів); б) організація (визначення структури, розподіл обов'язків, створення необхідних умов для координації діяльності усіх учасників); в) мотивація (створення умов, що стимулюють учасників до досягнення цілей з метою підвищення якості освіти); г) керівництво, тобто лідерство (ефективний вплив на поведінку інших з метою досягнення індивідуальних та групових цілей); г) контроль, тобто оцінка та аналіз результатів (перевірка рівня досягнення цілей та виявлення відхилень для покращення якості освіти). Причому, кожна наступна функція управління освітою конкретизує попередню. Таким чином, для аналізу та систематизації інформації щодо сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР нами обрано функціональний підхід: аналіз наукових джерел через призму висвітлення у них основних функцій управління освітою. Зазначені функції реалізуються як

по вертикалі, так по горизонталі управління освітою, маючи свою специфіку, що конкретизуємо далі.

Так, вища освіта у КНР із кожним роком стає все популярнішою, тому все гостріше постає питання якості управління вищою освітою. Внаслідок чого першочерговим, задля підвищення якості освітнього процесу, важливо впровадження новітніх концепцій, стратегій управління, заходів, що сприятимуть боротьбі зі стереотипами, трансформуватимуть застарілі стратегії управління (Gao Heng, 2022, с. 1). Тільки завдяки постійним інноваціям та розвитку управління освітою в коледжах та університетах КНР можна досягти своєї мети – зміцнення країни за рахунок кваліфікованих спеціалістів (Tong Jun Zeng, 2020, с. 83).

Дослідники переконані, що загалом на державному рівні слід робити все можливе, щоб модернізувати систему управління освітою, інтегруючи в ці процеси інноваційні підходи, при цьому, досліджуючи це питання глибше та розробляючи нові концепції управління (Wang Tiaojiang, 2021, с. 156), поступово трансформувати свої освітні концепції (Ziyun Lin, 2020). Зокрема політична та ідеологічна освіта у поєднанні з практичним навчанням дозволить виховати кваліфіковані кадри й майбутнє покоління (Yu Huang, 2019, с. 31–32), адже це сприяє реалізації концепції виховання моральної цілісності здобувачів освіти (Yun Ji Zhao, 2020, с. 150–151).

Проблеми науково-технічного менеджменту у КНР описані Huang Zhuo, Huang Ding, Gao Yajing, Li Xiangliang. Виокремлено основні проблеми цього напрямку: чинність застарілих концепцій; недостатність уваги розбудові освітньої системи тощо. Загалом, вирішення цих проблем є важливим для ефективного виконання тих функцій урядом, що дасть змогу науково-технічній галузі обслуговувати різні аспекти економіки та суспільства загалом, зокрема освіти (Huang Zhuo et al., 2020, с. 47). Тому важливою є трансформація традиційної освіти на інноваційну (Tong Jun Zeng, 2020, с. 83). До управлінських функцій уряду належить і розробка та імплементація державних освітніх стратегій, програм та загалом, нормативно-правової бази.

У окремих дослідженнях КНР окреслено питання значущості іноземних здобувачів в системі освіти. Вказано, що процес допуску іноземних здобувачів до отримання права навчатися у КНР за останні 70 років пройшов період запуску, стагнації, відновлення, розробки та експериментальної перевірки, етап розширеного розвитку, стандартизацію управління та покращення якості. Освіта іноземців стала не разовим, а масовим явищем. При цьому, в основному іноземні здобувачі походять із країн, що належать до переліку, так званих, країн «один пояс – один шлях». Водночас у дослідженнях висувається пропозиція побудувати систему освіти для іноземців відповідно до традицій, культурних особливостей та етапу розвитку КНР (Lijie Li, 2020, с. 6). Свідченням, що КНР прагне міжнародної співпраці в освітній сфері, є надана можливість побувати та дослідити систему підготовки правоохоронців в Університеті народної громадської безпеки Китаю (PPSUC) іноземним здобувачам (Mátyás & Szabó, 2021, с. 125). Наступним доказом готовності до міжнародної освітньо-наукової співпраці з боку КНР є факт того, що вище професійне навчання в китайських коледжах є орієнтиром для іноземних здобувачів у розумінні загальної специфіки китайської освіти є вивчення процесу її розвитку (Qiusheng Guo et al., 2019, с. 61). Для порівняння, в Україні також є важливою інтернаціоналізація освіти, тобто зміцнення міжнаціональних наукових зв'язків та міжнародної співпраці як на індивідуальному рівні між науковцями, так і між науковими установами (Гриньова та ін., 2024; Нагаєв та ін., 2022; Сопівник Р. та Сопівник І., 2026; Шумілова, 2023). Таким чином, у освіті КНР заплановано та організовано міжнародну освітньо-наукову співпрацю.

Прикметно, що одним із сучасних напрямів досліджень є вивчення практичного досвіду інтеграції стратегічного мислення з управлінням освітою в сучасних ЗВО, що розуміється як процес, спрямований на досягнення чітко визначених та запланованих цілей. Поступово інтегрується, насамперед з управлінням освітою, стратегічне мислення, що розглядалося й на рівні функції планування. Щоб адаптуватися до сучасних вимог, керівники

університетів та коледжів, а також менеджери освіти повинні визнавати важливість впровадження стратегічних інновацій, активно досліджувати передові стратегії, застосовувати сучасний досвід в управлінні освітою, емансипувати традиційне мислення, кидати виклик стереотипам, впроваджувати інновації в сучасні механізми управління освітою та адаптуватися до реальних умов для комплексного покращення якості освіти студентів. Керівники коледжів та університетів повинні трансформувати застарілі концепції управління відповідно до принципу новизни, активно інтегруючи стратегічне мислення в щоденне управління освітою в коледжах та університетах (Gao Heng, 2022). Тому стратегічно заплановано: керівники китайських ЗВО мають працювати у напрямі трансформації сучасного управління освітою відповідно до вимог сучасності, набуваючи навичок стратегічного мислення та впроваджуючи інноваційні концепції управління освітою для майбутніх фахівців.

Один із основних орієнтирів управління освітою, на думку О. Островенко, О. Гадючко, у ЗВО України нині зорієнтоване на вихованні менеджерів нового покоління, здатних системно мислити та діяти, ухвалювати управлінські рішення, ефективно використовувати наявні ресурси та бути конкурентоспроможними на ринку праці (Островенко та Гадючко, 2020, с. 202). Сучасне управління освітою у ЗВО України здійснюється на основі інноваційних тенденцій та стратегій, що відповідають принципам сталого розвитку, створення сучасних систем освітніх проєктів та їх моніторингу тощо з позиції системного, інноваційного, процесуального підходів (Островенко та Гадючко, 2020, с. 204). В українських наукових дослідженнях зазначено, що нинішні тенденції освіти, зокрема в управлінні, – це спрямованість на пріоритетність людини під час освітнього процесу: людиноцентризм, розвиток економіки країни, поєднання освіти, науки та виробництва. Проте, на жаль, в Україні актуальним є збереження української культури та оновлення матеріально-технічної бази для проведення освітнього процесу відповідно до

вимог виробництва (Нагаєв та ін., 2023; Сопівник Р. та Сопівник І., 2026; Сопівник та ін., 2026).

Отже, управлінські проблеми китайської вищої освіти в коледжах та університетах полягають у застосуванні застарілих управлінських концепцій, що вже не є актуальними, оскільки сучасна освіта за світовими стандартами є особистісно орієнтованою, спрямованою на всебічний розвиток студентів, виховання їхньої моральної цілісності та на забезпечення суспільства конкурентоспроможними спеціалістами. Натомість, зазначене вище дозволяє виокремити сучасну тенденцію управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР на рівні функціонального планування – удосконалення стратегій, концепцій управління освітою та формування стратегічного мислення менеджерів освіти.

Однією із проблем науково-технічного менеджменту у КНР на рівні функції планування виокремлено недостатню увагу до підтримки ресурсів освіти з боку держави (Huang Zhuo et al., 2020, с. 47). Зі швидким розвитком вищої освіти, інвестиційна система, джерела фінансування, інвестиції та методи фінансування університетів та коледжів у КНР стають дедалі диверсифікованішими та зростають. Під терміном «диверсифікація» слід розуміти як «урізноманітнення», тобто джерел фінансування стає більше. Однак загальна обізнаність щодо управління основними активами в коледжах та університетах низька. Ця система недосконала, бухгалтерський облік є необґрунтованим, а посилення управління активами, захист державного майна, його прав та інтересів, запобігання втратам державного майна, управління та використання державного майна коледжів та університетів та інші питання потребують перегляду та корекції. Максимізація ефективності використання активів стала важливим завданням сучасного управління освітою в коледжах та університетах (Ya Zhu, 2020, с. 61). Наприклад, мультимедійне навчання та онлайн-курси набули широкого поширення. Основні засоби кампусів, які раніше склалися лише зі столів, стільців та інших офісних меблів, також почали розширюватися. Цією частиною активів

необхідно належним чином управляти, щоб забезпечити їхню стабільність. Тому основні засоби коледжів та університетів є матеріальною гарантією розвитку навчальних закладів (Ya Zhu, 2020, с. 62).

Зміцнення управління основними активами коледжів та університетів також є функцією планування управління та багатовідомчим завданням і є одним із аспектів загальної системи управління коледжами та університетами. Це передбачає створення комплексної системи управління та обліку основних активів для забезпечення ефективного управління основними активами та матеріалами, що належать коледжам та університетам, а також для гарантування їх збереження, цілісності, вартості та доданої вартості. Тоді як підрозділ фінансового управління освітою майбутніх фахівців у вищих технічних навчальних закладах КНР потребує надійного нормативно-правового забезпечення, як у визначенні джерел фінансування та інвестицій, так і в контролі за обліком, збереженням та розвитком цих активів та матеріалів (Ya Zhu, 2020, с. 62).

Інша ситуація із фінансуванням може бути у приватних закладах вищої освіти, тому звернено увагу у наукових працях і на приватні коледжі та університети, адже вони суттєво відрізняються від державних, зокрема системою інвестування, управління тощо (Li Shuai & Wang Di, 2024, с. 46). Щодо створення приватних коледжів, то Тао Dongmei зазначено, що формулювання цієї політики сприятиме їх ефективному розвитку. Це дослідження проводилися з опорою на теорію мережевої політики: вивчалися фактори та інтерактивні відносини, що впливають на становлення й розвиток мережі незалежних коледжів. У підсумку визначено, що теорія мережевої політики – це потужний теоретичний інструмент, що сприяє становленню та розвитку мережі незалежних коледжів (Huang Yan et al., 2025).

Як, варіант фінансування та розподілу ресурсів в освіті – тенденція, коли регіональні (місцеві) коледжі та ЗВО в КНР трансформуються внаслідок реформування загалом усієї системи освіти країни. Відбувається це в багатьох аспектах, зокрема центральний уряд запропонував окремі коледжі та

університети, що готують бакалаврів, перетворити на коледжі прикладних технологій, щоб покращити систему освіти. Однак, є проблема: бракує валідної інформації щодо ситуації у регіональних коледжах та університетах, при наявності надмірної адміністративності, що ускладнює цей процес. Тому важливо проаналізувати тенденції освіти у світі та в КНР і розробити тривимірну систему вищої освіти зі взаємодоповнюваними складниками: узгодження якості набуття теоретичних знань, способів їх якісного практичного застосування та вибору освітніх технологій навчання-учіння. Саме це сприятиме розвитку регіональних університетів, коледжів та допомагатиме в їх трансформації (Huang Yan et al., 2025).

Таким чином, наступною тенденцією управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР на рівні функції планування та організації виокремлюємо оновлення фінансово-інвестиційного складника управління освітою шляхом диверсифікації фінансування ЗВО (збільшення джерел фінансування), максимізації ефективності використання матеріально-фінансових активів ЗВО, впровадження мережевої політики (створення мережі приватних, зокрема регіональних ЗВО).

Уряд КНР заохочує національні вищі професійні школи поступово трансформувати реформувати методи навчання майбутніх спеціалістів для підвищення їхніх інноваційних компетенцій (Ziyun Lin, 2020). Цифрові технології стали незамінним інструментом не тільки в освітньому середовищі, а й у повсякденному житті людей. У дослідженні Qiu Lin, Wu Ying, Wu Jin, Xu зазначено, що інформаційно-комунікаційні технології навчання (далі – ІКТ) все більше застосовуються під час викладання основних дисциплін, приміром, у професійно-технічному коледжі комунікацій Хунань, де електронна комерція включає в себе комп'ютерні мережі, технічний вміст електронної комерції та маркетинг (Qiu Lin et al., 2021, с. 98–101). Наголошено на тому, що також є проблемою впровадження цифрових технологій у навчальні плани (Yi Rong & Zitao Xue, 2021, с. 22).

На думку Wang Tiaojiang, значні зміни в розвитку управління освітою в університетах відбулися закономірно завдяки розвитку цифрового середовища та інформаційно-комунікаційних технологій. Наразі в практиці управління освітою пріоритет надається побудові моделей застосування ІКТ та прагненню підвищити цей рівень за їх рахунок. Тому впровадження ІКТ має ефективно поєднуватися як у процесі навчання майбутніх спеціалістів, так і в процесі управління їхньою освітою в університетах, прагнучи досягти якості цих процесів (Wang Tiaojiang, 2021, с. 154). Звертаємо увагу на те, що управління застосуванням інноваційних методів навчання, зокрема ІКТ, реалізує не тільки планувальну, а й організаційну, керівну (лідерську) та мотиваційну функції управління освітою здобувачів у ЗВО.

Щодо цифрових технологій віртуальної реальності вказується, то вони стануть у майбутньому незамінним інструментом для підвищення ефективності освітнього процесу. Технології стануть у нагоді при веденні або перегляді у запису прямої трансляції, при використанні технології ситуаційного навчання (Dejia Zhang, 2022, с. 187). Позитивні моменти використання ІКТ та штучного інтелекту (далі – ШІ) полягають в тому, що дозволяють розвивати навички самостійного навчання у здобувачів вищої освіти, зокрема у вищих професійних технічних коледжах, надають можливість отримувати більшу кількість знань, а онлайн освіта компенсує недоліки традиційної освіти. Йдеться про те, що якість та ефективність освітнього процесу зросте внаслідок впровадження змішаного типу навчання (Zhiyan Huang, 2021) Акцентовано на поступовому створенні оновленої системи управління освітою у ЗВО КНР у цифровому середовищі (Wang Tiaojiang, 2021; Lu Foguang, 2023; Ying Shi, 2019; Ziyun Lin, 2020).

Загалом у наукових джерелах рекомендовано, що керівники ЗВО у КНР повинні повною мірою використовувати ІКТ для досягнення високого рівня розвитку управління освітою (Lu Foguang, 2023, с. 89). Важливо впроваджувати якісне внутрішнє управління освітою, яке вже впроваджується в деяких вищих професійних навчальних закладах: управління навчанням

шляхом впровадження найсучасніших хмарних платформ навчання, що сприяє самостійному мисленню студентів, навичкам командної роботи та інноваційній ініціативі (Ying Shi, 2019, с. 49).

Інноваційні технології є важливими під час організації освітнього процесу, тому наступне завдання викладача полягає в раціональному використанні ІКТ та, відповідно, керівництвом освітнім процесом, адже саме грамотне керівництво є запорукою якості освіти (Lei Yue et al., 2020, с. 13–14).

Як констатує аналіз вказаних вище наукових джерел питання цифровізації управління освітою – застосування сучасних цифрових технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій управління та навчання, штучного інтелекту – наскрізне на усіх рівнях (вертикалі та горизонталі) управління та у рамках виконання будь-якої функції управління освітою: планування, організації, мотивації, керування та контролю. Отже, заплановано подальшу та невинну цифровізацію управління освітою та загалом освіти майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Для подальшого виокремлення тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР проаналізуємо наукові джерела з точки зору реалізації наступної управлінської функції – організації – визначення структури, розподілу обов'язків, створення необхідних умов координації діяльності усіх учасників (Немченко та ін., 2022, с. 161).

На переконання дослідників (Tong Jun Zeng, 2020; Gao Heng, 2022; Liu Hanshuai, 2022; Xiaoming Liu, 2019), вимоги до керівників та персоналу змінилися, зокрема це стосується й закладів вищої освіти, адже нині здобувач – суб'єкт освітнього процесу, як і науково-педагогічний працівник – викладач, який його навчає. Попередня освітня парадигма передбачала, що здобувач є об'єктом навчання, тобто тією стороною, що просто сприймає інформацію, котра йому надається та вивчає її без альтернативних джерел отримання знань. Нині у закладах вищої освіти увага акцентується на індивідуальному розвитку, побудові особистої професійної траєкторії та

вдосконаленні вміння навчатися самостійно протягом усього життя. Постійний розвиток є вимогою і для науково-педагогічних працівників та управлінців закладами вищої освіти, адже в XXI ст. інформація поновлюється надзвичайно швидко і так само швидко втрачає свою актуальність, що вимагає перепланування освітніх стратегій.

Для покращення та вдосконалення управління освітою в китайських коледжах та університетах з метою адаптації до сучасних соціальних змін необхідно реформувати його в рамках особистісно-орієнтованого підходу. Управління освітою в китайських коледжах та університетах стикається з такими проблемами, як єдина модель навчання, брак сильного викладацького складу та труднощі у виконанні ключової ролі викладання та оцінювання. Для постійного сприяння покращенню якості освіти та просування стратегії зміцнення сильної професійної бази країни процес управління освітою в китайських коледжах та університетах має бути всебічно реформований. Науковцям та практикам необхідно докласти зусиль для трансформації традиційного китайського освітнього мислення в цілеспрямований, диверсифікований та комплексний підхід (Tong Jun Zeng, 2020, с. 80).

Китайський уряд звертає увагу на здоров'я здобувачів освіти всіх рівнів, акцентує увагу на необхідності підвищувати рівень психічного здоров'я, розвивати такі психологічні якості, як стресостійкість, вміння долати перешкоди, до прикладу під час пошуку роботи чи на початку підприємницької діяльності. Тому для вищих професійних коледжів важливо досліджувати шляхи впровадження психоедукації для здобувачів вищої освіти (Shu Yu & Zhifang Li, 2018, с. 15). Проблема побудови ефективної психоедукації та системи надання психологічної допомоги полягає ще й в тому, що, переважно, ЗВО розташовані у передмістях, що є географічним недоліком, адже перешкоджає доступу до спеціальних ресурсних центрів, заважає проведенню просвітницької діяльності та унеможливорює надання термінової психологічної допомоги у кризових ситуаціях. Рішенням цієї проблеми, передусім, об'єднання зусиль ЗВО та професійних установ

соціально-психологічної служби, серед яких освітні установи психічного здоров'я, психологічні консультаційні установи. Об'єднання необхідне для проведення консультацій в офлайн- та онлайн-режимі, наданні психологічної допомоги в кризових ситуаціях, консультацій цілодобово, наприклад, за допомогою безкоштовних телефонних гарячих ліній, проведення просвітницьких лекцій. Подібна співпраця стане у нагоді, адже поєднає освіту та медицину, дозволить надати необхідну психологічну допомогу здобувачам, котрі мають серйозні проблеми у певних аспектах свого життя (Xiaoming Liu, 2019, с. 28). Вважаємо, що варто в нинішніх умовах України перейняти досвід управління психоедукацією здобувачів вищої освіти у КНР.

До речі, зазначимо, що сучасна реформа освіти у КНР має цікавий, враховуючи світову освітню практику, приклад впровадження концепції позитивного управління навчанням, про що йдеться у статті Tong Jun Zeng (Tong Jun Zeng, 2020, с. 80) та в науковій роботі Liu Hanshuai (Liu Hanshuai, 2022), присвяченій аналізу побудови моделі формування психічного здоров'я відповідно до концепції позитивної психології. Здійснено аналіз побудови системи освіти в галузі підтримки психічного здоров'я у вищих професійних навчальних закладах з точки зору програми «Китайське здоров'я» (Shu Yu & Zhifang Li, 2018), аналіз моделі соціальної співпраці шляхом побудови «системи внутрішньої та зовнішньої циркуляції» освіти, спрямованої на психічне здоров'я (Xiaoming Liu, 2019) тощо. Зважаючи на пріоритет позитивного управління освітою, такий підхід, у поєднанні із організацією психоедукації учасників освітнього процесу означимо як позитивно-психоедукаційний.

Водночас, вищі професійні коледжі, у контексті трансформації системи освіти впроваджують коригують системи викладацького складу, розподіляють наявні викладацькі ресурси (Yun Ji Zhao, 2020, с. 150). Водночас варто підготувати науково-педагогічний колектив, управлінців та загалом всіх працівників ЗВО, надавши їм інструментарій та знання того, як діяти у тих чи інших кризових ситуаціях. Варто навчати всіх учасників освітнього процесу,

не акцентуючи увагу виключно на здобувачах. Необхідним завданням є створення робочої групи чи комітету, що буде досліджувати це питання, знаходити шляхи впровадження психоедукації та в підсумку впроваджувати психологічну просвіту та допомогу в навчальний процес. Впроваджуючи, слід пам'ятати про системність психологічної просвіти, здатність встановлювати зв'язки із соціально-психологічними установами за кордоном та обмінюватися досвідом шляхом проведення тренінгів, семінарів та інших заходів (Xiaoming Liu, 2019, с. 30), дотримання управлінських аспектів у коледжах та університетах щодо шляхів підвищення рівня безпеки студентів (Jiang Ke & Xiao Qian, 2024).

Здобувачі освіти, при використанні цифрових технологій здатні стикатися з різноманітними небезпеками у кіберпросторі. Задля мінімізації негативних впливів на окреслену групу учасників освітнього процесу інноваційних технологій, насамперед, слід модернізувати систему управління, підвищити рівень обізнаності викладачів із питання кіберзахисту, підвищити доцільність та практичність змісту освіти, встановити надійні механізми нагляду та оцінки рівня безпеки в мережі «Інтернет», розвинути у здобувачів вміння до аналізу, оцінки та самозахисту в Інтернеті. При цьому, як зазначено в дослідженні Jiang Ke, Xiao Qian, безпека здобувачів у кіберпросторі є складним та багатоаспектним завданням, що можна вирішити лише спільними зусиллями управлінців закладами вищої освіти, викладачів, здобувачів, батьків та інших зацікавлених сторін (Jiang Ke & Xiao Qian, 2024, с. 93–95).

Натомість, в Україні актуальним є питання реальної і фізичної, і психологічної безпеки під час освітнього процесу (Гриньова та ін., 2024).

На важливість всебічного розвитку особистості як учасника освітнього процесу (як здобувача, так і викладача) та її моральних якостей, зокрема ідеологічних поглядів вказують результати дослідження Dong Ze та ін. При цьому акцентовано увагу на тому, що необхідно поєднувати ідейно-політичне виховання, розвиток інноваційних, мається на увазі, сучасних компетентностей, та практичних навичок, адже в іншому випадку працівник

буде низькокваліфікованим та професійно не придатним (Dong Ze et al., 2020, с. 38).

З одного боку, для того, щоб впровадити в практичну освіту її ідеологічну та політичну складову, необхідно сформувати команду викладачів із необхідними ідеологічними та політичними поглядами, які здатні будуть викладати відповідні дисципліни, залучити до освітнього процесу консультантів з ідеології та політики, що здатні будуть розуміти зв'язок між передачею знань та ціннісним керівництвом. Тоді, як викладачі будуть поглиблювати та вдосконалювати ідеологічну та політичну складову дисциплін, консультанти будуть прогнозувати бачення збоку здобувачів цього курсу. Формування ідеологічних та політичних поглядів викладачами, як зазначено в наукових джерелах, повинно відбуватися поступово за допомогою проєктів, практичних кейсів та іншого педагогічного інструментарію (Yun Ji Zhao, 2020, с. 150–151). В Україні наразі також нагальне питання – підвищення престижу професії науково-педагогічного працівника (Бурлаєнко та Драч, 2025). Теоретичні та методологічні основи управління якістю освіти, що складають основу для оновлення сучасної діяльності, досліджували Н. Житник, Л. Петренко Л. Сушенцевою: розглянуто науково-методичне забезпечення управління процесом професійної підготовки майбутніх спеціалістів у контексті компетентнісного підходу, який реалізовуватимуть висококомпетентнісні викладачі; виявлено традиційні та інноваційні механізми забезпечення якості професійної освіти в Україні (Сушенцева та ін., 2018). Водночас бракує досліджень порівняльної характеристики управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР та України.

Тобто, по-перше, йдеться про управління спеціальною підготовкою управлінців та науково-педагогічних працівників.

З іншого боку, ЗВО у КНР можуть впроваджувати інновації та розвиватися, створюючи механізми, що стимулюють розвиток студентів та формують особистісно-орієнтовану культуру кампусу. Це можливо лише за умови, що робота з управління освітою в коледжах та університетах відповідає

особистісно-орієнтованій концепції. Реформування освіти передбачає допомогу, турботу та підтримку здобувачів освіти в усіх креативних, новаторських починаннях (Tong Jun Zeng, 2020, с. 80–83). Щодо сучасної підготовки здобувачів освіти, то заплановано впровадження новітніх, насамперед, цифрових технологій в управління освітою та освітнім процесом, зокрема й при організації позааудиторних заходів у кампусі. Впровадження новітніх технологій сприятиме стабілізації освітньої галузі в КНР та розвитку студентських містечок (Lu Foguang, 2023, с. 89–91). По-друге, йдеться про управління організацією ідейно-політичних заходів у ЗВО та студентських кампусах.

Важливим питанням є негативна мотивація щодо розвитку та становлення в професії. Здобувачі вищої освіти негативно ставляться до майбутньої професійної діяльності, до якої готуються, у них немає мотивації до навчання. Тому при зміцненні психологічного здоров'я майбутніх спеціалістів, використовуючи модель морального виховання необхідно змінити цю тенденцію на позитивну; допомогти їм набути мотивації до вивчення обраної сфери, виконання професійних задач під час практики та змінити негативне ставлення до майбутньої професійної діяльності на позитивне, щоб вони любили те, що роблять, адже це є запорукою становлення висококваліфікованого спеціаліста (Ying Shi, 2019, с. 6–7). Логічно, що виокремлено позитивну психологію, як таку, що здатна у контексті побудови системи психічного здоров'я в ЗВО та психоедукацією, мотивувати здобувачів освіти та сприяти їх всебічному розвитку (Liu Hanshuai, 2022, с. 48). Згідно з особистісно-орієнтованим підходом, управління освітою має бути позитивним, надаючи студентам значущу допомогу, підтримку та турботу для всебічного покращення їхнього багатогранного розвитку, включаючи їхню мобільність, соціально значущі здібності та ініціативність, орієнтуючись на здобувачів, змінюючи мислення, стратегії управління з традиційних на позитивні (Tong Jun Zeng, 2020, с. 80–83).

Водночас, цифрова трансформація управління освітою майбутніх спеціалістів сприяє прискоренню стабільного процесу розвитку ЗВО у КНР в умовах цифрової ери, забезпечуючи невичерпну мотивацію талантів до навчання (Wang Tiaojiang, 2021, с. 156). Науковці наголошують на важливості впровадження «гібридної моделі навчання на основі хмарної платформи», що сприяє формуванню ціннісної орієнтації, стимулювання оригінальності та інноваційного мислення майбутніх спеціалістів (Ziyun Lin, 2020). Наголошено на підтримці сучасного розвитку управління освітою шляхом стимулювання та підтримки потенціалу учасників освітнього процесу, зокрема створення системи підтримки з використанням ІКТ, для творчо обдарованих викладачів та студентів у ЗВО тощо (Wang Tiaojiang, 2021; Lu Foguang, 2023; Ying Shi, 2019; Ziyun Lin, 2020). Зазначене реалізує ще одну функцію управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗВО – мотиваційну – створення умов, що стимулюють учасників освітнього процесу (майбутніх спеціалістів, викладачів, адміністрацію ЗВО та ін.) до досягнення цілей з метою підвищення якості освіти, підтримка творчо обдарованих викладачів та студентів.

З одного боку, важливо, щоб науково-технічний прогрес не зупинявся; з іншого боку, освіта здатна стати способом подолання бідності, як описано на прикладі провінції Хуанбей у КНР. Для цього заплановано створити довгостроковий механізм цільової боротьби з бідністю, розробити план дій, проводити просвітницьку діяльність підприємницького характеру, надавати інформацію про політику боротьби з бідністю. Необхідно, як зазначено, співпрацювати органам влади та ЗВО, щоб подолати бідність; турбуватися про здобувачів, які мають фінансові складнощі, та підтримувати їх у тому, щоб вони успішно завершили навчання. Як здобувачам, так і викладачам, слід розповсюджувати інформацію про освітню політику в бідних районах, зокрема в округах Дао та Сяочан; спрямовувати та слідкувати, щоб здобувачі освіти, які мають потенціал, правильно заповнювали відповідні документи для вступу до закладів вищої освіти (Xiaochu Deng, 2019, с. 57–58).

Тому нині тенденцією управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є мотивація до розвитку підприємницьких здібностей. Внаслідок чого в КНР було запроваджено освітню концепцію «Масового підприємництва та інновацій». Крім підприємницьких компетентностей, заплановано, що згадана вище концепція сприятиме розвитку творчого, креативного, новаторського мислення, що стане у нагоді під час продукування оригінальних ідей, котрі матимуть можливість стати фінансово вигідними для держави (Shuang Wei, 2020, с. 112–113). Вказується, що масова підприємницька освіта спрямована на перевірку цінності отриманих знань, їх практичне застосування, розвиток здатності до керування й розвиток інноваційних компетентностей та мислення. Масове підприємництво є багатоаспектним, а не тільки навчає здобувачів вищої освіти того, як розпочати бізнес (Yingjie Qiu, 2021, с. 28; с. 31), підвищуючи їхню інноваційну компетентність (Ziyun Lin, 2020).

Стосовно ділового адміністрування, то в зарубіжних працях (Liu Fangtao, 2020; Ziyun Lin, 2020; Hongwei et al., 2021), зокрема КНР, вказано, що це продукт нової ринкової економіки, тому він відіграє важливу роль в управлінні економікою країни на всіх рівнях. При цьому навчальний курс у КНР, уведений у навчальний план, під назвою «Управління промисловими та комерційними підприємствами» створений за допомогою сучасних цифрових, зокрема хмарних технологій. Доведено, що саме таким чином під час вивчення дисципліни здобувачі розвинуть власну самостійність, цифрову компетентність та вміння працювати в команді (Ziyun Lin, 2020, с. 47–49). Окрім розвитку навичок управління, КНР заохочує громадян й здобувачів розпочати власний бізнес. Підприємницька діяльність перевіряє рівень всебічного розвитку, а не конкретних умінь, навичок та компетентностей, тому важливою є як політична, ідеологічна обізнаність, так і розвинені на високому рівні професійні якості, сучасні компетентності й особистісні якості, зокрема вміння керувати, підприємливість тощо (Liu Fangtao, 2020, с. 65–66).

Порівняємо сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у політехнічних університетах КНР, а отже, і в управлінні закладами фахової передвищої освіти, до яких згідно із Законами України «Про вищу освіту» (Закон України «Про вищу освіту» [ЗУВО], 2014) та «Про фахову передвищу освіту» (Закон України «Про фахову передвищу освіту» [ЗУФПО], 2019) зараховано коледжі, зокрема політехнічні (за аналогом коледжу у КНР). Варто наголосити на спеціалізованій підготовці фахівців в Україні в останні десятиліття за спеціальністю «Освітній менеджмент», що забезпечує реалізацію компетентнісного підходу до вирішення проблем у цій галузі освіти. Підготовка менеджерів в освітній сфері включає набуття компетенцій з теоретичних основ та методів побудови організаційних структур управління навчальним закладом, планування навчального процесу, формування структури педагогічного колективу, мотивації педагогічної праці, моніторингу результатів педагогічної та науково-педагогічної діяльності, впровадження інновацій, професійної культури та її складових керівника навчального закладу (Немченко та ін., 2022).

В іншому дослідженні, де аналізується робота коледжу Юань, зазначено, що освіта в КНР постійно розвивається та реформується, розвиваються інноваційні технології, що є сприятливим середовищем для інновацій та підприємницької діяльності збоку студентської молоді. Окрім того, у дослідженні наголошено, що підприємництво та інноваційні підходи є найкращим шляхом для створення системи освіти, про яку мріє КНР (Hongwei et al., 2021, с. 72–74). Підприємницька освіта досягла прогресу в КНР, проте це важкий і тривалий проєкт, що потребує потужної підтримки збоку всіх зацікавлених осіб та постійного впровадження інновацій в освітній процес збоку педагогів, щоб підготувати висококваліфіковані кадри, котрі задовольнятимуть вимоги підприємства зокрема та суспільства загалом (Jin Fei et al., 2019, с. 29; с. 31).

Отже, у довготривалих перспективах заплановано розвиток підприємницької компетентності майбутніх спеціалістів у вищих

політехнічних коледжах КНР. Водночас результати наукових досліджень (Liu Fangtao, 2020; Shuang Wei, 2020; Yingjie Qiu, 2021; Xiaochu Deng, 2019; Ziyun Lin, 2020 та ін.) стверджують, що формування підприємницької компетентності майбутніх спеціалістів у ЗВО КНР неможливе без співпраці ЗВО та виробництва.

Так, окремий напрям досліджень становлять праці щодо організації практики без відриву від виробництва, що є, на думку Wei Xiang, Zhenzhen Huang (Wei Xiang & Zhenzhen Huang, 2020), Yun Ji Zhao (Yun Ji Zhao, 2020, с. 150) складною та тривалою роботою, під час якої здобувачі вищої освіти засвоюють компетентності та отримують інструментарій, що дозволить їм стати якісними працівниками у майбутньому.

Проаналізовані наукові праці (Dan Ye, 2020; Dan Ye., 2020; Jian Yang, 2020; Wei Cheng, 2021 та ін.) також дозволяють дослідити цінність узгодження теоретичної та практичної складової у професійній підготовці у ЗВО й зробити висновок про потребу в постійній співпраці між підприємствами, тобто базами практик та ЗВО. Акцентовано увагу на важливості чіткого визначення, якими саме професійними здібностями повинні володіти здобувачі того чи іншого року навчання в коледжі, тобто повинні бути розроблені цілі на конкретний освітній рік. Зазначено, що, приміром, Пекінський професійний коледж соціального менеджменту при підготовці фахівців сприяє співпраці освітнього закладу та виробництва, адже це підвищує рівень підготовки спеціалістів відповідно до попиту суспільства та підприємств. Якіснішу підготовку здатні зробити, як вказано в науковому джерелі, такі заходи: культивування роботи в команді, створення відповідних баз та сервісів, платформ для практичного навчання тощо (Wei Cheng, 2021, с. 33; с. 36). Для порівняння: в українському контексті управління освітою акцентовано увагу на відкритості, доступності науки для всіх верств населення, впровадження більшої кількості практики під час навчання для формування необхідних практичних компетентностей майбутніх спеціалістів (Вінниченко, 2025).

Зазначене дозволяє нам виокремити такий методологічний підхід у дослідженні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР з точки зору організації та керування як функцій управління: посилення компетентнісної підготовки майбутніх спеціалістів шляхом співпраці ЗВО та виробництва.

Звертаємо увагу, що йдеться про планування, організацію, мотивацію та керування водночас психоедукацією, підприємницькою освітою, ідейно-політичним вихованням усіх учасників освітнього процесу у ЗВО: адміністрації, науково-педагогічних працівників та майбутніх спеціалістів.

Вказане спонукає нас виокремити наступну тенденцію управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР з точки зору планувальної, організаційної, мотиваційної та керувальної (лідерської) функцій управління: організація компетентнісної підготовки управлінців, науково-педагогічних працівників та здобувачів ЗВО на засадах мотиваційного, позитивно-психоедукаційного, підприємницького та ідейно-політичного підходів. Наголосимо на тому, що цій тенденції присвячено значуща кількість наукових досліджень, що акцентує її актуальність.

Вивчення наукових джерел, з точки зору реалізації наступної управлінської функції – контролю, тобто оцінки та аналізу результатів (перевірки рівня досягнення цілей та виявлення відхилень для покращення якості освіти) (Немченко та ін., 2022, с. 161), констатували необхідність посилення університетського нагляду, зокрема шляхом звернення уваги на роботу з управління освітою з використанням ІКТ, що значно заощадить час на виконання певних управлінських функцій та забезпечить своєчасне вирішення деяких проблемних питань (Wang Tiaojiang, 2021; Lu Foguang, 2023; Ying Shi, 2019; Ziyun Lin, 2020). Значущими є нині аспекти управління викладанням та контроль за поетапністю змін (Yun Ji Zhao, 2020, с. 150). Доведена необхідність проведення постійного моніторингу нових управлінських рішень та негайно впроваджувати їх в повсякденне керівництво закладом освіти (Gao Heng, 2022, с. 1).

Слід підкреслити, що вимоги до управлінців вищими професійними коледжами та до викладачів у КНР зросли. До здобувачів вищої освіти вони теж стали на порядок вищими, адже із приходом «нової ери» – інформаційної – зросли вимоги від суспільства та установ до працівників як нинішніх так і майбутніх. Внаслідок цього освітні установи зобов'язані організувати якісніший освітній процес та надати на порядок якісніші як теоретичні знання так і можливості для формування практичних навичок (Qiongxia Li, 2020). Управління освітою у ЗВО України нині також зорієнтоване на забезпечення умов для якісної професійної освіти майбутніх спеціалістів (О. Островенко, О. Гадючко) (Островенко та Гадючко, 2020, с. 202–204).

Проблемою науково-технічного менеджменту у КНР визначено недостатню оцінку якості цієї сфери (Huang Zhuo et al., 2020, с. 47). Так, приміром, дослідження, якості управління розвитком педагогічних навичок у молодих викладачів медичних професійно-технічних навчальних закладів показало, що студенти загалом незадоволені управлінням викладанням цією категорією викладачів (насамперед контролем за якістю їхніх освітніх послуг): їхні знання та навички не збалансовані, знання та навички з психології та педагогіки загалом нехтуються, розвиток кваліфікації викладачів не є всебічним, а ключові навички потребують посилення (Xiaomeng Zhang et al., 2019; Xiaomeng Zhang et al., 2019). Опираючись на потреби сучасності, університет Юань проводить сувору оцінку якості науково-педагогічних кадрів, адже його політика повністю спрямована на розвиток здобувачів, підтримку їхніх новаторських ідей для того, щоб виховати сучасних креативних спеціалістів із новаторським мисленням та підвищити якість освіти й викладання у майбутньому (Ou Gaolin, 2021, с. 66–68).

Варто згадати і про результати дослідження О. Zawacki-Richter., V. Marín, M. Bond., F. Gouverneur, які констатували: науково-педагогічні працівники не повною мірою розуміють переваги та ризики впровадження штучного інтелекту в освітній процес. Впровадження ШІ, відповідно до результатів дослідження, застосовується в чотирьох сферах вищої освіти:

аналіз та прогнозування; оцінювання; персоналізація, застосування адаптивної системи; інтелектуалізація (Zawacki-Richter et al., 2020). Звертаємо увагу, що виокремлений авторами вплив ІІ на освітній процес у ЗВО стосується усіх функцій управління цим процесом: планування, організація, мотивація та контроль (оцінка результатів).

З іншого боку, у дослідженнях недостатньо аналізу ризиків, ймовірних від впровадження ІІ в освітнє середовище та бракує аналізу результатів застосування ІІ з етичної точки зору (Zawacki-Richter et al., 2020). Викладачі, переважно, мають складнощі в упровадженні ІКТ в освітній процес. Проведене дослідження серед 6087 викладачів із 219 професійно-технічних коледжів у 28 провінціях, показало, що переважна більшість педагогів має посередні наміри впроваджувати ІКТ у свою професійну діяльність (Chengming Yang et al., 2023). Викладачі коледжу Юань, приміром, володіють інноваційними технологіями на високому рівні під час теоретичного та практичного навчання здобувачів, але зазначено, що їхні вміння ще слід вдосконалювати, щоб вони могли зробити освітнє середовище науковішим та інтегрували новітні технології у освітній процес під час навчання підприємництву, впровадження ідеологічної та політичної освіти шляхом пропозицій відповідних стратегій та освітніх заходів (Hongwei et al., 2021, с. 74). Це підкреслює важливість внутрішніх процесів управління освітою: встановлення чіткого контролю за якістю педагогічної діяльності молодих викладачів.

Водночас, слід розвивати сучасні компетентності здобувачів, адже лише у випадку контролю стає можливо усунути такі проблеми у навчанні, як неузгодження теоретичних та практичних складових освітнього процесу, брак чіткої, єдиної позиції у навчанні та, як наслідок, усунення низької якості підготовки здобувачів, низької компетентності викладачів тощо (Jian Yang, 2020, с. 117). Серед інших проблем сучасної підготовки здобувачів освіти, виявлені у процесі аналізу результатів якості освіти, у дослідженнях вказані, наприклад: єдина модель викладання, недостатність компетентного

викладацького складу, брак єдиної системи оцінювання якості викладання (Tong Jun Zeng, 2020, с. 80–83).

Здійснений вище аналіз дозволяє нам виокремити таку тенденцію управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР з точки зору контролю, тобто оцінки та аналізу результатів як функції управління: посилення зовнішнього та внутрішнього контролю за якістю освіти, передусім – викладанням викладачів та набуттям компетентностей здобувачів.

Для порівняння, В. Захорольська зазначає, що сукупність принципів управління освітою в Україні визначається стратегічними цілями суспільства та держави, її спільною соціально-економічною політикою, зокрема, культурною та освітньою; ці принципи формуються з урахуванням світових тенденцій розвитку системи освіти. державність, демократію, прозорість, відкритість та регіональне управління (децентралізація), соціально-державний характер, гуманізація (Захорольська, 2022, с. 73). Однією із тенденцій управління освітою в Україні, є, на думку Л. Ткачук управління, засноване на морально-етичних принципах розуміння цінностей: за якого керівництво приділяє належну увагу системам цінностей своїх підлеглих, свого оточення та своїм власним, прагнучи врахувати їх у процесі ухвалення рішень та організаційного управління. Однак, в Україні управління освітою ще не склалося як специфічна діяльність, що характеризується власними організаційними механізмами та процесами; психологія управління недостатньо розвинена; не сформувалися кваліфіковані адміністратори та керівники освітніх систем; бракує теоретико-методологічної моделі управління освітою на макрорівні як комплексна основа (Ткачук, 2020, с. 90).

В окремих дослідженнях представлено тенденції управління конкретним напрямом підготовки майбутніх фахівців в Україні, серед яких нас зацікавили результати вивчення тенденцій професійної підготовки майбутніх менеджерів з управління персоналом. Дослідники (Н. Завидівська, О. Завидівська) визначили такі тенденції вказаного процесу: створення нових

взаємозв'язків та інноваційних процесів у змісті професійних дисциплін та орієнтацію на відкриті знання, що буде важливим у майбутній професійній діяльності; парадигматична та методологічна трансформація професійної освіти студентів у напрямі безбар'єрної соціалізації на засадах компетентнісного підходу (Завидівська та Завидівська, 2017, с. 149).

Загалом в управлінні освітою України науковцями (Л. Калініна, Г. Калініна) виокремлено такі тенденції: а) розвитку державно-громадського управління в освіті в умовах розвитку інформаційного суспільства; перехід від авторитарно-бюрократичної форми управління до державно-публічної форми управління; детермінізму у змісті державно-громадянського управління закладами освіти; зростання значення егалітаризму в освіті, прозорості управлінських рішень та соціальної відповідальності за рішення та результати в освіті; прискорення інформатизації управління освітою та впровадження інтернет-технологій та інформаційної діяльності; стратегічного планування освітніх систем; переходу від державно-громадської форми управління до громадсько-державної форми управління та до форм управління освітою, що відповідають інформаційно-орієнтованому розвитку суспільства в Україні (Калініна та Калініна, 2017, с. 97). Отже, розвиток цифрової ери вивів адміністративну роботу ЗВО на новий рівень: широке використання Інтернет-технологій також вплинуло на вищу освіту у світовому контексті. Нові ідеї щодо ефективного розвитку освіти закладають основу для управління підготовкою нового покоління висококваліфікованих спеціалістів. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інтеграція передових управлінських концепцій стали ключовим викликом для реформування та впровадження інновацій в адміністративну роботу ЗВО у КНР та Україні, сприяючи їх розвитку.

Систематизуємо виокремлені сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР, виокремлені вище згідно із функціональним підходом, про що нами докладно написано у окремій публікації (У Яньчан, 2024).

– стратегічність – удосконалення освітніх стратегій, програм, планів, концепцій, нормативно-правової бази управління освітою, зокрема трансформації сучасного управління освітою відповідно до вимог сучасності, набуваючи керівниками навичок стратегічного мислення та впроваджуючи інноваційні концепції управління освітою для майбутніх фахівців;

– диверсифікація – оновлення фінансово-інвестиційного складника управління освітою шляхом диверсифікації фінансування ЗВО (збільшення джерел фінансування), максимізації ефективності використання матеріально-фінансових активів ЗВО, впровадження мережевої політики (створення мережі приватних, зокрема регіональних ЗВО);

– цифровізація управління освітою та загалом освіти майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР;

– компетентнізація – організація компетентнісної підготовки управлінців, науково-педагогічних працівників та здобувачів ЗВО на засадах мотиваційного (створення умов, що стимулюють учасників освітнього процесу), позитивно-психоедукаційного; підприємницького, міжнародного (міжнародної освітньо-наукової співпраці) та ідейно-політичного підходів (спеціальна підготовка управлінців та науково-педагогічних працівників; управління організацією ідейно-політичних заходів у ЗВО та студентських кампусах);

– контрольованість – посилення зовнішнього та внутрішнього контролю за якістю освіти, передусім – викладанням викладачів та набуттям компетентностей здобувачів (рис. 1.1):

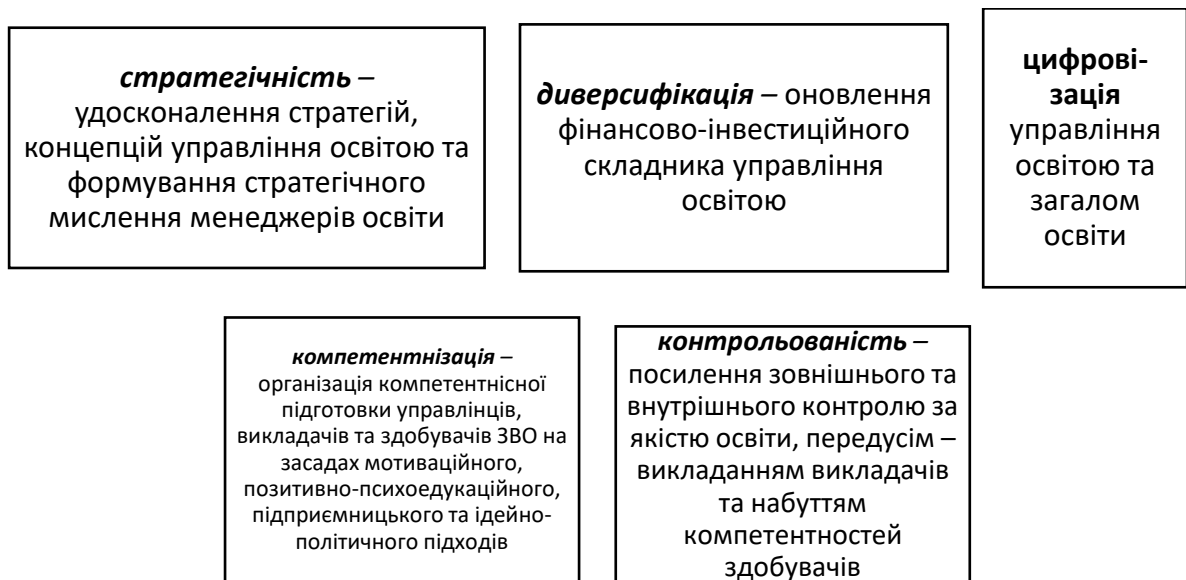

Рис. 1.1. Сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

**виокремлено та модельовано автором*

Зазначимо, що сучасні тенденції (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість) в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР впливають як на зовнішнє, так і на внутрішнє, вертикальне та горизонтальне управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Водночас, аналіз наукових джерел констатував недостатність досліджень, у яких предметом вивчення безпосередньо обрано питання управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Вказане підтверджує актуальність нашої роботи.

Подальші дослідження вимагають визначення та обґрунтування шляхів модернізації системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

1.2 Нормативно-правова база управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

Забезпечення стабільного управління освітою, що ґрунтується на правовому регулюванні та захисті, є ключовим фактором підтримки професійної освіти, особливо у вищих політехнічних коледжах КНР. Згідно з дослідженням Лей Більшуо освітнє право має бути окремою галуззю: зі своїми законами, темами щодо системи освіти, тому варто розробити чітку систему правил, розбудувати незалежну та стабільну правову освітню систему (Lei Binshuo, 2021, с. 116).

Нормативні та правові принципи управління освітою у ЗВО КНР представлені не лише кодексами, законами, положеннями тощо, але й достатнім, хоча й не узагальненим, аналізом конкретних документів у наукових джерелах: проєкту «Кодексу про освіту КНР» (Haitao Ren, 2022), «Закону Китайської Народної Республіки про професійно-технічну освіту» (Mo Hongfang, 2024), правового тлумачення та застосування «дипломного права» в КНР на тлі верховенства права в освіті (Huang Linying, 2024) та ін.

Схарактеризуємо нормативно-правові джерела, що регулюють управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, шляхом як безпосередньо аналізу першоджерел-документів, так і їх аналізу у сучасних наукових джерелах. Насамперед, уточнимо ієрархічне розташування нормативно-правових документів, що проаналізуємо, у сфері управління освітою (від вищого до нижчого рівня) (DECPRC, 2022; ELPRC, 2023; HELPRC, 2022; RADPRC, 2004; MSLVEC, 2021; NDLR, n.d.):

1. Кодекс – має найвищу юридичну силу після Конституції КНР та регулює цілу галузь права – освіту;

2. Закон – приймається урядом КНР та має вищу юридичну силу, ніж акти нижчого рівня (наприклад, Закон КНР «Про освіту»).

3. Розпорядження – нормативний акт виконавчої влади (наприклад, уряду, провінції чи міської адміністрації), обов’язковий для виконання в рамках її повноважень.

4. Положення – нормативно-правовий акт, що визначає структуру, повноваження та процедури діяльності установ / органів або регулює певну сферу (наприклад, «Положення про академічні ступені КНР»).

5. Правила – це нормативні акти (детально визначають виконання документів вищого рівня (законів, положень тощо), порядок дій у певній сфері, наприклад, «Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі», «Правила вступу до ЗВО» не повинні суперечити законодавчим нормам). Правила часто затверджуються Міністерством освіти КНР, місцевими органами влади або адміністрацією ЗВО. Юридична дія Правил обмежується сферою їх застосування – наприклад, у рамках окремого ЗВО.

6. Концепція – програмний документ, що окреслює основні підходи, принципи та стратегічні напрями реформ чи змін у певній сфері (рекомендаційний або стратегічний характер реалізації вказаних вище нормативно-правових документів).

7. Програма розвитку – середньостроковий або довгостроковий плановий документ, що базується на концепції, визначає цілі, завдання та заходи розвитку освіти.

8. План розвитку – детальний документ, що визначає конкретні види діяльності, терміни та відповідальних осіб. Він має найменшу юридичну силу з перерахованих вище.

Хоча деякі з перерахованих документів (наприклад, концепція, програма, план) не мають статусу нормативно-правових актів у вузькому сенсі, вони часто використовуються в управлінні освітою як стратегічні або планові документи. Крім того, намагатимемося з’ясувати ступінь нормативно-правової забезпеченості кожної з виокремлених у попередньому підрозділі сучасних тенденцій (стратегічність, диверсифікація, цифровізація,

компетентнізація, контрольованість) в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Розробка нормативно-правових документів у сфері освіти, управління освітою зокрема, – компетенція таких центральних органів управління: як Центрального народного уряду Китайської Народної Республіки та Міністерства освіти Китайської Народної Республіки, на сайтах яких (CPGPRC, n.d.; MOEPRC, n.d.) висвітлюється вся інформація у відкритому доступі. Також, інформацію найновіших нормативно-правових документів у сфері освіти оприлюднюють у «Статистичних бюлетнях розвитку національної освіти» (SBNED, n.d.) та «Базі даних національних законів та нормативних актів» (NDLR, n.d.).

Тривалий час становлення та розвитку вищої освіти є позитивним фактором. Проте в системі вищої освіти КНР виокремлено кілька недопрацьованих сторін, серед яких основна – недостатня комунікація різних щаблів управління щодо ухвалення рішень при розробці нормативно-правової бази та оцінці освітньої політики загалом. Тому в майбутньому важливо налагодити діалог між усіма зацікавленими сторонами, щоб створити ефективний механізм, що дозволить ухвалювати рішення з приводу: а) соціальної участі в забезпеченні інституційної гарантії та стандартизації системи управління вищою освітою; б) використання технологій аналізу значних даних для багатосторонньої системи зв'язку; в) аналізу відхилення від реалізації державної політики вищої освіти (Wang Mei & Qu Tiehua, 2021, с. 69).

Від початку XXI ст. уряд КНР ґрунтовно розпочав реалізовувати, зокрема у освіті, такі стратегії: а) маркетизацію, тобто формування запиту на вищу освіту в потенційних споживачів та, відповідно, задоволення цієї потреби; б) децентралізацію, тобто розподіл повноважень щодо управління всіма процесами в ЗВО між безпосередньо установою та урядом; в) локалізацію та глобалізацію освіти, тобто надання рівних можливостей для отримання освіти з одного боку та підлаштування її до специфіки того чи того

регіону; г) цифровізацію, що стало тенденцією управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; г) диверсифікацію освіти, тобто збільшення варіативності фінансування, освітніх послуг та акцентування на її якості. З цією метою уряд КНР розробив та прийняв достатньо значну кількість нормативно-правових освітніх документів, завдяки чому освіта почала більше відповідати світовому освітньому ідеалу (Jun Li & Jian Li, 2019, с. 196–198). Звертаємо увагу на те, що означені вище стратегії освітньої політики КНР (маркетизація, децентралізація, локалізація та глобалізація, цифровізація, диверсифікація) узгоджуються із виокремленими нами сучасними тенденціями (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість) в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Важливе місце в правовій системі, на думку Li Hongbo (Li Hongbo, 2022), посідає розроблення «Кодексу про освіту КНР» (далі – Кодексу (DECPRC, 2022)), що нині є проєктом.

Кодифікація є важливим напрямом правової діяльності в освіті, адже спрямована на перегляд, вдосконалення та організацію чинних нормативно-правових актів про освіту, що дозволяє в підсумку отримати повнішу та досконалішу правову систему в сфері освіти; окреслити труднощі, котрі потрібно усунути: прогалини в законодавстві; трансформацію системи освіти; нечіткість системи процедур; недостатність теоретичної бази. Наслідком досконалішої правової системи освіти є ефективніше управління та стандартизація. У КНР кодифікація законодавства в сфері освіти стала трендом, при цьому наголошено на важливості аналізу закордонного досвіду кодифікації освіти. Zhang Jinchao (Zhang Jinchao, 2023, с. 4780), Shen Suping та Zhou Hang, (Shen Suping & Zhou Hang, 2022, с. 17), Wang Daquan (Wang Daquan, 2022), Wang Sijie (Wang Sijie, 2022, с. 130) зазначають, що розробка Кодексу є ознакою зрілої правової системи та символом високорозвиненої правової технології, з використанням освітньо-правового досвіду Японії, Швейцарії та ін.

Розробка та впровадження освітнього Кодексу в освітню систему КНР є безпрецедентною подією, адже дозволяє забезпечити реалізацію права людини на освіту та забезпечує довготривалу перспективу верховенства права, дозволяючи забезпечити якісну освіту для людей (Sun Xiaobing & Liu Lanlan, 2022, с. 8). Йдеться також про те, що сформованість «Кримінального кодексу Китайської Народної Республіки» (CLPRC, 2023), «Адміністративно-процесуального права Китайської Народної Республіки» (APLPRC, 2017), «Трудового законодавства КНР» (LLPRC, 2017) є корисним для розробки Кодексу, адже формування цього законодавчого документу повинне відповідати, насамперед, Конституції (CPRC, 2018), брати до уваги інші відомчі документи, створити скоординовану систему, вводити в дію керівні концепції, зокрема положення, а також слід визначити та засвоїти уроки з нинішньої системи освіти, тобто зрозуміти переваги та недоліки, беручи їх до уваги (Jin Tao, 2022).

Робота з кодифікації освіти у КНР суттєво не розгорнута, тривають лише наукові дослідження, в окремих з яких зазначено, що:

- поетапний підхід до складання освітніх кодексів не є доцільним;
- його поділ на дві частини схвалений більшістю вчених, що досліджують це питання;
- при створенні Кодексу варто контролювати якість джерел, з яких береться інформація, його внутрішню систему, зовнішні зв'язки та вдосконалення проекту, щоб зробити його максимально точним, доцільним та всеосяжним (Jin Tao, 2022, с. 86).

В окремих джерелах (Peng Yuwen, 2022, с. 40) особливо гостро акцентовано увагу на тому, що Кодекс має бути з китайською специфікою. Однак, у них зазначено, що освітня законодавча база є недостатньо зрілою та потребує вдосконалення, є чимало практичних труднощів, не визначених факторів, недостатня метатеоретична побудова освітнього права, що все ускладнює. Відштовхуючись від згаданого вище зазначається, що варто органічно збалансувати узгодження між реальною ситуацією та ідеальними

очікуваннями. Можливо це зробити з аспектом прагматичної орієнтації, використовуючи високоякісні академічні, наукові дослідження, підтримуючи управління громадською думкою, впроваджуючи систему перехідної кодифікації та відображаючи орієнтацію на розвиток у структурі Кодексу.

Отже, розроблення та подальша імплементація «Кодексу про освіту КНР» забезпечить нормативно-правову базу кожної з виокремлених у попередньому підрозділі сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість.

Судячи з конотації та історичної еволюції основних концепцій Закону КНР «Про освіту» (ELPRC, 2023), як зазначає Haitao Ren (Haitao Ren, 2022), захист та реалізація права на освіту є основною концепцією конкретних положень Кодексу, що можна обґрунтувати з двох аспектів: 1) законності та 2) можливості виконання. Керівний вплив основної концепції на складання окремих положень Кодексу відображається не лише у значенні та функції основної концепції, але й у тому факті, що захист права на освіту є головною метою загальних положень Кодексу. З методологічної точки зору, складання конкретних положень повинно відповідати стандарту «включення» «горизонтальних правовідносин в освіті + вертикальної правової системи в освіті»; повною мірою використовувати законодавчу техніку «довідки»; обирати формат «загальної та конкретної структури». Застосовується законодавча техніка «вилучення спільних факторів», і встановлюється ієрархія цінностей «спочатку суб'єкт, потім об'єкт». Виходячи з цього, Кодекс складатиметься з підзаконних нормативних актів, включаючи предметну частину освіти, зокрема правову систему професійної освіти.

На думку науковців (Duan Bingbing, 2022; Li Hongbo, 2022; Wang Daquan, 2022), формальна структура Кодексу має охоплювати зовнішню форму, зміст статей, їх оформлення, логічність та системне викладення, упорядкування та повноту, орієнтуючись на закордонні моделі аналогічних освітніх Кодексів: а) вільну, що дозволяє охопити значний зміст, але бракує

взаємозв'язку та послідовності між розділами, чіткої структури; б) веретеноподібну, що має чітку кореляцію та ієрархічну структуру між основними та підпорядкованими вимірами, але її прогалинами є недостатня логічність та системність кодексу. Duan Bingbing рекомендує обрати для Кодексу модель освітнього кодексу – «центральна вісь», при цьому науково опрацювати та чітко структурувати загальні принципи та підпункти, розділи та підрозділи, пункти та глави для ефективності управління процесом. Необхідно розробити загальні принципи кодексу, визначити предмети, що будуть вивчатися й дотримуватися кореляції між підпунктом та типом освіти. Слід дотримуватися послідовності розташування глав, законів та нормативних актів (Duan Bingbing, 2022, с. 118; с. 128).

Таким чином, для управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР документ матиме концептуально-стратегічне значення, оскільки передбачено окремий – управлінський блок, зокрема принципи управління та нагляду, визначаючи структуру та концепції інших нормативно-правових норм. Для порівняння, в Україні немає «Кодексу про освіту» і наразі питання про його створення не піднімається.

Одним із пріоритетних нормативних документів щодо управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є Закон КНР «Про професійну освіту» (VELPRC, 2022), оприлюднений 1 травня 2022 р. та проаналізований у статті Мо Hongfang (Mo Hongfang, 2024). Автор називає цей закон важливим кроком у просуванні стандартизації та легалізації професійно-технічної освіти в КНР. У цій статті розглядається історія законодавства КНР про професійно-технічну освіту з кінця XX ст. до нині, правовий вимір нового закону про професійно-технічну освіту та його розвиток; аналізуються три складові інновацій; а також робиться спроба зрозуміти та сформулювати нове розуміння нового закону про професійно-технічну освіту (Mo Hongfang, 2024, с. 4275).

Оновлений Закон КНР «Про професійну освіту» – це закон, сформульований відповідно до Конституції, виходячи із сучасних потреб, з

метою побудови КНР із потужними системою освіти та людськими ресурсами. Основи, зміст та процес його формулювання приводять нас до таких висновків (на основі аналізу безпосередньо Закону КНР «Про професійну освіту» (VELPRC, 2022) та статті Мо Hongfang (Mo Hongfang, 2024)):

1. З одного боку, оновлений Закон КНР «Про професійну освіту» вносить зміни до вимог та показників (компетентностей), встановлених раніше Законами КНР «Про освіту» (ELPRC, 2023), «Про вищу освіту» (HELPRC, 2022) та «Трудове законодавство КНР» (LLPRC, 2017). Як і інші закони, він оприлюднений відповідно до Конституції (CPRC, 2018) та має рівний та рівний статус з іншими законами (професійно-технічна освіта, як вид вищої освіти, продовжує надавати унікальні та незамінні можливості для розвитку освіти). Новий закон не лише гарантує сталий розвиток професійно-технічної освіти КНР, але й сприяє розвитку вищої освіти разом з іншими законами про освіту.

2. З іншого боку, оприлюднення нового закону демонструє, що КНР гарантує рівні права на освіту для освічених осіб. Система освіти спочатку була системою «Y», але, з причини впливу соціальних концепцій, вона перебуває в маргіналізованому становищі, а рівність можливостей, процеси та результати для освічених осіб, які отримують цей тип освіти, є упередженими. Оприлюднення нового закону чітко передбачає дію та взаємодію численних факторів, що забезпечують розвиток професійної освіти, а також надає практичні гарантії для її заявників щодо можливостей, ресурсів та працевлаштування (Mo Hongfang, 2024, с. 4279). Водночас автор зазначає, що, попри важливість та перспективи Закону КНР «Про професійну освіту» (VELPRC, 2022), питання про те, як заохотити більше людей до розуміння та застосування нового закону, залишається відкритим (Mo Hongfang, 2024, с. 4280). Цінність цієї аналітичної статті також полягає в описі еволюції та розвитку законодавства про вищу професійну освіту та основних принципів його популяризації серед суспільства.

Таким чином, чинний Закон КНР «Про професійну освіту», як і майбутній «Кодексу про освіту КНР», складає, на наш погляд, нормативно-правову базу кожної з визначених сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість.

Імплементация «Положення про академічні ступені КНР» (далі – Положення) (RADPRC, 2004), відповідно до переконань Huang Linying (Huang Linying, 2024), закріплює основні освітні засади «Конституції Китайської Народної Республіки» (CPRC, 2018) (далі – Конституції) як фундаментальної основи законодавства та керується цінністю «поваги освітньої та академічної свободи та забезпечення розвитку талантів», будуючи правову систему з балансом повноважень та відповідальності, що регулює роботу всіх освітніх відомств на всіх рівнях. Повноваження Департаменту освіти забезпечують, щоб процес присудження ступенів здійснювався на високому рівні в рамках закону. Закон про диплом відповідає духу Конституції та дотримується правових принципів. Також передбачено що він буде інтегрований з іншими правовими заходами, що його підтримують: інтеграція ресурсів з усіх боків та створення системи дипломів з китайською специфікою (Huang Linying, 2024, с. 6362). Положенням закладено основу присвоєння здобувачам ступенів вищої освіти, допомогу у розвитку ЗВО, підготовки спеціалістів та розвитку країни загалом (Wang Zhanjun & Zhang Zehui, 2021, с. 14).

Протягом останніх сорока років як формальна так і не формальна освіта покращилися, водночас, виявлено і недоліки. Задля подальшого розвитку рекомендовано дотримуватися державної політики; орієнтувати освіту відповідно до потреб суспільства, держави та економіки; вдосконалювати структури спеціальностей, як наслідок, готувати якісніші кадри; займатися моральним вихованням майбутніх спеціалістів (Yang Qin, Zhang Chen & Chen Yu, 2021, с. 29).

Положення концептуально поглиблює наше розуміння цінності та функції права, але його впровадження та застосування є важливими

процедурами для верховенства права. З огляду на поточну дилему навколо дипломів у КНР, дослідження Huang Linying представляє дві стратегічні пропозиції щодо ефективного впровадження Положення із двох точок зору (Huang Linying, 2024):

1. Продовжити дослідження з метою вдосконалення та покращення юридичних текстів цього закону. Під час розробки Положення система академічних ступенів була оновлена, зосередившись на цілях та викликах. Однак практичні виклики постійно змінюються, тому все ще є простір для вдосконалення процедур та систем, передбачених цим законом. Це включає в себе подальше уточнення спеціальних стандартів і вимог до різних ступенів; посилення підготовки та оцінювання дипломованих викладачів, а також створення досьє про академічну доброчесність; аналіз системи «чорних списків»; спрощення й оптимізація механізму розгляду та посередництва суперечок щодо дипломів тощо.

2. Запровадити відповідні заходи підтримки та об'єднати ресурси всіх сторін для створення комплексної системи дипломів. Детальні правила впровадження та операційні рекомендації повинні бути розроблені відповідно до основних пунктів Положення. Водночас відкриваються процедурні канали для законодавства про дипломи, правоохоронних органів, правосуддя та законослухняності, а також уточнюються конкретні процеси, стандарти та вимоги для кожної ланки. Крім того, планується підвищити видимість та популяризацію «Положення про академічні ступені КНР», проводити відповідні освітні та управлінські заходи, зміцнювати обміни та співпрацю з міжнародною спільнотою, а також впроваджувати високоякісні освітні ресурси (Huang Linying, 2024, с. 6366). На нашу думку, цінною частиною цього дослідження є аналіз Положення недоліків та переваг цього документу, проблем, що виникають на практиці під час видачі дипломів, та висвітлення необхідності додаткових заходів для вирішення цих проблем.

Meng Jianjun вказує на те, що академічна доброчесність також є важливим аспектом в законодавчому полі, особливо, зважаючи на те, що нині

суспільство входить в етап цифровізації. Мережа «Інтернет» здатна допомогти в створенні механізмів щодо запобігання академічної недоброочесності та викоріненні корупції в університетах, адже це важливо під час внутрішнього контролю якості освіти (Meng Jianjun, 2022, с. 21). У «Висновках щодо прискорення просування цифровізації освіти» та представили міркування щодо впровадження» (ОАЕД, 2022) наголошено, що ключову роль у вказаному процесі відіграє саме управлінський блок, адже планує, організовує, мотивує, керує та контролює цифровізацію, зокрема вищої політехнічної освіти, у КНР. Тому важлива спеціальна підготовка управлінців до реалізації освітніх тенденцій цього напрямку.

Щодо модернізації освіти, то до управлінців ЗВО із цього питання наявні нові вимоги: організація, мотивація та керування викладачами з метою їхнього навчання користуватися цифровими технологіями та використовувати їх в освітньому процесі. Зокрема, Yi Xintang висвітлено аналіз стандартів оцінки вмінь використовувати цифрові технології викладачами закладів освіти в США (Yi Xintang & Ying Jiang, 2024, с. 107).

Наступний аспект, що є важливим для якості освіти – це обмін викладачами. Проте, хоча обміни викладачами й відбуваються давно, але часто – формально, примусово чи неправильно. Проаналізоване нами дослідження Wang Yazhe, Feng Huimin характеризує це питання на прикладі одного району – Циндао. У роботі запропоновано рішення, що передбачає: оновлення правил обміну, зміни ставлення викладачів до обміну та їхньої професії загалом, кращу організацію обмінів (Wang Yazhe & Feng Huimin, 2022, с. 2226). Зазначене узгоджується із ще одним нормативним документом – «Планом сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін» (WCUFD, 2015), у якому організація та керування обміном викладачами – один із напрямів реалізації плану.

Отже, чинні нормативно-правові засади на рівні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР забезпечують дотримання академічної доброочесності у ЗВО, набуття викладачами

цифровізованої компетентності та обміну викладачами. Однак у вказаних вище працях також зазначено, що, попри дієвість чинного освітнього законодавства, досі є значні перешкоди на рівні людського фактору, насамперед, щодо імплементацій цих норм та правил: передусім, управлінцям бракує правової компетентності.

Виявлено певні недоліки щодо нормативно-правового підґрунтя працевлаштування здобувачів вищої освіти. Так, унаслідок нечітких кваліфікаційних положень чинного «Трудового законодавства КНР» (LLPRC, 2017) права здобувачів вищої освіти порушуються, тому що вони, якщо і працюють, то не повний робочий день і лише у позааудиторний час та не здатні захистити свої інтереси та права. Власне тому необхідно звернути увагу на розробку та вдосконалення «Трудового законодавства КНР», решти законів та відповідні нормативно-правові акти (Pan Fangqiu, 2023, с. 3732). Зазначені правові прогалини не узгоджуються із концепцією подолання бідності у КНР шляхом підвищення рівня освіченості населення.

Загалом, вища освіта КНР розвивається й має в цьому значні успіхи, зокрема у боротьбі з бідністю, має три основні напрями розвитку: справедливість, якість та віддача від освіти (зворотний зв'язок). Віддача означає те, що отримує країна, народ та сама особистість унаслідок впровадження та реалізації освітньої системи КНР (SEM2035, 2019; ELPRC, 2023; HELPRC, 2022). Зазначено, що подолання бідності шляхом освіти є найфундаментальнішою та дієвою стратегією, тому слід, насамперед, сформуванню законодавчу базу щодо цього питання: легалізувати політику подолання бідності в освіті, уточнити та підтвердити порядок та норми, визначити рамки для подолання бідності шляхом освіти. Це дозволить забезпечити право на освіту та підготовку правової системи – підготовку освітнього кодексу, зміст якого передбачатиме такі аспекти: фінансова допомога здобувачам, яким бракує коштів для навчатися, задля розвитку їхніх здібностей та сприяє отриманню обов'язкової освіти в усіх куточках країни, із

спільним використанням ресурсів (Zhang Qi & Zhang Zhongle, 2022, с. 170–180).

Таким чином, маємо певні неузгодженості у чинності нормативно-правової бази управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР контексту питання подолання бідності у країні: суперечності «Трудового законодавства КНР» та «Положення про академічні ступені КНР».

В умовах актуальності проблеми конфліктності, схарактеризуємо докладніше особливості чинності «Адміністративно-процесуального права Китайської Народної Республіки» (APLPRC, 2017), спираючись власне на першоджерело та на результати аналізу наукових джерел (Zhan Zhongle & Jin Lantao, 2020; Wang Chunxiao, 2024). Навчальні адміністративні конфлікти – це різноманітні види та предмети суперечок, а також складні обставини справ. Відповідно, сформовано такий алгоритм вирішення адміністративних конфліктів у ЗВО: (APLPRC, 2017; Zhan Zhongle & Jin Lantao, 2020; Wang Chunxiao, 2024):

1. Апеляція на рівні ЗВО.
2. Апеляція за межами ЗВО.
3. Адміністративний перегляд.
4. Адміністративне судочинство.
5. Легалізація медіаційних освітніх адміністративних суперечок.

Судова практика з плином часу за період понад тридцятилітньої історії «Адміністративно-процесуального права Китайської Народної Республіки» уточнювала принципи судового процесу, пропорційність, незалежності освіти та захисту прав, відповідно до верховенства права. Крім вказаного вище, виявлено, що потребують вирішення, серед них: брак позитивної правової основи та підтримки принципу незалежної правової процедури. Нині вирішення освітніх суперечок потребує покращення легітимності, прийнятності адміністративного процесу, запровадження системи та механізму академічної перевірки. Механізм повинен опиратися на онтологічні

характеристики різних дисциплін, знання, раціональність, поважати освітнє законодавство, сприяти академічному оцінюванню, посилювати законність академічних процедур, стандартизувати освітню академічну поведінку. Варто інтегрувати освітні управлінські механізми під час вирішення суперечок, уточнити рамки між судочинством та автономією ЗВО (Zhan Zhongle & Jin Lantao, 2020, с. 1).

На твердження Wang Chunxiao, судочинство має виступати як неупереджений орган, що захищає здобувачів за потреби та діє без упереджень, даючи гарантію ухвалення справедливого рішення. Необхідно продовжувати вдосконалювати відповідні законодавчі документи, уточнювати стандарти та процедуру дисциплінарної влади університетів та її рамок (Wang Chunxiao, 2024, с. 3695–3699). Загалом про піклування у КНР про психічне здоров'я громадян свідчать окремі регіональні документи, як от: «Правила профілактики та контролю професійних захворювань провінції Фуцзянь» (RODPC, 2020), у яких окремо йдеться про проблеми здоров'я здобувачів освіти та педагогів (професійне вигорання, передусім).

Водночас Wang Chunxiao вказано на брак законодавчої бази щодо покарання здобувачів у ЗВО, стандартів освітнього процесу та підтримання прав здобувачів. Тому автором вказано на потребу удосконалення основ судового перегляду, стандартизації рамок та обсягу перегляду судових справ; встановлення ефективних каналів юридичної допомоги; внутрішнього управління та внутрішнього нагляду за ЗВО. Відповідно, на думку дослідника, з одного боку, не зрозуміло як відбувається стягнення зі здобувачів за їх порушення в академічних рамках, а, з іншого боку, здобувачі не здатні отримати юридичну допомогу належної якості. Крім того варто вирішити питання балансу між автономією університетів та захистом прав здобувачів освіти, коли цим питанням розпочинає займатися уряд. Складність у тому, що, по-перше, варто обмежити дисциплінарну владу університетів, щоб захистити інтереси та права здобувачів вищої освіти, а, по-друге, необхідно дотримуватися права на автономію ЗВО (Wang Chunxiao, 2024). Відповідно, з

одного боку, ЗВО самостійно повинен забезпечити внутрішній контроль щодо цього питання, а, з іншого боку, держава має також проконтролювати дієвість судочинства. Завдяки легалізації та стандартизації системи управління освітою здобувачів вищої освіти є можливість захистити права та інтереси здобувачів, покращити рівень управління та якість роботи ЗВО.

Щодо контролю за якістю надання освітніх послуг, то на регіональному рівні кожна провінція має можливість розробляти та дотримуватися своїх правил. Приміром, чинні «Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі» (MSLVEC, 2021).

Керуючись твердим прагненням підвищити глобальну конкурентоспроможність провідних ЗВО у КНР, було започатковано спеціальні нормативно-правові документи – плани розвитку ЗВО світового класу та академічних дисциплін у них, а також впроваджено програми для талантів, спрямовані на залучення висококваліфікованих фахівців з усього світу, що дозволить їм розширити свій викладацький та дослідницький потенціал. Нині студенти мають дедалі більше можливостей для здобуття вищої освіти, а китайські ЗВО залучають дедалі більшу кількість науковців світового класу (Jin Jiang, 2017, с. 23).

В українських та китайських дослідженнях зазначено, що чинними є безліч нормативно-правових документів щодо управління освітою у КНР, проте в окремих (Наливайко та ін., 2022) акцентовано увага саме на плані «Модернізації освіти Китаю до 2035-го року» (SEM2035, 2019). Суть цього документу полягає в модернізації суспільства, його омолодженні, розпочинаючи із 2020 р. до 2035 р. – першого етапу для розвитку та становлення Китаю як сучасної, сильної, процвітаючої країни з потужною, модернізованою системою освіти. Другий етап розрахований від 2035 р. до 2050 р. та передбачає остаточне закріплення КНР як сучасної країни: демократичної, культурно розвиненої, сильної з потужною системою освіти.

Вказаний план спрямований на вдосконалення систем та механізмів оцінювання освіти та розвиток комплексної освіти; реформування викладання

професійної освіти та заохочення залучення промисловості й професійної освіти, а також співпраці між закладами освіти та виробництвом. Він вимагає державної підтримки освіти, а також підкреслює необхідність збільшення витрат на освіту та підвищення ефективності використання освітніх коштів (Zhuolin Feng & Xintong Jia, 2024, с. 34).

Щодо структури плану «Модернізації освіти Китаю до 2035-го року» (SEM2035, 2019), то він включає в себе 5 частин: стратегічне підґрунтя, загальні положення, стратегічні завдання, шляхи впровадження та гарантії. Водночас, документ має вісім базових концепцій. Серед них: пріоритетність етики в освіті; важливість всебічного розвитку, освіти протягом життя; людиноцентризм; поєднання теоретичних знань та набуття практичних умінь; інтегрований розвиток; спільне створення та використання знань та персоналізоване викладання. Проте зазначені такі проблеми, як недостатнє фінансування та розподіл ресурсів регіонами (недостатньо збалансований, зокрема відчутна різниця між освітою в сільській та міській місцевостях); загалом застаріла система освіти, недостатнє поєднання теорії та практики; підвищення якості освіти (Наливайко та ін., 2022, с. 180).

Таким чином, забезпечена чинними нормативно-правовими засадами на рівні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР і така, виокремлена нами тенденція цього процесу, як стратегічність.

Feng Xianyou вказано на те, що при побудові системи нагляду за вищою освітою в КНР варто керуватися верховенством права, усувати недоліки у сфері функціонування цієї системи та системи оцінювання й моніторингу. Варто також зробити основою моральне виховання здобувачів, акцентувати увагу на нагляді та оцінюванні роботи адміністрації ЗВО. Моніторинг повинен проводитися відповідно до вимог правової системи КНР, за участю новітніх цифрових технологій та із залученням професіоналів найвищого рівня (Feng Xianyou, 2024). Водночас, останніми роками ВНЗ КНР отримали більшу інституційну автономію та підзвітність (Jin Jiang, 2017, с. 23).

Загалом нагляд за якістю вищої освіти є основою комплексної реформи вищої освіти, проте є й інші проблеми, крім вказаної. До сумнівних моментів належать пропозиції щодо нагляду за вищою освітою на основі співпраці, з одного боку, та, керуючись вимогами закону КНР, з іншого боку. Тому академічній спільноті рекомендовано відповідно відреагувати на ці пропозиції, визначити повноваження кожного суб'єкта нагляду, як внутрішнього, так і зовнішнього, й усунути зазначені вище недоліки в системі (Feng Xianyou, 2024, с. 473; с. 480–481).

Доведено, що шляхом вдосконалення, створення та модернізації нормативно-правової бази можна створити всі можливості для оцінювання третьою стороною якості освіти. З цією метою рекомендовано створити концепцію, провести просвітницьку діяльність серед університетів та широкого загалу щодо процесу оцінювання та результатів роботи сторонніх установ. Слід акцентувати увагу на тому, що з модернізацією законів кращою та ефективнішою буде робота сторонніх установ з оцінювання якості вищої освіти. Сама ідея буде прийнята суспільством, на думку Qian Rui (Qian Rui, 2024, с. 1631).

Прискорення створення системи оцінювання дисциплін зі специфікою КНР та відповідно до міжнародних стандартів, на переконання Лю Чженьян, Юй Чжаода, Ши Дінфан, Ван Чжичао, Ван Пенвей, дозволить підвищити якість освіти та рівень підготовки здобувачів освіти. Аналіз дослідження авторів показує, що під час оцінювання дисциплін варто більше уваги звернути на діагностичні функції, розробити єдиний стандарт оцінювання, слід робити акцент на академічній якості та особливостях кожного університету, зокрема регіональних. Слід відмовлятися від формального оцінювання та робити акцент на розвиток викладачів та якості викладання дисциплін. Варто будувати систему оцінювання, що допомагає оцінити рівень знань на будь-якому етапі вивчення та мотивує до подальшої праці; створювати таку систему оцінювання, що дозволить виховати здобувачів зі

стійкими моральними якостями; зробити оцінювання науковим, відкритим та справедливим (Liu Zhenyang et al., 2021, с. 1024).

Загалом важливою є якість освіти, а не цифри. Показниками якості є розвиток особистості, її можливостей та свободи (Wang Jianhua, 2021, с. 15). Перед КНР нині стоїть завдання створювати якісну вищу освіту для цього було розроблено спеціальну систему оцінювання, в якій враховуються такі фактори: кількість ЗВО, якість навчання, рівень фінансування, наукові досягнення, рівень викладачів, можливості для вступу, інфраструктура тощо (Huang Rong & Ding Xiaochang, 2022, с. 100).

Отже, виокремлена нами тенденція управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР – контрольованість – також забезпечена чинними нормативно-правовими засадами, адже усі проаналізовані документи передбачають перевірку, контроль та корекцію ефективності усіх компонентів та напрямів освітнього процесу.

Щодо управління ЗВО, то, на переконання Хуе Хіаоһуі, дієвою є практика, коли уряд та адміністрації закладу вищої освіти спільно розробляють нормативно-правові документи. Подібний підхід нині є раціональним як з теоретичної, так і з практичної точки зору, оскільки функціонує теоретична ієрархія та практична функціональність. Спільна розробка нормативно-правових актів виникла з причини необхідності у різноманітних способах управління документообігом, внаслідок змін у соціальній політиці з базуванням на принципі ефективності під час управління. Щоб вказана модель була ефективною, автор рекомендує (Хуе Хіаоһуі, 2021, с. 108):

1. Визначити чіткі рамки чинності кожного нормативно-правового документу.
2. Забезпечити злагоджену роботу між двома системами (урядом та ЗВО).
3. Розробити та впровадити ефективні процедури змін, скасування та реєстрації документів.

Відповідно до того, що управління державою відбувається з точки зору верховенства права, то й управління ЗВО та управління освітою повинне відбуватися ідентичним чином, оскільки ці установи є осередками реалізації передових ідей та повинні всіляко підтримувати державну політику, при цьому сприяти створенню, реалізації та вдосконалення законного управління системою освіти. Слід розширити правові підходи до управління освітою здобувачів вищої освіти, вдосконалити відповідні системи, формувати правову свідомість, заохочувати здобувачів до активної участі у формуванні правової культури ЗВО, розвивати правову компетентність у всіх працівників закладів вищої освіти, не лише у здобувачів чи управлінців (Fang Yating, 2023, с. 4993). Отже, ідея управління ЗВО повинна бути реалізована від загального до конкретного.

Однак, Liu Tian вказує на недостатньо розвинену правову компетентність у здобувачів вищої освіти, хоча вони є рушійною силою розвитку КНР. Власне тому значуще розвивати правову компетентність спільними зусиллями адміністрації ЗВО, викладачів та здобувачів (Liu Tian, 2024, с. 278). Розвиток вищої освіти стикається з низкою проблем, зокрема нерівними можливостями для здобуття вищої освіти, труднощами для випускників у пошуку роботи та нерівномірним розвитком вищої освіти за різними дисциплінами, коледжами та університетами, регіонами. Необхідно критично осмислити розвиток вищої освіти у КНР та ширшу концепцію освітньої рівності (Jin Jiang, 2017).

Отже, нормативно-правова забезпеченість управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР ефективніша за умови безпосередньої участі ЗВО у документотворенні, з одного боку, та рівня сформованості правової культури як управлінців, так й інших учасників освітнього процесу.

Таким чином, аналіз огляду нормативно-правової бази щодо управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР, шляхом аналізу виявленої проблеми в сучасних наукових джерелах та аналізу безпосередньо нормативно-правових джерел, показав, що її складають такі основні,

ієрархічно визначені документи: «Конституція Китайської Народної Республіки»; проєкт «Кодексу про освіту КНР»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту», «Адміністративно-процесуальне права Китайської Народної Республіки», «Трудове законодавства КНР», «Положення про академічні ступені КНР», «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року» тощо. Також, поточними є дотичні, чинні, зокрема регіональні, нормативні-правові документи нижчого підпорядкування: «Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі», «Правила профілактики та контролю професійних захворювань провінції Фуцзянь», «План сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін», «Висновки щодо прискорення просування цифровізації освіти» та представили міркування щодо впровадження» тощо. Їх узгодження із виокремленими сучасними тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, представлено нами таблично (табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Нормативно-правове забезпечення реалізації сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

Сучасні тенденції	Нормативно-правове забезпечення
Стратегічність	«Конституція Китайської Народної Республіки»; проєкт «Кодексу про освіту КНР»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту»; «Трудове законодавства КНР», план «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року» тощо
Диверсифікація	«Конституція Китайської Народної Республіки»; проєкт «Кодексу про освіту КНР»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту»; «Адміністративно-процесуальне права Китайської Народної Республіки», «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року» тощо
Цифровізація	«Конституція Китайської Народної Республіки»; проєкт «Кодексу про освіту КНР»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту»; план «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року», «План сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін», «Висновки щодо прискорення просування цифровізації освіти» тощо

Компетентнізація	«Конституція Китайської Народної Республіки»; проєкт «Кодексу про освіту КНР»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту»; «Адміністративно-процесуальне права Китайської Народної Республіки», «Трудове законодавства КНР», «Положення про академічні ступені КНР», план «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року», «Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі», «План сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін» тощо
Контрольованість	«Конституція Китайської Народної Республіки»; Закони КНР «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійну освіту»; «Адміністративно-процесуальне права Китайської Народної Республіки», «Трудове законодавства КНР», «Положення про академічні ступені КНР», план «Модернізація освіти Китаю до 2035-го року», «Правила управління оцінюванням та сертифікацією професійних навичок провінції Цзянсі», «Правила профілактики та контролю професійних захворювань провінції Фуцзянь», «План сприяння просуванню університетів світового рівня та загальний план побудови першокласних дисциплін» тощо

**узагальнено та укладено таблицею автором*

Як бачимо, ті тенденції управління освітою, реалізацію котрих покладено безпосередньо на ЗВО (цифровізація, компетентнізація), забезпечені розширеним спектром нормативно-правових документів. Однак, така тенденція сучасного управління освітою як контрольованість, що забезпечує ефективність реалізації усіх інших, попередніх, тенденцій, також підкріплена значним переліком нормативно-правової бази. Основними поточними проблемами залишаються їх впровадження на різних рівнях; інтеграція ресурсів для впровадження; постійний аналіз та вдосконалення нормативно-правових положень щодо управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР; а також популяризація, доступність, розуміння та використання на рівні потенційних абітурієнтів.

Надалі доцільно розробити порівняльну таблицю аналізу огляду нормативно-правових положень щодо управління освітою у вищих політехнічних закладах України та КНР.

1.3. Уточнення ключових понять дослідження

Беручи до уваги тему дослідження, науковий пошук у цьому підрозділі здійснено за такою логікою термінологічного аналізу ключових слів: «освіта» → «система освіти» → «вища освіта у КНР» → «управління освітою» → «управління вищою освітою у КНР» → «вищі політехнічні коледжі КНР» → «майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах» → «управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР» тощо. Попри те, що у наукових дослідженнях достатньо аналогічних тлумачень (крім узагальнювального у контексті нашої роботи), Чу Їн наголошує: інтерпретація ключових понять дослідження, а саме вищої освіти, в українських, європейських / міжнародних та китайських наукових та довідкових джерелах виявляє певні відмінності, пов'язані як з відповідними термінологічними традиціями, так і зі специфічними соціально-економічними, соціально-політичними та культурно-освітніми контекстами реалізації розглянутих процесів (Чу Їн, 2023, с. 277).

Логіко-філософське дослідження поняття «освіта» є нині актуальним, адже пояснення цього поняття має зв'язок із такою термінологією як навчання та виховання. Проаналізоване дослідження (О. Шаталович, Н. Шаталович) дозволяє чітко побачити узгодження цих понять за трьома можливими підходами: а) однокомпонентним, що передбачає ототожнення понять «освіта», «навчання» й «виховання»; б) двокомпонентним, що дозволяє ототожнювати термін «освіта» лише з одним із вище зазначених понять; в) трикомпонентна система вказує на те, що освіта включає в себе навчання, виховання та розвиток (Шаталович та Шаталович, 2024, с. 72).

У іншому дослідженні (М. Ткачук) вказано, що освіта є потребою кожної людини протягом життя, адже саме постійний розвиток сприяє успішній адаптації до змінних соціальних та економічних умов, що в нинішній час змінюються надзвичайно стрімко. Освіта впродовж життя розглядається в дослідженнях як філософія нинішнього, сучасного суспільства, що заснована

на знаннях, гуманістичних та демократичних цінностях. Окрім того, дослідники зазначають, що сучасна освіта керується принципом людиноцентризму. Тобто, особистість у цьому випадку є основою суспільства, її роль центральна, саме вона займається перетворенням соціуму, прагне самовдосконалення та самоствердження й цей процес є постійним від народження й до кінця життя. Власне тому, нинішня освіта не є підготовкою до життя, а його невід’ємною частиною (Ткачук, 2021, с. 190–191).

Т. Сергієнко вказує на те, що сучасна освіта та її зміст повинні розвивати у майбутнього покоління високі моральні норми та принципи, готувати їх до вдосконалення, творчої діяльності, вміння робити власний вибір, адже освіта відіграє основну роль при формуванні суспільства та майбутнього країни (Сергієнко, 2022, с. 724).

Освіта, на думку Л. Карбовської, М. Гончаренка, є багатовимірним та багатоаспектним терміном, у контексті якого особа, котра навчається є як суб’єктом, так і об’єктом цього процесу. Сучасна освіта охоплює всі сфери життя, вона є потребою, що дозволяє краще адаптуватися до зовнішніх мінливих умов життя, зберегти планету та власне здоров’я. Загалом освіта пронизує всі сфери життя особистості будь якого віку, тому вона є найзагальнішим основним поняттям у рамках нашої дисертації (Карбовська та Гончаренко, 2023).

Таким чином, освіта – це багатовимірна система, у процесі функціонування якої особа набуває знань, умінь, навичок та досвіду їх застосування для покращення подальшої життєдіяльності.

Згідно із Законом України «Про освіту» поняття «система освіти» – це сукупність складників освіти, її рівнів, ступенів, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів, ліцензійних умов, закладів освіти, решти суб’єктів освітньої діяльності, учасників, органів управління та нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними (Закон України «Про освіту» [ЗУПО], 2017).

Система освіти – це створене людьми середовище, що дозволяє передати знання як основи компетентності наступним поколінням для подальшої ефективної участі останніх у всіх сферах життя. Водночас, державне регулювання системи освіти – це цілеспрямована політика держави та практичні дії, спрямовані на становлення й розвиток освіти в державі за допомогою різноманітних форм, методів та засобів. За останні два століття роль освіти в суспільстві зростає та стала невід’ємною частиною адаптації особистості в соціум (Карбовська та Гончаренко, 2023, с. 116–117). Модернізація (удосконалення, покращення) системи освіти – це важливий компонент стратегії КНР та необхідна умова переходу до суспільства знань та побудови передової, конкурентоспроможної держави (Шумський, 2024, с. 12).

Отже, система освіти – це складна та чітко визначена сукупність освітніх компонентів, функціонування (взаємодія) яких спрямована на сприяння, створення спеціальних умов для особи з метою набуття компетентностей (знань, умінь, навичок та досвіду їх застосування) для покращення подальшої життєдіяльності.

Проаналізуємо сутність поняття «вища освіта» з акцентом на місці вищих політехнічних коледжів КНР у цій освіті.

Згідно із Законом Китайської Народної Республіки «Про вищу освіту» (HELPRC, 2022) вища освіта у КНР – це освіта, що надається після завершення середньої освіти та передбачає академічну й професійну освіту у технікумах, коледжах, університетах тощо, що присуджують ступені бакалавра, магістра та доктора. Цей Закон чітко зазначає, що освіта після загальної середньої включає не лише університети, а й професійно-технічні, політехнічні тощо заклади, котрі мають право видавати відповідні дипломи.

Вища освіта у КНР зазнала різючих інституційних змін: наразі вона офіційно є найбільшою у світі системою освіти за розмірами (Шумський, 2024; Bowen Xu, 2021; Jin Jiang, 2017; Shumei Xiao et al., 2021; Xin Xu, 2023; Zhuolin Feng & Xintong Jia, 2024). Дослідженням Shumei Xiao, Jun Sheng, Guangtao Zhang проаналізовано стан людського капіталу в системі вищої освіти КНР,

використовуючи кількість ЗВО як показник. Результати свідчать про загальне покращення людського капіталу в усіх регіонах КНР, а також про оптимізацію його структури (Shumei Xiao et al., 2021).

Отже, на противагу Законів України «Про вищу освіту» (ЗУВО, 2014) та «Про фахову передвищу освіту» (ЗУФПО, 2019), у КНР «післясередня освіта» в контексті китайської вищої освіти є синонімом поняття «вища освіта», а освіта здобута у коледжах – вища, тоді, як в Україні – фахова передвища (Чу Їн, 2021, с. 265).

Статті 1–3 Законом КНР «Про вищу освіту» (HELPRC, 2022) окреслюють ключові напрями:

1) освіта здійснюється відповідно до «Конституції КНР» (NPCPRC, 2018) та Закону КНР «Про освіту» (MEPRC, 2022) та служить національній стратегії модернізації засобами науки та освіти. Вища освіта має конкретні соціальні, моральні, інтелектуальні та фізичні цілі, готуючи фахівців, здатних до творчої праці;

2) створена система, в якій університети, незалежні коледжі, спеціалізовані вищі професійні коледжі / училища та інші освітні організації забезпечують післясередню освіту.

На думку Yanqing Ding, Yinduo Wu, Jin Yang, Xiaoyang Ye, система вищої освіти має чітку ієрархічну п'ятирівневу структуру, пов'язану з масовим доступом, але нестачею ресурсів та зниженням якості (Yanqing Ding et al., 2021).

Система вищої освіти у КНР (Закон КНР «Про вищу освіту» (HELPRC, 2022)) складається із двох типів освіти, представленими двома типами ЗВО:

1) академічної освіти (ступені бакалавра – 4 роки (5 років – для певних спеціальностей, наприклад, медицини), магістра та доктора); традиційний університетський шлях: університети та вищі навчальні заклади (дослідницькі інститути з правом навчання аспірантів, освітні організації тощо), що пропонують академічні програми;

2) вищої професійної освіти (професійно-технічної) – технічних / професійно-технічних закладів з можливістю переходу на академічний ступінь бакалавра; дво- або трирічні програми, що надають кваліфікаційні сертифікати, а також ведуть до ступеня бакалавра шляхом складання іспитів; спеціалізовані вищі професійні школи, орієнтовані на практичні компетенції.

Тобто, згідно із такою класифікацією вищі політехнічні коледжі КНР належать до другого типу – спеціалізовані вищі професійні школи, орієнтовані на практичні компетенції. Принагідно уточнимо, що майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах – це студенти – здобувачі вищої освіти відповідного освітнього рівня (бакалавр чи магістр) певної спеціальності, підготовку якої визначено академічною програмою вказаного типу закладу вищої освіти.

Протягом тривалого часу вища професійна освіта у КНР використовувала формат освіти, заснований на знаннях, такий як загальна вища освіта або середня професійна освіта. На початку 1990-х рр. поступово впроваджується модель освіти, заснована на навичках. Було запроваджено численні політики та заходи для управління прискоренням розвитку вищої освіти, а масштаби професійної освіти розширилися за останні роки. Вища професійна освіта у КНР стала важливою частиною вищої освіти (Ying Ling et al., 2021). За даними Міністерства освіти КНР, до 2025 р. у країні буде понад 3119 ЗВО, з яких приблизно 1563 ЗВО – це професійно-технічні навчальні заклади, в яких навчатиметься 48,5 млн. студентів. Водночас ця система останнім часом викликала дебати щодо надлишку дипломів, нерівності в доступі та якості освіти. Це система в перехідному періоді, сповнена амбіцій та суперечностей (Huang Yan et al., 2025). Вищі професійні коледжі є важливою частиною системи вищої освіти КНР, що стрімко розвивається останні двадцять років. Наразі їх функціонує понад 1400 у КНР, забезпечуючи ґрунтовну теоретико-практичну підготовку. Адже, від того, наскільки потужним буде теоретичне підґрунтя, сформовані та відпрацьовані

професійно важливі компетентності, залежить успіх при працевлаштуванні та в подальшому ефективність під час трудової діяльності. Від рівня кваліфікації та ефективності працівника залежить розбудова місцевої економіки (OTFYPNESDPRC, 2016).

На основі аналізу вказаних вище джерел, узагальнимо, що вища освіта у КНР – це державна система післясередньої освіти, що охоплює академічні програми (бакалавр, магістр та доктор) та професійно-технічні програми, зосереджені на загальному доступі, розвитку людського капіталу, інноваціях та глобальній конкурентоспроможності. Вищі політехнічні коледжі КНР належать до системи вищої освіти – професійної освіти. Вважаємо, що вища освіта у КНР є інструментом державної стратегії: масового охоплення, підвищення якості та глобальної конкуренції, але також і викликів (нерівність, надлишок та академічна орієнтація).

Надалі маємо уточнити сутність поняття та характеристики, передусім, принципи управління вищою освітою у КНР.

Управління освітою – це, передусім, планування, реалізація, оцінювання процесу та результату (Rahmatullah, с. 84, 2021).

Дотично до цього поняття у наукових джерелах аналізують поняття «менеджмент ЗВО» як сукупність методів, форм організації, принципів та прийомів управління освітнім процесом з метою підвищення його ефективності. Поняття «управління освітою» та «менеджмент освітою» є подібними, але не тотожними, адже управління освітою є загальним, ширшим поняттям, тоді як менеджмент ЗВО є вузьким, та предметнішим (Проніков, 2021, с. 18).

Освітній менеджмент, на думку А. Колосок, – це процес управління закладами освіти задля досягнення поставленої мети та запланованих цілей. Він охоплює широкий спектр сфер, такі як: стратегічне планування; управління фінансами; управління розвитком персоналу; управління організацією культурного відпочинку; управління модернізацією в освіті

загалом або в конкретному ЗВО; формування відносин з громадськістю (Колосок, 2024).

Загалом, до функцій освітнього менеджменту зараховують: планувальну, організаційну, мотивувальну, керівну та функцію контролю. Метою освітнього менеджменту є забезпечення ефективного функціонування закладів освіти (Колосок, 2024).

Серйозна практична проблема, з якою стикається сучасна система управління професійною освітою: для відповідності новим стандартам інноваційного суспільства задовольнити попит на високоякісні технічні навички випускників, для чого необхідно запроваджувати інновації в методах розвитку талантів та покращувати якість підготовки персоналу (Ying Ling et al., 2021). Нині складність управління освітою збільшується. Нині управлінцю варто мати навички з менеджменту, психології, педагогіки, маркетингу, бізнесу, цифрових технологій та володіти іноземними мовами. Слід використовувати різні стратегії зі сфери маркетингу, щоб зацікавити та утримати здобувачів вищої освіти. Цінним це є як під час управління освітою на рівні держави, так і на рівні конкретного ЗВО, адже, якщо брати використання маркетингових стратегій на рівні певного конкретного ЗВО, то він дозволяє:

1. Створити неповторний імідж ЗВО.
2. Просувати та популяризувати послуг у ЗВО засобами різних каналів зв'язку, таких як соціальні мережі, ЗМІ тощо.
3. Провести аналіз потреб та інтересів майбутніх здобувачів вищої освіти.
4. Провести інтернет-маркетинг або ж просування ЗВО в мережі та популяризація освіти загалом.
5. Проаналізувати освітні послуги, а саме: потреби здобувачів, аналіз конкурентів, ринку загалом та розробки власної стратегії; планів розвитку та зацікавлення майбутніх спеціалістів у тій чи іншій галузі (Колосок, 2024, с. 52–53).

Управління освітою охоплює створення нормативно-правової бази, надання державної та провінційної підтримки, а також контроль за розподілом фінансів, інвестицій та матеріально-технічної підтримки закладам (Ying Ling et al., 2021). У Ст. 39 Закону КНР «Про вищу освіту» чітко вказано, що державні ЗВО впроваджують систему ректорської відповідальності під керівництвом комітету вищої освіти партії. Це означає, що система ректорської відповідальності під керівництвом партійного комітету мають абсолютну владу, але їхні обов'язки чітко не визначені (HELPRC, 2022). Отже, ЗВО у КНР не мають монополістичного адміністративно-урядового лідера – керівництво здійснює пара керівників: ректор та секретар партії з чітким політичним домінуванням, хоча й без формально чіткої ролі в розподілі влади.

Jieyu Ruan, Yuzhuo Cai, Bjørn Stensaker також характеризують повноваження двох керівників ЗВО нечіткими в рамках чинної правової бази у КНР: керівники ЗВО можуть виконувати роль менеджерів університетів, а не інституційних лідерів. При цьому автори уточнюють: ректори більше зосереджені на структурному управлінні ЗВО, а секретарі партії – на політичному контролі. Така модель має назву – PRLPC («Ректорська відповідальність під керівництвом партійного комітету») та забезпечує «режим напівнезалежності», в якому політична та адміністративна влада часто перетинаються, породжуючи як синергію, так і потенційний конфлікт (Jieyu Ruan et al., с. 15, 2023).

Отже, нормативно-правово визначено структуру подвійної системи управління ЗВО: партійний комітет та ректор ЗВО. Такий спосіб управління можна окреслити як:

а) високу централізацію влади із загальною неоднозначністю розподілу повноважень, тобто впливовою роллю партії в керівництві ректором ЗВО, що створює проблеми з точки зору ефективності та прозорості виконання повноважень;

б) дуалізм влади – спільне, подвійне управління ректором та секретарем партії за умови політичного домінування та неоднозначності ролей кожного керівника.

Дворівневність управління ЗВО КНР виявляється і на рівні автономії та фінансування. Так, уряд запровадив «дворівневу модель управління», за якою центральний та місцеві органи влади окремо відповідають за автономію та фінансування ЗВО. Причому центральний уряд розподіляє ресурси та координує окремі сфери вищої освіти, а місцеві органи влади керують іншими. Це забезпечує певний рівень автономії в контрольованих рамках (Xiong Qingnian, 2020).

У комплексному порівняльному дослідженні Claire Y. H. Tao зазначається: хоча ЗВО у КНР дотримуються чинного законодавства та користуються можливостями автономії у наданні освіти відповідно до потреб суспільства, країна, все ж, останнім часом бореться зі зростанням безробіття серед випускників університетів у результаті розширення вищої освіти. Головна мета реформи вищої освіти із 1990-х рр. – покращення відносин між урядом, суспільством та ЗВО, при якому держава відповідає за загальне планування та управління на макрорівні, тоді як ЗВО дотримуються закону в умовах умовної автономії (Claire Y. H. Tao, 2020). Таким чином, управління ЗВО з боку держави у КНР (централізація) – це планування на макрорівні та стратегічне керівництво, регулювання, а автономія ЗВО – це відповідь на потреби ринку, наприклад створення умов для інновацій та партнерства, під контролем держави та її законодавства.

Щодо суперечностей автономії ЗВО у КНР, то статті Jun Li досліджено її неоднозначну концепцію з трьома історичними поворотами та змінами у двох домінівних типах університетів у світі: англосаксонській та американській моделях, представлених британськими та американськими установами, та континентальних моделях, зокрема Китайським університетом 3.0. У статті на основі емпіричних даних зроблено висновок, що саморозвиток (урахування різниці між західними моделями з урахуванням

культурних інтерпретацій цих нюансів у контекст КНР) забезпечує додаткову форму автономії ЗВО, що корениться в прагматичній моделі конфуціанської концепції Чжун-Юн. Зазначене дозволяє ЗВО КНР безпосередньо служити державі, одночасно легітимізуючи пріоритет, що державна влада надає їх розвитку, завдяки чому створено достатній простір та ресурси для повноцінного використання потенціалу. Завдяки багаторівневим та управлінським відносинам на рівні держави, ця модель управління дозволила ЗВО КНР радикально та мобільно трансформуватися, однак із втратою певної автономії. За таких умов автономія в управлінні ЗВО постає як культурно обґрунтоване самоврядування, а не просто результат «англо-американського» імпорту ідей управління. Основний засіб досягнення цього успіху – вплив конфуціанських цінностей на управлінську практику, таких як баланс («середній шлях») (Jun Li, 2020, с. 1002). Отже, в управлінні ЗВО нині впроваджено особливий вид автономії, що органічно вкорінений у традиційному китайському менталітеті, з унікальним поєднанням централізації та культурної адаптивності, базованій на прагматичній конфуціанській концепції Чжун-Юна. Проте, недоліками такого виду управління є певні обмеження свободи самоврядування ЗВО з причини прийняття політичної підтримки, задля розвитку та легітимності закладу.

У цьому конкретному прикладі, централізація управління постає у формі першочергової ролі держави засобами законодавства та партійних комітетів, а автономія – делегована ЗВО, але контрольована свобода. Водночас, вказаний досвід описує дотримання ще одного принципу управління – *децентралізації* шляхом впровадження ринкових ініціатив та інтеграції в суспільство унікальної моделі самоврядування, базованій на культурних аспектах: прагматичній конфуціанській концепції Чжун-Юна.

Вказаний феномен управління ЗВО у КНР описаний у іншому дослідженні як культурна автономія («Чжун Юн») – автономія, що корениться в конфуціанській середній системі, з балансом між свободою та державною службою (Jieyu Ruan et al., 2023, с. 10).

Попри те, що у світовій освітній практиці з причини безпрецедентного розширення та диверсифікації, у сфері управління ЗВО у різних країнах часто слідує схемі «перехід від моделі контролю до моделі нагляду», ця тенденція, як констатує Yang Rui, у КНР нині лише добре задокументована. Досі не вдається чітко визначити перешкоди на шляху управління вищою освітою. У результаті зберігається приречений цикл, у якому делегування повноважень сприймається як таке, що призводить до ринкових спотворень, що, водночас, призводить до посилення контролю. На думку автора статті, це спричинене нехтуванням згадуваної вище конфуціанською культурою, адже західні теорії та підходи до управління й автономії у вищій освіті не можуть бути просто застосовані у КНР, як країні, з особливими історичними та культурними традиціями. Якщо не адаптовувати запозичені управлінські моделі, то буде неминучим цикл негативних наслідків: децентралізація → ринковий хаос → жорсткіший контроль (Yang Rui, 2023, с. 200). Отже, конфуціанські цінності – особливе культурне середовище та «зворотний цикл» контролю – підкреслюють центральну роль традиції у формуванні моделі управління ЗВО у КНР.

Таким чином, управління вищою освітою – це системний процес планування, організації, мотивування, керування та контролю якості підготовки майбутніх спеціалістів у ЗВО.

Серед сучасних проблем та недоліків в управлінні вищою освітою у КНР Naixu Yu, Liangjin Li, Ying Wang визначають такі, як дослідження незалежності ЗВО, низький рівень академічної свободи та недосконалі механізми демократичної участі. За допомогою порівняльного аналізу досліджено та рекомендовано до впровадження переваги західних аспектів управління вищою освітою, щоб процес модернізації управління вищою освітою у КНР міг постійно прискорюватися. Наприклад, шляхом прискорення темпів легалізації управління освітою, належної децентралізації державної влади та вдосконалення механізмів демократичної участі. Традиційно вища освіта у КНР підлягала суворому регулюванню з боку

центрального уряду, пройшовши останніми десятиріччями процес децентралізації, спрямований на обмеження впливу центральної влади на ЗВО. Хоча адміністративна система вищої освіти КНР досі характеризується значним почуттям «державного інструменталізму» (Haixu Yu et al., 2024). Таким чином, серед проблем управління ЗВО КНР дослідники виокремлюють потреби легалізації, децентралізації та демократизації вищої освіти.

Зазначимо, що управління та регулювання вищими політехнічними коледжами КНР здійснюється на рівні:

1. Міністерства освіти Китайської Народної Республіки (МО КНР), котре відповідає за структуру, акредитацію, фінансування та нагляд за всіма ЗВО загалом.

2. Регіональні органи влади, котрі здійснюють політику на місцевому рівні (Закон КНР «Про вищу освіту») (HELPRC, 2022).

Законом також передбачена академічна свобода для вищих політехнічних коледжів КНР, унаслідок чого вони мають право лише самостійно розробляти програми, надавати навчально-методичну підтримку здобувачам освіти, проводити наукові дослідження та встановлювати внутрішні правила (Закон КНР «Про вищу освіту») (HELPRC, 2022). Отже, це підкреслює важливість державного регулювання (Міністерства освіти КНР), а не місцевих органів влади в управлінні вищими політехнічними коледжами КНР, забезпечуючи автономію цих закладів саме у їхній академічній діяльності.

Згідно з результатами аналізу вказаних вище наукових джерел (HELPRC, 2022), потенціал інноваційного управління освітою у ЗВО проявляється шляхом:

- планування фінансово-інвестиційної підтримки та нормативно-правового забезпечення;
- ІКТ-адміністрування, стратегічного мислення у процесі організації освітнього процесу;
- стимулювання творчого потенціалу учасників освітнього процесу;

- позитивного емоційного керівництва освітнім процесом на засадах компетентнісного підходу;
- контролю за якістю викладання та навчання.

Такий комплексний підхід забезпечує розвиток конкурентоспроможних, адаптивних та креативних фахівців в умовах ЗВО, здатних надалі ефективно працювати в інноваційному та глобалізованому середовищі.

Отже, управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР – це інтегрована система планування, організації, мотивування, керування та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти відповідного освітнього рівня певної спеціальності, підготовку якої визначено академічною програмою спеціалізованих вищих професійних шкіл, орієнтованих на практичні компетенції. Управлінню освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР притаманні такі характеристики: централізація та дуалізм влади; децентралізація та автономія, зокрема культурна шляхом запровадження моделей самоврядування на засадах прагматичної конфуціанської концепції Чжун-Юна. Проблемними є напрями легалізації, демократизації та розширення децентралізації.

Окремі дослідження присвячені конкретним аспектам управління освітою майбутніх спеціалістів. Так, визначено поняття «управління якістю професійної освіти майбутніх фахівців фізичної культури та спорту у вищому навчальному закладі» як цілеспрямований процес постійного самовдосконалення, досягнення бажаного результату професійної освіти за обраною спеціальністю в освітній, науковій та спортивній діяльності шляхом аналізу, планування, організації, прийняття управлінських рішень, застосування системи критеріїв оцінки ефективності управлінської діяльності, моніторингу та контролю, а також високого рівня партнерства між адміністрацією та педагогічним колективом (Островенко та Гадючко, 2020, с. 202–204). Однак такі дослідження – поодинокі і не становлять наукову площину для порівняльної характеристики.

Таким чином, управління вищою освітою у КНР стосується системи правил, установ та процесів, з допомогою яких вища освіта планується, організовується, координується та контролюється. Воно включає складну взаємодію централізованого державного контролю, зростання автономії ЗВО та розвитку механізмів підзвітності. Управління вищою освітою в КНР зазнало трансформації з високоцентралізованої, домінуючої з боку уряду системи до такої, що сприяє автономії ЗВО, зберігаючи при цьому потужний державний нагляд.

Надалі важливо обґрунтувати модель інноваційного управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Висновки до першого розділу

На основі аналізу наукових джерел виокремлено та систематизовано сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР: стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість. Зазначимо, що ці тенденції впливають як на зовнішнє, так і на внутрішнє, вертикальне та горизонтальне управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, забезпечуючи виконання спектру управлінських функцій.

Схарактеризовано нормативно-правові джерела, що регулюють дотримання сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. З'ясовано, що розробка нормативно-правових документів у сфері освіти, управління освітою – компетенція таких центральних органів управління, як Центрального народного уряду КНР та Міністерства освіти КНР. Інформацію про найновіші нормативно-правові документи у сфері освіти оприлюднюють у «Статистичних бюлетнях розвитку національної освіти» та «Базі даних національних законів та нормативних актів». Значуще місце посідає нині розроблення «Кодексу про освіту» КНР.

Для порівняння, в Україні аналогічного нормативу немає і наразі питання про його створення не піднято.

Обґрунтовано, що чинні нормативно-правові засади на рівні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР забезпечують дотримання академічної доброчинності, набуття викладачами цифровізованої компетентності та обміну викладачами; завдяки легалізації та стандартизації системи управління освітою майбутніх спеціалістів є можливість захистити права та інтереси здобувачів, покращити рівень управління та якість роботи вищих політехнічних коледжів КНР. Однак, досі є значні перешкоди на рівні людського фактору, насамперед, щодо імплементацій освітніх норм та правил. Зазначені правові прогалини не узгоджуються із концепцією подолання бідності у КНР шляхом підвищення рівня освіченості населення: суперечності «Трудового законодавства КНР» та «Положення про академічні ступені КНР». Основними поточними проблемами залишаються: їх впровадження на різних рівнях; інтеграція ресурсів для впровадження; постійний аналіз та вдосконалення нормативно-правових положень щодо управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР; а також популяризація, доступність, розуміння та використання нормативної інформації на рівні потенційних абітурієнтів.

Здійснено термінологічний аналіз ключових понять: «освіта» → «система освіти» → «вища освіта у КНР» → «управління освітою» → «управління вищою освітою у КНР» → «вищі політехнічні коледжі КНР» → «майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах» → «управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР» тощо. Під управлінням вищою освітою розуміємо системний процес планування, організації, мотивування, керування та контролю якості підготовки майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР тлумачимо як інтегровану систему планування, організації, мотивування, керування та

контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти певної спеціальності згідно із академічною програмою, орієнтованою на практичні компетенції.

Констатовано, що, нормативно-правово визначено структуру подвійної системи управління вищих політехнічних коледжів КНР: партійний комітет та ректор. Такий спосіб управління можна окреслити як: а) високу централізацію влади із загальною неоднозначністю розподілу повноважень; б) дуалізм влади – спільне, подвійне управління ректором та секретарем партії за умови політичного домінування та неоднозначності ролей кожного керівника. Управління вищими політехнічними коледжами з боку держави у КНР (централізація) – це планування на макрорівні та стратегічне керівництво, регулювання; автономія вищих політехнічних коледжів – це відповідь на потреби ринку, наприклад, створення умов для інновацій та партнерства під контролем держави та її законодавства. Нині впроваджено особливий вид автономії, що органічно вкорінений у традиційному китайському менталітеті, з унікальним поєднанням централізації, децентралізації та культурної адаптивності, базованій на прагматичній конфуціанській концепції Чжун-Юна.

Основні наукові положення, результати та додаткові матеріали до першого розділу дослідження оприлюднено у таких публікаціях автора: [52], [82], [83], [224], [260].

Розділ 2

ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВИЩИХ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖАХ КНР

2.1. Аналіз досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

Для здійснення аналізу досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР нами обрано 4 вищих професійно-технічних коледжів КНР. При цьому порівняння здійснюватимемо не тільки між цими закладами, а й із аналогічними закладами вищої освіти України.

Джерелами дослідження стали офіційні сайти обраних вищих політехнічних коледжів КНР та результати наукових досліджень кола проблем, що аналізуються. Принагідно зазначимо, що жоден веб-сайт не публікує готової моделі управління закладом освіти загалом, та моделі управління освітою майбутніх спеціалістів зокрема: на сторінках структура управління представлена опосередковано – через меню, перелік структурних підрозділів (структура закладу), інформаційні канали, офіційні сертифікати закладу, сторінки, присвячені інтеграції виробництва та освіти, а також забезпеченню якості (річні звіти про якість). Тому нами аналітично реконструйовано моделі управління освітою майбутніх спеціалістів на основі фактичної структури кафедр.

Насамперед, наголосимо, що обрані вищі політехнічні коледжі КНР розташовані у провінції Хенань. Варто також розуміти, що вищі політехнічні коледжі КНР належать до сектору вищої професійної освіти, що не є еквівалентом класичного університету, а радше є прикладним університетом / інститутом, зосередженим на підготовці висококваліфікованих техніків та технологів.

Моделі їх управління освітою майбутніх спеціалістів вищих політехнічних коледжів КНР структурно схожі, як і загалом таких закладів. Згідно із чинним законодавством та аналізом наукових джерел (Balanovska & Zheng Yanjia, 2023; Bowen Xu, 2021; Dejia Zhang, 2022; Che Shaohui, 2024; Cheng Yue, Xu Minzi & Jia Wanjun, 2021) нами уточнено структуру моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, оскільки цей процес – лише частина управлінської системи: замовник закладу освіти → партійний комітет + ректорат (адміністрація) → органи управління освітнім процесом (відділи) → галузеві інститути (відділення, кластери) → центр (відділ) академічних справ / інтеграції виробництва (промисловості) та освіти (працевлаштування) → відділ забезпечення й контролю якості освіти (рис. 2.1).

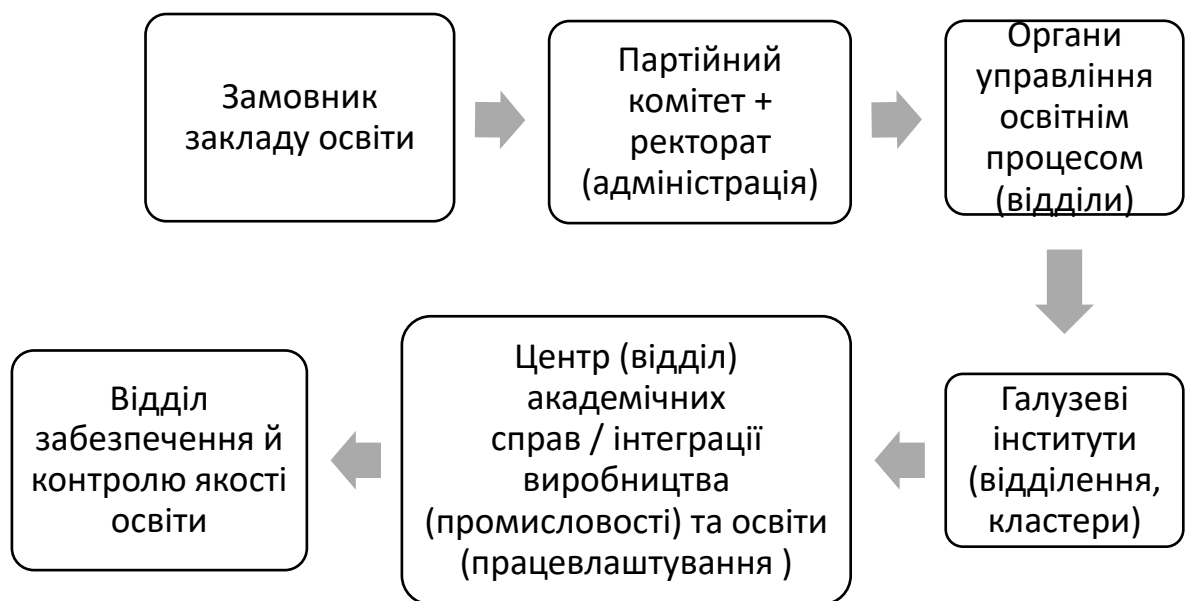

Рис. 2.1. Структура моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

*уточнено та змодельовано автором на основі аналізу наукових джерел: Balanovska & Zheng Yanjia, 2023; Bowen Xu, 2021; Dejia Zhang, 2022; Che Shaohui, 2024; Cheng Yue, Xu Minzi & Jia Wanjun, 2021

Отож, основні відмінності полягають у профілі, засновнику та рівні вищого політехнічного коледжу КНР, тому варто коротко схарактеризувати кожен з обраних для порівняльного аналізу заклад:

1. Піндіншанський вищий політехнічний коледж (Pingdingshan Industrial Vokation and Technical College [PIVTK], 2025) – унікальний, демонстраційний (модельний), корпоративний заклад (заснований вугільно-енергетичною компанією China Pingmei Shenma Group) із потужною практичною базою. Корпоративна модель полягає у тому, що компанія-засновник утримує та ефективно керує коледжем. Однак його головна перевага – працевлаштування засновником – практично недоступна для іноземців. Цей зразковий коледж, що спеціалізується на вугільній, хімічній, інтелектуальній та енергетичній автоматизації галузях, має статус національного високоякісного професійного коледжу та є пілотною програмою системи «1+X». Він тісно співпрацює з провідними енергетичними та хімічними підприємствами, включаючи значущу державну групу Pinmei Shenma, для підготовки висококваліфікованих фахівців для енергетичної та передової промисловості в регіоні Цзун'ян.

2. Хенанський промисловий професійно-технічний коледж (Henan Politechnic [НК], 2025), – єдиний коледж, який з лютого 2026 р. отримав статус університету: нині – Хенанський промисловий університет. Має підтверджений набір іноземних студентів, а також окремі, потужні інститути будівництва та автомобільної інженерії. Це національний пілотний заклад, що впроваджує сучасну систему навчання, підтримує довгострокову співпрацю із підприємствами промисловості, зокрема AVIC та China North Industries Group, а також навчає технічних спеціалістів для передового машинобудування у провінції Хенань.

3. Хенанський транспортний професійно-технічний коледж (Henan Vocational College of Transportation [HVCT], 2025) найкраще представляє підготовку для автомобільної (партнери BYD, Yutong) та будівельної (дороги, мости та будівництво) галузей. У закладі – найвищий рівень зайнятості

випускників, що свідчить про високий рівень управління якістю майбутніх спеціалістів. Навчальний заклад – у складі Департаменту транспорту провінції Хенань, що спеціалізується на будівництві автомобільних доріг та мостів, дорожньо-транспортних операціях, залізничному транспорті та управлінні логістикою. Центральний корпус – у столиці провінції Чженчжоу та має чотири кампуси. Це національна навчальна база, що пропонує практичну підготовку для транспортної галузі, тісно співпрацюючи з підприємствами, зокрема з Інвестиційною групою транспорту Хенань та Залізничною адміністрацією Чженчжоу, для підготовки фахівців з технічних спеціальностей для будівництва транспортного вузла в центральному регіоні Китаю. Коледж має статус національного високоякісного професійного закладу (один із 200 у КНР), учасник провінційної програми «подвійного високого рівня». Контингент налічує понад 18 800 студентів денної форми навчання та майже 1000 викладачів, приблизно 79% з яких є викладачами з подвійною кваліфікацією (тобто, як викладачами, так і практиками).

4. Хенанський вищий політехнічний коледж (Henan Industrial Vocational and Technical College [HIVTC], 2025) має найвищу репутацію та найрозвиненішу міжнародну інфраструктуру: статус зразкового та високоякісного професійного коледжу у КНР. Один із перших державних вищих політехнічних коледжів КНР, що пропонує підвищення кваліфікації. Є частиною національної програми подвійного високого рівня, отримавши відмінну оцінку на першому циклі, а також вступив до другого циклу програми. За даними самого університету, він посідає 13-е місце серед професійних університетів КНР у рейтингу 2026 р.; у рейтингу «М'які науки» 2025 р. він посів 17-е місце в загальному заліку та 9-е місце в технічному рейтингу. Це державна база професійної підготовки викладачів, де створено навчальні та виробничі бази у співпраці з відомими підприємствами, такими як Yutong Bus та Haier Group, для підготовки висококваліфікованих фахівців з машинобудування та обслуговування в провінції Хенань. У ньому працює

понад 1100 викладачів, понад 93 % з яких мають «подвійну кваліфікацію». Розташований на кампусі Лунцзіху в Чженчжоу.

Таким чином, обрані вищі політехнічні коледжі КНР (Піндіншаньський вищий політехнічний коледж (далі – ПВПК); Хенанський транспортний професійно-технічний коледж (далі – ХТПТК); Хенанський промисловий професійно-технічний коледж (далі – ХППТК); Хенанський вищий політехнічний коледж (далі – ХВПК)) – зразкові у своєму напрямі, що становить інтерес для здійснення порівняльної характеристики.

Проаналізуємо їх докладно з точки зору структури моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (рис. 2.4).

Так, особливістю моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ПВПК (PIVTK, 2025), згідно із даними офіційного сайту та особистого дослідження автора дисертації, як керівника відділу цього закладу, є комплексна присутність промислового засновника на кожному рівні (додаток Б.1). Це відрізняє цей коледж від трьох інших, що аналізуємо, котрі засновані урядом провінції. Умовно розглядаємо цю модель управління освітою майбутніх спеціалістів у Піндіншаньському вищому політехнічному коледжі КНР як індустріально-інтегровану корпоративно-галузеву.

Опис узагальнених компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ПВПК представимо для візуалізації таблично, орієнтуючись на компоненти рис. 2.1 (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

**Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у
Піндіншаньському вищому політехнічному коледжі КНР***

№	Структурний компонент моделі	Роль у структурі моделі	Характеристика та призначення у структурі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів
1	Промисловий засновник	Ядро цієї моделі	Корпорація виступає клієнтом персоналу, інвестором та власником баз стажування. Формує стратегічне замовлення на кадри та фінансування. Студентів фактично готують

			для конкретної галузі (енергетика, важка промисловість, гірничодобувна промисловість), а суміжні галузі – автомобільна та будівельна – задовольняють ці потреби. Бази практик – на власних підприємствах.
2	Партійний комітет + адміністрація	Стандартний підрозділ	партійно-політична та контрольно-дисциплінарна робота (партійний секретар визначає курс, а ректор оперативно розподіляє обов'язки)
3	Органи управління освітнім процесом	Відповідає за навчальні програми, викладацькі ресурси (підготовка / освіта спеціалістів) та якість підготовки.	На веб-сайті є окремий розділ, присвячений планам навчання персоналу та річним звітам з якості.
4	Галузеві інститути / кластери	Освітній процес «розкидано» по 12 кластерах.	У нашому випадку ключовими є автомобільна та будівельна галузі.
5	Інтеграція з виробництвом.	Найзначущіший елемент:	117 навчально-виробничих баз та 120 баз стажування на підприємствах – надзвичайно висока матеріальна база для технічних спеціальностей: від кампусу – до підприємства
6	Якість та результат (працевлаштування).	Замикання циклу	сертифікація «1+X», національні центри сертифікації та високий рівень зайнятості, насамперед у компаніях засновника.

**узагальнено та представлено автором таблично на основі аналізу офіційного сайту (PIVTK, 2025) та досвіду автора*

Зміст табл. 2.1 дозволяє нам визначити такі переваги компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у Піндіншаньському вищому політехнічному коледжі КНР: а) виняткова матеріальна та практична база (понад 200 баз та майстерень) від засновника – рідкість навіть для потужних університетів; б) прямий зв'язок із реальним виробництвом: висока ймовірність працевлаштування у промисловості; в) стабільне корпоративне фінансування від засновника, що знижує ризик освіти «на папері»; г) високий національний статус (зразковий заклад із уведенням пілотної програми «1+X» тощо).

Водночас, виявлено певні недоліки вказаних компонентів: а) вузьке галузеве охоплення: модель доопрацьована під енергетичну / важку

промисловість засновника; б) міцний зв'язок з єдиною сферою інтересів: менша гнучкість та географічна мобільність випускників; в) працевлаштування у засновника практично недоступне для іноземних студентів; г) розташування в промисловому, регіональному місті Піндіншань – менш привабливе середовище для майбутніх спеціалістів, ніж регіональний центр.

Однак, вважаємо, що попри однакову кількість виокремлених нами переваг та недоліків компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ПВПК, переваги – значущіші і суттєво впливають на позитивний статус цього закладу вищої освіти.

Особливістю моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХПШТК Хенанський промисловий професійно-технічний коледж (НК, 2025), згідно із даними офіційного сайту, є (додаток Б.2). Оскільки нині цей коледж перейшов на рівень університету, то це означає, що здобувачі можуть отримати ступень бакалавра із професійним спрямуванням. Університет (на момент написання цього підрозділу дисертації – коледж) підзвітний Освітньому робочому комітету та Управлінню освіти провінції Хенань. Інститут цивільного будівництва та Інститут автомобільної та аерокосмічної техніки безпосередньо присутні в центрі. Функціонують потужні програми з машинобудування, автоматизації та електронної інформатики (загалом 62 спеціалізації). Модель управління освітою майбутніх спеціалістів у ХПШТК умовно називаємо «промислова державно-галузева», адже засновником є не окрема компанія, а уряд провінції; галузева ідентичність (машинобудування) пронизує всю систему підготовки шляхом спеціалізованого галузевого консорціуму.

Знову опис компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХПШТК представимо для візуалізації таблично, орієнтуючись на компоненти рис. 2.1 (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у
Хенанському промисловому професійно-технічному коледжі КНР***

№	Структурний компонент моделі	Роль у структурі моделі	Характеристика та призначення у структурі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів
1	Промисловий засновник	Провінція, а не конкретний виробник	На відміну від ПВПК, тут немає приватного підприємництва; це забезпечує ширшу промислову базу та більшу мобільність випускників.
2	Партійний комітет + адміністрація	Стандартний підрозділ	Аналогічно, як і в усіх ВПК: партійно-політична та контрольно-дисциплінарна робота (партійний секретар визначає курс, а ректор оперативно розподіляє обов'язки)
3	Органи управління освітнім процесом	Відповідає за навчальні програми, викладацькі ресурси (підготовка / освіта спеціалістів) та якість підготовки.	Освітня модель безпосередньо залежить від запиту промисловості у провінції: якість, ретельність та точність. У випадку технічних спеціальностей це перетворюється на культуру дисципліни та стандартів. Організація студентської наукової роботи.
4	Галузеві інститути / кластери	Освітній процес «розкидано» по 62 спеціальностях	Будівництво та автомобілебудування – це окремі, повноцінні інститути, а не «вкладені» галузі. Це сприяє глибині освіти в обох цільових галузях.
5	Інтеграція з виробництвом: галузевий консорціум виробництва й освіти	Нетиповий елемент:	Заклад керує спеціалізованим виробничо-освітнім консорціумом – механізмом системної співпраці з кількома промисловими коледжами одночасно (7 коледжів).
6	Якість, результат (працевлаштування) та міжнародність.	Замикання циклу	Окремий інститут міжнародної освіти з набором іноземців – це рідкісна та цінна функція. Також: «1+X» та належність до подвійно високого рівня.

**узагальнено та представлено автором таблично на основі аналізу офіційного сайту (НК, 2025)*

Зміст табл. 2.2 дозволяє нам визначити такі переваги компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХПШТК КНР: а) щодо компонента «промисловий засновник», то на відміну від ПВПК, у ХПШТК немає приватного підприємництва, що забезпечує ширшу промислову базу та

більшу мобільність випускників; б) інтеграція з виробництвом представлена нетипово – галузевим консорціумом виробництва й освіти, тобто ХППТК керує спеціалізованим виробничо-освітнім консорціумом як механізмом системної співпраці із 7-ма промисловими коледжами; в) якість та результат (працевлаштування), у порівнянні із ПВПК, розширено рідкісною опцією – міжнародністю, адже наявний окремий інститут міжнародної освіти з набором іноземців. При цьому, функціонує програма «1+X» і заклад належить до подвійно високого рівня.

Однак, виявлено певні недоліки вказаних компонентів: а) специфіка промисловості може накладати обмеження на доступ до окремих програм чи баз (потрібне пояснення для іноземців); б) Наньян – регіональне місто, а не столиця провінції, тому у майбутніх спеціалістів менше можливостей для стажування.

Водночас, на нашу думку, що попри виокремлені нами недоліки компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХППТК, переваги (переведення на рівень університету, наявність консорціуму, студенти-іноземці) – значущіші і суттєво впливають на високий статус цього закладу вищої освіти.

Модель управління освітою майбутніх спеціалістів у Хенанському транспортному професійно-технічному коледжі (HVCT, 2025) умовно називаємо моделлю «галузевого транспорту»: відділи відкриті не для Департаменту освіти, а для провінційної транспортної галузі, що забезпечує дуже тісні зв'язки з роботодавцями в цьому секторі.

Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХППТК представимо для візуалізації таблично, орієнтуючись на компоненти рис. 2.1 (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

**Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у
Хенанському транспортному професійно-технічному коледжі КНР***

№	Структурний компонент моделі	Роль у структурі моделі	Характеристика та призначення у структурі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів
1	Промисловий засновник – Департамент транспорту провінції Хенань	Окрема галузь провінції	Департамент транспорту надає замовлення на кадри та фінансування, а також доступ до галузевих підприємств.
2	Партійний комітет + адміністрація	Стандартний підрозділ	Курс – опора на транспорт під гаслом якості як основи.
3	Органи управління освітнім процесом	Відповідає за навчальні програми, викладацькі ресурси (підготовка / освіта спеціалістів) та якість підготовки.	Навчальна частина, управління якістю навчання (окрема система, тому є і у компоненті № 6). Організація студентської наукової роботи.
4	Галузеві інститути / кластери	Освітній процес «розкидано» по 6 інститутах та 4 факультетах	Для підтримки спеціалізацій створено п'ять кластерів, зокрема «Технології транспортних засобів на новій енергії», «Технології дорожнього та мостового будівництва» та «Технології будівельної інженерії». Це означає, що як автомобілебудування, так і будівництво є флагманськими напрямками, а не суміжними галузями.
5	Інтеграція з виробництвом	Від Департаменту транспорту провінції Хенань	Забезпечує максимально природну інтеграцію навчання в автомобільній та будівельній (дорожній та мостовій) галузях – обидві галузі є притаманними для транспортного сектору.
6	Якість, результат (працевлаштування) та міжнародність.	Замикання циклу	Передбачено окрему систему управління якістю освіти. На веб-сайті є окремий портал управління якістю – ознака зрілого внутрішнього контролю. Міжнародний компонент: є факультет міжнародних відносин; реалізовано спільний китайсько-корейський навчальний проєкт за спеціалізацією «Технології транспортних засобів на новій енергії» (перший набір – 150 осіб). Це демонструє відкритість до міжнародних форматів. Найвищий рівень працевлаштування випускників (96–100 %).

**узагальнено та представлено автором таблично на основі аналізу офіційного сайту (HVCT, 2025)*

На основі змісту табл. 2.3 та аналізу офіційного сайту нами визначено такі переваги компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХТПТК КНР: а) на рівні промислового засновника – Департамент транспорту провінції Хенань надає замовлення на кадри та фінансування, а також доступ до галузевих підприємств; б) найкраща відповідність профілю: автомобілебудування та будівництво – обидві флагманські галузі (шляхом орієнтації на будівництво доріг та мостів); в) наявність сучасних партнерів в електротранспорті (BYD, Yutong) – підготовка до транспортних засобів, що працюють на нових джерелах енергії; г) найвищий рівень зайнятості (96–100 %); г) розташування у столиці (Чженчжоу) – максимальні можливості для стажування; д) обґрунтовані, чітко визначені системи якості та галузеві кластери; е) передбачено окрему систему управління якістю освіти – ознаку зрілого внутрішнього контролю.

Водночас, виявлено певні недоліки вказаних компонентів: а) стабільна орієнтація на внутрішній (китайський) ринок праці у транспортній галузі; б) працевлаштування іноземців у галузі обмежене. Однак, вважаємо, що для вузькопрофільного ВПК у КНР такі недоліки не є перешкодою, а, радше, конкретизують транспортну спрямованість закладу.

Модель управління освітою майбутніх спеціалістів у Хенанському вищому політехнічному коледжі (HIVTC, 2025) умовно називаємо моделлю провінційно-флагманською, науково-інноваційною: на відміну від промислових установ, акцент зроблено на зв'язках із провідними дослідницькими університетами та спеціалізованій науково-інноваційній екосистемі (від університетських досліджень – шляхом перенесення до університету – до промислового застосування).

Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХВПК знову представимо для візуалізації таблично, орієнтуючись на компоненти рис. 2.1 (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у
Хенанському вищому політехнічному коледжі КНР***

№	Структурний компонент моделі	Роль у структурі моделі	Характеристика та призначення у структурі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів
1	Статус провінційного + флагманського засновника.	Інноваційна	Університет позиціонується як один з найкращих професійних університетів країни, що покращує якість усіх процесів.
2	Партійний комітет + адміністрація	Стандартний підрозділ	Модель розвитку інновацій, чеснот та майстерності
3	Органи управління освітнім процесом	Відповідає за навчальні програми, викладацькі ресурси (підготовка / освіта спеціалістів) та якість підготовки.	Навчальна частина, відділ науково-технічних інновацій.
4	Галузеві інститути / кластери	Освітній процес «розкидано» по 14 навчальних одиницях	Флагманська програма університету не будівництво, а радше інтелектуальне виробництво, зварювання та мехатроніка («інтелектуальне зварювання» – це Хенанський професійний коледж).
5	Інтеграція з виробництвом: науково-інноваційна екосистема + промислові коледжі	Інноваційний підхід	Науково-інноваційний поділ. Унікальною особливістю є формула «дослідження бакалаврату → перенесення до університету → промислове застосування» завдяки партнерству з провідними дослідницькими університетами, що створює умови більше, ніж просто підготовки техніків. Співпраця із школами-заводами: Gree, Haier, BYD, Yutong, JD, Xiaomi
6	Якість, результат (працевлаштування – 97 %) та широка міжнародність.	Замикання циклу	Чинність програми «1+X». Найрозвиненіша інтернаціоналізація: окремий Інститут міжнародної освіти; численні іноземні «майстер-класи» – в Уганді, Італії, Індонезії, Саудівській Аравії та Камбоджі; було проведено понад 700 навчальних курсів за кордоном. Заклад має відзнаку

			«Видатний рівень міжнародного співробітництва». Для іноземних кандидатів це найрозвиненіша міжнародна інфраструктура із чотирьох.
--	--	--	---

**узагальнено та представлено автором таблично на основі аналізу офіційного сайту (HIVTC, 2025)*

Аналіз офіційного сайту та зміст табл. 2.4 дозволив нам визначити такі переваги компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ХВПК КНР: а) найвища загальна репутація та рейтинги з чотирьох проаналізованих коледжів: на рівні замовника закладу – статус провінційно-флагманського засновника; б) відмінний рейтинг програми; в) найрозвиненіша міжнародна інфраструктура – реальний набір та підтримка іноземних студентів; в) унікальні наукові та інноваційні зв'язки із провідними дослідницькими університетами: функціонування науково-інноваційної екосистеми із промисловими коледжами; г) розташування у столиці провінції (Чженчжоу) та партнерство із провідними компаніями; г) рівень працевлаштування майбутніх спеціалістів – понад 97 %.

Однак, виявлено певний недолік вказаних компонентів: висока конкуренція за вступ з причини престижу – вищі кваліфікаційні вимоги до абітурієнтів, що може водночас бути і перевагою: студентами стають тільки ті, хто пройшов усі інтелектуальні випробування.

Спираючись на зміст табл. 2.1–2.4, узагальнений порівняльний аналіз сутності, переваг та недоліків компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів вказаних закладів вищої освіти КНР (додаток В) дозволи зробити такі висновки/

Ключовою характеристикою компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів вказаних закладів вищої освіти КНР є високий рівень інтеграції освітнього процесу з реальним сектором економіки, державним галузевим управлінням та виробничими структурами. На відміну від багатьох європейських моделей професійної освіти (Jankovska & Tereshchenko, 2025;

Järvis et al., 2021; Mamat Rahmatullach, 2021; Saliev & Salieva, 2025), в яких взаємодія з роботодавцями часто має консультативний або епізодичний характер, китайські моделі характеризуються системною, багаторівневою та інституціоналізованою участю промислових партнерів у формуванні освітньої політики, змісту курсів, практичної бази та механізмів працевлаштування майбутніх спеціалістів.

Порівняння чотирьох моделей управління освітою майбутніх спеціалістів (Піндіншаньського вищого політехнічного коледжу (PIVTK, 2025), Хенанського транспортного професійно-технічного коледжу (HVCT, 2025), Хенанського промислового професійно-технічного коледжу (HK, 2025), Хенанського вищого політехнічного коледжу (HIVTC, 2025)) доводить, що кожна з них є окремим типом взаємодії між освітою, державою та виробництвом. Таким чином:

- модель ПВПК характеризується найглибшою корпоративно-промисловою інтеграцією, в якій промисловий засновник фактично формує освітнє середовище закладу. Її унікальність полягає в майже повній інтеграції виробничої та освітньої інфраструктури, що забезпечує високий рівень практично-орієнтованої освіти, одночасно обмежуючи кар'єрну мобільність випускників шляхом галузевої спеціалізації;

- модель ХТПТК є особливо показовою, поєднуючи галузеве державне управління, систему внутрішнього контролю якості та прямий набір персоналу з транспортного сектору. Його унікальність полягає у високому ступені узгодженості освітнього процесу зі стратегічними економічними потребами держави, зокрема розвитком електротранспорту та будівництвом інфраструктури. Важливо, що ця модель вирізняється одним із найвищих рівнів зайнятості, що демонструє ефективність підходу КНР до синхронізації освіти з ринком праці;

- ХПТТК має різноманітну флагманську модель провінції, в якій інтеграція освіти та виробництва досягається шляхом системи галузевих консорціумів. Такий механізм співпраці на основі консорціумів можна

вважати однією з найвиразніших рис сучасної китайської професійної освіти, оскільки він забезпечує не лише практичне навчання, але й координацію між різними промисловими секторами, освітніми структурами та регіональною економікою. Водночас ця модель вирізняється більшим ступенем міжнародної відкритості завдяки функціонуванню окремого інституту міжнародної освіти;

– ХВПК має найповнішу та найстійкішу модель, що поєднує державну підтримку, міжнародну інфраструктуру, інноваційну екосистему та партнерство з дослідницькими установами та провідними компаніями. Така модель найближча до концепції сучасного, інноваційного політехнічного центру, де професійна освіта виходить за рамки підготовки кадрів і стає складовою регіональної науково-технічної політики.

Унікальність китайських моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах полягає не лише у високому рівні практичної підготовки, але й, перш за все, у системній інтеграції держави з промисловістю. Перетворення політехнічних освітніх закладів на складову економічної, виробничої та інноваційної інфраструктури регіону характерне для Китайської Народної Республіки. Тому управління освітою майбутніх спеціалістів у КНР здійснюється не ізольовано від академічної системи, а як частина державної стратегії розвитку промисловості, технологій та кадрового забезпечення національної економіки.

Водночас було виявлено, що переважно аналізовані моделі орієнтовані на внутрішній ринок праці КНР, що певною мірою обмежує міжнародну професійну мобільність іноземних студентів. Однак ця характеристика не знижує ефективності моделей, а навпаки, підкреслює їхню стратегічну спрямованість на задоволення потреб економічного розвитку країни та планування людських ресурсів у промисловості.

Подальшого дослідження потребує питання порівняльного аналізу вказаних моделей із українськими аналогічними закладами вищої освіти.

2.2. Цифровізація та гнучкі моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

Стрімкий розвиток високотехнологічного виробництва, індустрії та інтелектуалізація праці зумовлюють зростання вимог до якості підготовки майбутніх спеціалістів, здатних ефективно діяти в умовах складних виробничих і цифрових систем. У цьому контексті особливого значення набуває ефективність управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР, що має забезпечувати гнучкість, інноваційність та відповідність підготовки динамічним запитам ринку праці. Традиційні підходи до організації управління освітою, що базуються на жорстких ієрархічних структурах і стандартизованих методах впливу, дедалі більше втрачають свою результативність у контексті необхідності швидкого оновлення освітніх практик і впровадження інновацій. Удосконалення форм та методів управління освітою майбутніх спеціалістів постає як ключова умова підвищення якості професійної підготовки, оскільки управлінські механізми визначають характер взаємодії між учасниками освітнього процесу, швидкість ухвалення рішень та здатність системи адаптуватися до зовнішніх змін. Науковий інтерес становить розроблення та обґрунтування ефективних моделей удосконалення форм і методів управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР, що забезпечать підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів. Дослідження можливостей поєднання інноваційних управлінських підходів, цифрових інструментів та організаційних рішень створює підґрунтя для формування результативної системи управління освітою, здатної відповідати викликам сучасного технологічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень засвідчує активізацію наукового дискурсу щодо удосконалення форм і методів управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР у контексті реформування системи професійної освіти, цифровізації та підвищення ефективності управлінських механізмів. Загальні засади функціонування системи вищої та

професійної освіти КНР, а також місце політехнічних коледжів у ній розкрито у працях Ван Хунміна (Ван Хунмін, 2024), а також у дослідженні О. Наливайко і Н. Наливайко (Наливайко та Наливайко, 2024). Концептуальні підходи до розуміння управління вищою освітою КНР, зокрема поєднання централізації та децентралізації, обґрунтовано у роботі В Green (Green, 2023), Y. Kuanh та N. S. Abd Rani (Kuanh & Abd Rani, 2025). Проблематику модернізації управлінських стратегій у закладах професійної освіти висвітлено у праці Dai Xianyan та Ma Hong (Dai Xianyan & Ma Hong, 2025), де акцентовано увагу на адаптації управління до нових умов економічного розвитку, а також у дослідженні Hejun Zhao (Hejun Zhao, 2023), який пропонує інноваційну систему індикаторів ефективності управління. У дослідженні Hou Dingge та Suhermin (Hou Dingge & Suhermin, 2024) розглянуто питання автономії та реформування управління університетами. Li Fangying (Li Fangying, 2026) описано роль академічних комітетів у трансформації внутрішнього врядування закладів вищої освіти. Історичну еволюцію та сучасні виклики управління вищою освітою Китаю узагальнено у праці Li Ruohan, Liu Yuling та Xu Yunbo (Li Ruohan, Liu Yuling & Xu Yunbo, 2025).

Окремий напрям становлять дослідження ефективності освітнього менеджменту у вищих професійних коледжах. Зокрема, Nan Jiayu та Rhoda Tique (Nan Jiayu & Rhoda Tique, 2025) описали особливості оцінювання освітнього процесу як інструменту управління якістю підготовки фахівців. Емпіричні аспекти фінансового управління та його впливу на результативність діяльності закладів висвітлено у дослідженні Huang Yan та ін. (Huang Yan et al., 2025). У дослідженні Xinyan Ma, Meirong Chen та Junfeng Diao (Xinyan Ma, Meirong Chen & Junfeng Diao, 2025) визначено ключові траєкторії цифровізації професійних коледжів та її вплив на освітні результати, тоді як Yajun Liang (Yajun Liang, 2025) описав можливості використання цифрових медіа для оптимізації управління студентськими справами. Питання гнучких управлінських підходів у контексті нового законодавства про професійну освіту розкрито у дослідженні Yao Zhu та Y. Astri (Yao Zhu & Astri, 2024).

Порівняльний та системний аналіз управління професійною освітою представлено у роботі Sike Lin (Sike Lin, 2024), що дозволяє визначити глобальні тенденції та специфіку китайської моделі. Доповнюють цей напрям дослідження Futao Huang (Futao Huang, 2026), Liqun Wei та N. Stoyanets (Liqun Wei & Stoyanets, 2025), що присвячені реформуванню системи управління відкритою освітою та аналізу трансформації лідерських практик у закладах вищої освіти КНР.

Таким чином, сучасні дослідження охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із удосконаленням форм і методів управління освітою у вищих політехнічних коледжах КНР. Водночас аналіз наукових праць засвідчує, що більшість із них зосереджено на окремих аспектах управління або загальносистемних трансформаціях, тоді як комплексні моделі інтегрованого управління освітнім процесом підготовки майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР залишаються недостатньо розробленими.

У цьому підрозділі дослідженні схарактеризуємо та систематизуємо сучасний досвід управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, узагальнюючи та візуалізуючи його у відповідній моделі.

Система вищої освіти КНР еволюціонує у напрямі багаторівневого управління, в межах якого держава зберігає стратегічний контроль, але водночас делегує частину управлінських функцій безпосередньо закладам освіти (Futao Huang, 2026). Така трансформація зумовлена необхідністю підвищення ефективності управління, розвитку інноваційного потенціалу та адаптації освітніх інституцій до вимог сучасної економіки.

У вищих політехнічних коледжах КНР наявна гібридність управління освітою майбутніх спеціалістів, що виявляється шляхом інтеграції державного контролю, внутрішнього управління та участі академічної спільноти у ухваленні рішень. Водночас суттєвою складовою є політичний компонент, що реалізується шляхом інституційного закріплення ролі партійних структур (Green, 2023). Така модель управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК

КНР дозволяє забезпечити керованість і стабільність системи освіти, але водночас створює напруження між централізованим контролем і прагненням до автономії.

Баланс між централізацією та автономією у наявній системі є динамічним і залежить від стратегічних пріоритетів держави. Централізація забезпечує єдність освітньої політики, стандартизацію підготовки кадрів і контроль якості освіти. Водночас автономію розглянуто як необхідну умову підвищення ефективності діяльності закладів освіти, розвитку інновацій та їх здатності оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища (Hou Dingge & Suhermin, 2024; Kuanh & Abd Rani, 2025). Це вказує на формування у КНР моделі управління освітою майбутніх спеціалістів як «керованої автономії», коли розширення прав ВПК КНР відбувається у рамках чітко визначених державою інституційних і політичних рамок.

Практична реалізація гібридних моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР передбачає функціонування складної системи розподілу повноважень між різними суб'єктами. Центральні органи влади визначають стратегічні напрями розвитку освіти, тоді як заклади освіти отримують можливість самостійно вирішувати питання організації навчального процесу, розробки освітніх програм і частково управління ресурсами. Важливим інструментом внутрішнього управління також є академічні комітети, що забезпечують участь викладачів у ухваленні рішень і сприяють розвитку колегіальних форм управління (Li Fangying, 2026).

Також характерною особливістю китайської моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР є наявність подвійної системи керівництва, яка поєднує адміністративне та партійне управління. Це дозволяє забезпечити баланс між ефективністю менеджменту та дотриманням державної політики. Проте така система може призводити до дублювання функцій і ускладнення управлінських процедур. Li Ruohan, Liu Yuling та Xu Yunbo звертають увагу на те, що обмежений характер автономії, а також вплив політичних чинників

можуть стримувати розвиток інституційної ініціативності та інноваційності (Li Ruohan, Liu Yuling & Xu Yunbo, 2025).

Комбінування різних форм управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є результатом цілеспрямованої політики держави, спрямованої на модернізацію освіти. Гібридні моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР спрямовані на забезпечення відповідності підготовки фахівців потребам ринку праці, розвитку співпраці з промисловістю та впровадження інноваційних освітніх технологій. Саме поєднання централізованого стратегічного управління освітою майбутніх спеціалістів з елементами автономії дозволяє досягти відносного балансу між стабільністю системи та її гнучкістю (Hou Dingge & Suhermin, 2024; Kuanh & Abd Rani, 2025; Li Fangying, 2026).

Таким чином, гібридні моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР забезпечують ефективне функціонування системи в умовах трансформацій, однак потребують подальшого вдосконалення, зокрема у напрямі розширення реальної автономії закладів вищої освіти, підвищення ролі академічної спільноти та узгодження різних управлінських підходів.

У сучасних вищих політехнічних коледжах КНР цифрова трансформація є одним із центральних чинників управлінського оновлення. Стратегії цифрової трансформації підтримують розвиток цифрової інфраструктури, ресурсів навчання й управлінських платформ, що суттєво змінює характер взаємодії між студентами, викладачами та адміністрацією закладів освіти. Саме цифрові засоби сприяють розбудові та трансформації сучасних систем управління освітою майбутніх спеціалістів, де інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), цифрові ресурси та платформи забезпечують нові можливості для гнучкого й ефективного адаптування освітніх процесів у ВПК КНР до потреб ринку праці та технологічних тенденцій (Xinyan Ma, Meirong Chen & Junfeng Diao, 2025). Така цифрова трансформація сприяє не лише оптимізації внутрішніх управлінських процесів, але й підвищенню рівня

залучення учасників освітнього процесу, вдосконаленню оцінювання та персоналізації навчання.

Цифровізація у рамках моделі управління освітою майбутніх спеціалістів ВПК КНР є одночасно інструментом управління та платформою для взаємодії студентів, викладачів і адміністрації. Використання цифрових ресурсів і платформ дозволяє не лише оптимізувати внутрішні операційні процеси, такі як планування розкладів, облік відвідуваності та автоматизоване оцінювання, але й забезпечує персоналізований підхід до кожного студента. Наприклад, цифрові платформи можуть відстежувати прогрес студентів у реальному часі, визначати їх слабкі та сильні сторони, пропонувати індивідуальні траєкторії навчання та координувати додаткові ресурси підтримки, що значно підвищує залученість і мотивацію студентів до навчання (Xinyan Ma, Meirong Chen & Junfeng Diao, 2025; Yajun Liang, 2025). Крім того, цифрові системи інтегрують аналітичні модулі, що дозволяють адміністрації ухвалювати рішення на основі даних щодо ефективності освітніх програм, оцінки роботи викладачів і рівня задоволеності студентів, забезпечуючи безперервну адаптацію освітніх процесів до змін у зовнішньому середовищі.

Згадувані вище дослідження Xinyan Ma, Meirong Chen, Junfeng Diao, Yajun Liang (Xinyan Ma, Meirong Chen & Junfeng Diao, 2025; Yajun Liang, 2025) спонукали нас до пошуку відповіді на питання: як конкретно (на прикладі реальних управлінських кейсів) цифрові освітні платформи ВПК КНР можуть: а) моніторити прогрес студентів у реальному часі; б) визначати рівень, недоліки та переваги у процесі їхнього здобуття освіти; в) пропонувати індивідуальні траєкторії навчання; г) адаптувати додаткові ресурси підтримки? З цією метою було проаналізовано досвід управління освітою майбутніх спеціалістів, оприлюднений на сайтах вищих професійних коледжів КНР.

Так, щодо моніторингу успішності студентів у режимі реального часу, то, приміром, у Цзянсунському професійно-технічному коледжі харчової промисловості та фармацевтики інтегровані з цифрової освітньої платформи

ВПК дані з академічної системи, тобто, психологічної підтримки, бібліотеки та навчальних шляхів в єдину систему академічної діагностики. Використовуючи Enterprise WeChat та міні-програму WeChat, система відстежує успішність студентів у режимі реального часу та регулярно надсилає персоналізовані сповіщення, поради щодо навчання та рекомендовані ресурси. Це не просто «журнал оцінок», а постійний моніторинг поведінки під час навчання (Цзянсунський професійно-технічний коледж харчової промисловості та фармацевтики, 2025).

Наньїнський професійно-технічний коледж впровадив систему моніторингу та сповіщень у рамках платформи «великих даних» цифрової освітньої платформи: студенти отримують академічні попередження, викладачі – сигнали про пропуски занять та ризик незадовільної успішності, а керівники – індикатори потенційної відсутності студентів у кампусі. Наголошено на важливості моніторингу в режимі реального часу та динамічного моніторингу (Наньїнський професійно-технічний коледж, 2022).

Щодо визначення рівня, недоліків та переваг у процесі здобуття майбутніми спеціалістами вищої освіти, то у тому ж Цзянсузькому професійно-технічному коледжі харчової промисловості та фармацевтики цифрова освітня платформа створює точний «портрет» студента на основі численних параметрів: успішності, психічного стану, освітнього шляху, зовнішніх факторів, що сприяють академічним труднощам, і навіть потреб у працевлаштуванні. Потім студентам автоматично призначаються рівні та види підтримки. Платформа не лише фіксує «оцінки», але й виявляє сильні та слабкі сторони студентів (Цзянсузький професійно-технічний коледж харчової промисловості та фармацевтики, 2025).

Ще одним показовим прикладом є Хунхенський медичний професійний коледж. Коледж описує цифрову освітню платформу як інструмент для дотримання алгоритму: точне викладання → очне навчання → точна оцінка. Зазначене візуалізує дані про викладання та підтримує онлайн-навчання,

навчання вчителів, оцінювання та управління курсами. Такий формат дозволяє викладачеві бачити, котрі теми добре зрозумілі, а у рамках котрих майбутні спеціалісти суттєво відстають. Крім того, інтеграція із WeChat забезпечує постійний зворотний зв'язок та нагадування викладачам про стан роботи, а студентам – про їхні освітні прогалини (Хунхенський медичний професійний коледж, 2025).

У контексті пропонування персоналізованих шляхів навчання, тобто пропонування індивідуальних траєкторій навчання надзвичайно показовим прикладом є Цзянсузький професійно-технічний коледж комерції, що впровадив практику застосування штучного інтелекту у цифровій освітній платформі, котрий інтелектуально рекомендує студентам мікрокурси, відео, віртуальні симуляції, галузеві тематичні дослідження та інші ресурси на основі графі знань, профілю студента, спільної фільтрації та динамічної оптимізації процесу здобуття освіти. Це прямий приклад побудови персоналізованого шляху навчання, а не просто пропонування одного курсу, що підходить усім (Цзянсузький професійно-технічний коледж комерції, 2025).

Аналогічний приклад також можна знайти в матеріалах аналізу та опису цифрової освітньої платформи Цюаньчжоуського професійного коледжу економіки та бізнесу: система аналізує рівень засвоєння матеріалу, і якщо студент має труднощі, наприклад, із певним модулем, платформа надає цільові вправи та відповідні навчальні посібники, а також надсилає розширені кейси та поглиблені матеріали здібнішим студентам (Цюаньчжоуський професійний коледж економіки та бізнесу, 2025). Вважаємо, що це класичний механізм для індивідуального шляху навчання на основі аналізу процесу здобуття вищої освіти майбутніми спеціалістами у ВПК КНР.

Найкращим прикладом адаптації, координації додаткових ресурсів підтримки, думаємо, є Маомінський професійно-технічний коледж. У плані цифрової освітньої платформи чітко зазначено алгоритм: на основі даних про навчання, психоемоційний стан та щоденні моделі поведінки система формує списки майбутніх спеціалістів, які потребують додаткової освітньої уваги.

Потім відповідальні особи ВПК проводять співбесіди, класифікують рівні освітньо-психологічного ризику, призначають диференційовані заходи підтримки, а результати втручань відображаються на панелі підтримки та втручань. Це означає, що цифрова освітня платформа не лише визначає проблему, але й координує конкретну допомогу майбутнім спеціалістам у процесі здобуття вищої освіти (Маомінський професійно-технічний коледж, 2024).

У Наньнінському професійно-технічному коледжі аналогічна логіка ще ширша: платформа поєднує академічні, поведінкові та навіть споживчі дані студентів. Джерело стверджує, що аналіз таких даних може допомогти виявити студентів, які мають труднощі, та надати цілеспрямовану допомогу. Це означає координацію не лише освітніх ресурсів, а й соціально-матеріальної підтримки у ВПК КНР (Наньнінський професійно-технічний коледж, 2022).

На нашу думку, представлені випадки демонструють одну й ту саму логіку: якщо майбутні спеціалісти у ВПК КНР бачать свій прогрес, отримують оперативний зворотний зв'язок, мають особисто підібрані завдання та розуміють, що система не «каратиме» їх у разі труднощів, а підтримуватиме їх додатковими ресурсами, то освітня залученість, регулярна участь та відчуття контролю над власним навчанням зростають. Зазначене є результатом акцентування на ранньому виявленні освітніх проблем, персоналізованому наданні матеріалів, постійній підтримці засобами WeChat та даними, що дозволяють цілеспрямованіше педагогічне втручання.

Узагальнення даних щодо застосування цифрових освітніх платформ в управлінні освітою студентів у вищих професійних коледжах КНР подано за визначеними нами критеріями у табл. 2.5: 1) функція управління освітою студентів, що реалізують; 2) методи управління освітою майбутніх спеціалістів, що застосовують; 3) результат застосування.

Таблиця 2.5

Досвід застосування цифрових освітніх платформ в управлінні освітою майбутніх здобувачів у вищих професійних коледжах КНР*

Назва ВПК КНР	Функція управління освітою студентів	Методи управління освітою майбутніх спеціалістів	Результат застосування
Цзянсунський професійно-технічний коледж харчової промисловості та фармацевтики	Моніторинг успішності студентів у режимі реального часу. Визначення рівнів, прогалів та сильних сторін майбутніх спеціалістів.	Інтеграція даних із академічної системи, психологічної підтримки, бібліотеки та освітніх шляхів в єдину систему академічної діагностики. Використання Enterprise WeChat та міні-програми WeChat для відстеження успішності. Створення детального профілю студента («портрета студента») на основі кількох параметрів (успішність, психологічний стан, освітній шлях, зовнішні фактори, потреби в працевлаштуванні). Автоматичний розподіл рівнів та видів підтримки.	Постійний моніторинг поведінки студентів під час навчання. Персоналізовані сповіщення, керівництво та рекомендовані ресурси. Визначення сильних та слабких сторін студентів шляхом надання диференційованої підтримки.
Наньнінський професійно-технічний коледж	Моніторинг успішності студентів у режимі реального часу. Координація додаткових ресурсів підтримки	Платформа великих даних із системою моніторингу та сповіщень. Багаторівнева система сповіщень (студенти, викладачі, адміністратори). Поєднання академічних, поведінкових та споживчих даних студентів	Академічні попередження для студентів, сигнали для викладачів та індикатори для адміністраторів. Динамічний моніторинг та виявлення студентів, які мають труднощі. Координація не лише академічних, а й соціально-матеріальних ресурсів підтримки.
Хунхенський медичний професійний коледж	Організація, координація для корекції: визначення рівнів, сильних та слабких сторін студентів	Алгоритм: «точне навчання → очне навчання → точна оцінка». Візуалізація навчальних даних. Інтеграція з WeChat для зворотного зв'язку та нагадувань.	Викладачі можуть бачити, в яких темах студенти добре розбираються, а в яких відстають. Постійний зворотний зв'язок зі студентами щодо їхніх прогалів у навчанні.

Цзянсузький професійно-технічний коледж комерції	Організація, координація для корекції: надання персоналізованих навчальних шляхів	Використання штучного інтелекту на основі графів знань, профілів студентів, спільної фільтрації та динамічної оптимізації. Інтелектуальні рекомендації щодо мікрокурсів, відео, віртуальних симуляцій та галузевих тематичних досліджень.	Персоналізований навчальний шлях для кожного студента замість стандартизованого курсу.
Цюаньчжоуський професійний коледж економіки та бізнесу	Організація, координація для корекції: пропонування персоналізованих навчальних шляхів.	Аналіз рівнів навчання. Цільові вправи та навчальні посібники для студентів, які мають труднощі. Розширені тематичні дослідження та поглиблені матеріали для здібніших студентів.	Диференційований підхід: адаптивна підтримка на основі рівнів навчання.
Маомінський професійно-технічний коледж	Координація та адаптація додаткових ресурсів підтримки.	Аналіз освітніх даних, психоемоційного стану та моделей щоденної поведінки. Створення списків студентів, які потребують додаткової уваги. Співбесіди, класифікація рівнів освітнього та психологічного ризику. Диференційовані заходи підтримки, що відображаються на панелі втручання.	Платформа не лише виявляє проблеми, але й координує конкретну допомогу для студентів. Повний цикл: виявлення → діагностика → втручання → моніторинг ефективності навчання.

**узагальнено автором на основі аналізу наукових джерел*

Отже, аналіз практики шести вищих професійних коледжів КНР показує, що цифрові освітні платформи виконують такі взаємопов'язані функції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів: моніторинг успіхів у режимі реального часу, діагностика засвоєння знань, організація, розробка індивідуальних навчальних шляхів, координація додаткових ресурсів підтримки для корекції навчальних прогалин чи удосконалення процесу набуття вищої освіти майбутніми спеціалістами. Спільною рисою досліджуваних випадків є перехід від реактивного до проактивного управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих професійних коледжах

КНР: платформи не лише фіксують академічну успішність постфактум, але й прогнозують ризики, виявляють прогалини та ініціюють різноманітні втручання. Ключові технологічні механізми включають інтеграцію різнорідних даних (академічних, поведінкових, психоемоційних, соціально-економічних), аналіз великих даних, алгоритми штучного інтелекту (зокрема, графи знань та колаборативну фільтрацію) та мобільні екосистеми (WeChat). Водночас спостерігається тенденція до цілісного підходу: найрозвиненіші платформи (Наньнінський професійно-технічний коледж та Маомінський професійно-технічний коледж) охоплюють повний цикл управління «виявлення проблеми → діагностика → втручання → моніторинг результатів», поєднуючи освітню, психологічну та соціально-матеріальну підтримку. Це свідчить про появу цілісної, керованої даними моделі управління освітою майбутніх здобувачів у вищих професійних коледжах КНР, яка виходить за рамки традиційного моніторингу, заснованого на результатах.

Це підтверджують конкретні приклади досліджень. Наприклад, дослідження Yajun Liang розглядає цифрові платформи адміністративних процесів як засіб покращення підтримки студентів у навчанні та професійному розвитку, при цьому підкреслено необхідність поєднання адміністративних і розвивальних функцій таких систем в умовах вищої професійної освіти КНР (Yajun Liang, 2025). Подібні підходи свідчать про те, що цифрові методи не лише оптимізують операційне управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР, але й можуть бути інтегровані у стратегії підтримки студентської залученості, саморегуляції та усвідомленого вибору професійного шляху.

Поряд із цифровими підходами педагоги й менеджери вищих політехнічних коледжів КНР активно апробують гнучкі методи управління освітою майбутніх спеціалістів, спрямовані на адаптацію освітніх програм і процесів до індивідуальних потреб студентів. Гнучкість управління освітою майбутніх спеціалістів у цьому контексті стосується не лише організаційних форм та змісту навчання, але й створення умов, що забезпечують

персоналізацію освітніх траєкторій, посилення практичної спрямованості програм і реакцію на зміни в галузі праці. Дослідження стратегії гнучкого управління освітою майбутніх спеціалістів (Yao Zhu & Astri, 2024), зокрема в рамках нового закону про професійну освіту в КНР, акцентують на значенні психологічної підтримки, розвитку потенціалу студентів і формування умов для їхньої активної участі в освітніх процесах, що є ключовими факторами підвищення якості освіти.

Також, у системі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР значну увагу приділено не лише технічним аспектам навчання, але й поведінковим і мотиваційним чинникам, що визначають успішність майбутніх спеціалістів. Наукові роботи (Han Jiayu & Rhoda Tique, 2025), присвячені процесам навчання та залученню студентів у вищих професійних коледжах КНР, виявляють, що поведінкові фактори (рівень залученості, мотивація, досвід взаємодії зі змішаними цифровими платформами навчання тощо) мають суттєвий вплив на задоволеність студентів навчанням та їхню залученість у освітній процес. Це вказує на важливість включення поведінкових аспектів у системи управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР, що враховують не лише технічні, але й психологічні й соціальні чинники студентської діяльності.

Поведінковий компонент моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР охоплює психологічну підтримку, мотивацію та розвиток адаптивних навичок студентів та відіграє важливу роль у формуванні освітніх результатів (Dai Xianyan & Ma Hong, 2025). Включення поведінкових аспектів у систему управління освітою майбутніх спеціалістів дозволяє створювати освітнє середовище, де студенти стають співучасниками процесу навчання, а не лише пасивними споживачами знань, що підвищує ефективність впровадження інноваційних освітніх методів та технологій. Така модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР відзначається високою гнучкістю і динамічністю завдяки впровадженню зворотних механізмів контролю та адаптації.

Використання цифрових аналітичних систем дозволяє оперативно відстежувати ефективність освітніх процесів, вплив інноваційних методів навчання, а також поведінкові і мотиваційні показники студентів. Системи психологічної підтримки та мотиваційного стимулювання інтегровані у цифрові платформи й забезпечують персоналізоване супроводження кожного студента. Водночас академічні спільноти отримують інструменти для саморегуляції та ухвалення колегіальних рішень, що підвищує їхню участь у внутрішньому управлінні і дозволяє формувати адаптивне освітнє середовище (Huang Yan et al., 2025).

Схарактеризований вище сучасний досвід цифровізації та гнучких моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР коротко узагальнено нами у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Характеристика цифровізації та гнучких моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

Особливості управління освітою майбутніх спеціалістів	Сутність особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР	Основні форми, методи та засоби управління	Результат управління освітою майбутніх спеціалістів у ВПК КНР
Цифрова трансформація	Оновлення управління методами ІКТ та цифрових платформ.	Цифрова інфраструктура, освітні платформи, ІКТ.	Оптимізація процесів, персоналізація навчання, підвищення залученості усіх рівнів управління ВПК КНР.
Цифрові адміністративні платформи	Інтеграція адміністративних і навчальних функцій.	Платформи підтримки студентів.	Підтримка навчання і кар'єрного розвитку, розвиток саморегуляції майбутніх спеціалістів у ВПК КНР.
Гнучке управління	Адаптація освітніх програм до потреб майбутніх спеціалістів і ринку праці.	Індивідуальні траєкторії освіти майбутніх спеціалістів, практикоорієнтоване навчання.	Персоналізація освіти, підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів у ВПК КНР.
Поведінковий підхід	Урахування мотивації та	Аналіз залученості майбутніх спеціалістів до	Підвищення задоволеності майбутніх спеціалістів

	поведінки студентів.	управління освітою у ВПК КНР, досвід взаємодії із цифровими освітніми платформами.	навчанням і ефективності освітнього процесу у ВПК КНР.
Багаторівнева система управління	Синергія цифрових, гнучких і поведінкових підходів.	Макро-, мезо-, мікро- та індивідуальний рівні.	Узгодження політики та гнучкість управління освітою, орієнтованих на розвиток компетентностей майбутніх спеціалістів у ВПК КНР.

**виокремлено, узагальнено та укладено таблицею автором*

Таким чином, комплексна синергія інтеграції цифрової трансформації та цифрових адміністративних (освітніх) платформ, гнучке управління та поведінковий підхід становлять функціонування багаторівневої системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Отже, результати дослідження показали, що сучасна система управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР характеризується поєднанням гібридних моделей управління, цифрової трансформації та навчальних платформ на основі даних. Було виявлено, що цифрові навчальні платформи сприяють переходу від реактивного до проактивного управління освітою шляхом моніторингу, прогнозування ризиків, діагностики освітніх потреб та впровадження персоналізованої підтримки тих, хто прагне здобути освіту. Було доведено, що інтеграція аналітики великих даних, штучного інтелекту та мобільних цифрових екосистем сприяє формуванню цілісної, багаторівневої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у китайському промисловому комплексі. Водночас було визначено необхідність подальшого вдосконалення механізмів управління, спрямованих на розширення автономії навчальних закладів, посилення ролі академічної спільноти та забезпечення узгодженості різних управлінських підходів.

2.3. Етапи трансформації та характеристика моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

Вивчення етапів трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є важливим у контексті глобальних процесів модернізації професійної освіти та переходу до економіки, заснованої на знаннях. За останні десятиліття система політехнічної освіти у КНР зазнала значних структурних та управлінських змін, спрямованих на підвищення якості спеціалізованої освіти, інтеграцію інноваційних технологій та посилення взаємодії між навчальними закладами та промисловим сектором. Аналіз етапів цієї трансформації дозволяє виявити закономірності реформування управління освітою, визначити ефективні механізми державного регулювання та адаптувати освітні програми до потреб сучасного ринку праці. Отримані результати можуть бути використані для вдосконалення системи управління професійною освітою в інших країнах, зокрема в контексті реформи вищої освіти та розвитку технічної спеціалізованої освіти в Україні.

За основу аналізу етапів трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР оберемо укладену нами табл. 2.2 із попереднього підрозділу.

Передусім зазначимо, що на основі аналізу наукових джерел (Dai Xianyan & Ma Hong, 2025; Han Jiayu & Rhoda Tique, 2025; Huang Yan et al., 2025; Yao Zhu, Astri, 2024 та ін.) та змісту табл. 2.2 нами виокремлено чотири умовних рівні системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: макро-, мезо-, мікро- та індивідуальний:

- макрорівень – державна політика засобом нормативно-правової бази КНР: формування стратегій розвитку професійної освіти, включно з цифровізацією та реформами законодавства шляхом аналізу зворотних даних щодо ефективності цієї системи та оновлені потреби;

- мезорівень – керівництво ВПК КНР та їх освітніми програмами: політика та стратегії окремих закладів вищої освіти, що адаптують національні директиви до регіональних та специфічних умов діяльності (засоби: цифрові освітні платформи; експертні ради; академічні комітети; інтеграція із промисловістю);
- мікрорівень – операційне управління освітнім процесом у ВПК КНР: процеси безпосередньої взаємодії студентів і викладачів у цифровому та гнучкому освітньому середовищі (організація інноваційного, зокрема цифрового навчання; моніторинг успішності; поточна адаптація освітніх програм);
- індивідуальний рівень – студентський: розвиток мотиваційних, адаптаційних, саморегуляційних і поведінкових компетентностей власне студентами (рис. 2.1).

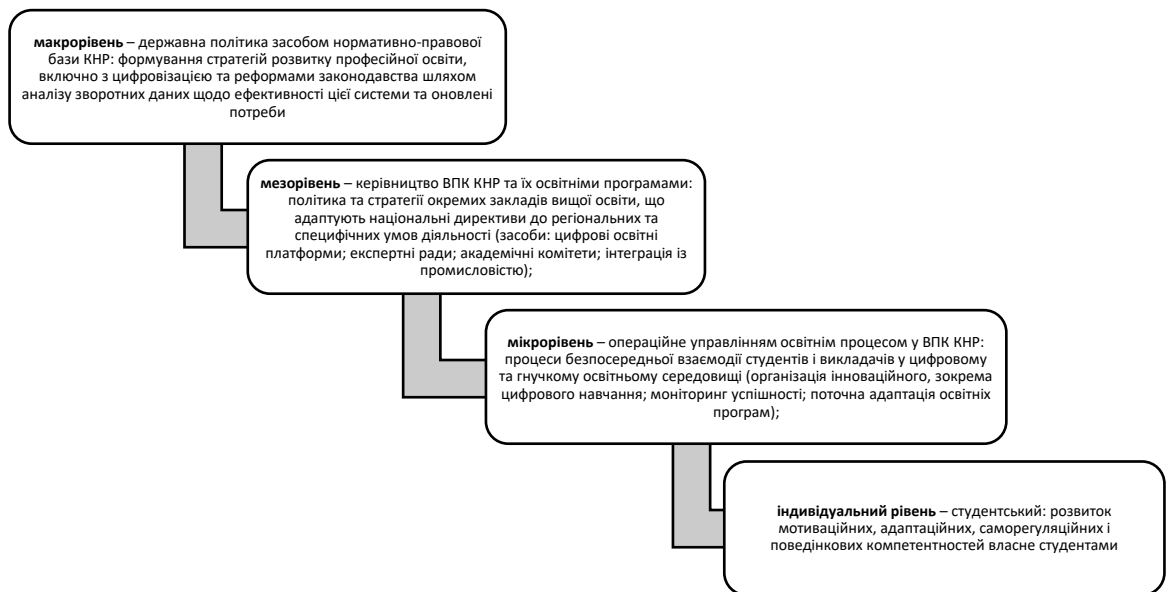

Рис. 2.2. Рівні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

**узагальнено, уточнено та змодельовано автором*

При цьому горизонтальні зв'язки між рівнями управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР – це співпраця

між самими вищими політехнічними коледжами КНР, виробництвом (роботодавцями) та міжнародними партнерами.

Такий багаторівневий підхід дає можливість поєднувати централізовану державну підтримку із локальною гнучкістю в управлінні освітніми програмами, підсилюючи роль поведінкових і мотиваційних чинників у формуванні освітніх результатів (Sike Lin, 2024).

Принагідно наголосимо, що досі у наукових джерелах бракує саме характеристики та візуалізації саме моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: переважно представлені окремі її компоненти або ж подано модель управління освітою майбутніх спеціалістів в університетах КНР, що має свою специфіку. На основі проведеного аналізу наукових джерел (Sike Lin, 2024; Dai Xianyan & Ma Hong, 2025; Nan Jiayu & Rhoda Tique, 2025; Huang Yan et al., 2025; Yao Zhu, Astri, 2024 та ін.) нами узагальнено, схарактеризовано та змодельовано синергійно-інтегровану модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, де синергійно-інтеграційність – саморозвиток кожного компонента вказаної системи у логічній інтеграції (додаток А). Принцип синергійної інтеграції розкривається в окреслених взаємопов'язаних компонентах: автономії закладів освіти, цифровізації управлінських процесів та врахування поведінкових і психологічних чинників студентів. Характерною рисою цієї моделі є створення єдиної, багаторівневої системи, в якій кожен рівень взаємодіє з іншими, утворюючи постійний обмін інформацією та адаптаційними сигналами для підвищення ефективності та персоналізації навчального процесу.

Таким чином, у представленій багаторівневій моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР на макрорівні ключовою новацією є впровадження механізмів аналітично обґрунтованого формування освітньої політики, цифрового моніторингу якості освіти та стимулювання інновацій інструментами результативного фінансування. На мезорівні акцент зміщено на створення інтегрованих управлінських

середовищ у ВПК КНР, розвиток партнерств із промисловістю, а також використання внутрішніх аналітичних систем для адаптації освітніх програм і ухвалення управлінських рішень на основі отриманих зворотних даних. Мікрорівень доповнено впровадженням цифрових інструментів супроводу навчання, персоналізованого моніторингу освітніх результатів і гнучкого налаштування освітнього процесу відповідно до індивідуального прогресу майбутніх спеціалістів. На індивідуальному рівні новими функціями є розвиток здатності студентів до самоуправління навчанням, використання цифрових інструментів для планування власної освітньої траєкторії та активна участь у формуванні зворотного зв'язку для вдосконалення освітнього середовища ВПК КНР.

Також, ключовим аспектом запропонованої моделі удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є інтеграція горизонтальних і вертикальних зв'язків між рівнями. Знизу догори інформація щодо прогресу студентів, ефективності програм і потреб у підтримці передається на мезо- та макрорівні для коригування політик і ресурсного забезпечення. Згори вниз надходять стратегічні орієнтири, стандарти та ресурси, що визначають рамки автономії і пріоритети цифрової інтеграції. Горизонтальні зв'язки між коледжами, промисловими партнерами та міжнародними організаціями дозволяють обмінюватися досвідом і спільно розробляти нові освітні програми, що відповідають глобальним стандартам та технологічним тенденціям.

Очікуваним результатом функціонування цієї системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є комплексне підвищення ефективності підготовки майбутніх спеціалістів, адаптивності освітніх програм до потреб ринку праці, зміцнення автономії закладів освіти, оптимізація цифрових процесів управління та активізація поведінкової участі студентів у навчальному процесі. Запропонована модель удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР відображає сучасний рівень розвитку форм і

методів управління у сфері професійної освіти. Водночас її теоретико-методологічні засади сформовані в результаті тривалої еволюції управлінських підходів, зумовленої трансформаційними змінами в освітній, економічній та технологічній сферах КНР.

Проаналізуємо та виокремимо етапи трансформації управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, що дозволяє системно простежити процес удосконалення організаційних форм управління та поступову зміну методів управлінського впливу (від адміністративно-директивних до регуляторно-координаційних, інформаційно-аналітичних, економічних, стратегічних). Зазначене забезпечить виявлення логіки розвитку управлінської системи та створює підґрунтя для інтерпретації запропонованої моделі як інтегративного результату попередніх трансформацій і водночас як інструменту подальшого удосконалення форм та методів управління освітою.

Аналіз етапів трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР розглянуто нами, на основі аналізу наукових джерел (Liqun Wei & Stoyanets, 2025; Sike Lin, 2024; Наливайко та Наливайко, 2024), як багаторівневий і поступовий процес інституційних, організаційних та технологічних змін, що відображає еволюцію не лише системи професійної освіти, а й форм і методів управління нею. У вказаних наукових дослідженнях зазначено, що трансформація відбувається шляхом послідовного вдосконалення організаційних форм управління та оновлення методів управлінського впливу, що безпосередньо спрямовано на підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів.

Так, перший етап трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР характеризується переходом від жорстко централізованої форми управління до децентралізованої багаторівневої моделі, що поєднує державне регулювання з інституційною автономією. У межах цього етапу відбувається трансформація адміністративних методів управління: від директивного контролю до регуляторно-координаційного впливу. У дослідженнях (Sike Lin, 2024; Liqun

Wei & Stoyanets, 2025) поадно опис формування моделі «дворівневої координації та чотирирівневого функціонування», де центральний уряд визначає стратегічні орієнтири, а регіональні органи та заклади освіти отримують розширені повноваження. Практичним механізмом реалізації є делегування управлінських функцій на рівень провінцій і самих політехнічних коледжів, що дозволило адаптувати освітні програми до регіональних потреб ринку праці та підвищило практичну спрямованість підготовки фахівців.

Другий етап трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР пов'язаний із удосконаленням організаційно-інституційної форми управління шляхом впровадження систем забезпечення якості освіти. Ключова роль належить інформаційно-аналітичним методам управління, що реалізовані шляхом моніторингу, оцінювання та рейтингових систем. У дослідженні Hejun Zhao (Hejun Zhao, 2023) наголошено на використанні інноваційних систем індексів для комплексної оцінки діяльності закладів професійної освіти. Практичним механізмом є створення цифрових платформ збору та аналізу освітніх даних, що забезпечує прозорість управління та орієнтацію освітнього процесу на досягнення вимірюваних результатів, безпосередньо пов'язаних із рівнем підготовки студентів.

Третій етап трансформації є переходом до партнерської форми управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, що базується на інтеграції освіти, науки та виробництва. Сучасна система професійної освіти КНР орієнтована на взаємодію з підприємствами як співучасниками управління освітнім процесом (Ван Хунмін, 2024). У цьому контексті застосовуються економічні та проектно-орієнтовані методи управління. Практичними механізмами є створення галузевих рад, навчально-виробничих кластерів і впровадження дуальної освіти, що забезпечує тісний зв'язок між теоретичною підготовкою і практичними компетентностями майбутніх спеціалістів.

Четвертий етап трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР характеризується становленням цифрової форми управління освітою, що ґрунтується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій. У наукових працях (Наливайко та Наливайко, 2024; Ван Хунмін, 2024) звернено увагу на активну цифровізацію управлінських процесів у системі освіти КНР. У цій ситуації домінують цифрові та інформаційно-аналітичні методи управління. Водночас практичними механізмами є впровадження електронного управління, використання великих даних для прогнозування освітніх потреб і розвиток онлайн-платформ навчання, що сприяє персоналізації підготовки майбутніх фахівців.

П'ятий етап трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР полягає у застосуванні інноваційно-орієнтованих та стратегічних форм та методів управління. Освіту в КНР розглянуто як ключовий чинник економічного розвитку та формування людського капіталу (Наливайко та Наливайко, 2024). Практичними механізмами виступають стратегічне планування розвитку закладів, підвищення кваліфікації управлінських кадрів, стимулювання інноваційної діяльності та інтернаціоналізація освіти. Описане сприяє формуванню у студентів інноваційних і професійних компетентностей, що необхідні для діяльності в умовах сучасної економіки.

Таким чином, нами виокремлено етапи трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: перехід від жорстко централізованої форми управління до децентралізованої багаторівневої моделі; удосконаленням організаційно-інституційної форми управління шляхом впровадження систем забезпечення якості освіти; перехід до партнерської форми управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, що базується на інтеграції освіти, науки та виробництва; становлення цифрової форми управління освітою; застосування

інноваційно-орієнтованих та стратегічних форм та методів управління (рис. 2.3).

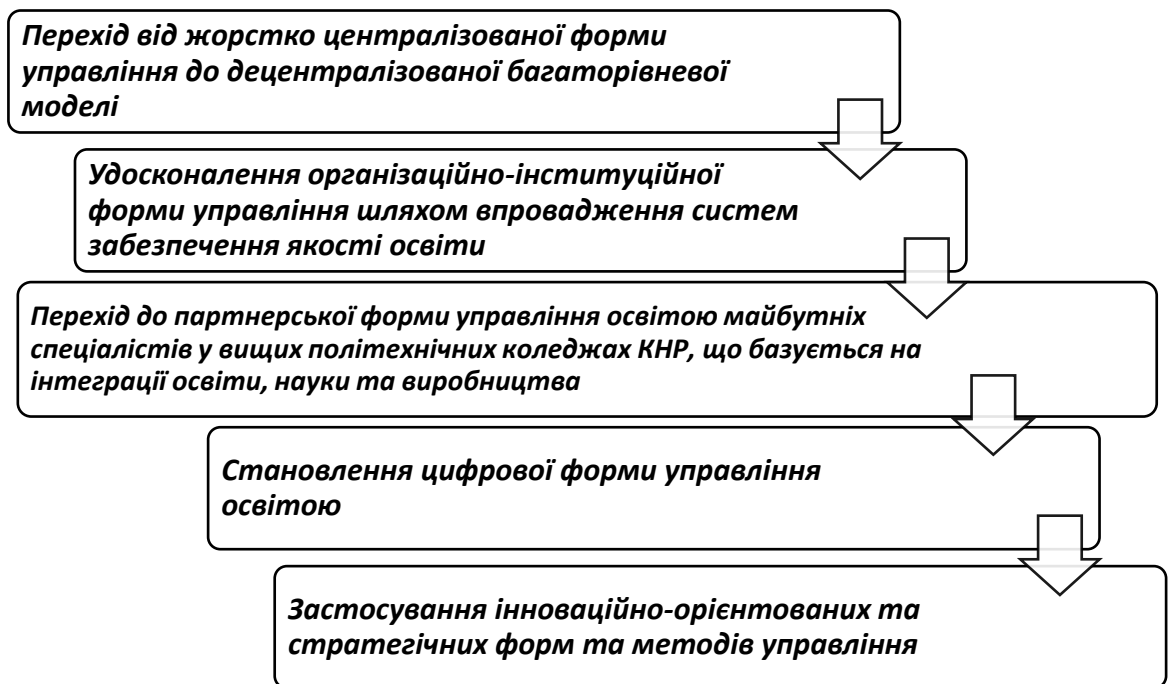

Рис. 2.3. Етапи трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

**виокремлено та змодельовано автором*

Вказані етапи відображають системне вдосконалення форм управління та методів управління. Реалізація цих змін шляхом децентралізації, впровадженням систем оцінювання, розвитку партнерства з бізнесом, цифровізації та стратегічного планування забезпечує підвищення ефективності управління освітнім процесом і безпосередньо впливає на якість підготовки майбутніх спеціалістів.

Виокремлення та характеристика етапів трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР потребують уточнення цілісного механізму практичної реалізації схарактеризованої моделі досліджуваного процесу, що забезпечує не лише її концептуальне узгодження із сучасними тенденціями, але й інституційне

закріплення конкретними управлінськими процедурами, інструментами та регуляторними рішеннями У цьому контексті ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, на основі аналізу наукових джерел (Sike Lin, 2024; Dai Xianyan & Ma Hong, 2025), постає як поетапно організований процес, що передбачає системне поєднання нормативного забезпечення, організаційного проєктування, технологічної інтеграції та безперервного аналітичного супроводу.

Схарактеризуємо процес ефективного функціонування досліджуваної моделі докладно.

На початковому етапі ключовим завданням є формування регуляторного середовища ефективного функціонування, що визначає певні управлінські правила. Йдеться про розроблення стратегічних документів, що фіксують цільові орієнтири змін, а також про запровадження інструментів, що забезпечать узгодження інтересів різних рівнів управління. Практичними механізмами цього є стандартизація управлінських процедур, впровадження контрактних форм відповідальності за результати діяльності та використання індикаторів ефективності, що дозволяють здійснювати порівняльний аналіз досягнутих результатів і коригувати управлінські впливи (Hou Dingge & Suhermin, 2024; Kuanh & Abd Rani, 2025).

Наступним етапом ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є організаційне перепроєктування внутрішнього середовища закладів освіти, що передбачає перехід до адаптивніших моделей управління. У цьому процесі особливого значення набуває запровадження механізмів розподілу управлінських функцій між різними рівнями керівництва, формування тимчасових проєктних груп для вирішення стратегічних завдань та використання інструментів горизонтальної координації (Li Fangying, 2026; Futao Huang, 2026). Це дозволяє забезпечити швидке реагування на зміни,

підвищити узгодженість дій структурних підрозділів і мінімізувати управлінські затримки у ухваленні рішень.

Технологічний вимір ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР пов'язаний із створенням інтегрованого цифрового середовища управління як бази для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень. Це не лише про впровадження окремих цифрових сервісів, а й формування єдиної системи управлінської аналітики, що об'єднує дані щодо навчального процесу, ресурсного забезпечення та результативності діяльності. Практична реалізація цього підходу передбачає використання інструментів прогнозування, моделювання управлінських сценаріїв та автоматизованого контролю ключових показників, що дозволяє підвищити точність і оперативність управлінських рішень (Xinyan Ma, Meirong Chen & Junfeng Diao, 2025; Yajun Liang, 2025).

Також важливим компонентом ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є застосування сучасних інструментів управління результативністю освіти майбутніх спеціалістів, що орієнтовано на досягнення конкретних вимірюваних показників. У цьому контексті використовуються багатокритеріальні системи оцінювання, що інтегрують кількісні та якісні параметри діяльності, а також механізми стимулювання, що спрямовані на підвищення ефективності використання ресурсів (Han Jiayu & Rhoda Tique, 2025; Huang Yan et al., 2025; Yao Zhu, Astri, 2024 та ін.). Запровадження таких інструментів дозволяє не лише здійснювати контроль, але й формувати середовище, у якому результати діяльності безпосередньо впливають на управлінські рішення та розподіл ресурсів.

Окремим напрямом ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР виступає інституціоналізація взаємодії із зовнішніми партнерами, що передбачає формалізацію процедур спільного планування, реалізації та

оцінювання освітніх ініціатив. У межах цього процесу необхідно створити сталі механізми координації, що включають укладання довгострокових угод, впровадження спільних програм підготовки та використання інструментів зворотного зв'язку від роботодавців щодо якості підготовки випускників (Ван Хунмін, 2024). Це забезпечить постійне оновлення змісту освіти відповідно до актуальних вимог професійного середовища.

Не менш важливим для ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є впровадження інструментів підтримки індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх спеціалістів, що реалізуються шляхом поєднання організаційних і технологічних управлінських рішень. Це передбачає використання систем супроводу студентів, що забезпечить здійснення персоналізованого планування навчання, своєчасного виявлення труднощів у засвоєнні матеріалу та своєчасне планування коригувальних заходів (Yao Zhu, Astri, 2024). Такий підхід забезпечить підвищення ефективності навчального процесу за рахунок врахування індивідуальної динаміки розвитку майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

Критично важливим, на нашу думку, чинником ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є розвиток управлінського потенціалу, що передбачає системне вдосконалення компетентностей керівників у сфері ухвалення стратегічних рішень, роботи з аналітичними даними та управління змінами (Dai Xianyan & Ma Hong, 2025). Досягнення цього плановано шляхом впровадження програм професійного розвитку, що орієнтовані на формування навичок роботи в умовах складних і динамічних систем, а також шляхом створення середовища обміну управлінськими практиками.

Завершальним елементом ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР є побудова замкненого циклу управління, що ґрунтовано на безперервному зборі, аналізі та використанні інформації для коригування

управлінських дій. Реалізація цього підходу передбачає впровадження процедур регулярного оцінювання ефективності, використання механізмів оперативного реагування на відхилення та адаптацію стратегічних і тактичних рішень відповідно до змін у зовнішньому середовищі (Sike Lin, 2024; Наливайко та Наливайко, 2024).

Окреслена вище система ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР коротко узагальнена нами у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Система ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР*

Компонент ефективного функціонування	Зміст компоненту	Основні механізми функціонування	Очікуваний результат
Формування регуляторного середовища	Визначення стратегічних орієнтирів і правил функціонування системи.	Розроблення стратегій, стандартизація процедур, контрактні механізми, КРІ.	Узгодженість управління, підвищення прозорості та керованості.
Організаційне перепроєктування	Перехід до адаптивних структур управління освітою майбутніх спеціалістів.	Розподіл повноважень, проєктні групи, горизонтальна координація.	Гнучкість управління, швидкість ухвалення рішень.
Технологічна інтеграція (цифровізація)	Створення єдиного цифрового середовища управління освітою майбутніх спеціалістів.	Аналітичні платформи, прогнозування, моделювання, автоматизований контроль.	Підвищення обґрунтованості та оперативності управлінських рішень.
Управління результативністю освіти	Орієнтація на досягнення вимірюваних результатів управління освітою майбутніх спеціалістів.	Багатокритеріальні системи оцінювання, індексні підходи, стимулювання.	Підвищення якості освіти та ефективності використання ресурсів.
Розвиток партнерських механізмів	Інтеграція освіти з професійним середовищем.	Довгострокові угоди, спільні програми, зворотний зв'язок від роботодавців.	Відповідність підготовки вимогам ринку праці.
Підтримка індивідуальних освітніх траєкторій	Персоналізація навчального процесу майбутніх спеціалістів.	Системи супроводу студентів, моніторинг прогресу, коригувальні заходи.	Підвищення ефективності навчання та залученості студентів.

Розвиток управлінського потенціалу	Підвищення компетентності керівників в управлінні освітою майбутніх спеціалістів.	Програми професійного розвитку, обмін практиками.	Здатність до стратегічного та аналітичного управління.
Моніторинг і зворотний зв'язок.	Формування замкненого циклу управління освітою майбутніх спеціалістів.	Оцінювання ефективності, аналіз даних, адаптація рішень.	Саморегуляція системи та її безперервне вдосконалення.

**виокремлено, схарактеризовано та укладено таблицею автором*

Отже, запропонована система ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР характеризується практичною реалізацією конкретних управлінських механізмів, інструментів та процедур. Її функціонування забезпечує не лише досягнення запланованих результатів, але й формує адаптивне управлінське середовище, здатне ефективно реагувати на сучасні виклики та забезпечувати стійкий розвиток системи професійної освіти.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у створенні інструментів оцінювання ефективності управлінських рішень; дослідженні впливу цифрових аналітичних систем на якість підготовки фахівців; вивченні можливостей адаптації китайського досвіду до систем професійної освіти інших країн.

Висновки до другого розділу

Проаналізовано досвід управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР на прикладі Піндіншаньського вищого політехнічного коледжу, Хенанського транспортного професійно-технічного коледжу, Хенанського промислового професійно-технічного коледжу, Хенанського вищого політехнічного коледжу. Описано компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів кожного із вказаних закладів освіти КНР, а також виокремлено їх переваги та недоліки. Виявлено, що переважно аналізовані моделі орієнтовані на внутрішній ринок праці КНР, що певною

мірою обмежує міжнародну професійну мобільність іноземних студентів. Однак ця характеристика не знижує ефективності моделей, а навпаки, підкреслює їхню стратегічну спрямованість на задоволення потреб економічного розвитку країни та планування людських ресурсів у промисловості.

Уточнено структуру моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, оскільки цей процес – лише частина управлінської системи.

У результаті характеристики цифровізації процесу управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР констатовано, що цій системі притаманне поєднання гібридних моделей управління, цифрової трансформації та навчальних платформ на основі даних. Виявлено, що цифрові навчальні платформи сприяють переходу від реактивного до проактивного управління освітою шляхом моніторингу, прогнозування ризиків, діагностики освітніх потреб та впровадження персоналізованої підтримки тих, хто прагне здобути освіту. Доведено, що інтеграція аналітики великих даних, штучного інтелекту та мобільних цифрових екосистем сприяє формуванню цілісної, багаторівневої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у китайському промисловому комплексі. Водночас визначено необхідність подальшого вдосконалення механізмів управління, спрямованих на розширення автономії закладів освіти, посилення ролі академічної спільноти та забезпечення узгодженості різних управлінських підходів.

Виокремлено чотири умовних рівні системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: макрорівень, мезорівень, мікрорівень, індивідуальний рівень. Узагальнено, схарактеризовано та змодельовано синергійно-інтегровану модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, де синергійно-інтеграційність – саморозвиток кожного компонента вказаної системи у логічній інтеграції.

Проаналізовано та виокремлено етапи трансформації управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, що дозволяє системно простежити процес удосконалення організаційних форм управління та поступову зміну методів управлінського впливу. На основі виокремлення та характеристики етапів трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР уточнено цілісний механізм ефективного функціонування схарактеризованої моделі досліджуваного процесу, що забезпечує не лише її концептуальне узгодження із сучасними тенденціями, але й інституційне закріплення конкретними управлінськими процедурами, інструментами та регуляторними рішеннями.

Основні наукові положення, результати та додаткові матеріали до першого розділу дослідження оприлюднено у таких публікаціях автора: [82], [83], [84], [224], [260].

Розділ 3

ВИКОРИСТАННЯ КИТАЙСЬКОГО ДОСВІДУ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

3.1 Особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України

Сучасні соціально-економічні трансформації, цифровізація суспільства, інтеграція України до європейського освітнього простору та виклики, зумовлені воєнним станом, істотно підвищують вимоги до якості підготовки майбутніх спеціалістів. У цих умовах особливого значення набуває ефективність управління освітою у закладах фахової передвищої та вищої освіти, що має забезпечувати не лише відповідність освітніх результатів потребам ринку праці, а й гнучкість, адаптивність та інноваційність освітніх систем. Удосконалення управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України є ключовою умовою підвищення якості освітнього процесу, оскільки саме управлінські рішення визначають зміст підготовки, організацію освітнього середовища, характер взаємодії між його учасниками та здатність системи до інноваційного розвитку. Науковий інтерес становить дослідження особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у взаємозв'язку різних рівнів освіти – фахової передвищої та вищої. Таким чином, необхідність теоретичного осмислення та практичного аналізу особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України зумовлює актуальність даного дослідження та визначає його проблемне поле.

Значна увага дослідників приділяється обґрунтуванню теоретико-методологічних засад публічного управління освітою, визначенню його правових механізмів, а також аналізу ефективності функціонування освітніх систем різних рівнів. Загальні підходи до розуміння фахової передвищої освіти як об'єкта публічного адміністрування розкрито у працях П. Лютікова

та Д. Приймаченка (Лютіков та Приймаченко, 2022), де увагу акцентовано на її нормативно-правовій зумовленості та ролі у формуванні кваліфікованих фахівців прикладного рівня. Аналітичний огляд ефективності функціонування системи фахової передвищої освіти представлено у дослідженні В. Радкевич, П. Лузана та Т. Пащенко (Радкевич та ін., 2022). Питання правового забезпечення управління вищою освітою ґрунтовно висвітлено у роботі І. П'ятничука (П'ятничук, 2024).

Важливий напрям сучасних досліджень становить проблематика забезпечення якості освіти. Зокрема, у праці Г. Коваль та Ю. Попіль (Коваль та Попіль, 2021) розглянуто механізми державного управління якістю вищої освіти в умовах модернізації та визначено шляхи їх удосконалення відповідно до європейських стандартів. Питання соціально-економічної ролі освіти та її значення для розвитку людського капіталу розкрито у дослідженні М. Леснікової (Леснікова, 2025), де здійснено порівняльний аналіз освітніх систем України та країн ЄС.

Окрему групу становлять дослідження, присвячені міжнародному досвіду управління освітою та можливостям його адаптації в Україні. Так, В. Петренко (Петренко, 2024) аналізує механізми публічного управління вищою освітою у зарубіжних країнах та обґрунтовує доцільність імплементації кращих практик у національну освітню систему.

Суттєвий внесок у розвиток теорії та практики управління освітою становлять дослідження цифровізації освітнього процесу та управлінських практик. Зокрема, О. Шеломовська (Шеломовська, 2021) розглядає цифровізацію як ключовий інструмент модернізації публічного управління вищою освітою, тоді як М. Шишкіна (Шишкіна, 2018) та Т. Вакалюк із співавторами (Вакалюк та ін., 2020) обґрунтовують роль хмароорієнтованих освітніх середовищ і цифрових технологій у підвищенні ефективності організації освітнього процесу та управління ним.

Таким чином, сучасні наукові дослідження охоплюють широкий спектр питань, пов'язаних із управлінням освітою майбутніх спеціалістів: від

теоретичних і правових засад до практичних механізмів реалізації управлінських рішень, цифровізації, забезпечення якості та міжнародної інтеграції. Водночас аналіз джерел засвідчує, що більшість наукових праць зосереджена на окремих аспектах управління або дослідженні окремих рівнів освіти. Комплексне узагальнення особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України, а також їх практичної реалізації на інституційному рівні потребує подальшого наукового опрацювання.

Наразі теоретично обґрунтуємо та здійснимо комплексний аналіз особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України – на основі аналізу наукових джерел:

- виокремимо та схарактеризуємо тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів;
- проаналізуємо ключові компоненти моделей та особливості управління освітою майбутніх спеціалістів конкретних закладів фахової передвищої та вищої освіти України;
- виокремимо критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України;
- здійснимо порівняльний аналіз особливостей компонентів моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у конкретних закладах фахової передвищої та вищої освіти України;
- виокремити критерії та здійснити порівняльний аналіз за вказаними критеріями ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.

Звертаємо увагу на те, що вищі політехнічні коледжі у КНР – заклади вищої освіти, як і університети (Закон КНР про професійну освіту [ЗКНР ПО], 2022), а в Україні – освіта, здобута у коледжах, підпорядковується фаховій передвищій освіті (ЗУФПО, 2019), а в університетах – вищій освіті (ЗУВО, 2014). Зважаючи на вказане, надалі проаналізуємо досвід управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти

України. Вибірка ЗФПО та ЗВО України здійснено з точки зору наявності у переліку надання ними освітніх послуг підготовки майбутніх спеціалістів, аналогічно сфери будівельників та автомобілістів, яких готують у КНР. Таким чином, в Україні – це спеціальності G19 Будівництво та цивільна інженерія, J8 Автомобільний транспорт, а аналог у КНР – Цивільне будівництво / Технології будівельної інженерії та Автомобільна інженерія / Технології транспортних засобів на нових джерелах енергії (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Узгодження спеціальностей підготовки майбутніх спеціалістів
обраної сфери у ЗФПО, ЗФО України та КНР***

Назва спеціальності в Україні	Назва спеціальності у КНР
G19 Будівництво та цивільна інженерія	Цивільне будівництво / Технології будівельної інженерії
J8 Автомобільний транспорт	Автомобільна інженерія / Технології транспортних засобів на нових джерелах енергії

**укладено автором на основі нормативних документів*

Управління фаховою передвищою освітою України розглядається як складова публічного адміністрування, що має чітко визначену нормативно-правову основу і спрямоване на формування кваліфікованого фахівця прикладного рівня (П'ятничук, 2024; Радкевич та ін., 2022; Шишкіна, 2018; Шеломовська, 2021 та ін.). У вузькому значенні ця освіта орієнтована на формування здатності виконувати спеціалізовані професійні завдання, що потребують відповідальності та часткової автономії діяльності, а також контролю за іншими працівниками (Лютіков та Пиймаченко, 2022). Водночас у широкому значенні вона виконує функцію розвитку людського капіталу та забезпечення економіки кадрами, що здатні швидко інтегруватися у виробничі процеси (Леснікова, 2025). Така подвійність визначає тенденцію управління освітою майбутніх спеціалістів як поєднання освітніх і економічних цілей.

Важливою особливістю управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої освіти є його стратегічна орієнтація. На державному рівні управління освітою здійснюється шляхом застосування довгострокових стратегій розвитку, що визначають ключові пріоритети системи, зокрема підвищення якості освіти, інтеграцію до європейського освітнього простору, розвиток національної системи кваліфікацій та забезпечення інноваційності підготовки фахівців (Міністерство освіти і науки України: «Фахова передвища і вища освіта в умовах воєнного стану» [ФПВО], 2022). Це свідчить про тенденцію переходу від адміністративно-командної моделі до стратегічного управління закладами фахової передвищої освіти, що враховує потреби суспільства і ринку праці.

У системі вищої освіти управління має дещо інший характер і реалізується шляхом застосування правових механізмів публічного управління, що забезпечують функціонування всієї системи, включаючи стандарти освіти, ліцензування, акредитацію та контроль якості (П'ятничук, 2024). Водночас важливою тенденцією управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України є розширення автономії закладів вищої освіти, що дозволяє їм самостійно формувати освітні програми, визначати стратегії розвитку та взаємодіяти з роботодавцями. Така автономія поєднується з підзвітністю державі та суспільству, що створює баланс між централізацією і децентралізацією управління.

Однією з ключових, на нашу думку, характеристик сучасного управління освітою майбутніх спеціалістів є орієнтація на якість освіти. Державне управління якістю вищої освіти включає систему внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості, що орієнтована на відповідність європейським стандартам і рекомендаціям (Коваль та Попіль, 2021). Водночас, це передбачає тенденцію впровадження процедур оцінювання освітніх програм, діяльності викладачів, результатів навчання студентів, а також розвиток культури якості в закладах освіти.

Іншою суттєвою тенденцією управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої освіти України є цифровізація освітнього процесу та управлінських практик (Шеломовська, 2021). Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій сприяє підвищенню ефективності управління, прозорості освітніх процесів і доступності освіти. Цифровізація розглядається як складова електронного урядування і важливий інструмент модернізації системи освіти. Також розвиток хмароорієнтованих освітніх середовищ і цифрових платформ забезпечує нові можливості для організації навчання, контролю знань та взаємодії між учасниками освітнього процесу (Вакалюк та ін., 2020).

Управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України також характеризується інтеграцією міжнародного досвіду. Дослідження (Петренко, 2024) вказують, що тенденцію впровадження кращих практик публічного управління освітою, зокрема стратегічного планування, партнерства з бізнесом, орієнтації на результати навчання, сприяє підвищенню ефективності підготовки фахівців. Вважаємо це особливо значущим в умовах євроінтеграції, коли українська освіта має відповідати вимогам Болонського процесу та міжнародних стандартів.

Ще однією важливою рисою управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України є орієнтація на ринок праці та практичну підготовку (Леснікова, 2025). Фахова передвища освіта відіграє ключову роль у забезпеченні швидкого працевлаштування випускників і формуванні прикладних компетентностей. Водночас у системі вищої освіти зростає тенденція значення дуальної освіти, стажувань, практик і співпраці з роботодавцями, що впливає на управлінські рішення щодо змісту і організації навчального процесу.

У контексті сучасних викликів, зокрема воєнного стану, управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України набуває адаптивного характеру. Воно передбачає гнучкість організації освітнього процесу, використання дистанційних форм навчання, забезпечення безперервності

освіти та підтримку здобувачів освіти і викладачів (ФПВО, 2022). Це підсилює роль антикризового управління та інноваційних підходів.

Отже, управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України є комплексним процесом, що поєднує такі, виокремлені нами тенденції (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України*

**виокремлено та змодельовано автором*

До виокремлених тенденцій, як видно з рис. 3.1, належать такі:

а) поєднання освітніх та економічних цілей як перехід від адміністративно-командної моделі до стратегічного управління з урахуванням потреб суспільства та ринку праці; б) розширення автономії – балансу між централізацією і децентралізацією – закладів ЗФПО та ЗВО з метою самостійного формування освітніх програм, стратегій розвитку та взаємодії із

роботодавцями; в) орієнтація на якість освіти шляхом оновлення процедур контролю: оцінювання ОП, якісного складу кафедр, освітніх результатів майбутніх спеціалістів; г) цифровізації управління освітою та освітнього процесу майбутніх спеціалістів; г) інтеграції міжнародного досвіду ефективних практик публічного управління освітою майбутніх спеціалістів, зокрема стратегічного планування; д) організації дуальної освіти майбутніх спеціалістів шляхом удосконалення співпраці із виробництвом для продуктивного формування прикладних компетентностей та мобільного працевлаштування випускників; е) адаптивності у кризових умовах шляхом організації дистанційного навчання та систематичної психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Особливістю управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України є постійна трансформація під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, що вимагає гнучкості, інноваційності та ефективної взаємодії між державою, закладами освіти і суспільством.

Проаналізуємо моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО України.

На практиці управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої освіти України набуває конкретних рис, що доповнюють узагальнені вище теоретичні положення (П'ятничук, 2024; Радкевич та ін. та ін., 2022; Шишкіна, 2018; Шеломовська, 2021 та ін.). До прикладу, у Відокремленому структурному підрозділі (далі – ВСП) «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури» (далі – КФКТІ) (ВСП «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури» [КФКТІ], 2025) управління організовано шляхом застосування циклових комісій, навчально-методичних кабінетів та підрозділів практичної підготовки, що є центрами ухвалення рішень щодо змісту навчання та його адаптації до професійних стандартів. Модель управління освітою майбутніх спеціалістів у КФКТІ, згідно із даними сайту, є централізованою та галузевою. Коледж управляється безпосередньо

Міністерством освіти і науки України (без посередницького університету), що робить вертикаль управління відносно короткою. Водночас функціонує тісний професійний зв'язок із галуззю залізничного транспорту, зокрема шляхом співпраці з Південно-Західною залізницею (посилання на її веб-сайт надається як партнер).

Подальший аналіз сайту КФКТІ (КФКТІ, 2025) дозволив схарактеризувати компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів. Отож, структурними компонентами моделі є:

а) адміністрація (директор → заступники → керівники відділень / циклові комісії);

б) колегіальні органи (педагогічна рада та студентське самоврядування);

в) освітній блок (організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти та співпраці із стейкхолдерами; силабуси вибіркокових дисциплін, що враховують індивідуальні потреби здобувачів ФПО; електронний репозиторій робіт здобувачів);

г) виховний блок (планування, організація та моніторинг виховної роботи; контроль дотримання академічної доброчесності; організація «Скриньки довіри» (засобами Google Forms));

д) прозорість управління: організація та проведення антикорупційних заходів; надання доступу до публічної інформації та наявність доступного телефонного довідника усіх структурних підрозділів;

г) аспекти безпеки: функціонування цивільної оборони згідно із кризовими умовами воєнного сьогодення; контроль дотримання інструкцій з охорони праці; безбар'єрний доступ до участі в управлінні освітою.

Таким чином, управлінські функції частково опосередковуються технологіями, підвищуючи прозорість і оперативність ухвалення рішень.

На наш погляд, перевагами моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у КФКТІ (КФКТІ, 2025) є: прямий зв'язок з Міністерством освіти і науки України, унаслідок чого управлінська вертикаль функціонує без участі посередника-університету, що спрощує процес ухвалення управлінських

рішень; добре розроблена нормативно-правова база, представлена у відкритому доступі на сайті; орієнтація на академічну доброчесність та прозорість управління шляхом активного проведення антикорупційних заходів тощо. Водночас, недоліками такої моделі управління вважаємо: а) незначний рівень цифрової інтеграції, оскільки на сайті згадується дистанційне навчання, але окремої платформи LMS немає, а скринька довіри та опитування проводяться засобами зовнішніх Google Forms; б) недостатню організацію побуту здобувачів ФПО, оскільки на сайті наявні скарги на умови проживання, зокрема згадуються проблеми з опаленням у приміщенні. Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у КФКТІ нами візуалізовано та представлено у додатку Г.1.

Особливу роль у модернізації управління відіграє технологічна інтеграція. У ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій» (далі – ОФККТ) (ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій ОНУ імені І. І. Мечникова» [ОФККТ], 2025) освітній процес активно підтримується цифровими платформами, системами дистанційного навчання та іншими електронними сервісами, що дозволяє ефективно організовувати контроль знань і комунікацію між учасниками освітнього процесу. Модель управління освітою майбутніх спеціалістів у цьому ЗФПО – багаторівнева ІТ-орієнтована з університетською інтеграцією. Коледж функціонує як ВСП Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Управлінська архітектура є найбільш розгалуженою серед ЗФПО, котрі нами проаналізовані: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова → ОФККТ → три відділення → циклові комісії.

На основі аналізу сайту ОФККТ (ОФККТ, 2025) нами схарактеризовано компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вказаному ЗФПО:

а) адміністрація закладу: директор → адміністративна рада → педагогічна рада → завідувачі відділень → циклові комісії, зокрема прикладна механіка, робототехніка, машинобудування та дизайн;

б) впровадження цифрових інструментів управління: системне використання електронного журналу з окремими наданими інструкціями для здобувачів та викладачів; організація електронного кабінету вступника; пропозиція віртуальної екскурсії ЗФПО; доступний рейтинг успішності студентів;

в) блок психологічної підтримки (ведення окремого веб-сайту психолога; координування програми «Ти як?»; реалізація програми боротьби з булінгом; організація скриньки довіри);

г) блок соціальної підтримки (контроль за якістю проживання у гуртожитку; надання умов інтеграції для осіб з особливими освітніми потребами);

г) функціонування школи педагогічної майстерності для систематичної інноваційної підготовки викладачів;

д) функціонування інституту амбасадорів англійської мови для розвитку іншомовних навичок;

е) координація позанавчальної діяльності: гуртків програмування, студій народних та сучасних танців, спортивних команд, зокрема організації регіональної спартакіади;

є) публічна звітність шляхом ведення на сайті окремої сторінки для фінансових звітів, бюджету, кошторису, даних про кадровий склад та угод про співпрацю.

Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ОФККТ нами візуалізовано та представлено у додатку Г.2.

Перевагами моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ОФККТ, на нашу думку, є розгалужена адміністративна структура та чіткий поділ на відділи та циклові комісії, що дозволяє забезпечити глибоку спеціалізацію; високорівневе цифрове управління; системний підхід до якості освіти (наявність окремої сторінки для моніторингу якості освіти, систематичні опитування здобувачів, викладачів, зацікавлених сторін та випускників); розгалужена психолого-педагогічна підтримка, позанавчальна

діяльність; широка публічна звітність. Однак, вважаємо, недоліками моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ОФККТ є: а) складна управлінська вертикаль, що спричинює довший ланцюжок ухвалення рішень: МОН → ОНУ ім. І. І. Мечникова → ОФККТ → відділення → циклова комісія; б) нещодавня зміна материнського університету (2025), що може спричинити тимчасові організаційні труднощі та необхідність адаптації освітніх програм; в) фрагментований розподіл документів на сайті, адже ключові матеріали (положення, розклади, інструкції) розміщені на Google Drive, а не на вебсайті, що ускладнює їх архівування та індексацію; недостатньо виражена партнерська мережа з бізнесом.

У розглянутих ЗФПО України (КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025) помітна орієнтація на індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувачів. КФКТІ пропонує варіативність дисциплін і спеціалізацій (КФКТІ, 2025), ОФККТ – гнучкі формати навчання та доступ до онлайн-ресурсів (ОФККТ, 2025). Це свідчить про практичне втілення підходів, що враховують індивідуальні потреби студентів, і підсилюють їхню професійну готовність.

Іншою характерною особливістю управління освітою майбутніх спеціалістів у вказаних вище закладах фахової передвищої освіти України є прикладна спрямованість систем внутрішнього забезпечення якості. Регулярне оновлення освітніх програм, опитування студентів та роботодавців, аналіз результатів навчання і працевлаштування випускників (КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025) створюють ефективний зворотний зв'язок, що забезпечує адаптацію освітнього процесу до вимог ринку праці.

Також, управління вказаних вище закладах фахової передвищої освіти України має яскраво виражений проектно-орієнтований характер управління освітою майбутніх спеціалістів: реалізація ІТ-проектів і хакатонів у ОФККТ (ОФККТ, 2025), практико-орієнтовані завдання у КФКТІ (КФКТІ, 2025) КФКТІ, 2025 забезпечують формування професійного середовища, максимально наближеного до реальної діяльності.

Отже, на рівні окремих закладів у ЗФПО України управління освітою майбутніх спеціалістів забезпечує базовий рівень академічної доброчесності, адже мають скриньки довіри та координують участь зацікавлених сторін; сприяє посиленню освітньої діяльності здобувачів; поєднує чітку вертикальну структуру, активну взаємодію з бізнесом, відкритість для зацікавлених сторін та цифрову підтримку. Однак, цифровізація управління не відповідає світовим стандартам: переважно анкети та документи подано засобами Google Forms / Google Drive, а не на власних платформах LMS.

Продовжуючи логіку дослідження здійснимо аналіз особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у конкретних закладах вищої освіти України. Зупинимося на аналізі двох провідних закладів вищої освіти України: Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – КНУ) (Київський національний університет імені Тараса Шевченка: «Інформаційно-обчислювальний центр університету» [КНУ], 2026) та Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана (далі – КНЕУ) (Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана [КНЕУ], 2026). Насамперед, наголосимо, що аналіз сайтів вказаних ЗВО констатував спільну архітектуру органів управління, узагальнену нами, через призму китайського досвіду (додаток Д, табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Архітектура органів управління закладів вищої освіти України*

Функціональна сфера управлінського органу ЗВО	Назва управлінського органу ЗВО
Керівник (одноосібний)	Ректор
Вищий колегіальний орган	Вчена рада
Вищий орган самоврядування	Конференція трудового колективу
Виконавчо-дорадчий орган	Ректорат
Орган контролю за якістю освіти	Науково-методична рада
Зовнішній незалежний контролюючий орган	Наглядова рада

**укладено таблицею автором на основі аналізу офіційних сайтів ЗВО та нормативних документів (ЗУВО, 2014; КНЕУ, 2026; КНУ, 2026)*

Таким чином, архітектура органів управління закладів вищої освіти України така: керівник (одноосібний – ректор) → вищий колегіальний орган (вчена рада) → вищий орган самоврядування (конференція трудового колективу) → виконавчо-дорадчий орган (ректорат) → орган контролю за якістю освіти (науково-методична рада) → зовнішній незалежний контролюючий орган (наглядова рада).

Тобто загалом ЗВО України, мають класичну дворівневу конструкцію управління, передбачену чинним законодавством (ЗУВО, 2014): колегіальний орган → одноосібний керівник → органи самоврядування.

Порівняємо особливості компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вказаних університетах за даними їх офіційних сайтів, орієнтуючись на архітектуру управління (табл. 3.2).

У КНУ управління освітнім процесом інтегровано в академічну структуру стратегічного розвитку університету шляхом використання процесного підходу до проектування та реалізації освітніх програм. Це означає, що замість формального набору дисциплін створюється система взаємопов'язаних бізнес-процесів, відповідальних за проектування, виконання та оцінювання освітнього продукту, із чітким розмежуванням ролей і зон відповідальності (процеси охоплюють персонал університету, керівників кафедр, гарантів освітніх програм тощо) (КНУ, 2026). Такий механізм не лише підсилює внутрішню ефективність управління, а й адаптує освітню діяльність до змінних запитів студентів, роботодавців і ринку праці, що відповідає європейській моделі управління якістю освіти, де результат визначається не тільки відповідністю стандартам, але й здатністю до постійного вдосконалення.

У Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана (далі – КНЕУ) управлінська модель орієнтована на системне забезпечення якості освітнього процесу шляхом використання спеціального структурного підрозділу, що координує роботу з дотримання ліцензійних та акредитаційних вимог, узгоджує діяльність усіх структурних одиниць

університету відповідно до чинних стандартів та вимірює їхню відповідність сучасним очікуванням студентів і ринку праці (КНЕУ, 2026). Така організація управління акцентує увагу не лише на важливості контролю якості як окремої функції, але й на побудові управлінських ланцюгів, що забезпечують безперервність та узгодженість освітньої діяльності на всіх рівнях підготовки спеціалістів.

КНУ позиціонує себе як класичний дослідницький університет, основними завданнями якого є освітня, наукова, дослідницька та інноваційна діяльність. Найголовніше, що він має статус самоврядного (автономного) державного університету, що самостійно вирішує питання освіти, перепідготовки та професійного розвитку своїх здобувачів. Цей автономний статус (зафіксований в окремому законодавстві щодо КНУ) надає йому розширені управлінські повноваження (КНУ, 2026). КНЕУ – це спеціалізований (галузевий) економічний університет. Раніше він також мав статус автономного дослідницького університету, але наразі працює за стандартною моделлю. Його структура є моноцентричною, зосередженою на економіці, менеджменті, фінансах, праві та ІТ в економіці (КНЕУ, 2026).

Тобто, КНУ дотримується моделі управління диверсифікованого дослідницького університету, в якому навчання майбутніх спеціалістів структурно підпорядковане науковій місії, тоді як КНЕУ дотримується моделі управління спеціалізованого професійного університету, орієнтованого на навчання практикуючих економістів. Це фундаментальна відмінність, яка визначає всю подальшу логіку управління освітою майбутніх фахівців.

В обох університетах, і загалом у закладах вищої освіти України (ЗУВО, 2014), вчена рада є органом, що визначає зміст і якість освіти. Вчені ради визначають стратегію та перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності; встановлюють систему та затверджують процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; затверджують навчальні плани та навчальні плани для кожного рівня вищої освіти та спеціалізації; та ухвалюють рішення щодо організації освітнього процесу. В обох

університетах рішення вченої ради реалізуються наказами ректора. Зазначене – типово для української вищої освіти, де колективні рішення реалізуються одним керівником. Різниці можуть бути тільки у складі та квотах представництва до вченої ради. Щодо цього, то нами у процесі аналізу офіційних сайтів цих університету виявлено цікаву, як для нашого дослідження, відмінність у складі та квотах представництва до вченої ради:

1. У КНУ (КНУ, 2026) Статут визначає детальні квоти: рада складається щонайменше із 75 % академічного та науково-педагогічного персоналу та щонайменше з 10% обраних представників студентів. Важливо, що до її складу входить по одному представнику від кожного факультету / інституту та наукової частини, тобто наукова частина університету має безпосереднє представництво в управлінні освітою майбутніх спеціалістів.

2. У КНЕУ (КНЕУ, 2026) повноваження Вченої ради ще детальніші: перелік включає аж 44 посади. Рада вирішує конкретні економічні питання: вступу університету до вітчизняних чи іноземних об'єднань (асоціацій, корпорацій, консорціумів, концернів тощо), а також питання створення фондів, що відображає природу економічного університету, котрий сам є суб'єктом ринкових відносин і навчає своїх студентів робити те саме.

Обидва університети використовують подібний механізм децентралізації (делегування повноважень на рівень факультетів), але реалізують його по-різному.

Структурно КНЕУ (КНЕУ, 2026) є компактнішим та одноріднішим: він складається приблизно з дев'яти факультетів / інститутів з економічним профілем та окремих професійно-технічних коледжів. Структура управління є лінійнішою. Університет застосовує типові положення (для ННІ, факультету та кафедри), що уніфікують управління на нижчих рівнях – на вебсайті опубліковано оновлені «Типове положення для ННІ» (2026), «Типове положення про факультет» (2026) та «Типове положення про кафедру» (2026), що свідчить про єдину, процесну модель управління (КНЕУ, 2026).

Важливим у контексті нашого дослідження є аналіз такого архітектурного складника моделі управління освітою майбутніх спеціалістів як внутрішня система забезпечення якості освіти:

1. КНУ має формалізовану багаторівневу модель. Згідно з Положенням, на рівні університету діють такі органи: ректорат, профільні комісії Вченої ради, Науково-методична рада, Приймальна комісія, Вчена рада, органи студентського самоврядування та спільні (регіональні) Ради роботодавців університетів. На цьому рівні розробляються та затверджуються загальноуніверситетські рішення, документи та процедури, розглядаються проекти структурних підрозділів, а також здійснюється моніторинг академічної політики. Науково-методична рада відіграє ключову роль, до обов'язків якої входять розгляд освітніх програм, аналіз ресурсів в освітньому процесі, аналіз якості викладацького складу, кадрове забезпечення та професійний розвиток, загальна організація роботи з акредитації освітніх програм та забезпечення науково-методичного забезпечення академічної мобільності (КНУ, 2026). Варто підкреслити структурну деталь: КНУ безпосередньо інтегрує ради роботодавців у систему забезпечення якості освіти майбутніх спеціалістів. Це слугує механізмом зворотного зв'язку з ринком праці.

2. КНЕУ має подібну систему, що працює завдяки спеціалізований підрозділу – «Навчально-методичний відділ забезпечення якості освіти та акредитації» – та окремий «Навчальний відділ», метою якого є забезпечення організаційної, методологічної та інституційної підтримки освітнього процесу відповідно до вимог нормативно-правових актів у сфері освіти (КНЕУ, 2026).

Отже, КНЕУ зараховує якість освіти до окремої адміністративної одиниці, тоді як КНУ будує її як розподілену, міжорганізаційну систему.

Також, значуще у площині нашого дослідження – проаналізувати моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вказаних університетах з точки зору студентського самоврядування та концепції академічної доброчесності.

Наголосимо, що, згідно із даними їх офіційних сайтів (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026), в обох університетах студенти є суб'єктами, а не просто об'єктами студентського самоврядування. У КНУ голова студентського парламенту та керівник Наукового товариства є членами Вченої ради, зберігаючи розподіл посад, а також діє система квот для обраних представників студентів. У КНЕУ діють Студентська академічна рада, Студентська рада студмістечка, студентська профспілка та омбудсмен із прав студентів, а Вчена рада ухвалює низку рішень (наприклад, щодо персональних стипендій) у консультації з органами студентського самоврядування.

Обидва університети мають інституціоналізовану академічну доброчесність: у КНУ діє Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату, а у КНЕУ є Комісія з етики й окремий напрям запобігання плагіату. Зазначене відображає сучасну тенденцію в управлінні, яка базується на якості цінностей, а не лише контролю.

Проаналізовані вище особливості моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах вищої освіти України розбудовані з урахуванням потреб майбутніх спеціалістів щодо формування повного спектру управлінських компетентностей: від стратегічного планування та організаційного проєктування до ефективного контролю якості та адаптації освітньої діяльності до мінливих умов. Однак кожна із них має своє смислове наповнення управлінської культури: у КНУ – на процесній організації та інтеграції бізнес-процесів у систему освіти (КНУ, 2026), а в КНЕУ – на системних механізмах забезпечення університетської якості навчання (КНЕУ, 2026). Таким чином управлінські практики в українських ЗВО не є одноманітними, а адаптовані під профіль освітнього закладу, що, водночас, впливає на формування унікальних освітніх траєкторій для майбутніх фахівців.

Таким чином, у КНУ модель управління освітою майбутніх спеціалістів можемо умовно назвати моделлю автономно-колегіального управління дослідницьким університетом, що характеризується розширеною автономією,

складною структурою з підрозділами під різними режимами, прямим структурним представництвом науки в органах управління освітою та розподіленою міжорганізаційною системою якості з інтегрованими радами роботодавців. Отже, управління освітою інтегроване з науковою місією та децентралізованіше. У КНЕУ модель управління освітою майбутніх спеціалістів можемо умовно назвати моделлю корпоративного управління процесами профільного університету, що характеризується детальними компетенціями та нормативними актами, поділом якості освіти на адміністративні одиниці та акцентом на економічно-підприємницькій діяльності. Отже, управління освітою є лінійним, уніфікованим та зосередженим на ефективній підготовці фахівців у певній галузі.

Порівняльний аналіз особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України свідчить про наявність спільних стратегічних орієнтирів розвитку системи освіти, зберігаючи при цьому специфіку кожного рівня освіти. Встановлено, що управління освітою у ЗФПО зосереджено, насамперед, на забезпеченні практичної підготовки спеціалістів, швидкому реагуванні на потреби ринку праці та розвитку практичних професійних компетенцій. Управління у ЗВО, навпаки, характеризується більшою автономією, стратегічною спрямованістю, інтеграцією з європейським освітнім простором, зосередженістю на розвитку людського капіталу та науково-прикладного потенціалу. Встановлено, що сучасні тенденції в управлінні освітою майбутніх спеціалістів на обох рівнях освіти визначаються посиленням цифровізації освітнього процесу, впровадженням механізмів забезпечення якості освіти, розвитком адаптивних варіантів навчання та активізацією взаємодії з роботодавцями. Водночас ці процеси є складнішими та інституціоналізованими у системі вищої освіти. Отже, ефективність управління освітою майбутніх спеціалістів в Україні значною мірою залежить від здатності закладів освіти поєднувати державне регулювання з автономією управлінських рішень, забезпечувати відповідність освіти сучасним соціально-економічним викликам, інтегрувати інноваційні та

міжнародні освітні практики у професійну освіту кандидатів. Порівняльний аналіз наведених практик управління освітою майбутніх спеціалістів у конкретних закладах фахової передвищої та вищої освіти України дає підстави стверджувати про їхню сутнісну відповідність, водночас із певною конкретизацією та операціоналізацією теоретичних положень на інституційному рівні.

Водночас, наявні певні відмінності між управлінням освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. На основі аналізу наукових джерел (Говоров та Шульга, 2023; Добрянська, 2024; Завидівська та Завидівська, 2017; Калініна та Калініна, 2017; Коваль та Попіль, 2021; Круглов, 2025; Мазурок, 2024; Нестерова та Осипова, 2025; Нікітенко та ін., 2023; Ніколаєнко та ін., 2017; Островенко та Гадючко, 2020 та ін.) нами також виокремлено критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України*

**виокремлено та змодельовано автором*

Отже, виокремлено такі критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України: нормативно-правове регулювання, функціональна спрямованість освіти, соціально-економічна роль, стратегічна орієнтація управління освітою майбутніх спеціалістів, поєднання централізації та автономії, орієнтація на якість освіти, цифровізація управління освітою та освітнього процесу, міжнародна інтеграція, орієнтація на потреби ринку праці, адаптивність управління освітою майбутніх спеціалістів.

На основі виокремлених критеріїв та аналізу наукових джерел (Гораш, 2023; Гриньова та ін., 2024; Драч та ін., 2024; Захорольська, 2022; Карбовська, та Гончаренко, 2023; Павліха та Гоцька, 2019; П'ятничук, 2024; Радкевич та ін., 2022; Шишкіна, 2018; Шеломовська, 2021 та ін.) нами узагальнено особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України*

Напрямок управління освітою майбутніх спеціалістів	Прояв напрямку у закладах фахової передвищої освіти	Прояв напрямку у закладах вищої освіти
Нормативно-правове регулювання	Спрямування на підготовку фахівця прикладного рівня.	Спрямування на підготовку фахівця науково-прикладного рівня.
Функціональна спрямованість освіти	Визначальна характеристика змісту підготовки.	Реалізується через результати навчання та освітні програми.
Соціально-економічна роль	Орієнтація на підготовку кадрів прикладного спрямування.	Орієнтація на перспективний внесок у розвиток людського капіталу.
Стратегічна орієнтація управління освітою майбутніх спеціалістів	Врахування загальнодержавних стратегічних пріоритетів.	Участь у реалізації стратегій та інтеграції до європейського освітнього простору.
Поєднання централізації та автономії	Функціонування у рамках державного регулювання.	Розширення автономії у формуванні програм, стратегій розвитку та взаємодії з роботодавцями.
Орієнтація на якість освіти	Забезпечення відповідності підготовки вимогам певної професійної діяльності.	Впровадження процедур оцінювання освітніх програм, викладачів і результатів навчання;

		формування культури якості вищої освіти.
Цифровізація управління освітою та освітнього процесу	Підвищення доступності та ефективності освітнього процесу.	Розширення можливостей управління освітою майбутніх спеціалістів, контролю знань і взаємодії учасників освітнього процесу.
Міжнародна інтеграція	Адаптація окремих аспектів зарубіжного досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів	Орієнтація на вимоги Болонського процесу та міжнародні стандарти.
Орієнтація на ринок праці	Забезпечення швидкого працевлаштування та формування прикладних компетентностей.	Розвиток дуальної освіти, стажувань, практик і співпраці з роботодавцями.
Адаптивність управління освітою майбутніх спеціалістів	Організація дистанційних форм навчання і гнучких підходів до управління освітою.	Організація змішаного навчання, психопедагогічна підтримка учасників освітнього процесу.

**узагальнено та укладено таблицею автором*

Проаналізуємо докладно особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України за кожним з виокремлених критеріїв (табл. 3.3).

Нормативно-правова зумовленість управління освітою майбутніх спеціалістів у досліджених закладах України не суперечить узагальненому переліку, однак проявляється опосередковано. Функціонування циклових комісій, навчально-методичних підрозділів і структур практичної підготовки свідчить про реалізацію регуляторних вимог у форматі внутрішньої академічної організації, що узгоджується з положеннями про публічно-управлінський характер фахової передвищої освіти (Колосок, 2024; Кучер, Рожнова, 2023; Лютіков, Приймаченко, 2022; Олійник, 2024; П'ятничук, 2023). Нормативно-правова основа управління у розглянутих закладах вищої освіти України реалізується шляхом використання інституційно оформлених механізмів організації освітньої діяльності (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026). Наявність структур, відповідальних за дотримання ліцензійних та акредитаційних вимог, підтверджує практичне втілення правових інструментів публічного управління, що узгоджується з підходами до

функціонування системи вищої освіти (П'ятничук, 2024). Також правове регулювання не обмежується формальним контролем, а інтегрується у щоденну управлінську діяльність.

Функціональна спрямованість підготовки у проаналізованих ЗФПО України повністю корелює з узагальненими характеристиками: зміст освіти безпосередньо підпорядкований формуванню професійних компетентностей прикладного характеру. Це підтверджується як практико-орієнтованими завданнями, так і активним використанням реальних виробничих кейсів, що відображає домінування результатоорієнтованого підходу до навчання (КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025). Функціональна спрямованість освіти у досліджених ЗВО України проявляється завдяки компетентнісній моделі підготовки, однак набуває складнішого характеру, порівняно із закладами фахової передвищої освіти (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026; КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025). Зокрема, орієнтація на формування управлінських, аналітичних і стратегічних компетентностей у ЗВО свідчить про розширення функціонального спектра результатів навчання.

Щодо соціально-економічної ролі, то емпіричні приклади демонструють її не лише як декларативну характеристику, а як реально діючий механізм: системна взаємодія з роботодавцями, залучення їх до освітнього процесу та орієнтація на працевлаштування випускників підтверджують тезу про спрямованість на забезпечення економіки кваліфікованими кадрами (Леснікова, 2025). Соціально-економічна роль у діяльності досліджених закладів вищої освіти України реалізується шляхом підготовки фахівців. Це відображає ширший рівень впливу на людський капітал і відповідає визначенню у наукових джерелах підходам (Леснікова, 2025).

Стратегічна орієнтація управління у діяльності ЗФПО трансформується у локальні стратегії розвитку освітніх програм і партнерств. Хоча пряме формулювання стратегій у наведених прикладах не акцентовано, їх наявність імпліцитно простежено в системності взаємодії зі стейкхолдерами та оновленні змісту освіти відповідно до змін зовнішнього середовища (ФПВО,

2022). Стратегічна орієнтація управління у проаналізованих ЗВО України має чітко виражений характер (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026). Інтеграція освітнього процесу в загальну стратегію їх розвитку, а також використання процесного підходу до проектування освітніх програм демонструють перехід до управління, зорієнтованого на довгострокові результати та постійне вдосконалення (ФПВО, 2022).

Водночас, у поєднанні централізації та автономії констатовано відповідність узагальненому нами переліку особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. На практиці вона набуває форми внутрішньої децентралізації (КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025). Делегування повноважень на рівень фахових об'єднань викладачів і структурних підрозділів фактично відображає реалізацію автономії в межах загальнодержавного регулювання, що є характерною рисою сучасного публічного управління освітою. Баланс централізації та автономії УЗВО, водночас, реалізується шляхом розширення можливості закладів вищої освіти щодо самостійного визначення змісту освіти, організації внутрішніх процесів і взаємодії з зовнішніми стейкхолдерами. Водночас збереження підзвітності державі забезпечується шляхом використання системи контролю якості та відповідність нормативним вимогам, що повністю відповідає сучасній моделі публічного управління вищою освітою (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026).

Орієнтація на якість освіти у досліджених ЗФПО не лише відповідає узагальненим положенням, а й демонструє їх прикладне наповнення (КФКТІ, 2025; ОФККТ, 2025). Використання зворотного зв'язку (опитування студентів і роботодавців), аналіз результатів навчання та працевлаштування випускників формують дієву систему внутрішнього забезпечення якості, що узгоджується з підходами до її багаторівневого управління (Коваль, Попіль, 2021). Орієнтація на якість освіти у досліджених закладах вищої освіти є системоутворювальною. Вона проявлена у створенні спеціалізованих підрозділів, впровадженні процедур моніторингу освітніх програм і

узгодженні діяльності різних структурних одиниць (Університет менеджменту освіти [УМО], 2026; КНУ, 2026; КНЕУ, 2026). Такий підхід відповідає концепції багаторівневого забезпечення якості вищої освіти, орієнтованої на європейські стандарти (Коваль, Попіль, 2021), проте розширюється за рахунок інтеграції якості в усі управлінські процеси.

Цифровізація управління та освітнього процесу у ЗФПО також повністю підтверджено на практиці. Використання цифрових платформ, дистанційного навчання та електронних сервісів у закладах фахової передвищої освіти України конкретизує загальнотеоретичні положення щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій як інструменту підвищення ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів (Шеломовська, 2021; Вакалюк та ін., 2020; Шишкіна, 2018). Цифровізація управління у наведених ЗВО України проявлена не лише як інструмент підтримки освітнього процесу, а як складова організації управлінських процедур (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026). Використання інформаційно-обчислювальних систем і цифрових рішень для координації діяльності підрозділів підтверджує тенденцію до переходу на електронні моделі управління (Шеломовська, 2021; Вакалюк та ін., 2020).

У контексті міжнародної інтеграції у досліджених ЗФПО відповідність є частковою та опосередкованою. У фаховій передвищій освіті вона проявляється шляхом адаптації окремих практик, що узгоджується з висновками щодо імплементації міжнародного досвіду (Петренко, 2024). Водночас, міжнародна інтеграція у ЗВО реалізується шляхом орієнтації на європейські підходи до управління якістю та організації освітнього процесу. Процесна модель управління освітніми програмами та акцент на результатах навчання відображають імплементацію принципів, характерних для Болонського процесу, що відповідає висновкам щодо запозичення міжнародного досвіду (Петренко, 2024; КНУ, 2026; КНЕУ, 2026).

Орієнтація на ринок праці у досліджених закладах фахової передвищої освіти є однією з найповніше реалізованих характеристик. Практичні кейси, виробниче навчання, участь у проєктах, стажуваннях і конкурсах

підтверджують, що управлінські рішення безпосередньо спрямовані на формування конкурентоспроможного фахівця, що повністю відповідає узагальненому нами переліку напрямів та критеріїв управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Орієнтація на ринок праці у досліджених закладах вищої освіти України має системний характер. Вона проявляється у врахуванні запитів роботодавців при формуванні освітніх програм, розвитку практичної підготовки та адаптації змісту навчання до сучасних економічних умов, що узгоджується з відповідною характеристикою в узагальненому нами переліку особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (Лєснікова, 2025; КНУ, 2026; КНЕУ, 2026).

Адаптивність управління у досліджених закладах фахової передвищої освіти також узгоджується з теоретичними положеннями. Використання гнучких форматів навчання, цифрових інструментів і змішаних моделей організації освітнього процесу відображає здатність системи реагувати на сучасні виклики (КФКТИ, 2025; ОФККТ, 2025), зокрема ті, що пов'язані з воєнним станом. Адаптивність управління у досліджених закладах вищої освіти України виявляється шляхом забезпечення здатності університетів перебудовувати освітні процеси відповідно до зовнішніх викликів. Використання гнучких організаційних моделей, поєднання різних форматів навчання та підтримка безперервності освітнього процесу свідчать про відповідність сучасним антикризовим підходам (КНУ, 2026; КНЕУ, 2026; ФПВО, 2022).

Додатково, на практичному рівні виявлено характеристики, що поглиблюють узагальнений нами перелік особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України, але не суперечать йому. Серед таких: проектно-орієнтований характер навчання, індивідуалізація освітніх траєкторій та технологічна опосередкованість управлінських рішень. Ці риси розглядаємо як

інструментальні механізми реалізації вже визначених в узагальненому нами переліку особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (насамперед орієнтації на якість, ринок праці та цифровізацію).

Таким чином, особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у розглянутих закладах фахової передвищої та вищої освіти загалом повністю відповідають узагальненим характеристикам, представленим у переліку особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Процесна організація управління, інституціоналізація систем забезпечення якості, а також моделювання професійних ролей у рамках освітнього процесу визначено нами інструментальними механізми реалізації загальних принципів. Відмінність полягає не у змісті, а у рівні прояву: якщо узагальнені положення мають концептуальний характер, то на рівні конкретних ЗФПО чи ЗВО вони набувають форм чітко організованих управлінських практик, процедур і інструментів, що забезпечують їх реальне функціонування. Тобто, спостерігається чітка диференціація управлінських підходів залежно від профілю закладу, що зумовлює варіативність управлінських культур.

Отже, на основі здійсненого комплексного аналізу особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України:

1. Виокремлено сучасні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.

2. Здійснено порівняльний аналіз особливостей компонентів моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України за даними їх офіційних сайтів, орієнтуючись на узагальнену архітектуру органів управління, через призму китайського досвіду. Засвідчено наявність спільних стратегічних орієнтирів розвитку освітньої системи, зберігаючи при цьому специфіку кожного рівня освіти.

3. Виокремлено критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Проаналізовано особливості компонентів моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України за кожним з виокремлених критеріїв.

Подальшого аналізу потребує визначення шляхів та методів впровадження китайського досвіду в управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України.

3.2. Шляхи впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР

Реформування системи фахової передвищої та вищої освіти в Україні вимагає системного розуміння ефективних зарубіжних практик управління освітою майбутніх спеціалістів. Досвід КНР є особливо цікавим, оскільки вищі політехнічні коледжі за останні десятиліття зазнали глибокої управлінської трансформації – від жорстко централізованої, адміністративно-директивної моделі до багаторівневої системи, що поєднує державне регулювання з інституційною автономією, цифровізацією та тісною інтеграцією освіти та виробництва.

Використання цього досвіду зумовлене тим, що питання управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР не отримало достатньої академічної уваги, а чинні дослідження, що нами обґрунтовано у першому розділі дослідження, переважно розглядають його в загальному контексті освіти здобувачів у закладах вищої освіти КНР. Водночас, проблеми управління політехнічною освітою в Україні значною мірою схожі з освітньо-управлінськими проблемами КНР: використання застарілих управлінських концепцій, недостатня цифровізація управління, необхідність зміцнення зв'язків із ринком праці та необхідність розширення інституційної автономії, про нами зазначено у підрозділі 3.1 дослідження.

Особливої уваги заслуговує застосовність теоретичних основ порівняльної педагогіки, таких як концепції освітнього трансферу, запозичень та кредитування, а також інституційної адаптації. У цьому контексті китайську модель управління освітою можна розглядати як джерело інноваційних управлінських практик, але їх впровадження в інших країнах вимагає критичного аналізу, що враховує місцеві соціокультурні умови. Таким чином, дослідження сприяє розробці науково обґрунтованих підходів до адаптації ефективних управлінських рішень без механічного копіювання.

Крім того, порівняльна перспектива дозволяє оцінити ефективність різних моделей підготовки технічних спеціалістів в контексті глобальної конкуренції за людський капітал. Це відкриває можливості для визначення універсальних та специфічних факторів успіху освітніх реформ та розробки рекомендацій щодо підвищення якості управління професійною освітою. Це надає дослідженню ширшого міждисциплінарного значення, поєднуючи управління освітою, соціологію освіти та міжнародні дослідження.

З метою узагальнення шляхів впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР на основі результатів порівняльного аналізу здійснимо:

1. Систематизацію ключових моментів порівняння, що визначають рамки та формат адаптації у ЗФПО та ЗВО України досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

2. Визначення критеріїв впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР.

3. Визначення пріоритетних напрямів впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах.

4. Виокремлення взаємопов'язаних компонентів механізму ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду.

5. Визначення проблем та обмежень впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, котрі необхідно враховувати на етапі планування.

Шляхи впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР опишемо у стилі методичних рекомендацій. Конкретною метою цих методичних рекомендацій є представлення науково обґрунтованих методів адаптації та впровадження в Україні суттєвих елементів китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах з урахуванням специфіки національної нормативно-правової бази та сучасних тенденцій розвитку національної системи фахової передвищої та вищої освіти.

Розроблені далі методичні рекомендації адресовані управлінцям закладів фахової передвищої (ЗФПО) та вищої освіти (ЗВО), науково-педагогічним та педагогічним працівникам, фахівцям органів управління освітою та дослідникам у сфері порівняльної педагогіки.

У процесі опису шляхів впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР звертаємо увагу, по-перше, на термінологічну узгодженість: згідно з чинними нормативними актами, вищі політехнічні коледжі КНР класифікуються як заклади вищої освіти (нарівні з університетами); натомість в Україні освіта у коледжах підпорядкована фаховій передвищій освіті, тоді як в університетах – вищій освіті. Отже, пряме перенесення китайських взірців неможливе: йдеться про вибіркоче, контекстуально адаптоване впровадження окремих механізмів управління освітою майбутніх спеціалістів.

Отож, вважаємо, що належна реалізація механізмів ефективного функціонування в Україні моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду вимагає врахування відмінностей двох систем освіти. Враховуючи результати напрацювань, здійснених нами у дослідженні, узагальнимо та систематизуємо ключові моменти порівняння, що визначають рамки та формат адаптації у ЗФПО та ЗВО України досвіду

управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Критеріями такого порівняння обрано, описані у попередніх підрозділах дослідження (статус закладу освіти; структура адміністрації закладу освіти; зв'язок із виробництвом; цифровізація управління освітою майбутніх спеціалістів; стратегічна орієнтація в управлінні освітніми програмами) (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Порівняння особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та ЗФПО, ЗВО України*

Критерій порівняння управління освітою	Вищі політехнічні коледжі КНР	Заклади фахової передвищої та вищої освіти України
Статус закладу освіти	Заклад вищої освіти (прирівняний до університетів)	Коледж – фахова передвища освіта; університет – вища освіта.
Структура адміністрації закладу освіти	Дуальна система: партійний комітет + ректор (дуалізм влади, висока централізація).	Ректор → наукова рада → профспілкова конференція → ректорат → науково-методична рада → наглядова рада.
Зв'язок із виробництвом	Системна, інституціоналізована інтеграція з промисловістю.	Розвивається дуальна освіта; взаємодія часто все ще має консультативний характер.
Цифровізація управління освітою майбутніх спеціалістів	Власні платформи з прогнозною аналітикою та штучним інтелектом.	Насамперед, зовнішні сервіси (Google Forms / Google Drive), а не власна LMS.
Стратегічна орієнтація в управлінні освітніми програмами	Передусім, внутрішній ринок праці КНР.	Інтеграція з європейським освітнім простором, академічна мобільність.

**узагальнено та укладено таблицею автором*

Водночас, порівняльний аналіз особливостей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (Gao Heng, 2022; Huang Zhuo et al., 2020; Tong Jun Zeng, 2020; Yu Huang, 2019; Yun Ji Zhao, 2020; Ziyun Lin, 2020 та ін.) та ЗФПО (Коваль та Попіль, 2021; Лютіков та Приймаченко, 2022; Радкевич та ін., 2022; П'ятничук, 2024 та ін.), ЗВО

(Вакалюк та ін., 2020; Лєснікова, 2025; Петренко, 2024; Шишкіна, 2018 та ін.) України виявив спільні стратегічні орієнтири, зберігаючи при цьому специфіку кожного рівня: управління освітою студентів у ЗФПО зосереджено на практичній освіті та швидкому реагуванні на потреби ринку праці, тоді як у ЗВО воно характеризується більшою автономією, стратегічною орієнтацією та інтеграцією з європейським освітнім простором. Це означає, що різні елементи китайського досвіду повинні бути адресовані різним типам установ.

По-друге, опис шляхів впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР буде здійснено нами з опором на теоретичну новизну попередніх розділів цього дослідження, що і стане умовними критеріями впровадження:

а) тенденційність – виокремлення та систематизація сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість);

б) нормативність – характеристика нормативно-правових джерел, що регулюють забезпечення дотримання вказаних тенденцій; в) виокремлення рівнів управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (макрорівень, мезорівень, мікрорівень, індивідуальний рівень);

в) функціональність – обґрунтування системи ефективного функціонування синергійно-інтегрованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР; критеріїв застосування цифрових освітніх платформ у досліджуваному процесі;

г) цифровізація – узагальнення досвіду цифровізації та гнучких моделей управління освітою майбутніх здобувачів у вищих професійних коледжах КНР;

г) локальність – урахування локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів на прикладі окремих вищих політехнічних коледжів КНР тощо (рис. 3.3).

Отже, перший критерій впровадження досліджуваного китайського досвіду в Україні – тенденційність – із точки зору виокремлених сучасних тенденцій в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація, контрольованість), зазначимо, що вони формують концептуальну основу, з якої варто вибрати елементи для впровадження вказаного досвіду в Україні.

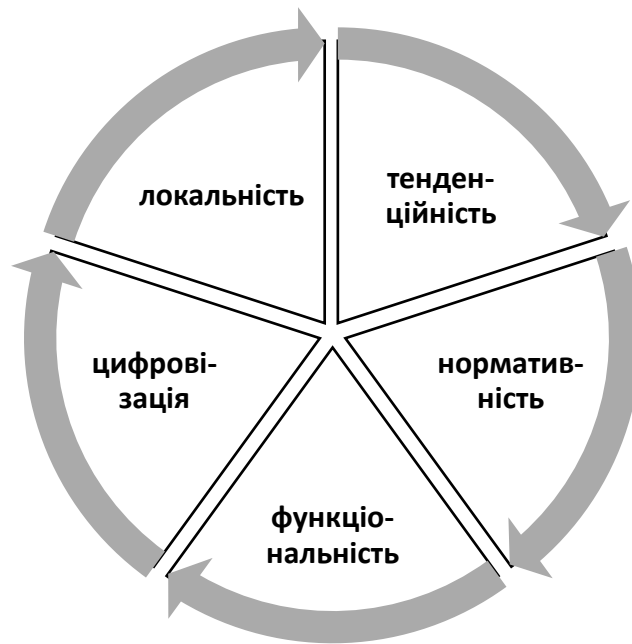

Рис. 3.3. Критерії впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР*

**виокремлено та змодельовано автором*

Тенденції раніше у дослідженні згруповані відповідно до основних функцій управління освітою (планування, організація, мотивація, управління / лідерство, контроль), тобто відповідно до функціонального підходу, однак уточнимо їх обґрунтованість із позиції специфіки фахової передвищої та вищої освіти України:

1. Стратегічність – удосконалення освітніх стратегій, програм, планів, концепцій та нормативно-правової бази фахової передвищої та вищої освіти України; трансформація управління відповідно до сучасних вимог, набуття

менеджерами навичок стратегічного мислення та впровадження інноваційних управлінських концепцій (Павліха та Тоцька, 2019; Сорока, 2023; Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки, 2020; Сурков, 2025; Толмач, 2021; Хоружа, 2017; Matvieieva et al., 2024 та ін.).

2. Диверсифікація – оновлення фінансово-інвестиційної складової шляхом диверсифікації джерел фінансування, максимізації ефективності використання матеріальних та фінансових активів, а також реалізації мережевої політики України, зокрема, оптимізації мережі приватних та регіональних закладів (ЗУ Про вищу освіту, 2014; ЗУ Про освіту, 2017; ЗУ Про фахову передвищу освіту, 2019; Huang Yan et al., 2025 та ін.).

3. Цифровізація управління освітою та процесу навчання майбутніх спеціалістів загалом у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (Паска та Паска, 2024; Сурков, 2025; Ткачук та ін., 2025; Толмач, 2021; Тулашвілі, 2021; Шеломовська, 2021; Шиненко та ін., 2024; Abysova et al., 2023; Fernández et al., 2023; Matvieieva et al., 2024 та ін.).

4. Компетентнізація – організація навчання керівників, науковців та здобувачів закладів фахової передвищої та вищої освіти України на основі компетентнісного підходу, що базується на мотиваційному, позитивно-психоедукаційному, підприємницькому, міжнародному тощо підходах (Марущак, 2023; Островершенко, 2023; Сажієнко, 2017, 2019; Сорока, 2023; Сурков, 2025; Ткачук та ін., 2025; Шиненко та ін., 2024).

5. Контрольованість – посилення зовнішнього та внутрішнього контролю за якістю освіти, насамперед за викладанням та набуттям компетенцій здобувачами закладів фахової передвищої та вищої освіти України (ЗУ Про вищу освіту, 2014; ЗУ Про освіту, 2017; ЗУ Про фахову передвищу освіту, 2019; Ілійчук, 2022).

Ці тенденції впливають як на зовнішнє, так і на внутрішнє, а також вертикальне та горизонтальне освітнє управління, забезпечуючи реалізацію всього спектру управлінських функцій. Їх слід розглядати як критерії при визначенні напрямів впровадження. Отже, управління освітою майбутніх

фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР заслуговує на особливу увагу. У поєднанні з пріоритетом позитивного освітнього менеджменту, Україна могла б прийняти це як цілісний позитивно-психоедукаційний підхід, що особливо важливо, враховуючи необхідність систематичної психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Враховуючи теоретичні обґрунтування тенденцій управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР, виокремлених нами у першому розділі дослідження, та схарактеризованих особливостях вказаного процесу в Україні (підрозділ 3.1), вважаємо за потрібне адаптувати китайські тенденції таким чином: 1) стратегічність – перехід від адміністративно-командної моделі до стратегічної моделі управління, що враховує потреби ринку праці; 2) диверсифікація – розширення джерел фінансування та пільг для працівників; пошук шляхів ефективнішого використання активів; 3) цифровізація – використання власних LMS-платформ замість Google Forms / Drive; запровадження аналізу даних в управлінських рішеннях; 4) компетентнізація – організація спеціалізованої підготовки та перепідготовки, підвищенні кваліфікації з менеджменту; застосування позитивно-психоедукаційного підходу; формування підприємницьких та міжнародних компетентностей; 5) контрольованість – оновлення процедур внутрішньої та зовнішньої оцінки якості освіти, якості викладацького складу та результатів навчання здобувачів фахової передвищої та вищої освіти. Кореляцію (узгодження) сучасних тенденцій управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР та закладів фахової передвищої й вищої освіти України через призму провідних управлінських функцій, представимо таблично (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Кореляція сучасних тенденцій управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР та закладів фахової передвищої й вищої освіти України*

Тенденції управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР	Функції управління	Адаптація китайського досвіду в управлінні освітою у закладах фахової передвищої й вищої освіти України
Стратегічність	Планування	Перехід від адміністративно-командної моделі до стратегічної моделі управління, що враховує потреби ринку праці
Диверсифікація	Організація, забезпечення ресурсами	Розширення джерел фінансування та пільг для працівників; пошук шляхів ефективного використання активів;
Цифровізація	Організація, контроль	Використання власних LMS-платформ замість Google Forms / Drive; запровадження аналізу даних в управлінських рішеннях;
Компетентнізація	Мотивація, організація	організація спеціалізованої підготовки та перепідготовки, підвищенні кваліфікації з менеджменту; застосування позитивно-психоедукаційного підходу; формування підприємницьких та міжнародних компетентностей
Контрольованість	Контроль (оцінка, аналіз)	контрольованість – оновлення процедур внутрішньої та зовнішньої оцінки якості освіти, якості викладацького складу та результатів навчання здобувачів фахової передвищої та вищої освіти

**виокремлено та представлено таблицею автором*

Таким чином, аналіз сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та їх кореляція зі специфікою функціонування закладів фахової передвищої та вищої освіти в Україні показав, що китайський досвід може бути адаптований до українського освітнього ландшафту за умови його структурної та функціональної трансформації відповідно до потреб країни та соціально-економічних викликів. Така трансформація сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських закладів освіти, їх адаптації до світових освітніх тенденцій та ефективнішій підготовці майбутніх спеціалістів.

Другий критерій впровадження досліджуваного китайського досвіду в Україні – нормативність.

Нормативно-правова база управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР має чітку ієрархічну структуру (кодекс, закони, накази, положення, принципи, концепції, програми та плани розвитку). Розробка нормативно-правових документів у сфері освіти є відповідальністю центральних органів влади – Центрального народного уряду Китайської Народної Республіки та Міністерства освіти КНР. Найновіша інформація публікується у «Статистичних бюлетенях розвитку національної освіти» (SBNED, 2021) та «Базі даних національних законів та нормативних актів» (NDLR, 2024). Правовою підставою цієї бази основоположні документи та низка регіональних стандартів нижчої підпорядкованості (підрозділ 1.2 дослідження). Ключовим орієнтиром для України є розробка «Кодексу про освіту» КНР, робота над яким наразі займає значне місце в системі освіти цієї країни. Для порівняння, в Україні немає аналогічного уніфікованого правового акту, і питання його створення наразі не вирішується. Кодифікація освітнього законодавства може стати стратегічним напрямом удосконалення національної нормативно-правової бази в Україні.

Чинна нормативно-правова база в КНР забезпечує академічну доброчесність, набуття цифрових навичок викладачами та обмін викладачами; завдяки легалізації та стандартизації системи управління захищаються права та інтереси абітурієнтів. Усі проаналізовані документи у КНР передбачають перевірку, моніторинг та корекцію ефективності елементів освітнього процесу.

Водночас, незважаючи на ефективність освітнього законодавства КНР, дослідження виявило значні перешкоди на рівні людського фактору, насамперед у впровадженні стандартів та браку правової компетентності управлінського персоналу у вищих політехнічних коледжах КНР. Суттєвими також є виявлені суперечності між «Трудовим законодавством КНР» та «Положенням про академічні ступені КНР», що не узгоджуються з концепцією

подолання бідності шляхом підвищення освітнього рівня населення. Цей урок має пряме застосування в Україні: ефективність нормативно-правового забезпечення залежить не лише від якості документів, а й від рівня правової грамотності всіх учасників освітнього процесу та безпосередньої участі установ у створенні документів.

Отже, рекомендовані шляхи роботи з нормативно-правовою складовою у фаховій передвищій та вищій освіті України на основі впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах:

- забезпечення безпосередньої участі закладів фахової передвищої та вищої освіти України у розробці відповідних нормативно-правових документів (підвищення ефективності нормативно-правових актів);
- систематичний аналіз та усунення внутрішніх суперечностей між нормативно-правовими актами;
- розвиток правових компетентностей управлінського персоналу як умова якісного впровадження освітніх стандартів;
- поширення, доступність та прозорість стандартів серед потенційних заявників на усіх рівнях (закладів фахової передвищої та вищої освіти України, учасників освітнього процесу, роботодавців).

Таким чином, щодо другого критерію впровадження досліджуваного китайського досвіду в Україні – нормативності, то обґрунтовано доцільність адаптації окремих елементів шляхом розробки процесів кодифікації освітнього законодавства, розширення участі закладів фахової передвищої та вищої освіти України у нормативній діяльності, удосконалення механізмів гармонізації нормативно-правових актів, підвищення правової компетенції управлінського персоналу, забезпечення відкритості та доступності освітніх стандартів для всіх зацікавлених сторін. Вказане свідчить, що ефективність нормативно-правового забезпечення управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України залежить не лише від якості правової бази, а й від рівня її практичного впровадження,

правової культури учасників освітнього процесу, ефективності механізмів зворотного зв'язку між державою та закладами освіти.

Третій критерій впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – функціональність.

Основним результатом аналізу китайського досвіду є обґрунтування ефективного функціонування синергійно-інтегрованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, у якій синергетична інтеграція означає саморозвиток кожного компонента системи в логічній інтеграції з іншими. Принцип синергетичної інтеграції проявляється у трьох взаємопов'язаних компонентах: автономія вищих політехнічних коледжів КНР, цифровізація процесів управління та врахування поведінкових та психологічних факторів студентів.

Модель передбачає чотири умовні рівні управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР із вертикальними (зверху вниз та знизу вгору) та горизонтальними зв'язками, що вбачаємо до впровадження в Україні такими шляхами:

1. На макрорівні – шляхом аналітично обґрунтованого формування освітньої політики; моніторингу цифрової якості; стимулювання інновацій засобами ефективного фінансування. Зміст управління на цьому рівні – це державна політика засобами нормативно-правової бази у контекст визначення стратегій розвитку професійної освіти, впровадження цифровізації, реалізації законодавчих реформ.

2. На мезорівні – створення інтегрованих середовищ управління; організація партнерства із промисловістю; функціонування внутрішніх аналітичних систем; взаємодія експертних рад з академічними комітетами. Змістом вказаного є управління закладами фахової передвищої та вищої освіти та їх освітніми програмами; адаптація національних директив до регіональних умов тощо.

3. На мікрорівні – застосування цифрових інструментів підтримки освіти майбутніх спеціалістів; персоналізований моніторинг їхніх результатів; гнучке встановлення плану дій щодо управління освітою майбутніх спеціалістів. Зміст управління на цьому рівні – це оперативне управління освітнім процесом шляхом взаємодії майбутніх спеціалістів та викладачів у цифровому та гнучкому середовищі закладами фахової передвищої та вищої освіти.

4. На індивідуальному рівні – організація самостійного управління освітою майбутніх спеціалістів та цифрового планування індивідуального освітнього шляху; активна участь у процесі зворотного зв'язку. На цьому рівні зміст управління – це безпосереднє управління освітою майбутніми спеціалістами – студентами: розвиток їхніх мотиваційних, адаптивних, саморегуляційних та поведінкових компетентностей.

З метою візуалізації, третій критерій впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – функціональність – представимо таблицею (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Функціональне впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах*

Рівень функціональності управління	Зміст управління	Шляхи функціонального впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах
Макрорівень	Державна політика засобами нормативно-правової бази у контекст визначення стратегій розвитку професійної освіти, впровадження цифровізації, реалізації законодавчих реформ	Шляхом аналітично обгрунтованого формування освітньої політики; моніторингу цифрової якості; стимулювання інновацій засобами ефективного фінансування.
Мезорівень	Управління закладами фахової передвищої та вищої	Створення інтегрованих середовищ управління; організація партнерства із

	освіти та їх освітніми програмами; адаптація національних директив до регіональних умов	промисловістю; функціонування внутрішніх аналітичних систем; взаємодія експертних рад з академічними комітетами.
Мікрорівень	Оперативне управління освітнім процесом шляхом взаємодії майбутніх спеціалістів та викладачів у цифровому та гнучкому середовищі закладами фахової передвищої та вищої освіти	Застосування цифрових інструментів підтримки освіти майбутніх спеціалістів; персоналізований моніторинг їхніх результатів; гнучке встановлення плану дій щодо управління освітою майбутніх спеціалістів.
Індивідуальний рівень	Безпосереднє управління освітою майбутніми спеціалістами – студентами: розвиток їхніх мотиваційних, адаптивних, саморегуляційних та поведінкових компетентностей	Організація самостійного управління освітою майбутніх спеціалістів та цифрового планування індивідуального освітнього шляху; активна участь у процесі зворотного зв'язку.

**виокремлено та укладено таблицею автором*

Горизонтальні зв'язки між рівнями відображають співпрацю між університетами, виробництвом (роботодавцями) та міжнародними партнерами. Інформація про успішність студентів, ефективність програми та потреби в підтримці надається знизу вгору; зверху вниз – стратегічні орієнтири, стандарти та ресурси, що визначають рамки автономії та пріоритети цифрової інтеграції.

Отже, ця чотирирівнева логіка функціонального впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах з її комплексними вертикальними та горизонтальними зв'язками становить найуніверсальнішу основу для України, оскільки вона не прив'язана до конкретної політичної системи, а описує універсальний цикл обміну управлінською інформацією та адаптивними сигналами.

Четвертий критерій впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – цифровізація (від реактивних до проактивних підходів).

Аналіз практики шести вищих політехнічних коледжів КНР (підрозділ 2.3) показав, що цифрові освітні платформи виконують взаємопов'язані функції: моніторинг успіхів майбутніх спеціалістів у режимі реального часу, діагностика процесів навчання, організація та розробка індивідуальних освітніх шляхів, а також координація додаткових допоміжних ресурсів для усунення прогалин у навчанні.

Ключова ідея полягає в переході від реактивного до проактивного управління. Платформи не лише фіксують успіхи постфактум, але й прогнозують ризики, виявляють прогалини та ініціюють втручання. Технологічне ядро складається з інтеграції гетерогенних даних (академічних, поведінкових, психоемоційних, соціально-економічних), аналітики великих даних, алгоритмів штучного інтелекту (графи знань, колаборативна фільтрація) та мобільних екосистем.

Найсучасніші цифрові платформи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР охоплюють повний цикл управління за схемою: «виявлення проблеми → діагностика → втручання → моніторинг результатів», поєднуючи освітню, психологічну та соціально-матеріальну підтримку. Це свідчить про появу цілісної, керованої даними моделі, що виходить за рамки традиційного моніторингу результатів. На рівні окремих українських закладах фахової передвищої та вищої освіти України, для порівняння, цифровізація управління значною мірою не відповідає сучасним стандартам: анкети та документи подаються засобами Google Forms / Google Drive, а не засобами власних LMS-платформи.

Таким чином, пріоритетним критерієм впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах є цифровізація – розробка власних цифрових платформ управління освітою майбутніх спеціалістів із прогностною аналітикою за схемою: «виявлення проблеми → діагностика → втручання → моніторинг результатів» та застосування власних LMS-платформ.

П'ятий критерій впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – локальність – урахування локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів на прикладі окремих вищих політехнічних коледжів КНР.

Здійснене нами порівняння чотирьох вищих політехнічних коледжів КНР показує, що кожен з них є окремим типом взаємодії між освітою, державою та виробництвом, що надає українському досвіду певний перелік альтернатив, а не єдиний шаблон. На основі висновків порівняння вищих політехнічних коледжів КНР у підрозділі 2.3 (PIVTK, 2025; НК, 2025; НВСТ, 2025; НІВТС, 2025) нами укладено табл. 3.6 для виокремлення та систематизації впровадження в Україні китайського локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах. Водночас, нами акцентовано на недоліках вказаного локального досвіду з метою його забезпечення у закладах фахової передвищої та вищої освіти України (табл. 3.7):

Таблиця 3.7

Шляхи та упередження впровадження в Україні локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів на прикладі окремих вищих політехнічних коледжів КНР*

Вищий політехнічний коледж КНР	Рекомендований локальний досвід управління освітою майбутніх спеціалістів	Недоліки досвіду, котрих варто уникати
Піндіншанський вищий політехнічний коледж (PIVTK, 2025)	Найглибша корпоративно-промислова інтеграція: промисловий засновник фактично формує освітнє середовище; майже повна інтеграція виробничої та освітньої інфраструктури	Обмеження кар'єрної мобільності випускників з причини вузької галузевої спеціалізації
Хенанський транспортний професійно-технічний коледж (НВСТ, 2025)	Поєднання державного управління в цьому секторі, внутрішнього контролю якості та прямого набору персоналу із транспортного сектору; один з найвищих рівнів працевлаштування випускників	Висока відповідність стратегічним потребам держави у транспортному секторі (електротранспорт, інфраструктура).
Хенанський промисловий професійно-технічний	Флагманська провінційна модель: інтеграція освіти та виробництва засобами системи галузевих консорціумів; найвищий ступінь	Потребує розвиненої мережі промислових партнерів та координаційних структур.

коледж (НК, 2025)	міжнародної відкритості (окремий інститут міжнародної освіти)	
Хенанський вищий політехнічний коледж (НІВТС, 2025)	Найкомплексніша та стійка модель: державна підтримка, міжнародна інфраструктура, інноваційна екосистема, партнерство з дослідницькими установами; близькість до сучасного, інноваційного політехнічного центру	Найвища інтенсивність використання ресурсів вимагає зрілої науково-технологічної політики для регіону.

**виокремлено та укладено таблицею автором*

Таким чином, упровадження в Україні китайського локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – це урахування того, що унікальність китайських моделей досліджуваного процесу полягає не лише у високому рівні практичної освіти, а й, перш за все, у системній інтеграції держави з промисловістю: вищі політехнічні коледжі стають складовою економічної, виробничої та інноваційної інфраструктури регіону. На відміну від багатьох європейських, зокрема українських, моделей, у яких взаємодія з роботодавцями має консультативний або епізодичний характер, китайські моделі характеризуються системною, багаторівневою та інституціоналізованою участю промислових партнерів у формуванні освітньої політики, змісту навчальних програм, практичної бази та механізмів працевлаштування. Водночас, переважно, моделі управління освітою майбутніх спеціалістів зосереджені на внутрішньому ринку праці КНР, що обмежує міжнародну мобільність іноземних студентів. Зазначене є застереженням для імплементації ідентичного китайського досвіду: під час впровадження механізмів інтеграції з виробництвом необхідно одночасно підтримувати фокус на європейському освітньому просторі та академічній мобільності.

На основі порівняння китайського досвіду із сучасними тенденціями та особливостями управління освітою майбутніх спеціалістів в українських ЗФПО та ЗВО (підрозділ 3.1), визначених вище критеріїв ефективності такого процесу, було визначено сім пріоритетних напрямів впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих

політехнічних коледжах: 1) стратегія управління та кодифікація нормативно-правової бази; 2) збалансована автономія закладів освіти; 3) цифровізація управління на основі власних платформ; 4) дуальна освіта, тобто системна інтеграція освіти з виробництвом; 5) компетентнісна підготовка / перепідготовка, підвищення кваліфікації керівників та позитивно-психоедукаційний підхід; 6) пріоритетність якості освіти засобами посиленого контролю; 7) адаптивність та міжнародна інтеграція.

Кожен напрям супроводжується конкретними рекомендованими діями.

Так, перший напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – стратегія управління та кодифікація нормативно-правової бази – передбачає такі рекомендації:

1. Закріпити перехід від адміністративно-командної моделі до стратегічної моделі управління, що враховує потреби суспільства та ринку праці України.
2. Ініціювати професійну дискусію щодо доцільності розробки єдиного «Освітнього кодексу» за зразком КНР.
3. Створити інституційні стратегічні документи з вимірюваними цілями та показниками ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

Другий напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – збалансована автономія закладів освіти. Китайський досвід висвітлює специфічний тип автономії, що поєднує централізацію (державне планування на макрорівні, стратегічне лідерство, регулювання) із децентралізацією (реагування на потреби ринку, інновації, партнерство) під державним контролем. У випадку України рекомендується таке:

1. Розширення автономії ЗФПО та ЗВО у розробці освітніх програм, стратегій розвитку та взаємодії з роботодавцями, зберігаючи при цьому державне регулювання.

2. Врахувати занепокоєння, викликані китайським досвідом: надмірна політична залежність обмежує свободу самоврядування, тому автономію слід закріпити, особливо в академічній діяльності.

Цифровізація управління на основі власних платформ – третій напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – охоплює такі рекомендації:

1. Створити власні платформи LMS замість фрагментарного використання зовнішніх сервісів (Google Forms / Google Drive).

2. Впровадити прогностичну аналітику управління освітою майбутніх спеціалістів: прогнозування ризиків, діагностику прогалин та своєчасне втручання.

3. Створити єдину систему управлінської аналітики управлінням освітою майбутніх спеціалістів, що інтегрує дані про освітній процес, ресурси та результати.

Дуальна освіта, тобто системна інтеграція освіти з виробництвом – четвертий напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах. Він передбачає такі рекомендації:

1. Перехід від консультативної до інституціоналізованої участі роботодавців у формуванні змісту освітніх програм та практичної бази майбутніх спеціалістів.

2. Створення галузевих рад та навчально-виробничих кластерів (за моделлю консорціуму ХППТК).

3. Розвиток дуальної освіти для тісного зв'язку теоретичної освіти з практичними компетенціями та сприяння мобільному працевлаштуванню випускників.

П'ятий напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – компетентнісна підготовка / перепідготовка, підвищення кваліфікації

керівників та позитивно-психоедукаційний підхід. Щоб його реалізувати, рекомендовано:

1. Впровадження програм професійного розвитку (підготовка / перепідготовка, підвищення кваліфікації) керівників для удосконалення навичок ухвалення стратегічних рішень, роботи з аналітичними даними, управління змінами тощо.

2. Адаптація позитивно-психоедукаційного підходу, тобто організації системної психологічної підтримки та позитивного освітнього менеджменту.

3. Розвиток підприємницьких та міжнародних компетентностей учасників освітнього процесу у ЗФПО та ЗВО України.

Шостий напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – пріоритетність якості освіти засобами посиленого контролю, для чого рекомендовано:

1. Оновити процедури оцінювання освітніх програм, якості викладацького складу та результатів навчання майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України.

2. Використовувати багатокритеріальні системи оцінювання, що інтегрують кількісні та якісні параметри ефективності здобуття освіти майбутніми спеціалістами та надання відповідних освітніх послуг.

3. Підвищити важливості оцінок роботодавців (особливо місцевих показників працевлаштування випускників).

Сьомий напрям впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах – адаптивність та міжнародна інтеграція. З цією метою рекомендовано:

1. Удосконалення процесу забезпечення адаптивності у кризових ситуаціях (якісна організація дистанційного навчання та психологічної підтримки).

2. Інтеграція ефективних міжнародних практик управління державною освітою, зокрема стратегічного планування для ЗФПО та ЗВО України.

3. Збереження фокусу на європейському освітньому просторі та академічній мобільності майбутніх спеціалістів.

Таким чином, аналіз досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР дозволив визначити сім пріоритетних, взаємопов'язаних напрямів впровадження цього досвіду в Україні. Їх впровадження сприятиме підвищенню ефективності управління освітою та конкурентоспроможності української системи професійної освіти як у ЗФПО, так і у ЗВО.

Щоб виокремлені напрями не залишалися лише деклараціями, а закріплювалися інституційно, вважаємо за доцільне рекомендувати впровадження у ЗФПО та ЗВО України восьми взаємопов'язаних компонентів механізму ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду (підрозділ 2.2). Вони забезпечують концептуальну адаптацію до сучасних тенденцій та консолідацію з конкретними процедурами управління освітою майбутніх спеціалістів, засобами реалізації та регуляторними рішеннями:

1. Формування регуляторного середовища ЗФПО та ЗВО України: розробка стратегічних документів із цільовими орієнтирами; стандартизація процедур усіх напрямів та аспектів управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України; створення договірних форм відповідальності за результатами та показники ефективності досліджуваного процесу.

2. Організаційна реструктуризація управління освітою у ЗФПО та ЗВО України: перехід до адаптивніших моделей управління освітою майбутніх спеціалістів; розподіл управлінських функцій між рівнями управління цим процесом; створення та контроль роботи тимчасових проєктних груп та інструментів горизонтальної координації управління освітою майбутніх спеціалістів.

3. Створення інтегрованого цифрового середовища – єдиної системи управлінської аналітики, передусім прогнозування та сценарного моделювання, автоматизованого моніторингу ключових показників якості управління освітою майбутніх спеціалістів.

4. Управління якістю освіти шляхом функціонування багатокритеріальної системи оцінювання (кількісні та якісні параметри) та механізмів стимулювання ефективного використання ресурсів управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України.

5. Інституціоналізація взаємодії ЗФПО та ЗВО України із партнерами шляхом укладання довгострокових угод, реалізації спільних освітніх програм, забезпечення інструментів зворотного зв'язку з роботодавцями щодо якості освіти.

6. Побудова та підтримка індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх спеціалістів: створення та функціонування системи підтримки студентів; здійснення персоналізованого планування освіти майбутніх спеціалістів; своєчасне виявлення освітніх проблем та коригувальні дії.

7. Розвиток управлінського потенціалу ЗФПО та ЗВО України: впровадження програм професійного розвитку для освітніх менеджерів; організація середовища для обміну управлінськими практиками та набуття навичок роботи в динамічних системах.

8. Побудова замкнутого циклу управління освітою у ЗФПО та ЗВО України шляхом безперервного збору, аналізу та використання інформації про перебіг та результати освіти майбутніх спеціалістів; здійснення регулярної оцінки ефективності освіти майбутніх спеціалістів; швидке реагування на відхилення та адаптація рішень щодо досліджуваного процесу.

Таким чином, виокремлені механізми (формування регуляторного середовища, організаційна реструктуризація управління освітою, створення інтегрованого цифрового середовища, управління якістю освіти; інституціоналізація взаємодії із партнерами; побудова та підтримка індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх спеціалістів; розвиток

управлінського потенціалу; побудова замкнутого циклу управління освітою у ЗФПО та ЗВО України) ефективного функціонування в Україні моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду створюють адаптивне управлінське середовище, здатне ефективно реагувати на сучасні виклики та забезпечувати сталий розвиток системи професійної освіти.

Водночас, узагальнення та порівняльний аналіз дозволив визначити такі проблеми та обмеження впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, котрі необхідно враховувати на етапі планування:

1. Інституційна невідповідність статусів: пряме перенесення моделей неможливе із причини різних статусів ЗФПО та ЗВО в Україні та вищих політехнічних коледжів КНР, тому необхідна вибіркова адаптація.

2. Політична залежність від автономії: двовладдя у вищих політехнічних коледжах КНР та його політичне домінування обмежують прозорість – цей елемент не підлягає запозиченню.

3. Розрив між нормами та впровадженням, адже навіть ефективно регулювання гальмується людським фактором та браком правової компетентності керівників, тому необхідна спеціальна підготовка освітніх менеджерів.

4. Ресурсоємність, що полягає у такому: найрозвиненіші моделі управління освітою майбутніх спеціалістів вимагають значних ресурсів та зрілої науково-технічної політики у певному регіоні України.

5. Обмежена мобільність у китайському варіанті управління освітою майбутніх спеціалістів, адже надмірна галузева спеціалізація обмежує кар'єру та міжнародну мобільність випускників.

Однак, зазначених проблем та обмежень впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, вважаємо, можна оминати наступним чином:

1. Врахувати та дотримуватися п'яти виокремлених нами тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (стратегічність, диверсифікація, цифровізація, компетентнізація та контрольованість) як основ для вибору компонентів впровадження.

2. Звернутися до різних елементів досвіду для різних типів установ (ЗФПО – практичне навчання та ринкові зв'язки; ЗВО – автономія та міжнародна інтеграція).

3. Надати у ЗФПО та ЗВО України пріоритету розвитку власних цифрових платформ управління та освіти з використанням прогностичної аналітики.

4. Закріпити запозичені елементи китайського управління освітою майбутніх спеціалістів за допомогою восьмиелементного механізму впровадження описаного вище, доповнюючи його замкнутим циклом управління.

5. Поєднувати державне регулювання зі справжньою інституційною автономією та розвитком правових компетенцій керівників ЗФПО та ЗВО України.

Таким чином, сучасна система управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР характеризується поєднанням гібридних моделей управління, цифрової трансформації та освітніх платформ, що базуються на даних. Цифрові платформи дозволяють перейти від реактивного до проактивного управління, а інтеграція аналітики великих даних, штучного інтелекту та мобільних екосистем створює цілісну багаторівневу модель. Водночас досліджувана система потребує подальшого вдосконалення для підвищення інституційної автономії, посилення ролі академічних кіл та гармонізації управлінських підходів.

У випадку України найадаптивнішими принципами управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО із прикладу китайського досвіду є: чотирирівнева логіка управління з комплексними взаємозв'язками; принцип синергетичної інтеграції автономії, цифровізації та поведінкових факторів;

інституціоналізована інтеграція з виробництвом; позитивний психоосвітній підхід; та кодифікація та гармонізація нормативно-правової бази. Однак, елементи політичного дуалізму влади та зосередженість виключно на внутрішньому ринку праці не можуть бути запозичені.

Узагальнення шляхів впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР на основі результатів порівняльного аналізу дозволило нам:

1. Систематизувати ключові моменти порівняння, що визначають рамки та формат адаптації у ЗФПО та ЗВО України досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР на основі визначених критеріїв (статус закладу освіти; структура адміністрації закладу освіти; зв'язок із виробництвом; цифровізація управління освітою майбутніх спеціалістів; стратегічна орієнтація в управлінні освітніми програмами).

2. Визначити критерії впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР: тенденційність, нормативність, функціональність, цифровізація, локальність. Зокрема, обґрунтовано: а) кореляцію (узгодження) сучасних тенденцій управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР та закладів фахової передвищої й вищої освіти України через призму провідних управлінських функцій; б) чотирирівневу логіку функціонального впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах з її комплексними вертикальними та горизонтальними зв'язками, що становить найуніверсальнішу основу для України, оскільки вона не прив'язана до конкретної політичної системи, а описує універсальний цикл обміну управлінською інформацією та адаптивними сигналами; в) шляхи та упередження впровадження в Україні локального досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів на прикладі окремих вищих політехнічних коледжів КНР.

3. Визначити сім пріоритетних напрямів впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах: 1) стратегія управління та кодифікація нормативно-правової бази; 2) збалансована автономія закладів освіти; 3) цифровізація управління на основі власних платформ; 4) дуальна освіта, тобто системна інтеграція освіти з виробництвом; 5) компетентнісна підготовка / перепідготовка, підвищення кваліфікації керівників та позитивно-психоедукаційний підхід; 6) пріоритетність якості освіти засобами посиленого контролю; 7) адаптивність та міжнародна інтеграція. Кожен напрям супроводжується конкретними рекомендованими діями.

4. Виокремити взаємопов'язані компоненти механізму ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду, що забезпечують концептуальну адаптацію досвіду КНР до сучасних тенденцій управління освітою в Україні та консолідацію з конкретними процедурами управління освітою майбутніх спеціалістів, засобами реалізації та регуляторними рішеннями: а) формування регуляторного середовища; б) організаційна реструктуризація управління освітою; в) створення інтегрованого цифрового середовища; г) управління якістю освіти; ґ) інституціоналізація взаємодії із партнерами; д) побудова та підтримка індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх спеціалістів; е) розвиток управлінського потенціалу; є) побудова замкнутого циклу управління освітою у ЗФПО та ЗВО України.

5. Визначити проблеми та обмеження впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, котрі необхідно враховувати на етапі планування: інституційна невідповідність статусів. Водночас окреслено шляхи упередження зазначених проблем та обмежень впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України.

Зроблено висновок, що ефективна реалізація цих напрямів залежить не від механічного перенесення китайських практик, а від їх адаптації до

українського нормативно-правового, соціально-економічного та євроінтеграційного контекстів. Запропоновані рекомендації спрямовані на модернізацію управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, посилення його стратегічної спрямованості, практикоорієнтованого підходу, цифрової зрілості та відповідності сучасним викликам у розвитку суспільства та ринку праці.

Висновки до третього розділу

Проаналізовано особливості управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Вибірку ЗФПО та ЗВО України для аналізу досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів здійснено з позиції наявності у переліку надання ними освітніх послуг підготовки майбутніх спеціалістів, аналогічно сферам будівельників та автомобілістів, яких готують у досліджуваних вищих політехнічних коледжах КНР. В Україні – це спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія», J8 «Автомобільний транспорт», аналог у КНР – «Цивільне будівництво» / «Технології будівельної інженерії» та «Автомобільна інженерія» / «Технології транспортних засобів» на нових джерелах енергії.

Виокремлено сучасні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Здійснено порівняльний аналіз особливостей компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України за даними їх офіційних сайтів, орієнтуючись на узагальнену, через призму китайського досвіду, архітектуру органів управління.

Встановлено, що управління освітою у ЗФПО України зосереджено, насамперед, на забезпеченні практичної підготовки спеціалістів, швидкому реагуванні на потреби ринку праці та розвитку практичних професійних компетентностей. Управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗВО України, навпаки, характеризується більшою автономією, стратегічною спрямованістю,

інтеграцією з європейським освітнім простором, зосередженістю на розвитку людського капіталу та науково-прикладного потенціалу. Встановлено, що ефективність управління освітою майбутніх спеціалістів в Україні значною мірою залежить від здатності закладів освіти поєднувати державне регулювання з автономією управлінських рішень, забезпечувати відповідність освіти сучасним соціально-економічним викликам, інтегрувати інноваційні та міжнародні освітні практики у професійну освіту кандидатів.

Виокремлено критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України. Узагальнення шляхів впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР на основі результатів порівняльного аналізу дозволило: 1) систематизувати ключові моменти порівняння, що визначають рамки та формат адаптації у ЗФПО та ЗВО України зазначеного досвіду; 2) визначити критерії впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР; обґрунтувати кореляцію (узгодження) сучасних тенденцій управління освітою майбутніх фахівців у вищих політехнічних коледжах КНР та ЗФПО, ЗВО України через призму провідних управлінських функцій; 3) визначити сім пріоритетних напрямів впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах; 4) виокремити взаємопов'язані компоненти механізму ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів із дослідженого китайського досвіду, що забезпечують концептуальну адаптацію досвіду КНР до сучасних тенденцій управління освітою в Україні та консолідацію з конкретними процедурами управління освітою майбутніх спеціалістів, засобами реалізації та регуляторними рішеннями; 5) визначити проблеми та обмеження впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, котрі необхідно враховувати на етапі планування.

Зроблено висновок, що ефективне впровадження виокремлених напрямів залежить не від механічного перенесення китайського досвіду

управління освітою майбутніх спеціалістів, а від їх адаптації до українського регуляторного, соціально-економічного та євроінтеграційного контексту. Укладені рекомендації спрямовані на модернізацію управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО в Україні, посилення її стратегічної спрямованості, практикоорієнтованого підходу, цифрової зрілості та узгодження із сучасними викликами розвитку суспільства та ринку праці.

Основні наукові положення, результати та додаткові матеріали до першого розділу дослідження оприлюднено у таких публікаціях автора: [52], [84], [224], [225], [260].

ВИСНОВКИ

У результаті аналізу теоретичних ідей, порівняння та узагальнення ефективного досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР із метою їх конструктивного використання у закладах фахової передвищої та вищої освіти України зроблено такі висновки:

1. На основі аналізу стану розробленості проблеми у педагогічній теорії та практиці виокремлено сучасні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: стратегічність – удосконалення освітніх стратегій, програм, планів, концепцій, нормативно-правової бази управління освітою; диверсифікація – оновлення фінансово-інвестиційного складника управління освітою; цифровізація управління освітою та загалом освіти майбутніх спеціалістів; компетентнізація – організація компетентнісної підготовки управлінців, науково-педагогічних працівників та здобувачів ЗВО на засадах мотиваційного, позитивно-психоедукаційного, підприємницького, міжнародного та ідейно-політичного підходів; контрольованість – посилення зовнішнього та внутрішнього контролю за якістю освіти. Результати сучасних досліджень умовно згруповано та схарактеризовано відповідно до основних функцій управління освітою: планування, організація, мотивація, керівництво, контроль.

Схарактеризовано нормативно-правову базу, що регулює дотримання сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР (із точки зору ієрархічності: кодекси, закони, розпорядження, положення, правила, концепції, програми та плани розвитку тощо). Значуще місце посідає нині розроблення «Кодексу про освіту» КНР. Для порівняння, в Україні аналогічного нормативу немає.

Уточнено ключові поняття дослідження: «освіта», «система освіти», «вища освіта у КНР», «управління освітою», «управління вищою освітою у КНР», «вищі політехнічні коледжі КНР», «майбутні спеціалісти у вищих політехнічних коледжах КНР», «управління освітою майбутніх спеціалістів у

вищих політехнічних коледжах КНР» тощо. Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР тлумачено як інтегровану систему планування, організації, мотивування, керування та контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти певної спеціальності згідно із академічною програмою, орієнтованою на практичні компетенції.

2. Узагальнено структуру моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Зокрема, охарактеризовано досвід застосування цифровізації та гнучких моделей управління освітою майбутніх здобувачів у вищих політехнічних коледжах КНР. Виокремлено чотири умовних рівні системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: макрорівень, мезорівень, мікрорівень, індивідуальний рівень.

Схарактеризовано структуру та компоненти синергійно-інтегрованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, де синергійно-інтеграційність – саморозвиток кожного компонента вказаної системи у логічному взаємозв'язку. Характерною рисою цієї моделі є створення єдиної, багаторівневої системи, в якій кожен рівень взаємодіє з іншими, утворюючи постійний обмін інформацією та адаптаційними сигналами для підвищення ефективності та персоналізації освітнього процесу. Очікуваним результатом функціонування цієї системи є комплексне підвищення якості освіти майбутніх спеціалістів, адаптивності освітніх програм до потреб ринку праці, зміцнення автономії закладів освіти, оптимізація цифрових процесів управління та активізація поведінкової участі студентів у освітньому процесі.

Виокремлено етапи трансформації моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: 1) перехід від жорстко централізованої форми управління до децентралізованої багаторівневої моделі; 2) удосконалення організаційно-інституційної форми управління; 3) перехід до партнерської форми управління освітою майбутніх спеціалістів; 4) становлення цифрової форми управління освітою; 5) застосування

інноваційно-орієнтованих та стратегічних форм та методів управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. Вказані етапи відображають системне вдосконалення форм та методів управління.

Уточнено цілісний механізм ефективного функціонування схарактеризованої моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: формування регуляторного середовища ефективного функціонування; організаційне перепроєктування внутрішнього середовища закладів освіти; створення інтегрованого цифрового середовища управління; застосування сучасних інструментів управління результативністю освіти майбутніх спеціалістів; інституціоналізація взаємодії із зовнішніми партнерами; впровадження інструментів підтримки індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх спеціалістів; розвиток управлінського потенціалу; побудова замкненого циклу управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

3. Здійснено порівняльний аналіз сучасного стану управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, у закладах фахової передвищої та вищої освіти України. Описано компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів конкретних закладів освіти КНР та України.

Узагальнений порівняльний аналіз сутності, переваг та недоліків компонентів моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР дозволив зробити висновки, що їх ключовою характеристикою є високий рівень інтеграції освітнього процесу з реальним сектором економіки, державним галузевим управлінням та виробничими структурами. Порівнянням чотирьох моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР доведено, що кожна з них є окремим типом взаємодії між освітою, державою та виробництвом; унікальність китайських моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах полягає не лише у високому рівні практичної підготовки, але й, насамперед, у системній інтеграції держави із промисловим

сектором. Виявлено, що аналізовані моделі переважно орієнтовані на внутрішній ринок праці КНР, що певною мірою обмежує міжнародну професійну мобільність іноземних студентів.

Виокремлено сучасні тенденції та критерії ефективності управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України. Проаналізовано особливості компонентів моделей управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України за кожним із виокремлених критеріїв. Констатовано, що спостерігається чітка диференціація управлінських підходів залежно від профілю закладу, що зумовлює варіативність моделей управління.

4. Розроблено рекомендації щодо впровадження у закладах фахової передвищої та вищої освіти України досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР: 1) систематизувати ключові моменти порівняння, що визначають рамки та формат адаптації у ЗФПО та ЗВО України китайського досвіду на основі визначених критеріїв (статус закладу освіти; структура адміністрації закладу освіти; зв'язок із виробництвом; цифровізація управління; стратегічна орієнтація в управлінні освітніми програмами); 2) визначити критерії впровадження в Україні досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних закладах КНР: тенденційність, нормативність, функціональність, цифровізація, локальність, для чого обґрунтовано кореляцію китайських тенденцій через призму провідних управлінських функцій управління освітою майбутніх спеціалістів в Україні; 3) визначити сім пріоритетних напрямів впровадження в Україні китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів: стратегія управління та кодифікація нормативно-правової бази; збалансована автономія закладів освіти; цифровізація управління на основі власних платформ; дуальна освіта, тобто системна інтеграція освіти з виробництвом; компетентнісна підготовка / перепідготовка, підвищення кваліфікації керівників та реалізація позитивно-психоедукаційного підходу; пріоритетність якості освіти засобами посиленого контролю; адаптивність та міжнародна інтеграція; 4) виокремити взаємопов'язані компоненти механізму

ефективного функціонування моделі управління освітою майбутніх спеціалістів дослідженого китайського досвіду, що забезпечують концептуальну адаптацію досвіду КНР до сучасних тенденцій управління освітою в Україні; 5) визначити проблеми та обмеження впровадження зазначеного китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, котрі необхідно враховувати на етапі планування (інституційна невідповідність статусів, адже пряме перенесення моделей неможливе із причини різних статусів ЗФПО та ЗВО в Україні та вищих політехнічних коледжів КНР, тому необхідна вибіркова адаптація; політична залежність від автономії: двовладдя у вищих політехнічних коледжах КНР та його політичне домінування обмежують прозорість, тому цей елемент не підлягає запозиченню; розрив між нормами та впровадженням; ресурсоемність; обмежена мобільність у китайському варіанті управління). Окреслено шляхи упередження зазначених проблем та обмежень впровадження китайського досвіду управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України.

Наголошено, що ефективна реалізація цих рекомендацій залежить не від механічного перенесення китайських практик, а від їх адаптації до українського нормативно-правового, соціально-економічного та євроінтеграційного контекстів. Запропоновані рекомендації спрямовані на модернізацію управління освітою майбутніх спеціалістів у ЗФПО та ЗВО України, посилення його стратегічної спрямованості, практикоорієнтованого підходу, цифрової зрілості та відповідності сучасним викликам у розвитку суспільства та ринку праці.

Перспективами подальших досліджень вважаємо вивчення специфіки взаємодії між закладами освіти та роботодавцями, а також можливостей спеціальної адаптації саме цифровізації управлінських практик китайського досвіду до системи вищої освіти України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балановська, Т. І., & Яньцзя, Ч. (2023). Управління якістю освітніх послуг закладу вищої освіти: досвід України та Китайської Народної Республіки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*, 8, 1. 339–345.
2. Бурлаєнко, О., & Драч, І. (2025). Розвиток відкритої освіти у закладах вищої освіти як наукова проблема вітчизняних і зарубіжних досліджень. *Educational Sciences*, 33 (62). 92–111.
3. Ван Хунмін. (2024). Політехнічні коледжі в системі професійної освіти Китайської Народної Республіки. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*, 4. 123–126.
4. Величко, Я. (2022). Сучасні тенденції розвитку системи вищої освіти Китаю. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України.
5. Вінниченко, А. (2025). Digital humanities у підготовці фахівців: західний досвід інституціоналізації та адаптивні інновації у ЗВО. *Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць*, 34 (63). 12–28.
6. Вінник, Т. О. (2021). Впровадження інноваційних технологій викладання у вищій освіті. *Information Technologies in Education*, 49. 61–72. <https://doi.org/10.14308/ite000752>
7. ВСП «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури». (2025). О.С. <https://kkti.edu.ua/>
8. ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій ОНУ імені І. І. Мечникова». (2025). О.С. <https://okkt.od.ua/>
9. Герасименко, Ю. (2025). Інноваційне управління ЗВО в умовах воєнного стану: шляхи удосконалення та адаптації. *Наукові інновації та передові технології*, 7 (47).

10. Говоров Є., & Шульга О. (2023). Аналіз стану професійної освіти України в умовах сьогодення. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*, 24 (180). 3–9.
11. Гораш, К. (2023). Інноваційна діяльність як пріоритетний напрям розвитку закладу вищої освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 23, 1. 50–60. [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.50-60](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.50-60)
12. Гречаник, Н. І., & Рень Гоюань. (2024). Нормативний супровід розвитку вищої професійної освіти і функціонування вищих професійних коледжів у Китайській Народній Республіці. *Актуальні питання у сучасній науці*, 8 (26). 914–931.
13. Гриньова, М., Бунецька, І., & Кононец, Н. (2025). Професійна підготовка бакалаврів електронної інформатики та технологій: особливості китайської системи освіти [Professional training of bachelors of electronic information and technologies: peculiarities of the chinese educational system]. *Витоки педагогічної майстерності*, (36), 32–38. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.36.339367>
14. Гриньова, М., Кононец, Н., Жданова-Неділько, О., & Павліш, І. (2024). Сучасні напрями реалізації інноваційного управління закладами освіти. *Витоки педагогічної майстерності*, 33. 50–58.
15. Добрянська, Н. В. (2024). Класифікація механізмів публічного управління освітою. Механізми публічного управління. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*, 35 (74), 1. 85–90.
16. Драч, І., Петроє, О., Бородієнко, О., Приходькіна, Н., Регейло, І., Саюк, М., & Слободянюк, О. (2024). Дослідницькі університети та відкрита наука: інноваційні підходи до управління. Монографія. 201.
17. Загородня, А. А. (2022). Соціальна антропологія в контексті освіти та виховання особистості (друга половина ХІХ століття) як чинник сучасних освітніх змін. *Наука і техніка сьогодні*, 11 (11). 95–106.

18. Завидівська, Н., & Завидівська, О. (2017). Сучасні тенденції у теорії та методиці формування культури здоров'я майбутніх менеджерів управління персоналом. *Український педагогічний журнал*, 4. 145–151.
19. Закон України «Про вищу освіту» (2014). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
20. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
21. Захорольська, В. М. (2022). Управління освітою в Україні: сутність, основні поняття і характеристики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*, 33 (72), 3. 69–75.
22. Ілійчук, Л. В. (2022). Сучасні стандарти та показники оцінювання якості вищої освіти в Україні. *Науковий журнал Хортицької національної академії*, 2 (7). 47–59.
23. Іщенко І., Кононець Н., Жданова-Неділько О., Большая О. Теоретико-методологічні засади майстерності прийняття управлінських рішень. Витоки педагогічної майстерності. 2024. Вип. 34. С. 100–105. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2024.34.318053>
24. Каленський, А. А. Концептуальні засади екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній (професійно-технічній) освіті. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 1 (48). 87–94.
25. Калініна, Л., Калініна, Г. Тенденції управління закладами освіти. *Директор школи*. 2017. № 15–16 (807–808). С. 95–105.
26. Карбовська, Л. О., Гончаренко, М. Ф. (2023). Основні теоретичні підходи до державного регулювання сфери освіти. *Розвиток механізмів публічного управління в контексті реалізації євроінтеграційного вектора України*, 11 (11). 95–106.
27. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. О.С. (2026) URL: https://kneu.edu.ua/en/University_en/

28. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. (2026). *Інформаційно-обчислювальний центр університету*. URL: <https://knu.ua/ua/>
29. Коваль, Г., Попіль, Ю. (2021). Державне управління якістю вищої освіти України в умовах модернізації: проблеми та шляхи удосконалення. *Актуальні проблеми державного управління*, 12 (11). 99–116.
30. Колосок А. М. (2024). Менеджмент та маркетинг у сфері освіти. *Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення*, 4. 32–44.
31. Круглов, В. (2025). Публічно-приватне партнерство як інструмент інноваційного управління вищою освітою. *Управління освітою*, 1 (31). 5–16.
32. Кучер, В., & Рожнова, Т. (2023). Застосування інновацій у процесі організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти. *Український педагогічний журнал*, 3. 155–162.
33. Леснікова, М. В. (2025). Порівняльний аналіз освітньої статистики у сфері фахової передвищої освіти країн ЄС та України. *Фахова передвища освіта*, 3. 82–93.
34. Лютіков, П. С., & Приймаченко, Д. В. (2022). Фахова передвища освіта як об'єкт публічного адміністрування. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 6. 134–138.
35. Мазурок, Т. Л. (2024). Застосування засобів штучного інтелекту для підвищення адаптивних властивостей систем управління навчанням. *Штучний інтелект у науці та освіті (AISE 2024)*. 165–169.
36. Максименко, О. (2023). Інновації в управлінні шкільною освітою у глобалізованому світі. *Український педагогічний журнал*, 4. 32–44.
37. Марущак, О. М. (2023). Поняття компетентності у педагогічній діяльності. *Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал*, 11. 97–108.
38. Мирончук, Н. (2026). Підготовка майбутніх докторів філософії до викладацької діяльності у закладах вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*, 1 (59). [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1\(59\)-1129-1140](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1(59)-1129-1140)

39. Михалюк, А. М. (2023). Edutainment як сучасна інноваційна технологія. *Scientific notes of Junior Academy of Sciences of Ukraine*, 1 (26). 72–79. <https://doi.org/10.51707/2618-0529-2023-26-09>
40. Мозговий, В. Л. (2025). Наукоємність сучасної лекції: від традицій – до інновацій. *Імідж сучасного педагога*. 34–37. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-5\(224\)-27-33](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-5(224)-27-33)
41. Нагаєв В. М., Герлянд Т. М., Кускова С. В. (2023). Технологічні засади формування професійної культури менеджерів в умовах творчого освітнього середовища. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*, 11(17), 950–964. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)-950-964](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17)-950-964)
42. Нагаєв В. М., Герлянд Т. М. (2022). Технологічні основи організації наскрізного та дуального навчання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців лісового господарства. *Перспективи та інновації науки: електронне фахове видання. Серія: Педагогіка*. 7(12). 270–285. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7\(12\)-271-285](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-7(12)-271-285)
43. Нагаєв В., Суска А., Кускова С. (2022). Формування екологічної компетентності фахівців лісового господарства в умовах використання SMART-технологій управління освітнім процесом. *Імідж сучасного педагога*. 3 (1202), 13 –21. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1\(202\)](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1(202))
44. Нагорняк, С. (2022). Інноваційні тенденції розвитку сучасної педагогічної освіти. *Наукові інновації та передові технології*, 9 (11). [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-9\(11\)-158-166](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-9(11)-158-166)
45. Наливайко, О., & Наливайко, Н. (2024). Освіта в КНР: виклики та перспективи ХХІ століття. *Освітній дискурс*, 47, 4. 73–83.
46. Наливайко, Н. А., Наливайко, О. О., Харченко, А. О., & Мкртчян, О. А. (2022). Нормативно-правове забезпечення освіти у КНР. *Всеукраїнська науково-практична конференція з нагоди 50-річчя від початку підготовки психологів у Харківському університеті*. 179–183.
47. Немченко, С. Г., Крижко, В. В., Боднар, О. С., Радул, В. В., Старокожко, О. М., & Кондратенко, Ю. І. (2022). Управління закладом освіти:

Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ. 506.

48. Нестерова, К. С., & Осипова, Л. А. (2025). Модернізація управління ефективністю вищої освіти: основні виклики та тенденції. *Управління змінами та інновації*, 13. 98–101.

49. Нікітенко, В. О., Метеленко, Н. Г., Воронкова, В. Г., & Васильчук, Г. М. Концепція трансформації освітньої парадигми, орієнтованої на потреби та освіту «впродовж всього життя». *Humanities Studies*. 2023. №14 (91). 93-101.

50. Ніколаєнко, С., Шинкарук, В., Ковальчук, В., & Кочарян, А. (2017). Використання Big Data в освітньому процесі сучасного університету. *Інформаційні технології та навчальні засоби*, 60 (4). 239–250.

51. Олійник, О. (2024). Менеджмент освітньої інновації: від ідеї до реалізації. *Український педагогічний журнал*, 4. 112–122.

52. Осадченко, І. І., У Яньчан. (2024). Актуальні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*, 12 (2). 102–111. [https://doi.org/10.31548/hspedagog15\(2\).2024.102-111](https://doi.org/10.31548/hspedagog15(2).2024.102-111)

53. Островенко, О., & Гадючко, О. (2020). Управління якістю професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 29, 3. 200–206.

54. Островершенко, А. П. (2023). Аналіз компетентностей майбутніх фахівців з підприємництва та торгівлі. *Modern engineering and innovative technologies*, 47, 4. 73–83.

55. Павліха, Н. В., & Тоцька, О. Л. (2019). Стратегічні напрями модернізації системи управління вищою освітою в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*, 4. 33–41.

56. Паска, Т. В., & Паска, Б. В. (2024). Особливості використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*, 70 (2). 70–75.
57. Петренко, В. М. (2024). Міжнародний досвід механізмів публічного управління системою вищої освіти. *Наукові записки*, 1. 231–234.
58. Пироженко, Л., & Смолінчук, Л. Сучасний стан і напрями розвитку вищої освіти в КНР. *Вісник НАУ. Серія: Педагогіка. Психологія*, 1 (22).
59. Проніков, О. К. (2021). Менеджмент закладів вищої освіти та його вплив на якість знань студентів. *Вісник серія: педагогічні науки*, 13 (169). 16–20.
60. Про освіту: Закон України (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
61. П'ятничук, І. (2023). Класифікація механізмів публічного управління вищою освітою. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, 34 (73), 6. 46–52.
62. П'ятничук, І. Д. (2024). Правовий механізм публічного управління вищою освітою. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, 6. 64–70.
63. Радкевич, В. О., Лузан, П. Г., & Пащенко, Т. М. (2022). Фахова передвища освіта: аналітичний огляд ефективності. *Вісник НАПН України*, 4 (2).
64. Різак, Г. В., Ципляк, Н. О., & Голуб, О. В. (2023). Створення інноваційних освітніх програм в Україні: досвід і рекомендації країн ЄС. *Академічні візії*, 22. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8272020>
65. Сажієнко, О. П. (2017). Характеристика компонентів, критеріїв та рівнів сформованості фахової компетентності у майбутніх бакалаврів сфери комп'ютерних технологій. *Научен вектор на Балканите*, 1. 18–21.
66. Сажієнко, О. П. (2018). Характеристика моделі формування фахової компетентності у майбутніх фахівців сфери комп'ютерних технологій.

Науковий вісник Національного університету біоресурсів та природокористування України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія», 291. 278–283.

67. Сергієнко, Т. (2022). Освіта як невід’ємна складова для сталого розвитку суспільства. *Actual Problems in the System of Education: General Secondary Education Institution–Pre-University Training–Higher Education Institution*, 2. 718–725.

68. Сопівник Р.В., Сопівник І.В. (2026) Зміст і структура поняття «Управлінська культура майбутніх соціальних менеджерів». Журнал “Наука і техніка сьогодні”, 4(58).

69. Сопівник Р.В., Мороз О.В. (2026) Лідерство змін: узагальнення інтерпретаційних моделей. № 2(56) Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка». DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-2\(56\)-1244-1255](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-2(56)-1244-1255)

70. Сопівник Р.В., Мороз О.В., Сопівник І.В. (2026) Біографічний метод дослідження виховних детермінант появи деструктивно-авторитарного типу лідерства. Журнал «Перспективи та інновації науки» № 1(59) [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1\(59\)-1588-1603](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1(59)-1588-1603)

71. Сорока, Т. (2023). Дидактичні стратегії формування іноземної комунікативної компетентності магістрантів в контексті європейської інтеграції. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*, 62. 232–240.

72. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

73. Сурков, М. (2025). Стан і тенденції розвитку інформаційно-цифрової компетентності у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. *Українська професійна освіта*, 18. 156–166.

74. Сушенцева, Л. Л., Петренко, Л. М., & Житник, Н. В. (2018). Управління якістю освіти: досвід та інновації: колективна монографія. Павлоград. 276.

75. Тенденція. Словник української мови. *Словник UA*.
<https://slovyk.ua/index.php?sword=%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F>
76. Терещук, В. І., Ільченко, А. М., & Семенишина, І. В. (2023). Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*, 16.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7639008>
77. Ткачук, Л. В. (2020). Ціннісно-орієнтоване управління в системі менеджменту закладу вищої освіти. *Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія* [Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін.] / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань. 290.
78. Ткачук, М. (2021). Безперервна освіта як загальносвітова Людиноцентристська тенденція сучасності. *Збірник наукових праць Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*, 2 (6). 186–192.
79. Ткачук, С. І., Мельник, О. С., & Паска, Т. В. (2025). Особливості формування цифрової компетентності в майбутніх фахівців професійної освіти в умовах сучасних глобальних викликів. *Професійно-прикладні дидактики*, 2. 51–57.
80. Толмач, М. (2021). Цифрові технології в освіті: можливості й тенденції застосування. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*, 4 (2), 159–171.
81. Тулашвілі, Ю. Й. (2021). Підготовка фахівців у закладах вищої освіти в реаліях цифрової трансформації. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training*, 60. 116–127.
82. У Яньчан. (2025). Аналіз нормативно-правових засад управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. *Перспективи та інновації науки*, 11 (57). 1443–1455. DOI:
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1443-1455](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1443-1455)
83. У Яньчан. (2025). Аналіз нормативно-правових засад забезпечення управління освітою у вищих політехнічних коледжах Китаю. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних*

викликів: теорія і практика : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (с. 74–78). Харків.

84. У Яньчан. (2025). Реалізація функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. *Теорія та методика навчання та виховання*, 59. 393–406.

85. Фахова передвища і вища освіта в умовах воєнного стану. (2022). *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/news/fakhova-peredvishcha-i-vishcha-osvita-v-umovakh-voennogo-stanu>

86. Хоружа, Л. (2017). Педагогіка вищої школи: сучасні дидактичні стратегії. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 1 / 2 (50 / 51). 7–13.

87. Чипорнюк, В. В. (2025). Сучасний стан управління якістю освіти в закладах вищої освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 120. 53–71.

88. Чжен Міншен, & Шумський О. Л. (2025). До питання справедливості у професійно-технічній освіті КНР. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 217. 73–77.

89. Чу Їн. (2023). Тенденції інтернаціоналізації вищої освіти Китаю: *Дис. 011 Освітні, педагогічні науки*. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми. 284.

90. Чу Їн. (2021). Транснаціональна вища освіта в Китаю: цільові пріоритети, нормативні та організаційні засади. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (112). 263–278.

91. Цицюра, К. В. (2023). Професійна підготовка майбутніх бакалаврів з бізнес-економіки в університетах Китайської Народної Республіки (Дисертація доктора філософії, Університет менеджменту освіти). 287.

92. Шаталович, О. М., & Шаталович, Н. В. (2024). Філософія та політологія в контексті сучасної культури. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, 16, 1. 66–73.

93. Шеломовська О. (2021). Цифровізація публічного управління вищою освітою в Україні на сучасному етапі державотворення. *Аспекти публічного управління*. 47–51.
94. Шиненко, М. А., Ткаченко, В. А., & Лабжинський, Ю. А. (2024). Розвиток цифрової компетентності науково-педагогічних працівників: закордонний досвід. *Науковий часопис УДУ імені М. Драгоманова*, 23 (30). 133–144.
95. Шумілова І. Ф. (2023). Пріоритетні засади формування інноваційно-підприємницької компетентності майбутніх менеджерів освіти. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*, 14. № 4. 148–158.
96. Шумський О. Л. (2024). Особливості розвитку вищої освіти Китаю на засадах національної організаційної культури. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13622937>
97. Abysova M. A., Kravchuk M. H., & Hurniak O. M. (2023). Digitalization in university education: didactic aspects. *Information Technologies and Learning Tools*, 93, 1. 68–79. <https://doi.org/10.33407/itlt.v93i1.5097>
98. Arciénaga Morales A., Nielsen J., Bacarini H., Irene Martinelli S., Takeo Kofuji S., & García Díaz J. Fr. (2018). Technology and Innovation Management in Higher Education. *Administrative Sciences*. <https://doi.org/10.3390/admsci8020011>
99. Arviansyah M. R., Azis Y., Sondari M. C., & Harsanto B. (2024). Current trend and future research agenda for technological innovation in higher education institutions *Humanities and Social Sciences Communications*.
100. Bakar S. (2021). Investigating the Dynamics of Contemporary Pedagogical Approaches in Higher Education through Innovations, Challenges, and Paradigm Shifts. *Social Science Chronicle*, 1, 1. <https://doi.org/10.56106/ssc.2021.009>
101. Bowen Xu. (2021). From massification towards post-massification: Policy and governance of higher education in China. *International Journal of Chinese Education*, 10 (3). <https://doi.org/10.1177/22125868211046032>

102. Che Shaohui. (2024). The Assignment of the New Vocational Education Law to College-Enterprise Cooperation and Its Breakthrough Strategy. *Humanities and Social Sciences Vocational Education Development*, 13, 1. 1–7.
103. Chen Tao, Tang Jiaocheng, & Han Qian. (2021). The 100-year path and basic logic of the Communist Party of China in governing higher education. *Chongqing Higher Education Research*, 9 (4). 3–15.
104. Cheng Yue, Xu Minzi, & Jia Wanjun. (2020). Research on the reform of the training mode of applied talents in colleges and universities. *Education and Research*, 6, 4. 121–123.
105. Chengming Yang, Rifa Guo, & Yiran Cui. (2023). What affects vocational teachers' acceptance and use of ict in teaching? A large-scale survey of higher vocational college teachers in China. *Behavioral Sciences*, 13.
106. Claire Y. H. Tao. (2020). A Comparative Study of Higher Education Governance in Greater China. Tao: A Comparative Study of Higher Education Governance in Greater China. *International Dialogues on Education*, 7 (1). 162–180.
107. Dai Xianyan, Ma Hong. (2025). Management strategies in vocational colleges in China under new quality productivity. *Education Insights*, 2 (9). 335–342.
108. Dan Ye. (2020b). Practical exploration of talent training model for preschool education. *Modern Education Forum*, 3, 9. 49–51.
109. Dan Ye. (2020a). Exploration and practice of the connection between talent training modes of preschool education in secondary and higher vocational schools. *Modern Education Forum*, 3, 6. 128–130.
110. Dejia Zhang. (2022). Research on Virtual Reality Technology in Promoting Situational Classroom Teaching in Higher Vocational Colleges. *Frontiers in Humanities and Social Sciences*, 2, 11. 187–191.
111. Dingge H., & Suhermin. (2024). Managing University Autonomy: The Impact of Policy Reforms on Higher Education in China. *Global Social Science and Humanities Journal*, 2 (4). 1–17.

112. Dong Xiaoping, & Shi Qiuheng. (2021). Modernization of China's higher education evaluation system: Process, challenges and prospects. *Journal of Southwest University (Social Sciences Edition)*, 47, 1. 104–111. <https://xbgjxt.swu.edu.cn/data/article/preview-pdf?doi=10.13718/j.cnki.xdsk.2021.01.010>
113. Dong Ze, Fan Xiaoxia, Li. (2020). Research on the integration and improvement of ideological and political education and innovation and entrepreneurship education in higher vocational colleges in the new era. *Modern Education Forum*, 3. 37–38.
114. Dongmei Tao. (2016). Policy implementation dilemma and countermeasures for independent colleges: From the perspective of policy network theory. *Conference: The Forum for Doctoral Candidates in Higher Education (Beijing Institute of Technology)*, won the second prize for the presentation.
115. Duan Bingbing. (2022). The structure of the education code: foreign models and Chinese solutions. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 118–129.
116. Dudycz H., Hernes M., Kes Z., Mercier-Laurent Eu., Nita B., Nowosielski Krz., Oleksyk P., Owoc M. L., Palak R., Pondel M., & Wojtkiewicz Kr. (2022). A conceptual framework of Intelligent Management Control System for Higher Education. *Artificial Intelligence for Knowledge Management*.
117. Fang Yating. (2023). Research on the legalization of college student management under the perspective of law-based school management. *Open Journal of Legal Science*, 11, 5. 4393–4397.
118. Feng Xianyou. (2024). Research on the construction logic and path of my country's higher education supervision system. *Creative Education Studies*, 12 (5). 473–481.
119. Fernández A., Gómez B., Binjaku K., & Meçe E. (2023). Digital transformation initiatives in higher education institutions: A multivocal literature review. *Education and Information Technologies*, 28. 12351–12382.

120. Fujian Province Occupational Disease Prevention and Control Regulations (2020). *National Laws and Regulations Database*.
121. Futao Huang. (2026). A decade of change: leadership trends in China's leading universities (2013–2023). *Higher Education*.
122. Gao Heng. (2022). Practical experience of integrating strategic thinking into modern higher education management. *Modern Education and Practice*, 4, 3.
123. Green B. J. (2023). How China's System of Higher Education Works: Pragmatic Instrumentalism, Centralized-Decentralization, and Rational Chaos. *Routledge*.
124. Haitao Ren. (2022). The Specific Provisions of Education Code: Concepts, Systems and Content. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 63–76.
125. Haixu Yu, Liangjin Li, & Ying Wang. (2024). Vocational education quality evaluation: theoretical foundation and indicator system construction. *World journal of educational research*. 107–120.
126. Han Jiayu, & Rhoda Tique. (2025). Evaluation in Teaching and Learning in China's Higher Vocational Colleges. *Frontiers in Educational Research*, 8 (12). 44–51.
127. Hefei A. (2024). The Construction of the «Hematopoietic» Mechanism for the Revitalization of Western Higher Education: Economic Logic, Industrial Path and Legal Guarantee. *Humanities and Social Sciences Innovative Education Research*, 12, 8. 18–24.
128. Hejun Zhao. (2023). Implementation of an innovative index system in the management of vocational education institutions in China. *ЕКОНОМІКА та СУСПІЛЬСТВО*, 51.
129. Hong Dayong. (2021). New era, new themes and new responsibilities of graduate education. *Degree and Graduate Education*, 9. 2–9.
130. Hongwei, Wang Dong, & Wang. (2021). Strategies for integrating ideological and political education with innovation and entrepreneurship education in higher vocational colleges. *Viser*, 2, 1. 72–74.

131. Horban Yu., Karakoz O. (2024). Innovative technologies and methods in the management of higher education establishment library. *Library Science. Record Studies. Informology*, 20 (1).
132. Hou Xingshu. (2021). Practice and promotion strategies for the integrated development of higher education, vocational education and continuing education in my country. *China Vocational and Technical Education*, 28. 19–25.
133. Huang Linying. (2024). Legal Interpretation and Application Analysis of «Degree Law» in China under the Background of the Rule of Law in Education. *Humanities and Social Sciences Law*, 12, 11. 6362–6366.
134. Huang Rong, & Ding Xiaochang. (2022). Research on the measurement of the level of high-quality development of higher education in China. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*. 2022. Vol. 40 . Issue 7. 100-113.
135. Huang Yan, Li Xin, Wu Xiaoping, Mao Yanqiu, & Zhao Jinyu. (2025). Adaptive capacity and performance-based funding effectiveness: evidence from Chinese vocational education. *Frontiers in Education*.
136. Huang Zhuo, Huang Ding, Gao Yajing, & Li Xiangliang. (2020). Research on the main problems and countermeasures of China's science and technology management practice. *Leadership Scientific Forum*. 47–51.
137. Hui Liu, Lu Sophia Leng, & Jianjing Tang. (2016). The Changing Role of Governance in China's Higher Education System. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education*, 7 (2). 2817–2824.
138. Jankovska, I., & Tereshchenko, H. (2025). Reforming education in ukraine and latvia: lessons from two trajectories of Europeanization. *Управління освітою*, 4. 40–52. <https://science.iea.gov.ua/2025-4-40-52/>
139. Järvis, M., Tambovceva, T., & Virovere, A. (2021). Scientific innovations and advanced technologies in higher education. *Futurity Education*, 1 (1). 15–25. <https://doi.org/10.57125/FED.2022.10.11.2>

140. Jian Yang. (2020). Reflection and innovation: exploring new paths for progressive talent cultivation in vocational colleges: taking e-commerce technology as an example. *Modern Education Forum*, 3, 6. 117–119.
141. Jiang Ke, & Xiao Qian. (2024). A preliminary study on strengthening the safety education management of college students. *Modern Education Frontier*, 5, 1. 93–95. <https://journals.viserdata.com/index.php/fme/article/view/12240/12120>
142. Jiangxi Province Vocational Skills Assessment and Certification Management Regulations. (2025). *National Laws and Regulations Database*.
143. Jieyu Ruan, Yuzhuo Cai, & Bjørn Stensaker. (2023). University managers or institutional leaders? An exploration of top-level leadership in Chinese universities. *High Educ (Dordr)*, 10. 1-17. https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10088719/?utm_source=chatgpt.com
144. Jin Fei, Xu Huan, & Liu Qi Zhang. (2019). «Trinity» to build an innovation and entrepreneurship education system for higher vocational colleges - a case study of Chengdu Industry and Trade Vocational Technical College. *Modern Education Forum*, 2, 10. 29–31.
145. Jin Jiang. (2017). Higher education in China. *Oxford Research Encyclopedia of Education*, 5. [10.1093/acrefore/9780190264093.013.207](https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.207)
146. Jin Tao. (2022). On the Generation Path of Education Code *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 77–88. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/abstract/abstract9570.shtml>
147. Jing Qian. Thoughts on Higher Education Regulations. *Teaching method innovation and practice*, 5 (2). 48–50.
148. Jun Li. (2020). Autonomy, Governance and the Chinese University 3.0: A zhong–yong Model from Comparative, Cultural and Contemporary Perspectives. *The China Quarterly*, 244. 988–1012.
149. Kravchenko, O., Tymchuk, D., Pavlysh, T. et al. (2020). Educational Management of Innovative Pedagogical Process in HEIs. *International Journal of Higher Education*. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n7p1>

150. Kuang Ya, & Abd Rani, N. S. (2025). Decentralization vs Central Control: Balancing Autonomy and Compliance in China's Higher Education Management. *Uniglobal Journal of Social Sciences and Humanities*, 4 (1). <https://www.ujssh.com/index.php/ujssh/article/view/218>
151. Kuang-wei Zhang, Jie Zhou, & Shao-jie Zhang. (2023). *Research on building vocational education teaching quality evaluation system based on big data technology*. Proceedings of ICICA. https://eudl.eu/doi/10.4108/eai.2-12-2022.2327919?utm_source=chatgpt.com
152. Lei Binshuo. (2021). Education law is an independent departmental law. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 39 (10). 115–126. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/abstract/abstract9500.shtml>
153. Lei Yue, Juntao Dong, Wenbin Sun, Shulin Yang, & Shuxia Li. (2020). Analysis of the application of multimedia technology in modern education. *Education research*, 3, 2. 13–14.
154. Li Fangying. (2026). Academic committee system and internal governance reform in Chinese universities. *China Higher Education Research*, 42 (1). 35–42. https://zggjyj.cahe.edu.cn/EN/volumn/volumn_78.shtml
155. Li Hongbo. (2022). Institutional Positioning and Logical Framework of the Education Code. *Journal of East China normal university. Educational Sciences*, 40 (5). 53–62.
156. Li Jian, Xue Eryong, & Zhang Zhiping. (2022). Legislative agenda, value, principle and implementation of the Family Education Law. *Journal of Beijing Normal University (Social Sciences Edition)*, 1. 62-71. <https://wkxb.bnu.edu.cn/CN/abstract/abstract366.shtml>
157. Li Jun, & Jian Li. (2019). Educational policy development in China in the 21st century: A multi-flows approach. *Beijing International Review of Education*. *Beijing International Review of Education*, 1 (1). 196–220. https://brill.com/view/journals/bire/1/1/article-p196_196.xml

158. Li Meng. (2018). Analysis on the current situation and reform path of administrative management in higher vocational colleges in the new era. *Modern Education Forum*, 1 (2). 7–8.

159. Li Minglei. (2021). Model and framework for separation of management, operation and evaluation of higher education from the perspective of public governance theory. *China Higher Education Research*, 11. 49–56. <https://cge.bit.edu.cn/docs/2021-12/1d6c6cebd25a4186aeb8e7fe15bf6802.pdf>

160. Li Minglei. (2022). The legal system of higher education evaluation: basic norms, research on the transition problem. *Tsinghua journal of education*, 43. 124–131.

161. Li Ruohan, Liu Yuling, & Xu Yunbo. (2025). On Governance of Higher Education in China: Historical Evolution, Realistic Dilemma, and Future Optimization. *International Journal of Social Science and Human Research*, 8, 4. <https://ijsshr.in/v8i4/23.php>

162. Li Shuai, & Wang Di. (2024). Research on the development of public art education in private universities. *Journal of Education*, 2, 1. 46–48.

163. Li Yangxue. (2024). Research on higher education management from the perspective of innovative education. *Teacher Professional Development and Educational Research*, 6, 1. 105–106. <https://china.piscomed.com/index.php/jylt/article/view/18243>

164. Lijie Li. (2020). The development history and basic characteristics of international students' education in China over the past 70 years. *Journal of International Students*, 10, 1. 16–17.

165. Lin Cao. (2024). The Impact of Big Data on Education Management in Chinese Universities and Corresponding Measures. *Modern Education Progress*, 5. 22–24. <https://ojs.s-p.sg/index.php/xdjyz/article/view/17576/pdf>

166. Liqun Wei, & Stoyanets, N. (2025). Research on the reform of the management system of China's open education system. *Київський економічний науковий журнал*, 11. 70–77.

167. Liu Fangtao. (2020). Research on the integration strategy of innovation and entrepreneurship education and ideological and political education for college students. *Research and Practice of Innovation and Entrepreneurship Theory*, 3. 65–67. <http://www.cxcybjb.com/CN/abstract/abstract723.shtml>
168. Liu Hanshuai. (2022). Construction of college mental health education model under the concept of positive psychology. *Internal Medicine Diagnosis and Treatment Progress*, 3 (1). 46–48.
169. Liu Ning, & Wu Siya. (2022). Codification of Family Education Promotion Law in Education Code. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 100–107. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/10.16382/j.cnki.1000-5560.2022.05.010>
170. Liu Tian. (2024). On the improvement of legal literacy of college students *Creative Education Studies*, 12, 4. 278–282. https://pdf.hanspub.org/ces2024124_433093509.pdf
171. Liu Zhenyang, Yu Zhaoda, Shi Dingfang, Wang Zhichao, & Wang Pengwei. (2021). New thinking on discipline assessment reform in the new era (written discussion) *Online Journals*, 172. <https://epc.swu.edu.cn/info/1100/2255.htm>
172. Lu Foguang. (2023). Research on the application of information technology in campus education management. *Electronic Communications and Computer Science*, 5, 3. 89–91. https://www.researchgate.net/publication/372423662_xinxijishuzaixiaoyuanjiaoyuguanlizhongdeyingyongtanjiu
173. Makarov, Z., Ovsiankina, L., Tokuieva, N., Shevchenko, S., Zagorodnya, A., & Tadeush, O. (2023). The Management of Innovation Processes in Higher Education Institutions of Ukraine on the Way to the Formation and Development of the European Knowledge Market. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 15 (4). 132–158. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738087>

174. Mamat Rahmatullah. (2021). Education Management in the New Normal Era. A Literature Study. *Tarbawi: Jurnal Keilmuan Manajemen Pendidikan*, 7. 79–86.
<https://ftk.uinbanten.ac.id/journals/index.php/tarbawi/article/view/4195/3059>
175. Matvieieva Yu., Rybalchenko, S., Bohdan, E., & Peresadko, I. (2024). Innovative management strategies of higher education institutions of digital transformation. *Economic Sustainability and Business Practices*, 1. 17–28.
176. Mátyás, S., & Szabó, A. (2021). The Law Enforcement Higher Education in the People's Republic of China. *Internal Security*, 13, 2. 125–135.
177. Meng Jianjun. (2022). Research on the risk points of integrity in colleges and universities. *Modern Education and Practice*, 4, 10. 19–21.
178. Min Haozhe, & Mo Jiali. (2024). On Ideological and Political Education in Colleges and Universities from the Perspective of Network Culture. *Frontiers of Social Sciences*, 13. 149–154.
<https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=79056>
179. Ministry of Education of the People's Republic of China.
<http://en.moe.gov.cn/>
180. Mo Hongfang. (2024). Characteristics, implications and development of my country's new vocational education law. *Open Journal of Legal Science*, 12, 7. 4275–4280. <https://www.hanspub.org/journal/paperinformation?paperid=91144>
181. Murni, S. (2026). Artificial intelligence in higher education management: a bibliometric analysis of challenges, opportunities and future research directions. *Discover Education*, 5 (256).
<https://link.springer.com/article/10.1007/s44217-026-01165-x>
182. National assessment of education quality. (2019). Ministry of Education of the People's Republic of China.
http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/gzdt_gzdt/s5987/202008/W020200820350271053462.pdf
183. Ou Gaolin. (2021). Exploration of the reform path of higher education management under the concept of innovative education. *Research and Practice on*

- Innovation and Entrepreneurship Theory, 4, 12. 66–68.
<http://www.cxcybjb.com/CN/abstract/abstract2938.shtml>
184. Outline of the Thirteenth Five-Year Plan for National Economic and Social Development of the People's Republic of China.
http://www.moe.gov.cn/jyb_xxgk/moe_1777/moe_1778/201603/t20160318_234148.html
185. Overview of EQEA. 2022.
https://www.eqea.edu.cn/pgzxyw/597083/index.html?utm_source=chatgpt.com
186. Pan Fangqiu. (2023). Protection of the Rights and Interests of College Students' Part-Time Employment from the Perspective of Labor Law. Open Journal of Legal Science, 11, 5. 3732–3738.
<https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=71818>
187. Peng Yue, Sun Mingyang, & Liao Guie. (2023). Construction of Vocational Education Teacher Talent Team in the New Era under the Background of Talents Strong Country Strategy. Vocational Education, 12, 3. 267–274.
<https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=65044>
188. Peng Yuwen. (2022). Rationalism in the codification of educational law: between ideal and reality. Journal of East China Normal University (Educational Science Edition), 40 (5). 40–52.
<https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/Y2022/V40/I5/40>
189. Qian Rui. (2024). Research on the development dilemma and legal path of third-party evaluation institutions of higher education in my country. Open Journal of Legal Science, 12, 3. 1627–1632.
<https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=82926>
190. Qiongxia Li. (2020). Exploration of teaching reform in cultivating professional quality in forestry vocational colleges in the new era. Teaching Method Innovation and Practice·Volume, 3 (2).
https://www.researchgate.net/publication/340501217_xinshidailinyeleigaozhixuanxiaozyhesuyangpeiyangdejiaoxuegaigetansuo

191. Qiu Lin, Wu Ying, Wu Jin, & Xu. (2021). Research on the cultivation of “X+1” collaborative innovation talents in e-commerce: Taking Hunan Communications Vocational and Technical College as an example. *Teaching Method Innovation and Practice*, 3, 98–101. https://www.researchgate.net/publication/348352352_dianzishangwuX1xietongchuanxinrencaipeiyangyanjiu--yihunanjiaotongzhiyejishuxueyuanweili

192. Qiusheng Guo, Hejie Chen, & Jiaoyan Hou. (2019). The Comparison and Inspiration of Teaching Evaluation between Higher Vocational Colleges in Mainland China and Taiwan. *Conference: Proceedings of the 2019 5th International Conference on Education Reform and Modern Management (ERMM 2019)*. 61–65. https://www.researchgate.net/publication/337314928_The_Comparison_and_Inspiration_of_Teaching_Evaluation_between_Higher_Vocational_Colleges_in_Mainland_China_and_Taiwan

193. Ran Meng, & Yujie Li. (2024). Value logic of talent cultivation quality in evaluation model for vocational colleges in new era. *Education reform and development*, 6 (8), 51–56. https://ojs.bbwpublisher.com/index.php/erd/article/view/8023?utm_source=chatgpt.com

194. Ren Haitao. (2022). Education Code: Concept, System, Content. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5, 63–76. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/abstract/abstract9569.shtml>

195. Report of the State Council on the implementation of the National Medium- and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020). December 28, 2011 at the 24th meeting of the Standing Committee of the 11th National People’s Congress. http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/moe_176/201112/t20111229_128730.html

196. Rong Yao. (2023). The Role of State and the Image of University: A Comparative Study of International Governance Reform of Higher Education. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 41, 5, 65–83. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/abstract/abstract10948.shtml>

197. Saliev, U., & Salieva, N. (2025). Education and Pedagogical Innovations: Modern Directions in the Development of Science. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 48, 142–148. <https://sjii.es/index.php/journal/article/view/865>
198. Shen Suping, & Zhou Hang. (2022). On the core concepts of the Education Code: Enlightenment from legal and administrative actions. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 17–27. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/10.16382/j.cnki.1000-5560.2022.05.003>
199. Shu Yu, & Zhifang Li. (2018). Exploration on the path of building a mental health education system for students in higher vocational colleges under the perspective of «Healthy China». *Modern Education Forum*, 1, 1. 15–17.
200. Shuang Wei. (2020). Exploration of "Double Entrepreneurship" Education in Business Administration Major of Higher Vocational Colleges – Based on Project Teaching. *Educational Research*, 3, 4. 112–113.
201. Shumei Xiao, Jun Sheng, & Guangtao Zhang. (2025). Rising Tides of Knowledge: Exploring China's Higher Education Landscape and Human Capital Growth. *Journal of the Knowledge Economy*, 16. 4392–4421.
202. Shyshkina M. (2018). The General Model of the Cloud-based Learning and Research Environment of Educational Personnel Training. *Teaching and Learning in a Digital World*. 812–818. <https://arxiv.org/abs/1807.09766>
203. Sike Lin. (2024). Research on chinese and global vocational education public administration: a comparative analysis and literature review. *Публічне урядування*, 1 (38). 6–13.
204. Song Yan. (2024). Improving the enthusiasm of college students in organization and management: A psychological theory based on goal management. *Education Progress*, 14, 2. 1402–1407. <https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=81047>
205. Sun Xiaobing, & Liu Lanlan. (2022). On the formulation of an education code with the right to education as the core. *Journal of East China Normal*

University (Educational Science Edition), 40, 5. 8–16.
<https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/Y2022/V40/I5/8>

206. Tong Jun Zeng. (2020). Discussion on the innovative development of education management in Chinese universities under the concept of «people-oriented». *Teaching Method Innovation and Practice*, 3, 13. 80–83.

207. Tulayeva, N. M. (2025). Application of creative pedagogy based on modern didactic models. *International journal of social science & interdisciplinary research*, 14, 4. <https://www.gejournal.net/index.php/IJSSIR/article/view/2600>

208. Vakaliuk T., Antoniuk D., Morozov A., Medvedieva M., & Medvediev M. (2020). Green IT as a tool for design cloud-oriented sustainable learning environment of a higher education institution. *The International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters*.

209. Wang Chunxiao. (2024). A brief analysis of the current situation regarding the punishment of students in universities. *Open Journal of Legal Science*, 12. <https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=89402>

210. Wang Daquan. (2022). The Practical Significance and Realization Path of Codification of Education. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40. 1–7. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/10.16382/j.cnki.1000-5560.2022.05.001>

211. Wang Jianhua. (2021). What is high-quality development of higher education? *China Higher Education Research*, 6. 15–22.

212. Wang Mei, & Qu Tiehua. (2021). The historical evolution of my country's higher education policy, current dilemmas and solutions. *Educational Science*, 37, 2. 69–74.

213. Wang Sijie. (2022). The enlightenment of foreign civil codes on the compilation of China's education code: focusing on the four modern civil codes. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 40, 5. 130–142. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/Y2022/V40/I5/130>

214. Wang Tiaojiang. (2021). Innovative thinking on the informatization of higher education management under the big data environment. *Research and Practice on Innovation and Entrepreneurship Theory*, 4 (22). 154–156. <http://www.cxcybjb.com/CN/abstract/abstract3854.shtml>
215. Wang Tong. (2022). On the innovation of college counselors' student management in the new media era. *Modern Education and Practice*, 4, 6. 7–9. <https://www.2winpub.com/static/uploads/journalArticle/xdjyysj0406003.pdf>
216. Wang Xue. (2024). Research on the optimization of university asset allocation based on the concept of «college-run university». *Times Education Frontier*, 6. 75–76.
217. Wang Yazhe, & Feng Huimin. (2022). A study on the distortion of the implementation of compulsory education teacher exchange policy: A case study of S District, Qingdao. *Creative Education Studies*, 10. 2221–2228. <https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=56084>
218. Wang Zhanjun, Zhang Wei, & Zhang Zehui. (2021). 40 years of implementation of China's degree system: background, role and prospects. *Journal of Education of Renmin University of China*, 2. 14–22.
219. Wei Cheng. (2021). Research on the talent training model of school-enterprise cooperation from the perspective of industry-education integration: Taking the health care major group of Beijing Social Management Vocational College as an example. *Teaching Method Innovation and Practice*, 3, 16. 33–36.
220. Wei Liu, Shun Yi, & Hu Chunping Huang. (2019). Strategies and specific practices of higher vocational colleges under the background of higher vocational college enrollment expansion: A case study of Zhongshan Vocational and Technical College. *Modern Education Forum*, 2. 32–34.
221. Wei Xiang, & Zhenzhen Huang. (2020). Research on factors affecting the stability of on-the-job training for college students and countermeasures: A case study of the School of Automotive Engineering of Xiangyang Vocational and Technical College, China. *Teaching Method Innovation and Practice*, 3, 8. 222–224.

222. Wu Jing. (2020). Research on family education legislation: value, obstacles and improvement ideas. *Journal of Chongqing University of Technology (Social Sciences)*, 34, 11. 127–136.
<http://clgsk.qks.cqut.edu.cn/CN/abstract/abstract4676.shtml>
223. Wu Yan. (2025). Higher Education Quality Monitoring and Evaluation in China. *Higher Education Discovery*, 5, 2. 48–50.
224. Wu Yanchang. (2023). Characteristics of Educational Management of Higher Technical Colleges During the Epidemic Period. *ISIETM* (pp. 33–57).
225. Wu Yanchang. (2026). Management resources in the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC and Ukraine: a comparative analysis. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (с. 834–837). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
226. Wu Yanchang. (2025). Resources for education management of future specialists in higher polytechnic colleges of ukraine and China. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (pp. 506–508). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
227. Xiaomeng Zhang, Hengyue Yang, & Chenjun Wang. (2019a). Investigation and Study of Young Teachers' Teaching Ability Development Current Situation in Medical Vocational Colleges in China. Conference: Proceedings of the 3rd International Seminar on Education Innovation and Economic Management. 239–242.
228. Xiaomeng Zhang, Hengyue Yang, & Chenjun Wang. (2019b). Survey and Analysis of Satisfaction of Teaching Management at the Grassroots Level in Medical Vocational Colleges in China. Conference: Proceedings of the 3rd International Seminar on Education Innovation and Economic Management. 236–238.
229. Xiaoming Liu. (2019). Exploration of social coordination model of mental health education in colleges and universities - building an «internal and

external circulation system» for mental health education. *Modern Education Forum*, 2, 8. 28–30.

230. Xiaochu, & Deng. (2019). The current situation and countermeasures of implementing targeted poverty alleviation in the enrollment of higher vocational colleges in Hubei Province: Taking Hubei Vocational and Technical College as an example. *Modern Education Forum*, 2 (9). 57–58.

231. Xin Xu. (2023). Towards a Chinese definition of higher education internationalisation? A systematic review of the Chinese and English literature. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 44. 364–388. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01596306.2023.2200075?utm_source=chatgpt.com

232. Xinyan Ma, Meirong Chen, & Junfeng Diao. (2025). Pathways and outcomes of digital transformation in Chinese vocational colleges. *Vocat Tech Edu.*, 2 (5).

233. Xiong Qingnian. (2020). Higher Education Governance in Mainland China: A Glimpse of 70 Years of Progress. *Chinese Education & Society*, 53 (4). 159–162.

234. Xu Guoqing. (2020). Establishing the type attributes of vocational education is the fundamental need for the construction of a modern vocational education system. *Journal of East China Normal University (Educational Science Edition)*, 38. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/EN/10.16382/j.cnki.1000-5560.2020.01.001>

235. Xue Xiaohui. (2021). The Generative Logic and Normative Path of the Legal Document Co-governance Model: An Investigation Based on 40 Years of Education Normative Documents. *Jiaotong University Law Journal*. 108–120

236. Ya Zhu. (2020). Analysis of key points of fixed asset management in universities. *Economics*, 3. 61–62.

237. Yajun Liang. (2025). Improving student affairs administration in vocational higher education through digital media: A case study of Shenzhen Polytechnic University. *Vocat Tech Edu*, 2 (4).

238. Yang Qin, Zhang Chen, & Chen Yu. (2021). Review and Prospect of Chongqing's Degree and Postgraduate Education in the Past 40 Years. *Degree and Postgraduate Education*, 9. 29–36.
239. Yang Zhang. (2023). Research on quality evaluation of vocational education based on big data technology. *Proceedings of the 2023 4th International Conference on Big Data and Informatization Education*, 178. 176–182. https://www.atlantis-press.com/article/125991224.pdf?utm_source=chatgpt.com
240. Yang, R. (2020). Political Culture and Higher Education Governance in Chinese Societies: Some Reflections. *Front Educ China*, 15. 187–221.
241. Yanlei Cheng, & Shifeng S. U. I. (2024). Revision of Teachers Law of China: The Legislative Concept, Teachers' Legal Identity and Legislative Technology. *Modern Education Series*. 28-37. <https://xdjylc.scnu.edu.cn/en/article/id/02efd971-fc52-49fb-942f-ddb849a8b25d>
242. Yanqing Ding, Yinduo Wu, Jin Yang, & Xiaoyang Ye. (2021). The elite exclusion: stratified access and production during the Chinese higher education expansion. *High Educ (Dordr)*, 82 (2). 323–347. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10734-021-00682-y>
243. Yao Zhu, & Astri Y. (2024). The application strategy of flexible management in the education management of higher vocational colleges students under the new Vocational Education Law. *Education Reform and Development*. 6 (11). 267–273.
244. Yi Rong, & Zitao Xue. (2021). Research on the Basic Function of Teachers' Informatization Classroom Teaching in Higher Vocational Colleges——Taking the 2019 Classroom Teaching Innovation Competition of Higher Vocational Colleges in Shaanxi Province, China Through the Huaqing Palace, Shaanxi Cultural Travel: Explanation of the Tour Guide's Words as an Example. *Teaching Method Innovation and Practice*, 4 (4). 22–32.
245. Yi Xintang, & Ying Jiang. (2024). A study on the American Educator Standards based on the cultivation of educational technology capabilities of primary and secondary school teachers. *Teaching Method Innovation and Practice·Scientific*

Research and Academic Research, 3 (6). 107–109. <https://ojs.s-p.sg/index.php/iptm/article/view/17564>

246. Ying Ling, Soo Jin Chung, & Liwen Wang. (2021). Research on the reform of management system of higher vocational education in China based on personality standard. *Current Psychology*, 42 (8).

247. Ying Shi. (2019). Exploration and innovation of interns' moral education management from the perspective of «school-enterprise cooperation» - Taking the logistics major group of Guangxi Communications Vocational and Technical College as an example. *Education research*, 2, 9. 6–7.

248. Yingjie Qiu. (2021). Research and practice on the innovation of the “integration of professional and creative” course under the background of high-quality education: Taking the course “Innovation and Entrepreneurship Guidance for Automobile Inspection Major” as an example. *Teaching Method Innovation and Practice Teaching Method Innovation and Practice*, 4, 3. 28–31.

249. Yu Huang. (2019). Exploration and practice of the construction of a practical education teaching system from the perspective of three-dimensional education: A case study of the Department of Building Equipment and Environmental Engineering of Guangxi Construction Vocational and Technical College. *Modern Education Forum*, 2, 6. 32–33.

250. Yun Ji Zhao. (2020). Research and practice on the construction of a practical education system in higher vocational colleges under the background of «curriculum ideological and political education» - taking the printing media technology major as an example. *Modern Education Forum*, 3, 8. 150–151.

251. Yuzheng Lu, & Tian Wang. (2023). Quality evaluation model of vocational education in China: a qualitative study based on grounded theory.. *Educ. Sci.*, 13, 819. 19.

252. Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2020). A review of research on artificial intelligence applications in higher education: What is the role of educators? *Distance Education in China*, 6.

253. Zhan Zhongle, & Jin Lantao. (2020). Review and Prospect of Education Administrative Disputes and Their Resolution in my country: Taking "Top Ten Administrative Dispute Cases to Promote the Process of Educational Rule of Law" as an Example Journal of East China Normal University (Educational Science Edition), 38, 2. <https://xbjk.ecnu.edu.cn/CN/abstract/abstract9306.shtml>

254. Zhang Huijunzhi, & Zhang Leilei. (2024). Analysis on the current situation and implementation path of innovation and entrepreneurship education in applied universities under the perspective of «three-dimensional education». Teacher Professional Development and Modern Educational Technology, 6. 189-190.

255. Zhang Jinchao. (2023). Research on the compilation method of my country's education code from the perspective of legal consultation. Open Journal of Legal Science, 11. 4780–4788. <https://www.hanspub.org/journal/PaperInformation?paperID=74624>

256. Zhang Qi, & Zhan Zhongle. (2022). On the basic logic of legalization of education poverty alleviation in my country. Journal of Capital Normal University (Social Science Edition). 170–180. <https://sdsdwkxb.cnu.edu.cn/docs/2022-03/b27fec3164bd4905831d2ffc77cc7abb.pdf>

257. Zheng Nengfu. (2024). Design of smart campus data management system based on cloud computing. Electronic Communications and Computer Science, 6, 7. 187-189. <https://ojs.omniscient.sg/index.php/eccs/article/view/38907/37825>

258. Zhimin Liu, & Yuemin Teng. (2020). Research on the construction of teaching quality index of teachers in higher vocational colleges. Open access library journal, 7.

259. Zhiyan Huang. (2021). The Research on Blended Teaching in Vocational Colleges Based on Smart Campus. Journal of Physics: Conference Series, 1865 (2).

260. Zhou, G., Wu, Y., Li, J., & Bai, D. (2025). Approaches to Vocational Training in Higher Polytechnic Colleges: Integrating Competence-Based, Project-Based, and Dual Learning Methods. *Dragoman Journal*, 17, 665–681.

261. Zhuolin Feng, & Xintong Jia. (2024). Education in China: An Introduction. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-981-99-5861-0>

262. Ziyun Lin. (2020). Reflections on innovative education of business administration majors in higher vocational colleges in the new era. *Teaching Method Innovation and Practice*, 3 (7). 47–49.

263. Zong Cheng, Li Bo, & Zhang Ke. (2024). Modeling research on quality evaluation of talent cultivation for higher vocational education with chinese characteristics: an empirical study based on the 2023 annual report on the quality of vocational education in China. *China higher education research.*, 40, 108. 87–93.

264. 国家教委 (1993). 年工作要点 [Main Points of the Work of the State Education Commission in 1993]. http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/moe_164/201002/t20100220_3430.html

265. 中华人民共和国中央人民政府. (n.d.). 中华人民共和国中央人民政府官方网站. [Central People's Government of the People's Republic of China. (n.d.). Official Website of the Central People's Government of the People's Republic of China] https://www.gov.cn/?utm_source=chatgpt.com

266. 中华人民共和国全国人民代表大会. (2018年3月11日). 中华人民共和国宪法 (2018年修正) . [National People's Congress of the People's Republic of China. (March 11, 2018). Constitution of the People's Republic of China (2018 Amendment)]

267. 中华人民共和国全国人民代表大会. (2023). 中华人民共和国刑法. [National People's Congress of the People's Republic of China. (2023). Criminal Law of the People's Republic of China]

268. 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会. (2017). 中华人民共和国劳动法. [Standing Committee of the National People's Congress of the People's Republic of China. (2017). Labor Law of the People's Republic of China]

269. 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会. (2017). 中华人民共和国行政诉讼法. [Standing Committee of the National People's Congress of the People's Republic of China. (2017). Administrative Procedure Law of the People's Republic of China]

270. 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会. (2022). 中华人民共和国职业教育法（修订）. [Standing Committee of the National People's Congress of the People's Republic of China. (2022). Vocational Education Law of the People's Republic of China (Revised)]

271. 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会. (2022). 中华人民共和国高等教育法. [Standing Committee of the National People's Congress of the People's Republic of China. (2022). Higher Education Law of the People's Republic of China]

272. 中华人民共和国教育部. (2022). 中华人民共和国教育法典（草案）. [Ministry of Education of the People's Republic of China. (2022). Draft Education Code of the People's Republic of China]

273. 中华人民共和国教育部. (2022). 关于加快推进教育数字化的意见. [Ministry of Education of the People's Republic of China. (2022). Opinions on Accelerating the Advancement of Education Digitalization]

274. 中华人民共和国教育部. (2023). 中华人民共和国教育法. [Ministry of Education of the People's Republic of China. (2023). Education Law of the People's Republic of China]

275. 中华人民共和国教育部. (n.d.). 中华人民共和国教育部官方网站. [Ministry of Education of the People's Republic of China. (n.d.). Official Website of the Ministry of Education of the People's Republic of China]. http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_fztjgb/?utm_source=chatgpt.com

276. 中华人民共和国教育部. (n.d.). 全国教育事业发展统计公报. [Ministry of Education of the People's Republic of China. (n.d.). Statistical Bulletins on National Education Development] http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/sjzl_fztjgb/?utm_source=chatgpt.com
277. 南宁职业技术学院 (2022). Nanning Vocational and Technical College <https://english.nnu.edu.cn/info/1026/1078.htm>
278. 发布教育部等九部门《关于加快推进教育数字化的意见》并介绍贯彻落实考虑 (2025). Issued by the Ministry of Education and Eight Other Departments: "Opinions on Accelerating the Advancement of Education Digitalization" and Introduction to Implementation Considerations <http://www.moe.gov.cn/fbh/live/2025/56808/>
279. 国务院. (2015). 统筹推进世界一流大学和一流学科建设总体方案. [State Council of the People's Republic of China. (2015). Overall Plan for Promoting the Construction of World-Class Universities and First-Class Disciplines]
280. 国务院. (2019). 中国教育现代化 2035. [State Council of the People's Republic of China. (2019). China Education Modernization 2035]
281. 国务院学位委员会. (2004). 中华人民共和国学位条例. [Academic Degrees Committee of the State Council. (2004). Regulations on Academic Degrees of the People's Republic of China]
282. 国家法律法规数据库. (n.d.). 国家法律法规数据库. [National Database of Laws and Regulations. (n.d.)] https://flk.npc.gov.cn/?utm_source=chatgpt.com
283. 平顶山工业职业技术学院 (2025) Pingdingshan Industrial Vocational and Technical College. <https://www.pzxy.edu.cn>
284. 江苏经贸职业技术学院 (2025). Jiangsu Vocational Institute of Commerce. <https://en.jvic.edu.cn/p740c728/list.htm>

285. 江苏食品药品职业技术学院 (2025). Jiangsu Food and Pharmaceutical Vocational Technical College. <https://gjyen.jsfpc.edu.cn/JiangsuFoodandPharmaceuticalScienceCollege/listm.htm>
286. 江西省人力资源和社会保障厅. (2021). 江西省职业技能等级认定和证书管理办法. [Department of Human Resources and Social Security of Jiangxi Province. (2021). Measures for the Administration of Vocational Skill Level Evaluation and Certification in Jiangxi Province]
287. 河南交通职业技术学院. (2025). Henan Vocational College of Transportation. <http://www.hncc.edu.cn>
288. 河南工业职业技术学院 (2025). Henan Industrial Vocational and Technical College. <http://www.hnpi.edu.cn>
289. 河南职业技术学院 (2025). Henan Polytechnic. <https://www.hnzj.edu.cn>
290. 福建省人民政府. (2020). 福建省职业病防治条例. [People's Government of Fujian Province. (2020). Regulations on the Prevention and Control of Occupational Diseases in Fujian Province]
291. 红河卫生职业学院 (2025). Smart Learning Platform” y Honghe Health Vocational College. <https://baike.baidu.com/en/item/Honghe%20Health%20Vocational%20College/59601>
292. 茂名职业技术学院 (2024). Maoming Vocational and Technical College. https://www.college-cn.com/Guangdong/2196/#google_vignette
293. 高职教学改革 (2025). Quanzhou Vocational College of Economics and Business. <https://www.qvtu.edu.cn/en/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Синергійно-інтегрована модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР

(обґрунтовано та змодельовано автором)

Додаток Б.1

Адміністративна сторінка офіційного сайту Пінгдіншаньського вищого політехнічного коледжу (Пінгдіншаньський вищий політехнічний коледж, 2025)

Оригінал:

The screenshot shows the administrative page of the Pingdingshan Polytechnic College website. The header includes the college's name in Chinese and English, along with navigation links for students, staff, and alumni. The main navigation bar lists various departments like '机构设置' (Institutional Settings), '新闻资讯' (News), and '招生就业' (Admission and Employment). The current page is titled '机构设置' and displays a grid of administrative departments including '办公室' (Office), '人力资源部' (HR), '督导组' (Supervision Office), '武装保卫部' (Armed Security), '建设办' (Construction Office), '学生处' (Student Affairs), '资产管理处' (Asset Management), '招生信息网' (Admission Information Network), '就业创业网' (Employment and Entrepreneurship Network), '科研处' (Research Office), '发展规划处' (Development Planning), '职教研究所' (Vocational Education Research Institute), '后勤基建处' (Logistics and Construction), '饮食公司' (Catering Company), and '计财处' (Finance Office).

Переклад:

The screenshot shows the Ukrainian translation of the administrative page. The header features the college's name in Ukrainian and English, with navigation links for students, teachers, and graduates. The main navigation bar includes 'Головна' (Home), 'Огляд школи' (School Overview), 'Будівля партії' (Party Building), 'Організаційна структура' (Organizational Structure), 'Новини та Освіта та Вступ та Співпраця між Культурою та Управлінняські' (News and Education and Admission and Cooperation between Culture and Management). The current page is titled 'Організаційна структура сайту' and displays a grid of administrative departments under the heading 'адміністративні установи' (administrative institutions), including 'офіс' (Office), 'Відділ кадрів' (Personnel Department), 'Відділ нагляду' (Supervision Department), 'Департамент озброєної безпеки' (Armed Security Department), 'Будівельне бюро' (Construction Bureau), 'Відділ у справах студентів' (Student Affairs Department), 'Відділ управління' (Management Department), 'Безпеки Веб-сайт інформації про вступ' (Security Website Information about Admission), 'Вебсайт з питань' (Website on issues), 'Дослідницький офіс' (Research Office), 'активами Офіс планування розвитку' (Assets Office for Development Planning), 'Науково-дослідний інститут професійної освіти' (Scientific Research Institute of Professional Education), 'зайнятості та Департамент логістики та Кейтерингова компанія' (Employment and Logistics Department and Catering Company), and 'Фінансовий відділ' (Finance Department).

Додаток Б.2

Адміністративна сторінка офіційного сайту Хенаньського промислового професійно-технічного коледжу (Хенаньський промисловий професійно-технічний коледж, 2025)

Оригінал:

Продовження додатку Б.2

Адміністративна сторінка офіційного сайту Хенанського промислового професійно-технічного коледжу (Хенанський промисловий професійно-технічний коледж, 2025)

Переклад:

Англійська / Інформаційний портал / Розкриття інформації про шкільні справи / Поштова скринька лідера / Новини мережі

Організаційна

- Партійні та урядові відомства
- Педагогічний факультет
- Відділ навчальної підтримки

<p>Партійний та урядовий офіс (Управління внутрішнього контролю, Управління підтримки стабільності, Управління з правових питань)</p>	<p>Організаційний відділ партійного комітету (Загальнопартійне відділення організації та партійна школа)</p>
<p>Відділ з питань зв'язків з громадськістю партійного комітету (Відділ роботи Єдиного фронту, Офіс Центральної комісії з керівництва культурним та етичним прогресом)</p>	<p>Управління дисциплінарної інспекції (Інспекційне управління)</p>
<p>Відділ у справах вчителів партійного комітету (Відділ кадрів, Центр розвитку вчителів)</p>	<p>Відділ у справах студентів партійного комітету (Відділ у справах студентів, Департамент Збройних Сил)</p>
<p>Відділ безпеки партійного комітету (Відділ безпеки, Управління комплексного управління)</p>	<p>СОЮЗ (Департамент обслуговування пенсіонерів, Комітет партії пенсіонерів, Робочий комітет з питань турботи про наступне покоління)</p>

Огляд школи Організаційна структура Факультет Освіта та викладання Вступ та працевлаштування Технологічні інновації

<p>Комітет Молодіжної ліги</p>	<p>Офіс планування розвитку (Управління з будівництва високоякісних підприємств)</p>
<p>Аудиторська палата</p>	<p>Відділ управління логістикою</p>
<p>Відділ академічних справ (Центр інтеграції промисловості та освіти)</p>	<p>Департамент розвитку науки і технологій (Управління портом з питань науки та технологій інновацій)</p>
<p>Відділ прийому та працевлаштування (Відділ у справах випускників, Фонд)</p>	<p>Департамент капітального будівництва</p>
<p>Управління з управління державними активами</p>	<p>Відділ міжнародного співробітництва та обмінів</p>

Додаток В

Переваги та недоліки компонентів моделей управління освітою майбутніх спеціалістів проаналізованих у вищих політехнічних коледжах КНР

(виокремлено та представлено таблично автором на основі аналізу офіційних сайтів ВПК КНР)

Вищий політехнічний коледж КНР	Вид моделі управління освітою майбутніх спеціалістів	Переваги моделі управління освітою майбутніх спеціалістів	Недоліки моделі управління освітою майбутніх спеціалістів
Піндін-шаньський вищий політехнічний коледж	Індустріально-інтегрована корпоративно-галузева	а) виняткова матеріальна та практична база (понад 200 баз та майстерень) від засновника – рідкість навіть для потужних університетів; б) прямий зв'язок із реальним виробництвом: висока ймовірність працевлаштування у промисловості; в) стабільне корпоративне фінансування від засновника, що знижує ризик освіти «на папері»; г) високий національний статус (зразковий заклад із уведенням пілотної програми «1+X» тощо).	а) вузьке галузеве охоплення: модель доопрацьована під енергетичну / важку промисловість засновника; б) міцний зв'язок з єдиною сферою інтересів: менша гнучкість та географічна мобільність випускників; в) працевлаштування у засновника практично недоступне для іноземних студентів; г) розташування в промисловому, регіональному місті Піндіншань – менш привабливе середовище для майбутніх спеціалістів, ніж регіональний центр.
Хенанський промисловий професійно-технічний коледж	Провінційно-флагманська, науково-інноваційна	а) щодо компонента «промисловий засновник», то на відміну немає приватного підприємництва, що забезпечує ширшу промислову базу та більшу мобільність випускників; б) інтеграція з виробництвом представлена нетипово – галузевим консорціумом виробництва й освіти, тобто керує спеціалізованим виробничо-освітнім	а) специфіка промисловості може накладати обмеження на доступ до окремих програм чи баз (потрібне пояснення для іноземців); б) Наньян – регіональне місто, а не столиця провінції, тому у майбутніх спеціалістів менше можливостей для стажування.

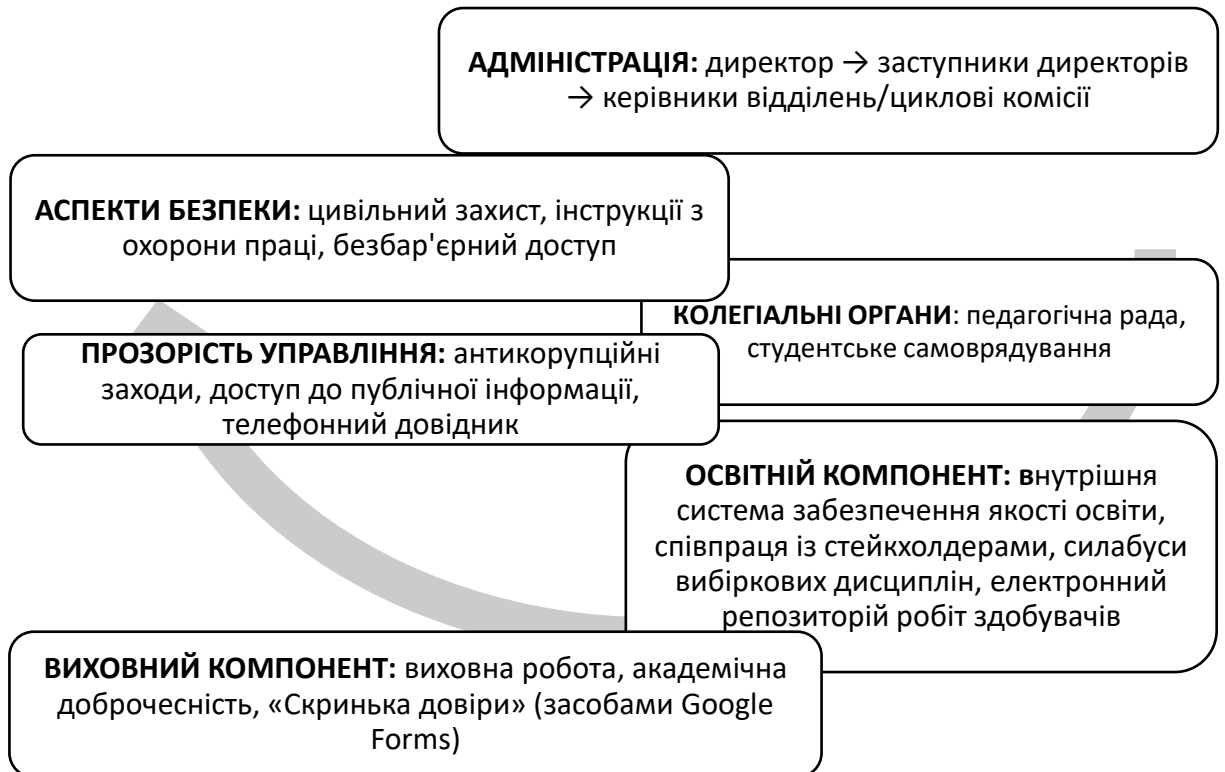
		<p>консорціумом як механізмом системної співпраці із 7-ма промисловими коледжами; в) якість та результат (працевлаштування), розширено рідкісною опцією – міжнародністю, адже наявний окремий інститут міжнародної освіти з набором іноземців. При цьому, функціонує програма «1+X» і заклад належить до подвійно високого рівня.</p>	
<p>Хенанський транспортний професійно-технічний коледж</p>	<p>Галузевого транспорту</p>	<p>а) на рівні промислового засновника – Департамент транспорту провінції Хенань надає замовлення на кадри та фінансування, а також доступ до галузевих підприємств; б) найкраща відповідність профілю: автомобілебудування та будівництво – обидві флагманські галузі (шляхом орієнтації на будівництво доріг та мостів); в) наявність сучасних партнерів в електротранспорті (BYD, Yutong) – підготовка до транспортних засобів, що працюють на нових джерелах енергії; г) найвищий рівень зайнятості (96–100 %); г) розташування у столиці (Чженчжоу) – максимальні можливості для стажування; д) обґрунтовані, чітко визначені системи якості та галузеві кластери; е) передбачено окрему систему управління якістю освіти – ознаку зрілого внутрішнього контролю.</p>	<p>а) стабільна орієнтація на внутрішній (китайський) ринок праці у транспортній галузі; б) працевлаштування іноземців у галузі обмежене. Однак, вважаємо, що для вузькопрофільного ВПК у КНР такі недоліки не є перешкодою, а, радше, конкретизують транспортну спрямованість закладу.</p>

Хенанський вищий політехнічний коледж	Промислова державно-галузева	<p>а) найвища загальна репутація та рейтинги з чотирьох проаналізованих коледжів: на рівні замовника закладу – статус провінційно-флагманського засновника; б) відмінний рейтинг програми; в) найрозвиненіша міжнародна інфраструктура – реальний набір та підтримка іноземних студентів; в) унікальні наукові та інноваційні зв'язки із провідними дослідницькими університетами: функціонування науково-інноваційної екосистеми із промисловими коледжами;</p> <p>г) розташування у столиці провінції (Чженчжоу) та партнерство із провідними компаніями; г) рівень працевлаштування майбутніх спеціалістів – понад 97 %.</p>	висока конкуренція за вступ з причини престижу – вищі кваліфікаційні вимоги до абітурієнтів, що може водночас бути і перевагою: студентами стають тільки ті, хто пройшов усі інтелектуальні випробування.
---------------------------------------	------------------------------	---	---

Додаток Г.1

Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ВСП «Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури»

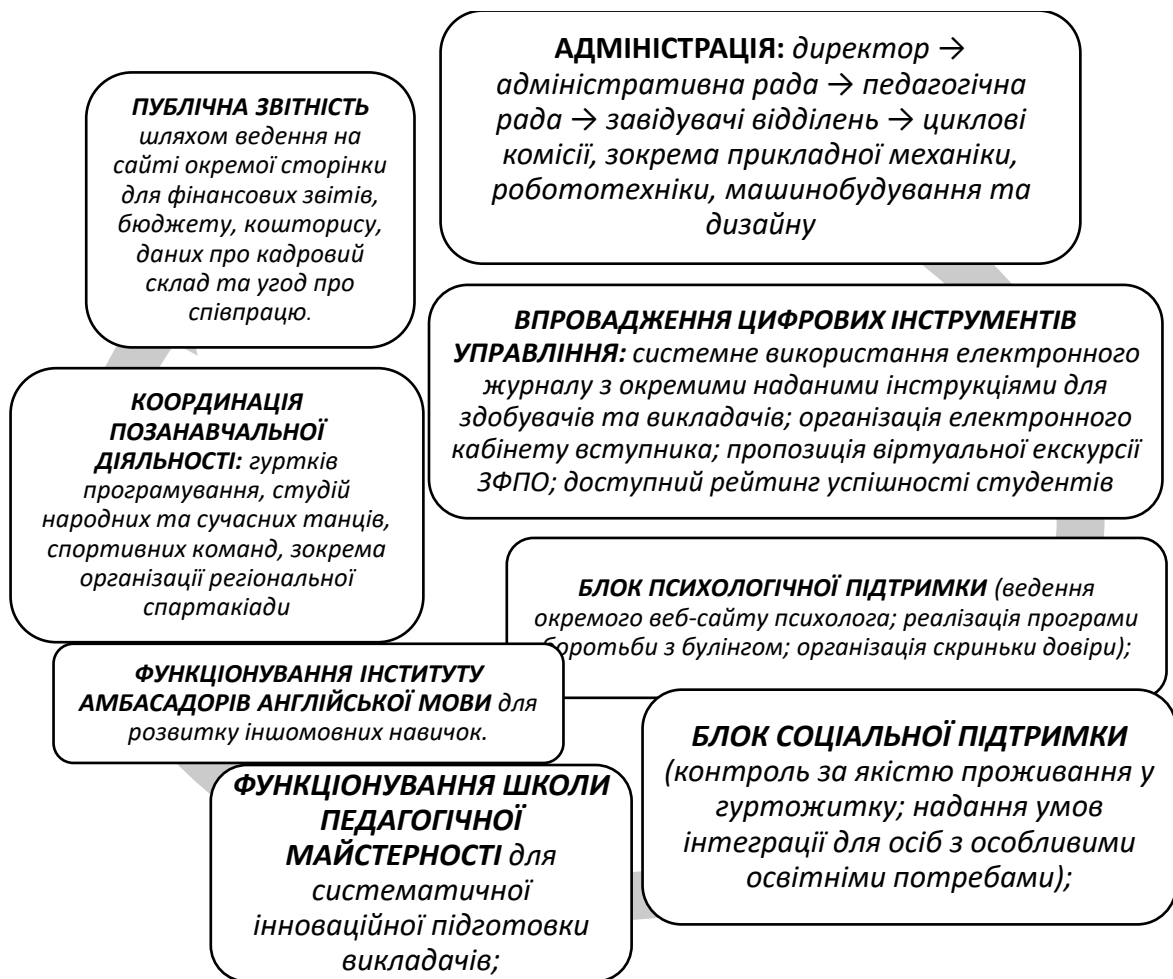
(визначено та змодельовано автором на основі аналізу сайту ВСП
«Київський фаховий коледж транспортної інфраструктури» (ВСП
Київський фаховий коледж, 2025))

Додаток Г.2

Компоненти моделі управління освітою майбутніх спеціалістів у ВСП «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій»

(визначено та змодельовано автором на основі аналізу сайту ВСП
«Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій» (ВСП Одеський
фаховий коледж, 2025))

Додаток Д

Архітектура органів управління закладів вищої освіти України (укладено таблицею автором на основі аналізу офіційних сайтів ЗВО та нормативних документів

*(ЗУ Про вищу освіту, 2014; Київський національний економічний
університет, 2026; Київський національний університет, 2026))*

Додаток Е

Відомості про апробацію результатів дисертації

- 1. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Методологія управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю». II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи» (м. Житомир, 4 квітня 2024 року): https://spf.zu.edu.ua/pdf/info/konferencii/Programa_aktualna_pytannya_rozvitku_osobystosti_2024.pdf покликання на сертифікат: <https://drive.google.com/drive/folders/1CviKC0SL13YysJ0DIPVgC12KSQTZqgk-?usp=sharing>
- 2. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю: психологічно-тренінговий підхід» VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: еко-тренінг» (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, 23-24 квітня 2024 року): <https://drive.google.com/file/d/1Vg5OBhggKpFGhVi7YbB9-U-ddS9IzA6Z/view?usp=sharing>; покликання на сертифікат: https://drive.google.com/drive/folders/1uUzVkOUQG9TkcaNOAhLLBhS_GsaAKKVn?usp=sharing
- 3. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Зарубіжний досвід управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю» X Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки фахівців в умовах сучасного освітнього простору» (Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків, 24 квітня 2024 р.): <https://khdafk.com.ua/novyny/h-vseukrayinska-naukovo-praktychna-konferenciya-aktualni-pytannya-teoriyi-ta-praktyky-psyhologo-pedagogichnoyi-pidgotovky-fahivciv-v-umovah-suchasnogo-osvitnogo-prostoru/>; <https://khdafk.com.ua/wp-content/uploads/2024/04/programa-x-konferenciyi-kafedry-pedagogiky-ta-psyhologiyi-hdafk-24.04.2024-r..pdf>
- 4. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Сучасні технології управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю» I Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій» (ByteEd-2024) (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків, 17-19 квітня 2024 р.): https://drive.google.com/drive/folders/1VuRAIj-qU9DVgWcBQovijBwVg6illGMN?usp=share_link
- 5. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Технології управління едукаційним процесом у закладах фахової передвищої освіти Китаю» XXVI Всеукраїнської наукової конференції молодих учених „Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених” (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, 22-23 травня 2024 р.): <https://cdu.edu.ua/mij-universitet/naukova-j-inovatsijna-diyalnist/rada-molodykh-uchenykh/rodzynka/rodzynka-2024.html>; https://drive.google.com/file/d/1fkgXBUznGK3L-BUrN-dwJY_Gjkn_9uMu/view
- 6. Виступ на секційному засіданні на тему:** «Управління едукаційним процесом у закладах фахової передвищої освіти Китаю» III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми професійної підготовки педагогів: національний та євроінтеграційний вимір» (21 травня 2024 року, м. Чернівці, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича): http://eleded.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%B5%D0%BB_%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82_compressed.pdf

7. **Виступ на секційному засіданні на тему:** «Сучасні проблеми управління неперервною освітою в Китаї» XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Неперервна освіта: актуальні дискурси» (10-11 жовтня 2024 року, м. Ужгород, Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти): <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/10752/document.pdf>

8. **Виступ на секційному засіданні на тему:** «Resources for education management of future specialists in higher polytechnic colleges of ukraine and China» V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року) із темою: «Resources for education management of future specialists in higher polytechnic colleges of ukraine and China»: <https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1B7BAXWSPHjrbKeCAy8DW4DDUf0PtGCs>

9. **Виступ на секційному засіданні на тему:** «Експериментальна модель управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю» на IX Міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічні проблеми вищої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика», (19–20 березня 2025 року, м. Харків, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди) <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/18335> Покликання на сертифікати: https://drive.google.com/drive/folders/1PBySogQ2yR3_wRHxcxqt7Y2SCR65T32u

10. **Виступ на секційному засіданні на тему:** «Психологічні засади управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю» III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи» (4 квітня 2025 року, м. Житомир, Житомирський державний університет імені Івана Франка) https://drive.google.com/drive/folders/1Ca1FsbqG1W6x51As2uFP_AHEAzC6pfNA?usp=sharing

11. **Виступ на пленарному засіданні на тему:** «Особливості підготовки майбутніх фахівців у Пінгдіншаньському політехнічному коледжі КНР» IX Міжнародної науково-практичної онлайн – конференції здобувачів вищої освіти, аспірантів і молодих вчених «Роль молоді у розвитку АПК України» (15-16 квітня 2025 р., Національний університет біоресурсів і природокористування України): https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/programa_konferencii_15-16.04.25_sait_11.06.25.pdf

Додаток Ж

Список публікацій здобувача за темою дисертації

Статті у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України

та / або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection

1. Zhou G., Wu Y., Li J., Bai D. (2025) Approaches to Vocational Training in Higher Polytechnic Colleges: Integrating Competence-Based, Project-Based, and Dual Learning Methods. *Dragoman Journal*, 17, 665–681.

Статті у науковому виданні,

включеному до Переліку наукових фахових видань України

2. Осадченко І. І., У Яньчан. Актуальні тенденції управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах Китаю. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2024. 12(2). С. 102–111.

<https://humstudios.com.ua/uk/journals/tom-12-2-2024/aktualni-tendentsiyi-upravlinnya-osvitoyu-maybutnikh-spetsialistiv-u-vishchikh-politekhnikh-koledzhakh-kitayu>;
[https://doi.org/10.31548/hspedagog15\(2\).2024.102-111](https://doi.org/10.31548/hspedagog15(2).2024.102-111)

3. У Яньчан. Аналіз нормативно-правових засад управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 11(57). С. 1443–1455. <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/32048>; DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1443-1455](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1443-1455)

4. У Яньчан. Реалізація функції контролю в управлінні освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. Вип. 59. С. 393–406.
<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/18906>

Тези наукових доповідей

5. Wu, Yanchang. Characteristics of Educational Management of Higher Technical Colleges During the Epidemic Period. *ISIETM 2023*. May 17-19, 2023. 33-57.
https://www.nwuus.org/files/ugd/713b44_eefafcedd824438ba41eccc24b01b0cb.pdf

6. Wu Yanchang. Resources for education management of future specialists in higher polytechnic colleges of ukraine and China. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка* : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 20–21 лютого 2025 року). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 506–508.
<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/11B7BAXWSPHjrbKeCAy8DW4DDUf0PtGCs>

7. У Яньчан. Аналіз нормативно-правових засад забезпечення управління освітою у вищих політехнічних коледжах Китаю. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 19 – 20 березня 2025 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. С. 74-78. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/18335>

8. Wu Yanchang. Management resources in the education of future specialists in higher polytechnic colleges of the PRC and Ukraine: a comparative analysis. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка* : збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 19–20 лютого 2026 року). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2026. С. 834–837.
https://drive.google.com/drive/folders/1pfz-XexHsYSw31kYWx2f2RVy_K-zu5HM

Додаток И.1

Довідки про впровадження
Піндіншанський вищий політехнічний коледж

平顶山工业职业技术学院

关于吴延昌博士学位论文研究成果的应用证明

本证明针对吴延昌申报 011 专业方向“教育科学与教学论”哲学博士 (PhD) 学位的博士学位论文《中国高等职业技术学院未来专业人教育管理研究》的成果应用情况出具。

兹证明, 吴延昌所完成的题为《中国高等职业技术学院未来专业人教育管理研究》的博士学位论文研究成果, 已在我校完成试点应用与验证。成果系统梳理了中国高等职业技术学院未来专业人教育管理的实践经验及相关政策法规文件, 结合行业发展前沿趋势, 论证提出了高等职业院校未来专业人教育管理体系的优化模型。

该管理模型及配套教育管理方法体系的试点应用, 推动了多项前沿教育管理理念在院校管理过程中的落地, 包括: 依托信息与通信技术开发并引入创新型教育管理模式, 建立对具有创新能力的教师与学生的激励与支持体系, 全面提升师生的专业能力与市场竞争力。该应用模型覆盖了职业院校未来专业人才培养及师资队伍建设的核心方法、实施路径与支撑工具。

为论证未来专业人教育管理的政策与教学理论基础, 成果对我校的教育教学过程开展了系统性分析, 对教育过程参与主体进行了问卷调研与深度访谈, 为研究结论的科学性提供了实证支撑。

通过应用成果提出的优化模型, 有效推动了当代教育管理模式顺应时代需求的转型升级, 院校管理人员的战略思维能力得到显著提升, 为创新型未来专业人教育管理理念的落地提供了有力保障。

负责人:

李树伟

**Довідки про впровадження
Піндіншанський вищий політехнічний коледж
(переклад основного тексту)**

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження У Яньчан на тему «Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Впровадження та апробація результатів дисертаційного дослідження У Яньчан на тему «Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР» здійснювалися у Пінгдіншанському вищому політехнічному коледжі.

Аспірантом У Яньчан здійснено узагальнення практичного досвіду та нормативно-правових документів, що регулюють забезпечення дотримання сучасних тенденцій управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР, на основі якого обґрунтовано модель удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів.

Апробація моделі та методичного забезпечення процесу управління освітою забезпечила інтеграцію таких актуальних тенденцій в процес управління коледжу, як: розробка та уведення інноваційних моделей управління освітою засобами ІКТ та створення системи стимулювання та підтримки творчо обдарованих викладачів та студентів для підвищення їхньої компетентності та конкурентноспроможності. Впроваджена модель охоплює пріоритетні методи, форми та засоби підготовки як майбутніх фахівців, так і педагогічного складу коледжів.

Для обґрунтування нормативно-дидактичний підґрунтя управління освітою майбутніх спеціалістів У Яньчан здійснив комплексний аналіз освітнього процесу у коледжі, провів анкетування та інтерв'ю з учасниками освітнього процесу.

Завдяки апробації моделі удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів в коледжі забезпечено трансформацію сучасного освітнього менеджменту згідно з вимогами часу шляхом набуття керівниками коледжу навичок стратегічного мислення для впровадження інноваційних концепцій управління освітою майбутніх спеціалістів.

Додаток И.2

Довідки про впровадження
Хенаньський вищий політехнічний коледж

河南职业技术学院

关于吴延昌博士学位论文研究成果的
应用证明

本证明针对平顶山工业职业技术学院吴延昌申报 011 专业方向“教育科学与教学论”哲学博士 (PhD) 学位的博士学位论文《中国高等职业技术学院未来专业人才培养管理研究》的成果应用情况出具。

兹证明, 吴延昌所完成的题为《中国高等职业技术学院未来专业人才培养管理研究》的博士学位论文研究成果, 已借鉴应用于我校的教育教学过程中。在我国构建“学习型社会”、建设高效教育发展体系的背景下, 成果对高等教育、职业技术教育与终身教育的协同发展研究具有突出的现实意义, 提出的融合式教育发展路径, 为构建不同教育层次相互补充、整体提升教育系统运行效能的协调发展模式提供了理论支撑。

成果所构建的中国高等职业技术学院未来专业人才培养管理体系优化模型, 及所开发的配套实施方法体系, 已在我校借鉴应用。通过在教育管理过程中学习数字化教育资源, 提高了人才培养管理的法规政策保障意识及落地实施能力, 优化了财务投入管控流程, 有效提升了院校管理人员的战略思维能力, 推动以创新为导向、以学习者为中心的未來专业人才培养管理理念的落地。

成果的推广应用, 切实优化了高等职业技术学院未来专业人才培养的教育管理流程, 具有较好的应用价值。

负责人:

河南职业技术学院
2026年5月35日

Довідки про впровадження
Хенаньський вищий політехнічний коледж
(переклад основного тексту)

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження У Яньчан на тему «Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Цією довідкою підтверджується, що результати дисертаційної роботи У Яньчан на тему «Управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР» були впроваджені в освітній процес у Хенаньському вищому політехнічному коледжі.

Для формування в КНР «суспільства знань» та побудови ефективної освітньої вертикалі особливої актуальності набуває дослідження синергії вищої, професійно-технічної та безперервної освіти. Такий інтегрований підхід передбачає створення гармонійної моделі, де різні освітні рівні взаємодоповнюють один одного, забезпечуючи максимальну ефективність системи в цілому.

Визначена У Яньчан модель удосконаленої системи управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР та розроблене методичне забезпечення її реалізації пройшли апробацію у коледжі.

Шляхом застосування цифрових освітніх платформ в управлінні освітою майбутніх здобувачів у вищих професійних коледжах вдосконалено процес нормативно-правового забезпечення, імплементації та контролю фінансово-інвестиційного складника управління освітою майбутніх спеціалістів та забезпечено набуття керівниками коледжу навичок стратегічного мислення для впровадження інноваційних, особистісно орієнтованих концепцій управління освітою майбутніх спеціалістів.

Завдяки впровадженню результатів наукової праці У Яньчан вдосконалено процес управління освітою майбутніх спеціалістів у вищих політехнічних коледжах КНР.

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БОЯРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»00130, Київська область, Фастівський район, м. Боярка, вул. Сільськогосподарська, 30 тел-факс: (код 044) 401-64-01. E-mail: bu@prp.ukr.net.
Код ЄДРПОУ 3129544917 червня 2026 року № 178
на № _____**ДОВІДКА**

про впровадження результатів дисертаційного дослідження Чжоу Ганвей на тему «Розвиток підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів цифрових медіатехнологій у вищих професійних коледжах КНР», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Впровадження та апробація результатів дисертаційного дослідження Чжоу Ганвей на тему «Розвиток підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів цифрових медіатехнологій у вищих професійних коледжах КНР» здійснювалися у Відокремленому структурному підрозділі «Боярський фаховий коледж НУБіП України» у позааудиторній діяльності у 2024–2025 навчальному році (довідка № 7 від 20.01.2026 р.).

Студенти брали участь у створенні концепції інноваційного продукту цифрових медіа або стартапу медіа, розробка якого вимагає використання інструментів штучного інтелекту, дослідженнях медіаринку за допомогою інструментів штучного інтелекту для аналізу тенденцій цифрових медіа, визначення конкурентів, аналізу поведінки цільової аудиторії. Під час виконання навчального завдання «Розробка концепції стартапу цифрових медіа з використанням інструментів штучного інтелекту» для розвитку підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів цифрових медіатехнологій за допомогою інструментів штучного інтелекту було створено назву бренду, логотип та приклади медіаконтенту, включаючи сценарій відео для соціальних мереж.

Самостійна робота дозволила студентам навчитися формулювати бізнес-моделі – визначити джерела монетизації, канали просування, потенційні партнерства та ключові ресурси стартапу.

Упроваджені напрацювання Чжоу Ганвей підтвердили необхідність впровадження в Україні китайського досвіду розвитку підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів цифрових медіатехнологій, зокрема практико-орієнтованого поєднання теоретичної та практичної складників підготовки.

Отже, матеріали дослідження можуть бути використані для удосконалення професійної підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальностей F3 Комп'ютерна інженерія та F7 Комп'ютерна інженерія.

З повагою

т.в.о. директора коледжу

Віктор СИДОРКО